T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GAZECETİCİLİK ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KIRGIZİSTAN'DAKİ HALK AYAKLANMASININ TÜRK VE KIRGIZ BASININA YANSIMA BİÇİMLERİ

KUTMANBEK SALİEV

2501091307

TEZ DANIŞMANI

YRD. DOÇ. DR. CEYDA ILGAZ BÜYÜKBAYKAL

İSTANBUL, 2013

T.C. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER
1982 ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS

TEZ ONAYI

ÖĞRENCİNİN

Adı ve Soyadı : Kutmanbek SALİEV Numarası : 2501091307

Anabilim/Bilim Dalı : Gazetecilik Tez Savunma Tarihi: 28.06.2013

Danışman : Yrd.Doç.Dr.Ceyda BÜYÜKBAYKAL Tez Savunma Saati : 11.00'da

Tez Başlığı :Kırgızistan'daki Halk Ayaklanmasının Türk ve Kırgız Basınına Yansıma Biçimleri.

TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin **50. Maddesi** uyarınca yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **KABULÜ'NE** OYBİRLİĞİ / ~~OYÇOKLUĞUYLA~~ karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / ~~RED~~ / ~~DÜZELTME~~)
1-Prof.Dr.Suat GEZGİN		Kabul
2-Prof.Dr.Aslı YAPAR GÖNENÇ		kabul
3-Prof.Dr.Nilüfer SEZER		Kabul
4-Yrd.Doç.Dr.Ceyda BÜYÜKBAYKAL		Kabul
5-Yrd.Doç.Dr.Uğur GÜNDÜZ		Kabul

YEDEK JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1-Prof.Dr.Ali Murat VURAL		
2-Doç.Dr.Seda MENGÜ		

ÖZ

KIRGIZİSTAN'DAKİ HALK AYAKLANMASININ TÜRK VE KIRGIZ BASININA YANSIMA BİÇİMLERİ

Kutmanbek SALİEV

Medya'nın gelişimiyle ortaya çıkan zaman ve mekânın yeniden düzenlenmesi, aslında modern dünyayı değiştirmiş ve hala da değiştirmekte olan oldukça geniş süreçler kümesinin bir parçasıdır. Uluslararası bağlantılı yazılı, görsel ve işitsel kitle iletişim araçları küresel medya olgusunu oluşturmaktadır. Küreselleşmenin temel unsurlarından biri olan küresel medyanın dünyanın dört bir tarafına pazar ekonomisi mantığıyla yayın yaptığı ve yaptığı yayınlarla toplumları etkisi altına aldığı bir gerçektir. Medyanın küreselleşmesi onun bir güç aracı olarak etkisini ve önemini daha da arttırmıştır. Dünya üzerinde ekonomik ve siyasi güce sahip olan gelişmiş ülkelerin küresel medya alanında da belirgin bir üstünlüğe sahip olduğu görülmektedir.

Meydana gelen küresel değişimler sayesinde Kırgızistan'ın kitle iletişim araçlarında gerçekleşen değişimlerin önemi de söz konusudur. Bu bağlamda küresel medyanın dünya ve ülkeler üzerindeki etkisi, özellikle kitle iletişim araçlarının bütün dünyaya haber akımı ve onun etkilerini incelemeyi amaçlayan bu çalışmada Türk basını ve Kırgız basınında yer alan 7-8 Nisan 2010 olaylarının yansıma biçimleri, etkileri ve önemi vurgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Türk Basını, Kırgızistan Basını

ABSTRACT

REFLECTIONS OF THE KYRGYZ UPRISING IN THE KYRGYZ & TURKISH PRESS

Kutmanbek SALIEV

The reorganisation of the time and place with the development of media, is a part of a wide processes that's changed and still changing modern world. International connection in written, visual and auditory media is a global media phenomenon. Globalization is one of the basic elements of the logic of the global media publications around the world his side of the market economy and the societies under his influence, his publications is a fact. The impact of media globalization and its greater importance as a power tool . Developed countries in the world with economic and political power in the field of global media seems to possess a significant advantage in.

Thanks to global changes that occur there is the importance of the changes occurring Kyrgyzstan's mass communication. In this context, countries in the world and its impact on global media, especially mass communication and its effects news all over the world that aims to investigate the reports of newspapers styles, effects and importance.

Key words: Globalization, Turkish Press, Kyrgyz Press

ÖNSÖZ

70 yıl boyunca SSCB'nin etkisi altında yaşayan Kırgızlar her açıdan kısıtlamalara maruz kalmıştır. Baskıcı ve Komünist sistemin çökmesiyle 1991'de bağımsızlığını kazanan Kırgızistan, sosyal yaşam, siyaset ve medya gibi birçok açıdan ileri adım atmaktadır. Kırgızistan'ın geleceğe emin adımlarla ilerlediği dönemde önüne büyük engeller çıkmaktadır. Bu engellerden en büyüğü de siyasi istikrarsızlıktır. Kırgızistan'da 2005'te başlayan ve ardından 2010 yılında yaşanan halk ayaklanmaları Kırgızistan'a faydaları olduğu kadar büyük zararlar da getirmiştir. Bu zararlardan en büyüğü de Kırgızistan'ın başka ülkelerde yanlış tanıtılmasıdır. 7-8 Nisan 2010 yılında yaşanan halk ayaklanması ülkenin imajına büyük zarar vermiştir. Birçok ülkede olduğu gibi 7-8 Nisan 2010 olayları Türk basınında da bazen objektif bazen de tek kaynağa bağlı kalınarak Türk kamuoyuna duyurulmuştur. Yeterince analiz edilmeden yansıtılan olaylar, birçok kişinin Kırgızistan'a olan düşüncesini değiştirmiş olabilir. Bunun üzerine bu tür gelişmeleri haber yapmadan ne yapılması gerektiği ve bunun gibi bilgi kirliliğinin önüne geçmek için çözüm önerilerini sunmak amacıyla hazırlanan bu çalışma, bu alandaki ilk çalışma olmadığı gibi son da olmayacaktır.

Bu araştırmanın hazırlanması sırasında büyük ilgi ve enerjisi ile bana değerli katkılar sağlayan, bilimsel araştırma sürecinde daha etkili ve verimli sonuca ulaşmam için tavsiyelerde bulunan değerli hocam ve tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Ceyda Ilgaz Büyükbaykal'a teşekkürlerimi ifade etmek isterim. Ayrıca çalışma sırasında bana her türlü destekte bulunan bütün arkadaşlarıma içtenlikle teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI.....ii
ÖZ.....iii
ABSTRACT.....iv
ÖNSÖZ.....v
İÇİNDEKİLER.....vi
TABLOLALAR.....ix
KISALTMALAR.....xi
GİRİŞ.....1
1. İLETİŞİM VE BASIN KAVRAMI.....7
1.1. Genel İletişim Sistemi 8
1.1.1. Enformasyon ve Enformasyon Toplumu Tarzları.....11
1.2. Basının Tarihsel Gelişimi..... 18
1.2.1. Kitle Toplumundan İletişim Toplumuna Yönelimler ve Basın.....21
1.2.2. Gazeteciliğin Gelişiminde Küresel Eğilimler..... 22
1.3. Basının Kapsamı ve Sınırlılıkları.....27
1.4. Haber Üretiminde Kitle İletişim Araçlarının Yapısı.....29
1.4.1. Basının İşlevleri Üzerinden Haber Değeri.....31
1.4.2. Basının Kamuoyu Oluşturma İşlevi.....32
1.4.3. Toplumsallaşma.....33
1.4.4. Kitle İletişim Araçları ve Siyaset.....35

2. KIRGIZİSTAN BASINI VE ETİK DÜZENLEMELERİNİN TARİHSEL AŞAMALARI.....38
2.1. Yakın Tarihte Kırgızistan.....38
2.1.1. Kırgızistan'da Sosyal Durum..... 39
2.1.2. Kırgızistan'ın Siyasi Durumu.....40
2.1.3. Kırgızistan'ın Bağımsızlık Sonrası Sosyo-Ekonomik Gelişimi.....42
2.2. Kırgızistan Basınının Tarihsel Gelişimi 43
2.2.1. SSCB Öncesi Basının Durumu.....43
2.2.2. SSCB Dönemi Basının Durumu..... 45

2.2.3. Bağımsızlık Sonrası Basının Gelişimi.....47
2.2.4. Kırgızistan İlk Ulusal Basın Yayının Oluşması..... 50
2.2.4.1. Perestroyka Döneminde Kırgızistan Basını (1985-1991 Yılları Arası) 52
2.2.4.2. Bağımsızlık ve Demokratik Yapılanma Döneminde Kırgızistan Basını (1991-2006 Yılları Arası).....53
2.3. Basın Özgürlüğünün Gelişim Aşamaları 57
2.4. Kırgızistan Basınında İlgili Hukuksal ve Etik Düzenlemeler.....63
2.4.1. Kırgızistan Basınının Etik Kanunları.....64
2.4.2. Etikte Uluslararası Basın Standartları.....65

3. KIRGIZİSTAN'DAKİ HALK AYAKLANMASININ KIRGIZ VE TÜRK BASININA YANSIMA BİÇİMLERİ 69
3.1. Araştırmanın İnceleme Alanı.....69
3.1.1. Kırgızistan'da 7-8 Nisan 2010 Olayları.....69
3.2. Araştırmanın Metodolojisi.....71
3.2.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....71
3.2.2. Kavramsal Çerçeve.....72
3.3. Araştırmanın Yordamı.....72
3.3.1 Araştırmanın Varsayımları.....72
3.3.2. Kapsam ve Sınırlılıklar.....73
3.3.3. Veri Toplama Teknikleri.....73
3.3.4. Araştırmanın Bulguları ve Tartışma..... 73
3.4. Kırgızistan Basınında 7-8 Nisan 2010 Olayları.....73
3.4.1. Veçerniy Bişkek Gazetesi İncelemesi 73
3.4.2. El Sözü Gazetesi İncelemesi..... 91
3.5. Türk Basınında 7-8 Nisan 2010 Olayları.....98
3.5.1. Zaman Gazetesi İncelemesi..... 98
3.5.2. Cumhuriyet Gazetesi İncelemesi 105
3.5.3. Sabah Gazetesi İncelemesi 111
3.5.4. Hürriyet Gazetesi İncelemesi 116

SONUÇ 123
KAYNAKÇA.....130
EKLER.....136

TABLOLAR

Tablo 1: Haberlerin Sayfalara Göre Analizi (Veçerniy Bişkek Gazetesi 8 Nisan 2010 Perşembe Sayısı)..... 75

Tablo 2: Kavram Analizi (Veçerniy Bişkek Gazetesi 8 Nisan 2010 Perşembe Sayısı).....76

Tablo 3: Haberlerin Sayfalara Göre Analizi (Veçerniy Bişkek Gazetesi 9 Nisan 2010 Cuma Sayısı).....77

Tablo 4: Kavram Analizi Analizi (Veçerniy Bişkek Gazetesi 9 Nisan 2010 Cuma Sayısı).....78

Tablo 5: Haberlerin Sayfalara Göre Analizi (Veçerniy Bişkek Gazetesi 12 Nisan 2010 Pazartesi Sayısı)..... 80

Tablo 6: Kavram Analizi Analizi (Veçerniy Bişkek Gazetesi 12 Nisan 2010 Pazartesi Sayısı).....81

Tablo 7: Haberlerin Sayfalara Göre Analizi (Veçerniy Bişkek Gazetesi 13 Nisan 2010 Salı Sayısı).....83

Tablo 8: Kavram Analizi (Veçerniy Bişkek Gazetesi 13 Nisan 2010 Salı Sayısı)... 84

Tablo 9: Haberlerin Sayfalara Göre Analizi (Veçerniy Bişkek Gazetesi 14 Nisan 2010 Çarşamba Sayısı)..... 86

Tablo 10: Kavram Analizi Analizi (Veçerniy Bişkek Gazetesi 14 Nisan 2010 Çarşamba Sayısı).....87

Tablo 11: Haberlerin Sayfalara Göre Analizi (Veçerniy Bişkek Gazetesi 15.04.2010 Perşembe Sayısı)..... 88

Tablo 12: Kavram Analizi Analizi (Veçerniy Bişkek Gazetesi 15.04.2010 Perşembe Sayısı)..... 89

Tablo 13: Veçerniy Bişkek Gazetesi Veri Toplamı..... 91

Tablo 14: Haberlerin Sayfalara Göre Analizi (El-Sözü Gazetesi 9 Nisan 2010 Cuma Sayısı)..... 92

Tablo 15: Kavram Analizi Analizi (El-Sözü Gazetesi 9 Nisan 2010 Cuma Sayısı. 93

Tablo 16: Haberlerin Sayfalara Göre Analizi (El Sözü Gazetesi 13 Nisan 2010 Salı Sayısı)..... 95

Tablo 17: Kavram Analizi (El Sözü Gazetesi 13 Nisan 2010 Salı Sayısı)..... 96

Tablo 18: El Sözü Gazetesi Veri Toplamı 97
Tablo 19: Haberlerin Sayfalara Göre Analizi (Zaman Gazetesi 8-15 Nisan 2010 sayıları).....102
Tablo 20: Kavram Analizi Analizi (Zaman Gazetesi 8-15 Nisan 2010 sayıları). 103
Tablo 21: Zaman Gazetesi Veri Toplamı..... 104
Tablo 22: Haberlerin Sayfalara Göre Analizi (Cumhuriyet Gazetesi 8-15 Nisan 2010 sayıları).....109
Tablo 23: Kavram Analizi (Cumhuriyet Gazetesi 8-15 Nisan 2010 sayıları)..... 109
Tablo 24: Cumhuriyet Gazetesi Veri Toplamı..... 110
Tablo 25: Haberlerin Sayfalara Göre Analizi (Sabah Gazetesi 8-15 Nisan 2010 sayıları).....114
Tablo 26: Kavram Analizi . (Sabah Gazetesi 8-15 Nisan 2010 sayıları)..... 115
Tablo 27: Cumhuriyet Gazetesi Veri Toplamı 116
Tablo 28: Haberlerin Sayfalara Göre Analizi (Hürriyet Gazetesi 8-13 Nisan 2010 sayıları)..... 120
Tablo 29: Kavram Analizi (Hürriyet Gazetesi 8-13 Nisan 2010 sayıları).....120
Tablo 30: Hürriyet Gazetesi Veri Toplamı 121

KISALTMALAR

ABD:	Amerika Birleşik Devletleri
AGİT:	Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı
BDT:	Bağımsız Devletler Topluluğu
CNN:	Cable News Network
M.Ö:	Milattan Önce
SDP:	Sosyal Demokrat Parti
SSC:	Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
SSCB:	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği

GİRİŞ

Sosyo-politik çalkantılar ve yeni oluşumlar, eskiden SSCB'yi oluşturan bölgede hareketliğini bugün de olanca yoğunluğuyla sürdürmektedir. Yönünü güneyden batıya, batıdan doğuya değiştiren bu hareketlilik bazen hızlanarak bazen yavaşlayarak bölgedeki halklar üzerinde değişim rüzgarları estirmektedir.

Eski Sovyet Cumhuriyetleri'nden Gürcistan ve Ukrayna'dan sonra bu sosyopolitik hareketliliğin son durağı, cağlardan beri 'kaynayan kavimler kazanı' olarak nitelenen Orta-Asya'nın, bir zamanlar sakin ve huzurlu ülkesi Kırgızistan olmuştur. 7 Nisan 2010 olayları, Orta-Asya'nın en demokratik ülkesi kabul edilen Kırgızistan'ı derinden sarsmıştır. Kırgızistan diğer Orta-Asya ülkelerine gore daha demokratik bir ülkeydi ama bu demokrasi sınırlıydı.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından bağımsızlığını kazanan Kırgızistan diğer Orta Asya ülkelerine göre daha hızlı bir politik gelişme göstermiştir. Ülkede siyasal sistemin oluşmasındaki en önemli aşama 24 Ekim 1990'da kabul edilen Kırgızistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nde (SSC) Cumhurbaşkanlık mevkisinin kurulması ve Kırgızistan SSC Anayasasında değişikliklerin yapılması olarak kabul edilmiştir.

27 Ekim 1990'da Kırgızistan SSC Konsey'i ilk Cumhurbaşkanı olarak Orta Asya'da tanınmış bir fizikçi olan ve SSCB döneminde Komünist Parti ile iyi ilişkiler içinde olmayan Askar Akayev'i seçmiştir. Hayatının büyük bir bölümünü bilimle uğraşarak geçiren A. Akayev Cumhurbaşkanlığı görevine geldikten kısa bir süre sonra sadece Kırgızistan'da değil bütün Orta Asya'da demokratik kişiliği ile tanınmıştır. Zamanla yapılan anayasa değişiklikleri ile otoriterleşen Akayev 2005 yılında gerçekleşen sivil bir ayaklanma ile iktidarı Kurmanbek Bakiyev'e bırakmak zorunda kalmıştır. Kurmanbek Bakiyev 2001 yılında başbakan olmuş fakat Mayıs 2002'de Oş şehrinde Kırgızlar ve Özbekler arasında çatışmalar nedeni ile Akayev hükümeti tarafından istifaya zorlanmıştır.

Ülkeye büyük umutlar vaat eden Bakiyev'in 5 yıllık başkanlık döneminde yolsuzluk, işsizlik, kuzey-güney arasındaki ayrım, klan sistemi ile ülkenin yönetilmesi gibi iç sorunların yanı sıra su ve sınır sorunları, uyuşturucu kaçakçılığı, terör gibi bölgesel sorunların çözümüne yönelik somut bir gelişme olamadığı gibi ülke ekonomisinin daha kötüye gitmesi 2010 yılında ikinci sivil ayaklanmanın yaşanmasına neden olmuştur.

Kırgızistan'da yaşanan 2005 ve 2010 sivil ayaklanmalar özünde ekonomik, sosyal ve siyasal sorunları barındırırken bu süreçler doğal olarak anayasa krizlerinin yaşanmasına da neden olmuştur. 31 Ağustos 1991'de bağımsızlığını kazanan Kırgızistan'da Anayasa 2010'da yapılan referandum ile birlikte 9 kez değiştirilmiştir. İlk Anayasa 5 Mayıs 1993 yılında kabul edilmiş, bu tarih ülkede 'Anayasa günü' adı ile resmi tatil olarak kutlanmaktadır. 1993 Anayasasının belirgin özelliklerinden biri 7.Maddede güçler ayrılığı ilkesinin yer almasıdır. 1994, 1996, 1998 ve 2002 yıllarında anayasada bazı değişiklikler ve ilaveler yapılsa da 2 Şubat 2003 tarihine kadar ilk Anayasa yürürlükte kalmıştır. 1994'te yapılan değişiklik Cumhurbaşkanına referandum ile anayasa değişlikleri yapabilme yetkisi vermiş, 1996 yılında yasamanın anayasa değişikliği teklifini sunma yetkisi zorlaştırılmış ve Cumhurbaşkanı yüksek yargı organları dışında tüm yargıç ve savcıları doğrudan atama yetkisi elde etmiştir. 1998'de yasamanın bütçe üzerindeki yetkileri kısıtlanmış ve milletvekilliği dokunulmazlığı daraltılmıştır. Görüldüğü üzere Anayasa ile zamanla Cumhurbaşkanına geniş yetkiler tanınmıştır. 2003 Anayasası tartışmalı bir şekilde referanduma sunulup kabul edilmiştir. Bu Anayasanın 53. maddesi devlet başkanı ve onun aile fertlerinin devlet yönetiminden ayrılmaları durumunda bile dokunulmazlıklarını öngörmekteydi. 2003 Anayasasının önemli özelliklerinden biri başkanın yetkilerini arttırırken parlamentonun yetkilerini sınırlamasıydı. Bu Anayasa ile Kırgızistan'da 1995 öncesi döneme başka bir deyişle demokrasiden otoriter rejime dönüş yapılmıştır.

Başkanlık sistemine daha yakın olan 1993 Anayasası 2007'ye kadarki süreçte yarı-başkanlık şeklinde değiştirilmiştir. Anayasanın sağladığı hukuki alt yapı 'demokrasi adası' olarak nitelendirilen Kırgızistan'da devlet başkanlarının

otoriterleşmesine zemin hazırlamıştır. Bu nedenle ülke gündeminde sürekli anayasa değişiklikleri, siyasal sistemdeki sorunlar yer almış ve bu durum kitlesel gösterilerin ardından gelen yönetim değişikliklerinin yaşanmasına neden olmuştur. Nitekim 2005 yağma devriminin asıl nedeni de anayasa değişiklikleri ile yetkilerini arttırıp otoriterleşen başkanlar ve bu durumdan hoşnutsuz olan muhalefet ile halkın birleşmesi olmuştur.

27 Şubat 2005 seçimleri sonrasında Kırgızistan'da sivil bir ayaklanma ile Devlet Başkanı Askar Akayev iktidarı bırakmış, sonrasında yapılan seçimlerle eski Başbakan Kurmanbek Bakiyev Cumhurbaşkanı olmuştur. Ülkede yaşanan ayaklanmanın nedenleri kuzey-güney arasındaki ekonomik farklılıklar olarak gözükmektedir.

Bakiyev halkın desteği ile başa gelse de halkın dostluğunu kazanamayarak zamanla baskıcı bir rejime yönelmeye başlamış, bu da kendisinin 7 Nisan 2010'da yönetimden indirilmesine neden olmuştur.

Bu sürecin ardından da ülkede 7–8 Nisan'da hükümet aleyhtarı olaylar baş göstermiştir. Kırgızistan'ın kuzey kenti Talas'ta 6 Nisan'da muhalefetin gösteri düzenlemesine izin vermeyen polis ve göstericiler arasında çatışmalar çıkması sonucu muhalefet liderleri 6 Nisan akşamı tutuklanmıştır. Muhalefet liderlerinin serbest bırakılması için 7 Nisan'da Sosyal Demokrat Parti (SDP) binası önünde toplanan göstericiler ile güvenlik güçleri arasında başlayan çatışmalarda göstericilerin polislerin silahlarına el koymaları, araçlarını ateşe vermeleri ve ardında da başkanlık sarayını ele geçirmeleri ile olaylar büyümüştür. 6-7 Nisan'da başlayan olaylarda göstericiler Talas, Narın, Issık Göl ve Bişkek'i kontrol altına alıp vali ve belediye başkanlarını ele geçirmekle kalmayarak başkentte hükümet binalarını basıp başsavcılık binasını da yakmışlardı.

Bu durum karşısında Bakiyev olağanüstü hal ilan ederek özel kuvvetler eşliğinde muhalefetin önde gelen isimlerinden Almazbek Atambayev, Ömürbek Tekebayev'i gözaltına aldırtmıştır. Göstericilerin 'Hükümet Binasını (Beyaz Evi)'

basmaları ile Bakiyev güneydeki en büyük şehir olan Oş'a, oradan da memleketi Celal-Abad'a geçmiştir. 7 Nisan akşamı muhalefet hükümetin istifa ettiğini geçici bir hükümet kurulduğunu açıklamıştır. Geçici hükümetin başına geçen Roza Otonbayeva meclisi feshettiğini ve ordunun da muhalefetin yanında yer aldığını belirtmiştir. Güneye giden devrik lider Bakiyev hükümetin iş başında olduğunu ve istifa etmediğini açıklayarak bir süre taraftar toplamaya çalışsa da pek başarılı olamamıştır. Can güvenliğinin olmadığını gerekçe gösteren Bakiyev önce Kazakistan'a oradan da Belarus'a geçmiştir. Dokunulmazlığı kaldırılıp hakkında 100 ayrı dava açılan Bakiyev, yönetimin zorla ele geçirildiğini açıklarken olayları silahlı devrim olarak nitelendirmiştir.

Ayaklanmalar, güç mücadelesi içerisinde olan iki büyük devletin hakimiyet kurma çabaları olarak algılanmakla birlikte ABD olayları uzaktan izlemiş ve insani ve tıbbi yardımlar yapmıştır. Devrik Başkan Bakiyev'in son dönemlerinde ABD'nin başkentteki Manas Askeri Üssünün kapatılması konusu gündemde iken yaşanan olayların ardından 2014 yılında üssün kapatılacağı yeni hükümet tarafından açıklanmıştır. ABD'nin ülkenin güneyinde ikinci bir üs kuracağı yönündeki haberler hem Kırgızistan hükümeti hem de ABD tarafından yalanlanmıştır. Orta Asya'da ABD'nin varlığı için önem arz eden Manas üssü özellikle Afganistan operasyonlarında kullanılmaktadır. Orta Asya'da önemli bir güç olan Çin de Kırgızistan'da yaşanan sivil ayaklanma sonrasında kurulan hükümeti tanıyarak ülkedeki istikrarın hem kendileri için hem de bölge için önem arz ettiğini vurgulamıştır.

1989'da Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla Moskova'nın doğrudan kontrolünden çıkan Kırgız Cumhuriyeti son senelerde yaşadığı devrimlerle aslında Rusya'ya post-Sovyet alanda politikalarını uygun bir biçimde yapılandırmaya olanak vermektedir. Baltık ülkelerinde de görüldüğü gibi Rusya eski Sovyet alanında Rus azınlığı, bulundukları cumhuriyetlere karşı bir baskı aracı olarak kullanmaktan hiçbir zaman çekinmemiştir.

Küreselleşen dünyada ulusal nitelikli olayların da uluslararası öneme sahip olabileceği yadsınamaz bir gerçektir. Dolayısıyla bir ülkenin iç işlerindeki çalkantı ve değisim o ülkeyle yakın siyasal, ekonomik, kültürel bağları olan ülkeleri yakından ilgilendirmektedir. Kırgızistan'da meydana gelen olaylar da bu duruma bir örnektir. Bir anlamda siyasal iktidara yakın medya kuruluşlarının ya da resmi haber ajanslarının haberlerinin, ülkelerin siyasal duruşları konusunda önemli bir gösterge oluşturduğu da teyit edilmiştir.

Kırgızistan'da meydana gelen olaylar uluslararası basında da ele alınmış ve yorumlanmıştır. Türk basını, olayları uzun süre takip etmiştir. Olay ile ilgili farklı görüşler ortaya atılmıştır. Eski SSCB'nin en ucra köşesinde cereyan eden bu olay, ilk bakışta basit ve bölgesel bir sorun olarak gözükse de, Türk basınında geniş yankı uyandırmıştır.

Dolayısıyla bu çalışmanın amacı, 7-8 Nisan 2010 tarihinde Kırgızistan'da meydana gelen olayların, sosyo-kültürel, siyasal ve ekonomik açıdan Kırgızistan'a yakın ilişkide olan Türkiye'deki gazetelerde yer alışı ile Kırgız gazetelerinde yer alışını karşılaştırmalı olarak incelemektir.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, araştırmanın kuramsal yapısını oluşturmaktadır. Bu bölümde genel olarak iletişim ve dünya medya sistemi, onun yapılanması, çalışması, medya kavramlarına yer verilerek onları açıklamaya çalışılmıştır. Bunun dışında, günümüzde çok önemli ve çok tartışmalı olan küresel medya kavramı, küresel medyanın ortaya çıkışı, nedenleri, sonuçları, etkileri ele alınmıştır. Ayrıca, kitle iletişim araçları, basın ve gazetecilik, haber, kamuoyu oluşturma ve sosyalleşme kavramları çalışmanın ilk bölümünde açıklanmıştır.

İkinci bölümde, Kırgızistan'ın genel tanımı yapılmıştır. Kırgız basınının gelişim seyri, Kırgızistan kitle iletişim araçları ve ilgili hukuki ve etik düzenlemeleri, Kırgızistan'da uluslararası yayınlara yönelik düzenlemeler, Kırgızistan haber ajansları ve uluslararası haber ajansları üzerinde durulmuştur.

Üçüncü bölümde ise, 7-8 Nisan 2010 tarihinde Kırgızistan'da yaşanan olaylar üzerinde durularak, bu olayların Kırgızistan basını ve Türk basınına yansıma biçimleri incelenerek, karşılaştırılmıştır.

1. İLETİŞİM VE BASIN KAVRAMI

Bilgi, düşünce ve davranışların aktarılması süreci olan iletişim olgusu insanlık tarihi kadar eski bir olgudur. Günümüzde iletişim basın, televizyon, radyo, internet gibi araçlarla gerçekleşmektedir. Kitle iletişim araçları insanlara dünyada olup bitenler hakkında haberler iletmenin yanı sıra insanları eğlendirme, boş zamanlarını değerlendirme gibi işlevlere sahiptir.

> "İletişim; enformasyon, düşünce, tutum ya da kısaca iletilerin, anlaşmayı gerçekleştirebilecek ortak bir aracılığıyla kişiler, gruplar ve toplumlar arasında aktarılması sürecidir. Kitle iletişimi ise, kitlesel olarak üretilen enformasyon düşünce ve tutumların hedef kitleye teknik araçlarla iletildiği ve yine kitlesel olarak tüketildiği bir süreçtir." [1]

Kitle iletişim araçları çağdaş insanın kendini ifade etme olanaklarını arttırmaktadır. Kitle iletişim araçları sayesinde ülkeler arası işbirliği gerçekleşmektedir. Yine haber alma ve haber verme ihtiyacından doğan basın, günümüzde geniş halk kitlelerini etkileyen önemli bir güçtür. Basının en temel işlevi haber vermek ve bireyleri bilgilendirmektir.

Günümüzde küreselleşmenin de etkisiyle yeni iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerle birlikte az gelişmiş ülkelerinin insanlarının bilgiye ulaşabilmesinin sınırlı olduğunu söylemek mümkündür. "Gelişmiş kapitalist ülkeler, bilgi alanındaki hegemonyasını elinde tutarak, istediği bilgilerin serbest akışına hizmet vermekte; önemli saydığı bilgiler üzerinde sınırlamalar koymaktadır." [2]

---

[1] Güliz ULUÇ, **Küreselleşen Medya: İktidar ve Mücadele Alanı**, İstanbul, Anahtar Kitaplar Yayınevi, 2008, s.14

[2] Erdal DAĞDAŞ, "Basında ortaya çıkan yeni iletişim teknolojilerinin okuyucular üzerindeki etkileri", **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, Sayı:14, 2002, s.272

1.1. Genel İletişim Sistemi

İletişim insanla birlikte oluşmuş ve insanla birlikte gelişmiştir. İlk insanla sözsüz işaretler, sinyaller ve sesli uyaranlar iletişimin dilini oluşturmuştur. Ardından konuşma ve sözlü gelenek oluşmaya başlamıştır. Yazının gelişmesi ve günlük yaşamın her alanında kullanılmasıyla sözsellik-egemenlik ilişkilerinin önde gelen parçası da böylelikle ortaya çıkmıştır. Matbaanın eklenmesi ve elektronikleşmesiyle bu egemenlik kapitalin baskınlığındaki ekonomik ve siyasal yapıların özgürlüklerinin ifadesi biçimine dönüşmüştür. XX. yüzyıl kitle iletişimi araçlarının gelişmesi sonucunda bu araçların kitle tüketimi pazar ihtiyaçlarını karşılamaya entegre edilişine şahit olunmuştur. Günümüzde kitle iletişim araçlarının örgütlenişi hem ekonomik çıkar hem de reklam ve ideolojik pazarlama biçiminde devam etmektedir.

> "İletişim insanlık tarihi kadar eski bir olgudur. Her toplumdaki farklı sosyo-ekonomik ve kültürel sınıflara ait bireyler yüzyıllar boyunca iletişime önem vermişlerdir. İnsanların iletişime duydukları gereksinim nedeniyle bu alanda her geçen gün çarpıcı gelişmeler ortaya çıkmaktadır. Gazetelerden televizyon kanallarına, telsizlerden radyo vericilerine, laptop bilgisayarlardan görüntülü cep telefonlarına farklı iletişim araçlarındaki gelişmeler ve yenilikler insanoğlunun bu alanda ulaştığı noktayı göstermektedir."[3]

Modern toplumların Klasik Yunan Demokrasisinden farklı bir iletişim sürecine girmesi, iletişim özgürlüğü ve demokratik katılımın anlamını da değiştirmiştir. İki yüzyıl öncesinde Jean D'arcy iletişimi şöyle açıklamaktadır:

> "İşitme ve duyurabilme hakkı, bilgilenme ve bilgilendirme hakkıdır. Bu ikisi iletişim özgürlüğünün olmazsa olmaz koşullarıdır. Bu hakların gerçekleşmesi demokrasinin vazgeçilmez arzusudur. Bir başka ifadeyle, her bireyin herhangi bir kısıtlama olmaksızın bilgilenme ve duyurabilme hakkına sahip olması ve bunun uzlaşımsal yasalarla korunaklı olmasıdır." [4]

---

[3] Güven BÜYÜKBAYKAL, "İletişim ile iletişim sürecinin yaşamımızdaki yeri", **İstanbul Üniversitesi Fakültesi Dergisi**, Sayı: 16, 2003, s.185-186

[4] Nilüfer TİMİSİ, **Yeni İletişim Teknolojileri ve Demokrasi**, Ankara, Dost Yayınevi, 2003, s. 10

İletişim kavramı, birçok kişi için oldukça karmaşık ve ancak bilimsel araştırma yöntemlerinin kullanılmasıyla anlaşılabilecek bir olgu olarak kabul edilir. Oysa, birer özne olan bizler, günlük yaşamımızda hiç farkında olmadan sürekli olarak iletişim kurmaktayız.

> "Dünyadaki bütün toplumlar kendi ülkelerinde olup bitenleri öğrenmenin yanı sıra başka ülkelerde de olup bitenleri öğrenmek ister. Ekonomik, toplumsal, kültürel, siyasal hareketlilikler, bilimsel gelişmeler, felaketler, sevinç ve üzüntü yaratan haberler, kendilerini çevreleyen iletişim ağı sayesinde insanlara aktarılmaktadır. İletişim ağı günümüzde son derece önemli bir olgu haline gelmiştir." [5]

İletişim, günlük yaşamda, kimi zaman okuma, yazma, günlük konuşmalar türünde doğal bir etkinlik olarak ortaya çıkarken, kimi zaman da, belli bir amaca ulaşmak için, özenle çalışıp düzenlenen, gerçekleştirilen; bildiri hazırlayıp sunma, bir gazete ya da televizyon için haber ya da makale yazma, konuşma hazırlama türünden bir etkinlik olarak da kendini gösterebilmektedir.

> "Kitle iletişim araçlarının bu süreçteki konumu ana hatlarıyla zamansal ve mekansal erişim olanakları dikkate alındığında eşitleştirici ama aynı zamanda içerik üretiminin sınırlanması anlamında da dengesizleştirici bir çerçeve içine oturmaktadır. Bu çerçeve içinde birini diğeri üzerinde ayrıcalıklı konuma oturtmak modern iletişim sürecini anlamayı eksik kılmaktadır". [6]

Antropologlar dünyada kaybolmayan çok az sayıdaki ilkel uygarlıklarla ilgili araştırmaları kıyaslayarak inanılmaz bir sonuca ulaşmışlardır. Afrika'daki belirsiz kabilelerden başlayarak Büyük Okyanustaki en uzak adalardaki insanlara kadar 'haberlere' benzer açıklamaları vermişlerdir. Onlar benzer haberleri paylaşmışlardır. Ayrıca, haberleri toparlayıp, o haberleri söyleyecek birilerini seçmede de aynı kriterleri kullanmışlardır. Haberleri aktarmak için seçilen insanlar komşu vadilerden doğru haberleri toparlayıp ilginç bir şekilde aktarmalıydılar. Tarihçiler 'haber'

---

[5] Özgür GÖNENÇ, **Medya Dünyası**, İstanbul Üniversitesi Basın ve Yayınevi Müdürlüğü, 2004, s. 24
[6] TİMİSİ, **a.g.e.**, s. 10

sözcüğünün taşıdığı değerlerin yüzyıllardır değişmeden geldiğini belirlemişlerdir. Tarihçi Mitchel Stevens 'haber' sözcüğünü şöyle açıklamakta: "Tarihsel yürüyüş sırasında insanlar tutundukları kültürlere karşın benzer haberleri paylaşıp gelmişlerdir". [7]

Ortaçağ dönemlerinin el yazmaları genellikle yüksek sesle okunur, gözden çok kulağa hitap ederdi. Basılı kültürün gelişimiyle insan duyuları giderek parçalandı ve uzmanlaştı. Alfabenin keşfi, tıpkı tekerliğin keşfi gibi mekanın karmaşık, organik, karşılıklı ilişkisini tek bir mekana dönüştürmüş ya da sınırlandırmıştır. Fonetik alfabe, sözlü kültürde var olduğu biçimiyle bütün duyuların kullanımını yalnızca görsel koda dönüştürmüştür'. Sözlü geleneğin tüm duyuların etkileşimine dayalı algılama biçimi, yazılı kültürün insan algısının görsel boyutunu ön plana çıkarmasıyla yer değiştirmiştir.

> "Kitle iletişim araçları, bir yandan siyasal evrenin resmini çizerken, bir yandan da toplumdaki öteki etki merkezlerinden, kanaat oluşması için bireylere ipuçları iletirler. Kitle iletişim araçlarının başlıca özellikleri, uzaktaki olayları, kısa bir süre içinde, büyük kitlelerin yakınına getirebilmeleri, onların dünyalarına sokabilmeleri, bu olayları sunuş ve yorumlayış biçimleriyle bireylerin kanaatlerine yön verme olanağına sahip bulunmalarıdır. Amaç, bireyi içinde bulunulan çevre, toplum, ülke ve dünyadaki gelişen olaylar konularında aydınlatmak, kanaatlerini değiştirmek ya da güçlendirmektir." [8]

Günümüzde kitle iletişim araçları gelişmiş teknolojileri kullanarak daha fazla kişiye etkin bir şekilde ulaşabilmektedir. Teknolojik gelişmeler sayesinde haberler dünyanın bir ucundan diğer ucuna hızla yayılabilmektedir. Kitle iletişim araçları gündemin belirlenmesinde de büyük bir öneme sahiptir.

> "İnsanlar çevrede ne olup bittiğini öğrenmeye meraklıdır. Bunun için de kitle iletişim araçlarına başvurarak bilgi sahibi olmak isterler. Ancak kitle iletişim araçları cephesinden bakıldığında durum farklı. Kitle iletişim araçlarını denetleyenler

[7] Bill KOVAC, Thom ROSENSTILL, **Jurnalistikanın Negizderi,** Çev: Abdiyev T. Ayat Yayınevi, 2011. s.56
[8] Atilla GİRGİN, **Yazılı Basında Haber ve Habercilik Etiki**, İstanbul, İnkilap Yayınları, 2000, s. 50

insanların bilgilenme gereksinimlerini dikkate alırlar, ancak onlara toplumun öncelikli konularını sunmak gibi bir kaygıları olmayabilir. Bundan çok toplumda gündem olması gereken konular hakkında bilgi vermeyi tercih ederler. Bu noktada kitle iletişim aracının kurumsal ilişkiler etkili olur. Toplumun öncelikleri değil, güçlerinin öncelikleri burada yönlendirici roldedir. Güçler (siyasi ve ticari) insanların, toplumun ne üzerinde düşünmesini istiyorlarsa, medyanın gündemini de ona göre oluştururlar. Böylece halkın istekleri, beklentileri, gereklilikleri dikkate alınmaksızın medya tarafından toplum için bir takım gündemler oluşturulur ve insanların bunlar üzerine konuşması tartışması sağlanır."[9]

Bu görüşleri kapsayan ve gündem kurma kuramı olarak bilinen bu kurama göre medyanın olaylara verdiği önem ve öncelik kamuoyunun da önem ve önceliği haline gelmektedir.

1.1.1. Enformasyon ve Enformasyon Toplumu Tarzları

"Çevremizde gelişen her olay bizim artık Enformasyon (Bilgi) Toplumuna geçtiğimizi belirtiyor".[10] Enformasyon, genel olarak insanın dış dünyayla ilişkisinde, belirsizlik düzeyini azaltan her tür uyaran şeklinde tanımlanabilir. Enformasyon, belli bir alanda ve belli bir toplumda bilgi ve haberlerin yayılmasına olanak sağlayan araçların tümüne verilen addır.

"Modern toplum 'Enformasyon Toplumu' kavramıyla açıklanabilen bir toplum tipine şekillenmiş durumdadır. Enformasyon, ilerlemenin en vazgeçilmez kaynağıdır. Enformasyon, yeni uygarlığın yönetici ana gücü, onun sürekli gelişmesinin kaynağı oluyor. Enformasyon, dünyayı deşifre ediyor ve açıyor, insanı açıyor, hayat resmini, 'zaman modelini', düşünce, duygu ve moralini yansıtıyor. Enformasyon, insanın, kendinin bir parçası olan dünyaya bütün bir süreç olarak ulaşmasına yol açıyor. Enformasyon tarafından işlenmiş hayatın genel modeli –

[9] Nafize GÜNGÖR, **İletişim Kuramlar Yaklaşımlar,** Ankara, Siyasal Kitabevi, 2011, s.98-99
[10] V.A.MIKHAYLOV, **Sovremennaya Zarubejnaya Jurnalistika: Pravila i Paradoksi,** Petersburg, Mikhaylov Yayınevi, 2002, s.94

dünya görüşleri, insanı tasavvur etme, toplumsal idealler – enformasyonun yardımıyla merkezinde insanın olduğu dünyanın sergisel resmine dönüşüyor." [11]

Belirli bir konuda zamanla biriken enformasyon, ayıklanıp sınıflandıktan ve düzenlendikten sonra, genelliği ölçüsünde bilgiye dönüşmektedir. Bu açıdan, enformasyon özel bir konunun anlaşılmasına ya da özel bir problemin çözümüne hizmet eder.

"Bilindiği üzere içinde yaşadığımız çağı tanımlamada kullanılan bir diğer niteleyici kavram da 'Enformasyon Toplumu'dur. Enformasyonun işlenmesinin ülkenin ekonomik gelişimine katkı sağlayan temel faktörlerden biri olduğu ileri sürülmektedir."[12]

Ekonomik, siyasal ve kültürel boyutları bulunan 'Enformasyon Toplumu' önermesinde, tıpkı küreselleşmede olduğu gibi, en önemli rollerden birinin yine medyaya verildiği görülmektedir. Bu dönemle birlikte her alanda enformasyon tekniklerinin kullanımının yaygınlaşması, ülkelerarası güç hiyerarşisinin bilgiye sahip olma ekseninde yeniden şekillenmesine yol açmıştır. Bununla birlikte, gelişmiş ülke ekonomilerinde enformasyon alanında önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Oluşturulmaya çalışılan yeni küresel ekonomide gelişmiş kapitalist ülkeler için enformasyonun tüm dünya ölçeğinde serbest dolaşımı hayati önem taşıdığından, enformasyonun özgür dolaşımının önündeki engellerin kaldırılmasının demokrasiye ve çok sesliliğe katkı sağlayacağı söylemleri geliştirilerek, bu yönde adımlar atılması teşvik edilmiştir. Ancak, ne var ki, bir süre sonra küresel ölçekte dolaşan enformasyonun niceliğinin dengesiz ve tek yönlü olmasının yanı sıra, enformasyonun niteliğine ilişkin şikayetler de gelmeye başlamıştır.

Enformasyon kavramının çeşitli açıklamaları vardır. Onların bazılarını ele almak gerekirse;

---

[11] A.I.ARNOLDOV, **XXI Vek Problemi Informasiologii i Mirovogo Informasionnogo Soobşestva,** Moskova, Mir Yayınevi, 1997, s.37

[12] Metin IŞIK, **Medyada Yeni Yaklaşımlar,** Konya, Eğitim Kitabevi, 2004, s.4-5

1. Modern Ekonomik Sözlüğe göre enformasyon (Latinceden, informatio - bilgilendirmek):

- Bir şey hakkında herhangi bir iletidir;
- Saklama, işleme ve iletme konusu olan yönetimin ekonomik kararlarının analizi ve işlenmesi süreçlerinde kullanılan ekonomik belirtilerin anlamlar, veriler ve bilgilerdir;
- Evrenin ruhunu oluşturan ve düşünsel faaliyetin, ilk olarak- bilginin, modelin her ürününü kapsayan temel tözlerden biridir (madde, enerji, bilgi).

2. Yayınevi Kılavuz Sözlüğü daha dar bir açıklama veriyor: 'Enformasyon iletişim sürecinde maddi ve ruhi dünyanın yansıma olgusunun insan ya da özel donatım tarafından kabul edilen bilgisidir.'
3. Rus Dili Açıklama Sözlüğüne göre Enformasyon, işler durumu ya da herhangi bir şeyin faaliyetini bildiren iletidir, herhangi bir şey hakkında bilgidir.

"Enformasyon sistemi toplum hayatında büyük role sahiptir. Bu sistem insanlar, sosyal gruplar ve topluluklar, uluslar ve devletler arası ilişkiler sürecinin temelinden geliyor. Enformasyon etkilemek istediği kitle grubunun bakış açısından değerli olabilir. Enformasyonun içeriği ve kitle iletişim araçlarında yerleştirilerek ulaşılması beklenen amaç büyük önem kazanıyor. Enformasyon her zaman amaca doğru yönlenmiştir; ulaşması istenilen hedef ve sorunlara göre pratik değer kazanıyor. Herhangi bir hedefe ulaşmak için enformasyonu kullanarak hedefe ulaşınca, enformasyon özne için değerini ve güncelliğini yitiriyor."[13]

Enformasyon kalitesine ilişkin şu noktalara burada yer vermek yararlı olacaktır: Doğruluk etkisi ve gerçekliliği -kaynak gösterme, aktarma, deliller, zaman, mekan ve koşulların belirlenmesi; Kısalık-göndermenin ayarlanan uzunluğu ve ritimliliği, kelime ve tümcelerin netliği ve hafifliği.

[13] A.V.KOÇETKOVA, A.S. TARASOV, **Sovremennaya Press Slijba: Nastolnaya Kniga Spesialista,** Moskova, ESMO Yayınları, 2009, s.7-8

Netlik detaylaştırmayı, söz aktarımları kıyaslamayı, görgü sahibi olan bir insanın söyledikleri o söylediklerini kendi deneyimleri ile denemiş olmasını gerektirir. Açıklık çok önemlidir, detaylar çok değerlidir.

İzleyicilerin dikkatini çeken yöntemleri, enformasyon tarzlarını birleştiren nitelik olarak değerlendirebiliriz:

- Haberin 'yenilik' etkisini verebilme becerisi;
- Belli olan haberin yeni yönünü bulmak (detaylamak, sosyal – politik olayların yeni içeriğine olguyu katmak);
- Bilgi sağlamanın yeni yöntemlerini kullanmak (grafik belirtileri, alt başlıklar sistemi v.b.).

> "Hem enformasyon genişliği, yazar değerlendirmelerinin belirlenme derecesi, hem de konuşma bilgilerini organize etme biçimi, dilin anlamı güçlü araçlarını kullanma yönünden farklı olan tarzların birleşim yönleri ve nitelikleri olarak değerlendirilebilir. Öyle ki, enformasyon tarzları bilgi (haber), yazılar (iç haberler, olaylar), röportaj türleri, görüşmeler; enformasyon şekilleri de duyurular (program ve afişler vb. şeklinde sayılabilir. Enformasyon tarzının seçimi, yazarın amaç düzenlemesinde belirtilmektedir ve 'kendisi adına konuşan' olguların karakterinden ve özelliklerinden ya da bir konuda uzman olan ya da canlı konuşma yapan insandan gelen bildirilere bağlı olmaktadır."[14]

Enformasyonun amacı insanların hareketlerini ve bilincini etkilemektir. Bazen bu gizli olabilir. İnsan belirli bir ölçüde enformasyona ulaşınca onu analiz etmeye başlar. Belli bir miktardaki enformasyon akımlarından insan beyninde nitelikli değişimler oluşmaktadır. Böylelikle insanın bağlantısal mekanizması ya da insanın herhangi bir olay ya da sürece göre davranışı biçimlenmektedir.

> "Klasik zamanlarda ağızdan ağıza, bir kuşaktan diğerine iletilen bilgi, yazının keşfedilmesi ve okuma yazma bilenlerin çoğalmasıyla, bugünkü karmaşık sanayi toplumunun tabanını oluşturan bilgi alışverişinin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

[14] Z.S. SMELKOVA, L.V. SAVOVA, O.A.SALNIKOVA, **Ritoriçeskie Osnovı Jurnalistiki. Rabota Nad Janrami,** Moskova, Flinta Yayınları, 2009, s.140

> Bugün uzayda gezen uydular aracılığıyla, dünyanın her yeri birbirine bağlanmıştır; herhangi olan biteni, dakikalarla sayılan kısa bir süre içinde bütün dünya öğrenebilmektedir. Kitle iletişim araçlarını yoğun biçimde kullanan ülkeler, sadece kendi ülkelerini değil, tüm dünya toplumlarını etkilemektedirler."[15]

Amaca ulaşmaya yönelik mantıklı olarak seçilmiş olan enformasyon büyük kanıt derecesine sahiptir ve insan düşünceleri ve düşünme biçimlerini, dolayısıyla kamu düşüncesini de tam olarak değiştirebilir. Böylece insan görüşleri ve davranışları ortaya çıkar.

> "Fransız sosyal bilimcisi A. Mol'e göre, bilgiyi yeni bir kaliteli duruma dönüştüren faktörler vardır. Örneğin, sosyal bilgi, toplum için önemli olan ve onlara hitap edilen bilginin bir parçasıdır. Çeşitli sosyal grupların ilgi ve ihtiyaçlarını temel alan süreçler, duygular, kanıtlar, moraller ve konuların nesnel ve öznel sosyal gerçekliğini yansıtan bilgileri kendisinde barındırmaktadır."[16]

Haber alma olgusu, toplumun düzgün işlemesi için gerekli temel öğe olarak kalmayı sürdürmektedir ve iyi bir iletişim ağı ile haberlerin özgürce, en üst düzeyde dolaşımının sağlanamadığı durumda da demokrasinin olamayacağı bilinmektedir. Genelde de, insanoğlunun ancak haber aldığı sürece özgür bir varlık olarak yaşamını sürdürebileceğine inanılmaktadır.

Haber uzaktan meydana gelen olay ile her birimizin içten gelen duyguları arasında kalan görünüşte bir köprü kuruyor, bu ise aldatıcı bir etki yaratıyor. İnsanlar bundan böyle kolaylıkla, mademki dökülen gözyaşları gerçek, öyleyse buna neden olan olay da asıl gerçektir diye düşünüyor. Heyecanın yarattığı bu 'iki şeyi birbirine karıştırma' olgusu, heyecanın kendisinden daha denetlenemez bir şeydir'.[17]

---

[15] Hasan TUTAR, Kemal YILMAZ, **Genel İletişim Kavramları ve Modelleri,** Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2005, s.133

[16] F.I. ŞARKOV, **Osnovı Teorii Kommunikasii: Uçebnik Dlya Vuzov,** Moskova, Perspektiva Yayınları, 2003, s. 129

[17] Ignacio RAMONET, **Medyanın Zorbalığı, Çev:** Aykut Derman, İstanbul, Om Yayınevi, 2000, s.52

"Toplumdaki modern enformasyonel süreçler insana, etrafındaki dünyayla beraber, kendisi için – özel, hayali mikro dünya yaratma, o dünyada istediği, yüzyıllar boyu hayal ettiği gibi mutlak seçim yapma hakkına sahip olarak yaşama gibi teknik donanım sergiler. Bununla beraber, sadece kendi çıkarlarıyla endişelenen bir başkası, önceden, güzel düşünce taraftarlarını toplayan politikacı ve reklam aracıyla kendi ağına tüketicileri bağlayan iş adamının bile düşünemediği, bu dünyaya saldırarak, onu kendi giderleri amacında kullanıp, tüketicileri ona bağlayabiliyor". [18]

Günümüzde artık bilgisayar bağları tüm dünyayı kaplamış durumdadır; uzayın istediğimiz noktasından, istediğimiz ülkeden, istediğimiz ajans ya da kaynaktan istediğimiz bilgiye ulaşma olanağı vardır.

İletişim alanında yaşanan gelişmeler ile birlikte dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelen bir olay, anında dünyanın dört bir yanına ulaşabilmektedir. Küreselleşme süreci ile birlikte dünyamızı donatarak haberleşmeyi ve bilgilendirmeyi sağlayan iletişim ağları sayesinde haberin dünya çapında yayılması ve aktarılması hız kazanmıştır.

Dünyadaki olaylar hakkında bilgi sağlayarak gündemi ve yenilikleri halka ulaştıran kitle iletişim araçları bu sayede topluma enformasyon taşımaktadır.

Enformasyon alanındaki küreselleşme kendisiyle birlikte birçok sosyal sonuçları getirmiştir. Geniş enformasyon akımı için devlet sınırları ve sansür kısıtlamaları söz konusu değildir. Dünyanın her köşesinde enformasyona ulaşma kolaylaştığından dolayı, bölgelere ulaşan dünya haberleri yerli haberler ile tamamlanmaktadır. Böylece, küresel enformasyon alanında enformasyonun bölgeselleşmesi olayı ortaya çıkmıştır.[19]

"Küreselleşme süreci ile birlikte dünya toplumsal, kültürel, ekonomik ve siyasal alanlarda bütünleşmekte, ortak coğrafi mesafeler giderek önemini

[18] MIKHAYLOV, **a.g.e.**, s. 237
[19] **A.e.**, s. 107

yitirmektedir"[20] Küreselleşme bu bağlamda yaşadığımız dünyada uluslararası karşılıklı ilişkilerin artması ve yoğunlaşması ile ilgili tüm olguları kapsamaktadır. Gelişen teknoloji sayesinde haberlerin aktarımı uluslar arası boyutta hız ve yaygınlık kazanmıştır. Dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelen bir olay diğer yerinde de hissedilmektedir.

Yer, konum ve uzaklık gibi kavramların yeni içerikler kazanması ile birlikte, insanlar arası ilişkileri ve bilgi birikimini mekansal yakınlığın değil, kitle iletişim araçlarına erişebilirlik derecesinin belirlediği günümüzde iletişim ağlarının merkezileşmesi olarak tüketim ve eğlence normları oluşturulmuştur. CNN başta olmak üzere uydu teknolojileri yoluyla uluslararası bağlamda yayınlar gerçekleştiren medya devleri, kurguladıkları gerçeklikleri tüm dünya ölçeğinde paketleyip sunmaktadırlar. Ancak, CNN gibi ulus aşırı medya devlerinin yayınlarının ulusal ve bölgesel sorunların çözümüne ne oranda katkı sağladığı konusu tartışma götürmektedir.

> "Körfez Savaşı ve Bosna olaylarında da görüldüğü üzere, CNN türü küresel medya devleri üçüncü göz olarak olayları ele alıp çözüme katkı sağlamak yerine, olayları sıradanlaştırarak, izleyicileri pasif birer gözlemci haline dönüştürmüştür. Teknolojinin baş döndürücü bir şekilde gelişmesi nedeniyle hızlı bir değişim ve dönüşüm sürecinin yaşandığı günümüzde, değişim sadece olgularla sınırlı kalmamakta, söz konusu olguları anlama ve anlamlandırma biçimlerini de etkilemektedir. Bu bağlamda yeni süreci anlama ve anlamlandırma amacıyla kullanılan anahtar kavramlardan biri de 'küreselleşme'dir. Üzerinde en sık durulan ve en fazla tartışılan kavramların başında gelen küreselleşme kavramı, dünya ölçeğinde siyasal, kültürel, ekonomik ve toplumsal gelişim, değişim ve dönüşümleri açıklamak için kullanılmaktadır.[21]

---

[20] Ceyda Ilgaz BÜYÜKBAYKAL, **Türkiye'de Televizyon Alanında Küresel Yerel Birlikteliği: CNN Türk ve CNBC-e Örneği,** İstanbul, Dilek Ofset Matbaacılık, 2004, s.5

[21] IŞIK, **a.g.e.**, s. 2-3

ABD dünya enformasyon pazarında hakimiyet kurmasına karşın, o pozisyonunu yitirmemek için, modern teknolojiyi kullanma ve enformasyon dağıtımı konusunda zamana ayak uydurmak zorundadır.[22]

> "Küreselleşme sürecinde yaşanan önemli bir sorun da başlangıçta çok seslilik söylemiyle ortaya çıkan kitle iletişim araçlarının zamanla tek perspektiften bakılan bir dünya görüşü üretmede adeta kullanılır duruma gelmeleri oldu. Kitle iletişim olgusunun etkilerindeki bu boyutun, Üçüncü Dünya ülkelerince iyi değerlendirilmesi gerekiyor." [23]

Kapitalist medya, özellikle Amerika'da, çok nadir üçüncü dünyadan haber verir. Haber verenler de büyük çoğunlukla sınırlı çevrelere yönelik basın (New York Times, Washington Post) ve CNN gibi major şebekelerdir. Bunlar da haberi ancak eğer Amerika olaya doğrudan ya da dolaylı olarak karışıyorsa ve belli faydalı ve ideolojik boyutları varsa verirler. Eğer bu çerçeve dışında başka ülkelerden haber verirlerse, verilen haberler bu ülkeleri renksiz, donuk fırçalarla karanlık ve kötü bir biçimde çizer; depremler, kitle katliamları, iç savaşlar gibi.[24]

1.2. Basının Tarihsel Gelişimi

> "Haberciliğin tarihi insanlık tarihi kadar eskidir. İlk insanlar mağara duvarlarına çizdikleri resimler ve çeşitli işaretlerle tehlikelere karşı birbirlerini uyarmışlardır. Sümerlerin yazıyı bulması basın açısından da son derece önemlidir. Gazetenin ilk ortaya çıkışı çok öncelere dayanmaktadır. İsrail tarihçisi Flavius Josephe, Babilonyalılarda kamu ile ilgili olayları günü gününe yazan ve bunları fırınlanmış çamur tabletler halinde duvar gazetesi olarak şehrin çeşitli köşelerine asan

[22] MIKHAYLOV, **a.g.e.**, s. 110
[23] Suat GEZGİN, "Kitle İletişim ve Küreselleşme", **Finansal Forum Gazetesi**, 5 Şubat 2001, s.8
[24] İrfan ERDOĞAN, **Dünyanın Çarpık Düzeni: Uluslararası İletişim,** İstanbul, Kaynak Yayınları, 1995, s.192

görevlilerden bahsetmektedir. Louvre Müzesinde yer alan bazı Mısır papirüslerinden gazetenin tarihinin m.ö. 1750 yılına kadar gittiği anlaşılmaktadır." [25]

Lord Beaverbrook şöyle demiştir: Ben gazeteyi ancak propaganda yapmak için yayınlıyorum, başka hiç bir amaçla değil.[26] Günümüzde ticaret temsilcileri, kamuoyunu kontrol etme olanağını elde etme amacıyla kitle iletişim araçlarını manipüle etmektedirler.

"Gazetenin öncüsü olarak Avrupa'da 1450'lerde 'Haber Yaprakları' belirmiş, 17. Yüzyılın ilk yıllarında 'süreli yayın'-ki genelde 'Gazete' adıyla anılmıştır. Bu gelişmenin gerçekleşmesinde başrolü 1440'larda Avrupa'da beliren ve hızla bütün kıtaya yayılan basımevi (matbaa) oynamıştır"[27]

Matbaanın bulunmasıyla birlikte basılı metinlerin çoğaltılması ve daha fazla insana ulaştırılması sağlanmıştır, böylece de insanların bilgilenmesine olanak tanınmıştır.

Gazetecilik adını verdiğimiz olgu on yedinci yüzyılın başında, çoğunlukla kamu alanlarındaki sohbet etmelerden oluşmuştur. İngiltere'deki ilk gazeteler türlü haberlere uzmanlaşan değişik kahvehanelerde ortaya çıkmıştır. Onlar çok popüler olduğundan bilim adamları 'haber ile Hristiyanlıktan başka şeylerin görüşülmediğini' belirterek hoşnutsuz olmuşlardır.

Gazetecilik daha sonra Amerika'nın 'pub'larında gelişmeye başlamıştır. Pub sahipleri gelen konuklar ile sohbet ederken duydukları haberleri barın ardındaki dergiye yazmaya başlamışlar, becerikli yayıncılar da kahvehanelerden gelip giden gemiler hakkında haberleri, siyasal görüşmeleri ve kavgaları toparlayarak kağıda basmışlardır. Böylelikle ilk gazeteler ortaya çıkmıştır.

---

[25] Ceyda Ilgaz BÜYÜKBAYKAL, "Günümüzde Basın Özgürlüğü", **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, sayı:23, 2005, s.75
[26] KOVAC, ROSENSTILL, **a.g.e.**, s. 30
[27] Orhan KOLOĞLU, **Osmanlı'dan 21. Yüzyıla Basın Tarihi**, İstanbul, Pozitif Yayınları, 2006, s.11

İngiliz siyasetçileri, ilk gazetelerin ortaya çıkmasıyla beraber 'kamuoyu' teriminin oluştuğunu belirtmişlerdir. XVIII. yüzyılın başında gazeteciler/kitap yayıncıları, söz özgürlüğü ve basın özgürlüğü teorisini biçimlendirmeye başlamışlardır. 1720 yılında 'Kato' adıyla çıkmış Londralı iki gazeteci, gerçeğin dedikoduya karşı kalkan olması gerekliliği iddiasını öne sürmüşlerdir. O dönem İngiltere'sinin yasası bunun karşıtı idi: 'devleti eleştirmek suçtur, gerçek ne kadar büyükse, dedikodu da o kadar büyüktür'. Gerçeğin zararlı olduğu düşünülmüştür. Sonraki 200 yıl içerisinde basın kavrayışı 'özgürlüğün bastonu' olarak Amerika'nın hukuki doktrininde tamamen köklenmiştir. [28]

Gazeteciliğin gelişmesi üzerindeki dünya eğilimleri özel olarak; küresel enformasyonun bölgesel yararlarla birleşmesi, kitle iletişim araçlarının birleşmeler sistemine katılması, kitle iletişim araçlarının uzmanlaşması ve ayrılması, gazetecilik pratiğinin yeni teknolojik erişmelerden bağımlılığını kendisinde barındırmasıdır.

Gazetecilik, toplum olmadan hayat sürdüremez, çünkü toplum ihtiyaçlarını gidermek için vardır. Modern toplum gazeteciliksiz yaşayamaz, çünkü gazetecilik sosyal anlamda önemli olan enformasyonu kitle çapında yayınlamayı amaçlamaktadır. Bu yüzden kitle iletişim araçları ve toplum arasındaki ilişki ve etkileşim çeşitli ve çok taraflıdır.

Gazetecilik- sentetik bir disiplindir. Tabii ki gazeteciliğin de kendine ait olan prensip, analiz ve sentez yöntemleri vardır. Bununla birlikte gazetecilik kendisi ilişkide olan her bilimin metodolojisini kullanmaktadır. Batı araştırmacılarına göre basın özgürlüğü düşünceleri açık yansıtabilme özgürlüğüdür; enformasyon kaynaklarına ulaşma özgürlüğüdür. [29] "Gazetecilik, sıradan olayların yanı sıra büyük olayların içinde yaşamayı, en azından onları yakından izleme olanağı sağlayan bir meslektir."[30]

---

[28] KOVAC, ROSENSTILL, **a.g.e.,** s. 31
[29] MIKHAYLOV, **a.g.e.,** s. 11
[30] GİRGİN, **a.g.e.,** s. 70

1.2.1. Kitle Toplumundan İletişim Toplumuna Yönelimler ve Basın

Kitle toplumundan 'medya iletişim toplumuna' geçen ülkelerde, basın, radyo ve televizyon siyaset ile doğrudan bir ilişki alanı oluşturmakta, bu ilişki alanı sayesinde, büyük bir etki gücüne ulaşmaktadır. Basın ideolojisi, basın baronlarının çıkarlarının meşrulaştırıldığı ve genelleştirildiği fikirler ve profesyonel idealler sistemidir. [31]

Medya ulaştığı bu gücüyle, bireylerin tutum ve davranışlarını etkileyebilmenin, etkilemekle de kalmayıp, bunları değiştirebilmenin en etkin yöntem ve araçlarına sahip hale gelmiştir.

Bu etki bireyler bazında da sınırlı kalmamakta, toplumun geneli boyutunda da olanca ağırlığıyla gözlemlenebilmektedir. Medya, toplumun yapısını, kurulu düzenini ve bireyler arasında meydana gelen toplumsal ilişkileri yeniden yaratma, yeniden biçim verme, yeniden üretme ve yorumlama gücüne ve yeteneğine sahiptir. Simgeler, işaretler, sayılar, sözcükler ve resimlerden ya da bunların bileşmesinden oluşan iletiler yalnızca mesaj taşımakla kalmamaktadır. Aynı zamanda insanların dünyasını yeniden biçimlendirip, ona yeni boyutlar kazandırmaktadır. "Eğlence patronlarının içindeki büyük endüstriyel şemada, bilginin (haberin) her şeyden önce bir mal olarak ele alındığını, bu özelliğiyle de, medyanın insanları uzaktan aydınlatıp demokratik tartışmaya zenginlik kazandırmak olan temel misyonunun önüne geçtiğini herkes gözlüyor." [32]

Basınla iktidar arasındaki çekişme bir yüzyıldan bu yana güncelliğini koruyor, ne var ki günümüzde bu çekişme şimdiye kadar görülmemiş bir boyuta ulaşmış bir durumda. Bunun nedeni, iktidarın artık yalnızca politik iktidarla özdeşleştirilememesi (üstelik politik iktidarın sahip olduğu ayrıcalıkların, yükselen

[31] ERDOĞAN, **a.g.e.,** s. 241
[32] RAMONET, , **a.g.e.,** s. 63

ekonomik ve finansal iktidarlar tarafından kemirilmesi) ve basının, medyanın artık otomatik olarak politik iktidara bağımlı olmaması, çoğu zaman da bunun tersinin geçerli olması. Hatta iktidarın eylem gerçekleştirmekten çok, iletişim gerçekleştirdiği bile ileri sürülebilir.

Günümüzde haber nasıl gizleniyor sorusuna habere haber eklenerek şeklinde yanıt verilebiliyor. Böylelikle haber saklanmış ya da budanmış oluyor, çünkü tüketilmesi gereken aşırı ölçüde haber var. Bu kadar haber arasında insanlar hangi haberin eksik olduğunu bile fark edemiyor. Bunun nedeni, 30-40 yıldır içinde yaşadığımız dünya ile ondan hemen öncesi arasındaki en büyük farklardan biri olan haberin artık ender bulunur bir şey olmaktan çıkmasıdır; oysa yüzyıllar boyunca bu böyle idi. Modern çağ öncesinde, habere (bilgiye) sahip olan iktidara (güce) sahip olur deniliyordu; güç, haber dolaşımının denetimini elde tutmak olarak kabul ediliyordu.

Ülkenin sosyo-ekonomik gelişmesi sürecinde toplumun her düzeyinde bilgisel etkileşim ortaya çıkıyor. Geçmekte olan hayat süreçleri ve olaylarla ilgili haberlerin sürekli alış-verişi modern toplumun gelişmesi ve işlemesinin olmazsa olmaz koşuludur. Kitle iletişim araçları toplumsal-siyasal gerçekliği değerlendirmek için bizim kullandığımız haberleri ve yalan haberleri seçiyor. Herhangi bir sorun ve olaylara göre bizim ilişkimiz çoğu kez iletişim dünyasını denetleyenler tarafından belirleniyor.

1.2.2. Gazeteciliğin Gelişiminde Küresel Eğilimler

Gazeteler toplumun bilgilendirilmesi gereksiniminden doğmuştur.

"Kitle iletişim araçları ve iletişimin faaliyet göstermesindeki ciddi ulusal özelliklerin yanı sıra, gazeteciliğin gelişmesinde genel, küresel eğilimler de söz konusudur. Günümüz koşullarında;

- Enformasyonun küreselleşmesinin ve onun bölgesel çıkarlara uygun gelme olanağı hesabı;

- Kitle iletişim araçlarının tekelleşmesi ve sermayenin yoğunlaşmasının yeni şekilleri;
- Kitle iletişim araçlarının bir sonraki ayrılması ve uzmanlaşması;
- Son on yılda pratik gazetecilikte gerçekleşen değişimler vb. çok önem kazanıyor."[33]

Günümüzde her basının geliri reklamdan, gazetenin baskı adetlerinin dağıtılmasından elde edilen kaynaktan, devletin parasal desteği ve diğer imkanlarından, çeşitli ticari faaliyetlerden ve bağışlardan oluşur. Her gazete reklama da yer verir. Reklam gazetenin gelir kaynağıdır.

> "Gazeteler dağılım ölçeğine göre ulusal, bölgesel ve yerel olarak sınıflanır. Periyodik olarak yayımlanma zamanına göre ise günlük, günlük olmayan, sabah ve akşam gazeteleri olarak sınıflanır. Karakter ve sosyal yapısına göre ise kaliteli, kitlesel, karışık ve örgüt gazeteleri olabilir."[34]

Günümüzde bilgi yaratan ve ona sorumluluk taşıyan gazetecilik mesleğinin rolü artmaktadır. Dünyamız ve onun enformasyon alanı yıkıcı ve olumsuz enformasyonla dolu olmamalıdır. Enformasyon kalitesi sorunu uygarlığın sorunudur.

> "Gazetecilik, diğer mesleklere ait olan, değerli çeşitli rolleri barındıran ve çeşitli fonksiyonları yerine getiren, bununla birlikte hızlı ve güncel enformasyon aracılığıyla izleyici kitlesini yönlendirilen, sosyal biçimde çok önemli, çok karmaşık, poli-fonksiyonel ve kendini organize eden mesleklerden biridir. Bu bağlamda, gazeteciliğin fonksiyonlarını aşağıdaki gibi sıralamak mümkün görünmektedir:

- Günlük, başka bir değişle, enformasyon ritimliliği ve düzenliliği;
- Aktüalite, yani zaman akımının yansıması;
- Bir günlük, yani enformasyonun zamanla kaybolması ve onun sürekli yenilenmesi;
- Enformasyon akımının sürekliliği;
- Bilgilendirme yeteneği, yani olay ve süreçlerin çıkarılması, onların yayınlanması, bildirilmesi;

---

[33] MIKHAYLOV **a.g.e.** s. 93
[34] **A.e.**, s. 176

- İnsan ve toplumun çeşitli günlük gereksinimlerinin yansıtılması."[35]

Ancak süreklilik, günlük, ritimlilik izleyiciler bilincini enformasyon ile durmadan bombardıman ederek, olumlu ya da olumsuz derin iz bırakmaya yol açmaktadır.

Gazetecilik, yerine getirdiği fonksiyonları, faaliyet alanları ve izleyicilerle etkileşim yöntemleri açısından karmaşık ve çok taraflı bir meslektir. Sabit olmayan, hızlı, sıkı iş düzeni şartlarında çeşitli yaratıcılık ve örgütleme türleri gerektiren bir çalışma alanıdır. Mesleğin temel karmaşıklılığı onun topluma, insanlara ve tarihe yönelik büyük sosyal ve ahlaki sorumluluğudur. Binlerce, milyonlarca çoğaltılan her kelime toplumu sağlamlaştıran bir ilaç olabileceği gibi, o topluma ve onun üyesi olan her insana zarar getirerek, onu sakatlayan, hastalıklar, korkular, inanmazlıklar ve düşmanlıklar virüsü de olabilir.[36]

"Gazetecinin görevi, olayı görmek, duymak, hissetmek, anlamak, kaydetmek, ve 'dürüstçe' aktarmaktır." [37] Gazetecinin sözleri ahlaki idealleri yansıtmalı, iyilik ve gerçekliği korumalı, insanları birleştirmeli ve toplumsal ilişkileri uyumlu hale getirmelidir. Mantıklı, gerçekliğe yönlenen, anlamla dolu ve akıllı olmalıdır. Bu durumda gazetecinin taşıması gereken özellikleri de şöyle sıralamak mümkündür.

- Geniş bilgi,
- Hayatı iyi bilmek, yaşamsal deneyim,
- Hız,
- İnsanlarla konuşabilme,
- Prensiplilik,
- Büyük ahlaki nitelik,
- Derin düşünebilme,
- Edebi beceriler,
- İnsan psikolojisini iyi bilme.

---

[35] L. G. STIVIÇ, **Vvedeniye v spesialnost: Professiya: Jurnalist Uçebnoe posobiye,** Moskova, Aspekt Press Yayınevi, 2008, s.63
[36] **A.e.,** s. 53
[37] GİRGİN, **a.g.e.,** s. 70

Gazetecinin taşıması gereken ayrı bir özellik de 'zaman hissi'dir. Başka bir değişle çağdaş insanın yurttaşlık pozisyonundan dikte edilen sosyal sorunun, olgu ve olayların seçimi; gazeteciye başkalarından önce görme, gördüğü olayları değerlendirme, onları geçmiş ve gelecek ile bağlılaştırma olanağı veren 'zaman hissi' kalitesidir. Bundan dolayı 'geçmişin modeli' ve 'geleceğin modeli' görüşleri gazeteciliğin temel kategorilerine aittir. Daha da detaylandırmak gerekirse gazetecilik mesleğinin temel kriterleri şu şekilde sıralanabilir:

- Bilgili ve haberdar olma -konuşmakta olduğu şeyi iyi bilme;
- Enformasyonu değerlendirme ve onu bildirme yolları seçiminde tarafsız ve hızlı olma;
- 'Zaman hissi' ve gelişmekte olan olaylar üzerinde yeni ufuklar görebilme;
- Bir şeye yönelme -konuşmakta olduğu insan ve konu ile ilgili olma;
- İletişimsel bilgilenme;
- Samimilik, dostluk ve kendi duygularını yönlendirme yeteneğine sahip olma.[38]

> "Eğitim sürecinde gazeteci 'sürecin sonuçtan daha önemli olduğunu', etik anlayışın var olduğunu unutmamalıdır. Az eğitimli olmanın eksikliklerini hissetmeli, kimin için çalışacağını bilmeli; aydınlanmış azınlık için mi ya da aydınlanmamış çoğunluk için mi?"[39]

Profesyonel anlamda gazeteciliğin enformasyon tarzı, ilk olarak, gündemlilik, belgesel doluluk ve hızlılık belirtileriyle birleşiyor. Enformasyon tarzının objesi sadece olgu, dolaysız olay değil, ama olgu-yeniliktir. 'Basın için haber' anlamı gittikçe 'basın haberi' olarak 'hammadde' değil, 'özel edebi ürün' olarak seslenmeye başladı. Bugünün enformasyon pazarında bu ürün profesyonel olarak daha iyi

---

[38] SMELKOVA, ASSUIROVA, SAVOVA, SALNIKOVA, **a.g.e.,** s. 28

[39] A.S. KASEV, N.L. SLOBODYANYUK, **Pomni Imya Svoe: Jurnalistika i Literatura v Osvoenii Kulturnoy i Nasionalnoy Identifikasii,** Moskova, Alfa Kniga Kitabevi, 2010, s.6

işlenmiş bir durumda ortaya çıkıyor. Basın haberleri nasıl seçiyor? Fark edilmesi, sonra geliştirilmesi ve devam edilmesi gereken olayların niteliği şunlardır:

- Olup biten olayların ve söylenen düşüncelerin oldukça güncel olması;
- Olayların izleyici ve dinleyicilere yakın olması;
- Onların 'interaktifliği' (karışıklılık ve dramatizm);
- 'İnsanlığın ilgisiyle' ilişkililiği (her zaman dikkat çektiren, tüm insanların konusu, örneğin, hayat, ölüm, sevgi, çocuk vb.);
- Olayların geniş ölçülülüğü (herkes için haber) ya da "duygusal çarpma" etkisi (olağanüstü, akıl durdurucu bir haber).

Haberin yeni olması dışında çalışma için gerekli olan nitelikler ise tesirli sebep (olayın şimdiliği ve güncelliği); enformasyonel sebep (olayın kendisi ya da gazeteci tarafından gerçekleştirilen adımlar, görüşmeler, telefonla konuşma vb.) olarak okunmalıdır.

XXI. Yüzyılın başında Amerikan sosyal bilimcileri basının uluslararası pazarında mevcut olan durumunu analiz ederek basının materyallerini sunma yapısının belli bir değişime uğradığını belirtmişlerdir. XX. Yüzyılın ortalarına kadar gazeteler en önemli bilgi kaynağı olmuştur. Radyo, televizyon ve online araçlarının şiddetli bir şekilde gelişme biçimi gazete alışkanlığının azalmasına neden olmuştur. Avrupa Birliği ve ABD'de gazetelerin toplam sayısı %12'den, %50'e kadar inmiştir. Ayrıca, çoğu gazeteler daha hafif ve karmaşık olmayan haberleri vermeye çalıştıkları için kaliteli basının sayısında da azalmalar yaşanmaya başlamıştır.

Basın pazarında oluşmakta olan yapısal değişimlere karşın gazeteler birçok iletişimsel görevlerini etkili bir biçimde yerine getirmektedir. Kitle iletişim araçlarının etkililiği konusunda 'Alfa-Consulting' örgütü tarafından yapılmış araştırmanın verilerine göre radyo, televizyon ve gazetelerdeki aynı anlamdaki mesajların arasından gazete mesajları kitleler tarafından daha çok bilgi verici ve az bıktırıcı olarak kabul edilmiştir.

1.3. Basının Kapsamı ve Sınırlılıkları

Günümüzde gazeteler yapısal kriz yaşamakta olmalarına karşın, gazete sayfalarındaki yayınlar her haber örgütünün önemli bir parçasıdır. Çünkü;

- Herhangi bir gazete sayfalarında yayınlanmış olan haberler, o gazetenin kalıplaşmış imajından etkilenir;
- Gazetelerin en önemli avantajı pazar esnekliğidir. Önceden, gazete belirli bir gruba yönelmişti, ilgilendiği halk kesimine haber aktarıyordu. Günümüzde de gazetelerin ihtisaslaşması devam ediyor.
- Gazetenin haber verme biçimi duruma göre, zaman ve mekan anlamında değişebilmektedir.

Ayrıca, çeşitli haberlerin yoğun olması dikkat çekmeye başlamıştır. 2007 yılında Avrupalı bilim adamlarının yapmış olduğu sosyal sorgulamaların sonucunda, bir gazete basınının okunması sırasında okuyucu tarafından kabul edilen haberin genel derecesi ortalama % 10'dan, % 65'e kadar değişim göstermektedir.

Basın haberciliği aynı zamanda kısa sürelidir. Büyük basın editörleri şöyle derler: 'Bizim için ancak bir tane haber türü vardır – yarının haberi'. Genel olarak, enformasyon materyallerinin büyük bir kısmı haber alanında günlük bir sürece bağlıdır. Dolayısıyla, haberi kabul etmenin derinlik derecesini ve habere olan güvenin derecesini ölçmek kolay değildir. Bu faktörlere poligrafinin düşük kalitesini, basın metninin kötü tasvir edilmesini katacak olursak basının etkililiğindeki düşüşü anlamak daha kolay olabiliyor. [40]

> "Demokratik toplumda gazetecilik yasa tarafından biçimlenmiş ve tespit edilmiş, gelişmiş hukuki temel olmadan var olamaz ve işleyemez. Her gazeteci belirlenmiş hukuki alanda faaliyet göstermelidir. Aksi taktirde, toplumun bilgi ihtiyaçlarını giderme, gazetecinin dolu, gerçek ve tarafsız enformasyonun esasında hümaniter

[40] KOÇETKOVA, TARASOV, **a.g.e.**, s. 64

makul fonksiyonlarını yerine getirme yerine, toplum tarafından kabul edilmeyen ve yol verilmeyen bilgisel davranışlar gibi ciddi tehlike tehdidi duyumsanıyor." [41]

Gazeteciliğin gelişmesi insanların ve kitlelerin bilinci, morali ve davranışlarına daha fazla etki etmesi sırasında gazeteciliğin kendini düzenleme etiğinin rolü daha da artacak, etik kanunları daha detaylı ve geniş olacaktır.

"Gazeteciliğin önemli ilkeleri şöyle belirlenmiştir:

- Gazeteciliğin temel fonksiyonu – gerçeği söylemektir;
- Gazeteci her şeyden önce izleyicilere hizmet etmelidir;
- Gazeteciliğin manası - olguları dikkatle yoklamaktır;
- Gazeteciler kendilerinin beyan ettiklerinden bağımsız olmalıdırlar;
- Gazetecilik bağımsız bir şekilde iktidarı gözlemlemelidir;
- Gazetecilik toplumsal eleştirme ve uzlaşmanın açık alanı olmalıdır;
- Gazetecilik önemli şeyleri ilginç ve önemli bir şekilde aktarmaya gayret etmelidir;
- Haberler anlamlı ve uygun olmalıdır;
- Gazeteciler kendi ahlakına göre faaliyet göstermelidir;
- Okuyucuların da haberlere göre kendi hakları ve sorumlulukları vardır." [42]

Özgür basının yaşamını sürdürmesi, yeni yüzyıl demokratik toplumunun en önemli sorunlarından biridir. Bu ise gazetecilerin bağımsız basının ne olduğunu açık bir şekilde söylemelerine ve toplumun diğer parçalarının bununla ne kadar ilgili olmasına bağlıdır.

Basın özgürlüğü özgürlükçü çağdaş demokrasilerin vazgeçilmez bir unsurudur. Çağdaş demokrasilerde gazeteciler, kamuoyunun bağımsız temsilcisi olma görevini üstlenmişlerdir. Basın özgürlüğünün ilk şartı haber ve düşüncelere serbestçe ulaşabilmek hakkıdır. Basın özgürlüğü bir anlamda düşünce özgürlüğünü tamamlayan ve onun kullanılmasına olanak tanıyan bir özgürlüktür. Düşünce özgürlüğünün sınırlandırılması basın özgürlüğünü de sınırlandırır.

---

[41] E.P. PROHOROV, **Pravoviye i Etiçeskiye Normı v Jurnalistike,** Moskva, Aspect Press Yayınevi, 2008, s.23

[42] KOVAC, ROSENSTILL, **a.g.e.,** s. 4

"Gazetecilik niçin gereklidir? Gazetecilik toplumu oluşturmak için vardır. Gazetecilik insanlar için gereklidir, demokrasi için gereklidir. Ancak, böyle sade bir açıklama yeterli değildir. Gittikçe şüpheci olmaya başlayan toplumu böyle bir yanıt tatmin edebilir mi acaba? Özellikle modem ve bilgisayara sahip olan her insanın 'ben gazetecilik yapıyorum' diyebileceği, iletişim teknolojilerinin dolu olduğu yeni dünyamızda. Ayrıca, teknolojin gazeteciliğin normlarını yeniden belirlediği ya da onları tamamen yok eden yeni ekonomik örgütün kurulduğu zamanda. Bu açıklama yüzyıllar boyunca gittikçe sağlamlaştırılarak haber üreticilerinin bilincinde benimsenmesinden dolayı hemen aksiyom haline gelmiştir. Geriye bakacak olursak, gazetecilik kavrayışlarını insanlık toplumunun, sonradan demokrasi kavrayışlarından ayırt ederek ele almak çok zordur. Gazetecilik o kadar önemlidir ki, özgürlüğün yok edilmesi istenilen toplumlarda basın sınırlandırılır. Gazetecilik toplum üyelerinin hareket etme biçimlerini yansıtır. "[43]

Buna rağmen gazeteciliğin yüzyıllarca sürmüş olan fonksiyonu ve amaçları günümüzde ABD'de bile tehlike altındadır. Teknoloji, gazeteciliği 'kendi içine çeken' haber örgütlerinin yeni biçimlerini ortaya çıkarmaktadır. Dolayısıyla, tehlike sadece devletin sansüründe değildir artık.

1.4. Haber Üretiminde Kitle İletişim Araçlarının Yapısı

"Kitle iletişim araçları XXI. yüzyılın olmazsa olmaz bir parçasıdır. Enformasyon akımları, gazete makaleleri ve televizyon programlarını toplumun ekonomik ve sosyal yönden gelişmesini sağlayan güçlü ve etkili araçlarına dönüştürdü. Günümüzde, herhangi bir anlamda, kitle iletişim araçlarının faaliyetlerine dokunmayan hiç bir alan kalmamıştır."[44]

Kitle iletişim araçları herhangi bir ülkenin finansal-ekonomik sistemine katıldığından dolayı, o sistemin istikrarlı olması ve gelişmesi konusuyla yakından ilgilidir. Bu eğilim kitle iletişim araçlarının yoğunlaştığı haberlerin içeriğinden anlaşılmaktadır. Çoğu Batı ülkelerinde iktidar faaliyetlerini eleştiren yayınlar

[43] KOVAC, ROSENSTILL, **a.g.e.**, s. 25-26
[44] KOÇETKOVA, TARASOV **a.g.e.**, s.5

mevcuttur. Ancak, modern finansal-ekonomik ve sosyal Batı sisteminin temelini oluşturan özel mülkiyet enstitüsü eleştirisine rastlayamayız. Yine de, kitle iletişim araçları bilgilendirme ve aydınlatma, devlet faaliyetlerini denetleme ve gözlemleme, siyasal alanı biçimlendirme gibi temel fonksiyonlarını yerine getirmektedir denebilir.[45]

Bir ülkedeki iletişim sisteminin mevcut siyasal ve ekonomik sistemden etkilendiği ve buna göre şekillendiği bilinen bir gerçektir. Bu bağlamda ekonomik ve siyasal faktörlerin ışığında yapılan medya sistemleri sınıflandırmalarında otoriter, totaliter ve özgürlükçü - liberal medya kuramları üzerinden uygulanan medya sistemi açıklanabilir.

Yalnız, otoriter medya kuramının geçerli olduğu ülkelerde iletişim aracı kurabilmek ve yayın yapabilmek için siyasi otoritenin izninin alınması gerekmektedir. İzin siyasi otoritenin isteğine bağlı olarak geri de alınabilmektedir. Siyasi otoritenin sınırsız bir sansür yetkisine sahip olduğu ve dilediği takdirde yayın iznini iptal edebildiği bu sistemde, iletişim araçları siyasal erkin çıkarlarına hizmet eden ve sürekliliğini sağlamaya yönelik faaliyet gösteren bir araç durumundadır.

Yapılan sıkı düzenlemeler yoluyla alanı sıkı bir denetim altına alan siyasal otorite, mesleğe zorunlu davranış kuralları getirebilmekte, yüksek vergi oranları yoluyla ağır ekonomik yaptırımlar uygulayabilmekte ve daha da ileriye giderek yazı işleri kadrosunu atayabilmektedir.

Günümüz dünyasında, birçok ülkede bu kuramın değişik biçimler alarak geçerliliğini sürdürdüğü görülmektedir. İletişim aracı sahip ve çalışanlarını sindirmek amacıyla sansür, tehdit ve rüşvet yöntemlerine başvurulabilmektedir.[46]

---

[45] MIKHAYLOV, **a.g.e.**, s.18
[46] IŞIK, **a.g.e.**, s.8

1.4.1. Basının İşlevleri Üzerinden Haber Değeri

"Haber değeri olarak adlandırılan şey, kitle iletişim araçları yetkililerinin, eylemi ya da söylemlerin üretimi, seçimi, biçimlendirilmesi ve yayımlanması sırasında kullandıkları profesyonel kodlardır. Haber değeri, endüstrileşmiş haber kuruluşlarının, üretim aşamasında kullandıkları formattır. Haber değeri, habercinin kişisel değer yargısının yanına, yine haberciler tarafından getirilen başka değer yargılarıdır. Bu değer yargılarının zamana, zemine ve toplumlara göre değişikliklere uğradıkları ya da yerlerini yenilerine bıraktıkları bilinmektedir"[47]

Haber, güncel ve ilginç bir olayın olduğunca nesnel ve gerçeğe uygun bir biçimde sunulmasıdır. Haber metninde her türlü taraflı değerlendirmelerden ve söz oyunlarından uzak durulur.

Kitle iletişim araçlarının en güçlü ürünleri, taşıdıkları en önemli ileti haberdir. Basının asıl fonksiyonu topluma haber ve bilgi sunmaktır. Basının haber ve bilgi sunarken haberlerin toplanmasından, yazılıp yayınlanmasına kadar olan evrede objektiflik ilkelerini göz ardı etmemesi gerekir. Objektif gibi görünen basın organları bile okuyucularına gerçek olmayan haber ve bilgileri sunabilmekte ve böylece yanlış bilgilerin doğru olduğu konusunda okuyucularını inandırmaya çalışmaktadır. Bu sebeple de hangi bilgilerin gerçek, hangi bilgilerin gerçek dışı olduğunu anlamak güçleşmektedir.[48]

"Haber söylemi, genellikle ülkelerdeki iktidarın öncelikle hakim olmak istediği ya da hakim olduğu kamuoyu oluşturma ve yönlendirme aracıdır."[49] Basın, demokrasinin olmazsa olmaz koşullarından biridir. Basın organlarının yayın politikasının siyasal görüşleri yansıtması, toplumdaki etki merkezleriyle de kanaat oluşumu için etkileşimde bulunması, basının güvenilirliğini ortadan kaldırır. Bugün için önemli bir haber ve bilgi kaynağı olan basın organları bir yerde neyin önemli, neyin önemsiz olduğunu tespit etmekte, olayı bireyin gündemine sokmakta ve

51 GİRGİN, **a.g.e.**, s.79
48 TUTAR, YILMAZ, **a.g.e.**, s.214
49 GİRGİN, **a.g.e.**, s.74

böylece olayları sunuş ve yorumlayıp biçimleriyle de bireylerin kanaatlerine yön verebilmektedir. Rollerinin önemi, onların sorumluluklarının farkında olmalarını gerekli kılmaktadır."[50]

Kitle iletişim araçlarının fonksiyonlarından bir diğeri de, eğitme ve eğlendirmedir. Kitle iletişim araçları, bir takım olgular arasında bağlantılar kurarak, toplumu siyasi, ekonomik, bilimsel, kültürel ve benzeri konularda bilgilendirmekle sorumludur. Basın haber ve bilgi sunarken, bireylerin toplumsallaşma sürecine ve dolayısıyla eğitimine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır.

> "Kitle iletişim araçları, bireylerin boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirebilmesi için onlara çeşitli alternatif sunar. Gazete ve dergilerdeki bulmaca, yazı, fotoğraf ve çeşitli dolgu malzemeleriyle, televizyonlardaki müzik programları bunlardan bazılarıdır. Bu tür malzemeler, günlük hayatın sorunlarından kurtulmak ve boş zamanları doldurma işlevi görmektedir."[51]

1.4.2. Basının Kamuoyu Oluşturma İşlevi

Basının kamuoyunu oluşturma fonksiyonu, basına bazı sorumluluklar yüklemektedir. Basın organlarının görev ya da amacı toplumda belirli bir kesimin görüş, düşünce, kanaatlerini kamuoyuna empoze etmek ve dolayısıyla kamuoyunu bu doğrultuda yönlendirmek değil, toplumu bilgilendirerek kamuoyunun serbestçe oluşmasına katkı sağlamak olmalıdır.

Basın organlarının genel yayın politikaları olsa da, basın organlarının asli görevi yorum yapmak değil, haber ve bilgi vermek olduğundan, toplumdaki düşünce, kanaat ve gelişmeleri basın organlarının haber olarak duyurması, bunu yaparken de yansız davranması gerekmektedir.[52]

---

[50] TUTAR, YILMAZ, **a.g.e.**, s.215
[51] **A.e.**, s.216
[52] TUTAR, YILMAZ, **a.g.e.**, s.218

"Bir hükümetin temsilcisi olduğu modern bir toplumda, basın kamuoyunun oluşmasında önemli bir unsurdur ve kamuoyu verilen karar demektir, hükümet demektir ve hükümetin siyasi karakteri demektir. Gazeteci, grup dışındakiler, kamu, grup içindekiler ve ulus siyasetinin gerçek belirleyicileri olan halk arasında bir aracı veya bir tercümandır".[53]

1.4.3. Toplumsallaşma

Kitlesel iletişim olgusunun ortaya çıkması ve giderek yaygınlaşması ile yüzyüze iletişime yeni boyutlar getirilmiştir. Birbirinden bağımsız çok geniş kitlelerin, kitlesel iletişim araçlarına açık olmaları, onların bilgi düzeylerini, tutum ve davranışlarını etkilemeye başlamıştır. Bu ise toplumsal, hatta toplumsal ruhbilimsel (sosyal psikolojik) farklı kuramların, yaklaşımların, modellerin geliştirilmesine neden olmuştur.

İletişim her tür, bilgi, düşünce, inanç ve değerlerin paylaşımını sağlayan bireysel ve toplumsal etkileşim aracıdır. İletişim kişisel, yerel, ulusal ve uluslararası alanda meydana gelen olayları anlayacak bilgiler sunar. İletişim aynı zamanda kişilerin içinde yaşadıkları toplumun etkin bir üyesi olabilmeleri için, toplumsal davranış kodlarının oluşturulmasına ve iletilmesine yardımcı olur. İnsanın sosyal bir varlık olarak içinde bulunduğu düzleme göre rolünü oynamasına yardım eder. Bu iletişimin sosyalizasyon fonksiyonudur.[54]

Kitle iletişim araçları, bireylerin toplum ile bütünleşmesinde, toplumun bir parçası olmalarında, toplumun kültürel değerlerini almalarında ve yeni değerler eklemelerinde,inanç, tutum ve davranışlarındaki değişmelerde rol oynamaktadır. Bu etkileşimin düzeyi, bireylerin kitle iletişim araçları ile ilgili önyargılarına, bu araçların ne sıklıkla kullandıklarına ve bu araçlar aracılığıyla kendilerine ne tür mesajlar verildiğine bağlı olarak değişmektedir.

---

[53] William PFAFF, **Özgür Bir Toplumda Basının Görevi,** İstanbul, Hürriyet Vakfı Eğitim Yayınları, 1986, s.21

[54] TUTAR, YILMAZ, **a.g.e.,** .s. 214

"Kitle iletişim araçlarının temel işlevlerinden biri bireyin sosyalleşme sürecine katkı sağlamaktır. Konuşması ve düşünmesiyle diğer tüm canlılardan ayrılan insanoğlunun sosyal hayatını sürdürebilmesi için, çevresinde olan bitenlerden haberdar olması gerekmektedir. Bireyin izlediği, dinlediği veya okuduğu bir haberi diğer bireylere aktarmasının ve onlarla tartışma ortamına girmesinin her şeyden önce bireylerin ilişki kurmalarına ve dolayısıyla sosyalleşme süreçlerine olumlu katkı sağladığı söylenebilir."[55]

Kitle iletişim araçlarındaki ortak nokta, toplumdaki insanların düşüncelerini etkileyecek, belli bir senteze kavuşturmak ve ortak bir davranış biçimi kazandırmaktır. Bu bağlamda, toplumun kendi yapısal farklılıkları ve davranışsal değişkenler, kitle iletişim araçlarının etkilerinin de farklı düzeylerde olmasına neden olur.

Kitle iletişim araçları, bireylerin ufuklarını genişleterek evrensel bazda düşünmeyi eğitmeyi sağladığı gibi, birey ve toplumun bilincini de sağlamakta, böylelikle modern bir topluma geçişi de kolaylaştırabilir. "Haberi bir tür olarak değil, bir söylem olarak ele almakta, haberin söyleminin toplumda var olan egemen söylemlerin bir ürünü olarak gören yaklaşımlar da bulunmaktadır." [56]

Kitle iletişimin doğuşu ve gelişmesi yönetimde bulunan egemen güçlerin ülkede yaptıkları işleri meşrulaştırma çabaları ile paralellik göstermektedir. Bir çok ülkede kitle iletişim araçları çeşitli yayınlarını o ülkenin yönetimindeki istedikleri doğrultusunda yapıldığı, böylece yurttaşlarını kendi istedikleri yönde yönlendirmeye çalıştıkları bilinmektedir. Ancak bu etki gittikçe azalmaktadır. Bunun etkisinde Küreselleşme ve internetin etkisi büyüktür.

[55] IŞIK, **a.g.e.,** s. 76
[56] Oya TOKGÖZ, **Temel Gazetecilik,** Ankara, İmge Kitabevi, 2003, s.183

1.4.4. Kitle İletişim Araçları ve Siyaset

"Mülkiyet formunun basın tarzını ve yaşam tarzını büyük ölçüde etkilemesi doğaldır. Mülkiyet formlarına göre kitle iletişim araçlarını devletsel; özel (ticari); toplumsal örgütlerin ve siyasal partilerin vb. olarak sınıflandırmak mümkündür."[57]

Devletsel kitle iletişim araçları resmi iktidarın dünya görüşünü yansıtmak için kurulur. Özel basın ise yaşamını sürdürmek için sayfalarında reklama daha çok yer vermektedirler. Parti gazete ve dergileri de belirli bir parti ya da toplumsal birleşimler tarafından desteklenir; faaliyetlerini o partilerin gelenekleri ve amaçlarına göre yaparlar. Dolayısıyla, kitle iletişim araçları olayları ve olguları mülkiyet formlarına göre yorumlamaktadır.

Çoğu kez kitle iletişim araçları büyük monopollerin mülkiyetindedir. Basın, radyo ve televizyon gün geçtikçe bu monopollere daha da artan bir şekilde gelir sağlamaktadır. Kitle iletişim araçlarının kendi sahibine hizmet etmesi doğaldır. Fansız gazetecisi B. Wuaen'in de belirttiği gibi basının monopol edilmesinden dolayı tüketiciler özgürlükten mahrum olurlar. Bu nedenle basın pazarı çeşitli teklifler için açıktır ve seçim yapma özgürlüğü sınırsızdır iddiası yanıltıcıdır.[58]

Ulusal kitle iletişim araçları geniş coğrafi kapsam ve hacme sahiptir, geniş kitleleri etkiler. Bölgesel kitle iletişim araçları, bölgesel anlamda kısıtlanmış kitlelerle etkileşme halindedir; herhangi bir bölgenin özellikleri ve karakterini de tam olarak yansıtır. Yöresel kitle iletişim araçları dar kitleler, bir şehir ya da ilçenin çerçevesiyle kısıtlanır.

> "Kitle iletişim araçları modern toplumda çok önemli rol oynadığından dolayı, onun kullanılması da toplumun yararı için olmalıdır. Siyasal sistemde basının rolü çok önemlidir. Bir toplumun siyasal sistemi çerçevesinde devletin siyasal iktidarı gerçekleşen ve toplumun siyasal yaşamını oluşturan enstitüler (devlet kuramları,

[57] MIKHAYLOV, **a.g.e.**, s. 35
[58] **A.e.**, s. 40

siyasal partiler, birleşmeler) ve normlar sistemidir. Basın bir yandan tüm siyasal enstitülerin faaliyetlerini ve siyasal süreçleri aydınlatırken, diğer yandan kendisi de siyasal olay ve süreçlerde aktif katılımcı olur. Basın her zaman siyasal iktidarı kazanmak ve elinde tutmak için kullanılır."[59]

Enformasyon alanının globalleşmesi, açıkça fark edilen sosyal ve hukuki sonuçları getirmiştir. Dünyanın çoğu ülkesinde gerçekleşmekte olan toplumsal-siyasal ilişkilerin şiddetli transformasyon süreçleri, bu ülkelerin yasama sistemlerini kaçınmaz kılmış ve uluslararası ilişkilerin yeniden düzenlenmesini gündeme getirmiştir. Tabii ki, tüm bu değişimler belirli biçimde uluslararası enformasyon değişimini ve bilgi akımı yönlendirilmesinin hukuki temelini etkilemiştir. Kitle iletişim araçlarının kendisi de değişime uğramıştır. Kitle iletişim araçlarının etkililiği ve hızı artmış, medya ürünü interaktif biçim kazanmıştır.

"XX. yüzyılın sonunda uluslararası alanda gerçekleşen değişimler enformasyon alanını etkilemeksizin geçmemiştir. Enformasyon alanında uzun veya kısa vadeli anlaşma ve sözleşmeleri temel alan işbirlikler gelişmektedir. Kitle iletişim araçları arasındaki işbirlikler; telgraf ajansları; basın evleri ve basın örgütleri; radyo yayıncılığı ve televizyon örgütleri; devletsel ve özel, ulusal ve uluslararası işbirlikler söz konusudur. Geçen yüzyılın son on yılında dünya uygarlığının hareketleri, UNESCO dahil olmak üzere, bütün dünyada basın özgürlüğüne, bağımsızlığına ve plüralizmine yardım etmede yoğunlaşmıştır. Bu amaca ulaşmak için Afrika (Windhook,1991), Asya (Alma-Ata,1992), Latin Amerika'da (Santyago,1994) bağımsızlık ve plüralizmin gelişmesi beyannameleri yöneltilmiştir. Windhook beyannamesinin kabul edildiği gün (3 Mayıs) Dünya Basın Günü olarak ilan edilmiştir. Söz özgürlüğü ve basın özgürlüğü diğer demokratik hak ve özgürlüklerin sağlanması anlamında çok önemlidir; kitle iletişim araçları demokratik süreçlerin aktif katılımcısı olmanın yanı sıra, demokratik süreçlerin hedefi olarak da ortaya çıkmaktadır."[60]

---

[59] **A.e.,** s. 63
[60] **A.e.,** s. 76

Görülüyor ki, kitle iletişim araçları demokratik sürecin her aşamasına katılmaktadır. Çoğu kez siyasi kararların oluşumunda, kabul edilmesi ve hayata geçmesinde etkili olmakta, geri besleme sağlamaktadır.

Sürekli gelişen iletişim teknolojileri ve medya sayesinde insanların dünyadaki olaylardan çok kısa sürede haberdar olmalarına olanak tanınmıştır.

2. KIRGIZİSTAN BASINI VE ETİK DÜZENLEMELERİNİN TARİHSEL AŞAMALARI

Kırgızistan, Orta Asya'da yer alan Türk Cumhuriyetleri'nden biridir. Batısında Özbekistan, kuzeyinde Kazakistan, güneyinde Tacikistan, doğusunda ise Çin yer alır. Kırgızlar, Orta Asya'daki en eski milletlerden biridir. Kırgızlar ile ilgili ilk yazılı belgelere, M.Ö. III. yüzyıla ait Çin kaynaklarında rastlanmaktadır. Bu dönemde Hun yöneticisi Modeu tarafından Kırgız toprakları zapt edilmiş ve Kırgızlar uzun asırlar boyunca birçok göçebe imparatorlukta aktif bir şekilde savaşmışlardır.

Rusya tarafından 1924'de Muhtar Bölge Statüsü verilen Kırgızistan 1936'da Kırgızistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti haline getirilmiş ve Sovyetler Birliğini meydana getiren 15 İttifak Cumhuriyetinden biri olmuştur.

2.1. Yakın Tarihte Kırgızistan

1980'li yılların ortalarından itibaren Gorbaçov'un yönetim dönemi ile başlayan açıklık ve yeniden yapılanma sürecinin getirdiği tarihi gelişmeler sonucunda adım adım yeniden bağımsızlığa doğru ilerleyen Kırgızistan, 20-21 Ağustos 1991'de Moskova'da yaşanan darbe girişimi ve ardından merkezi hükümetin istifası ortamında 31 Ağustos 1991 günü bağımsızlığını ilan etmiştir.

1990'ların başları Kırgızistan'a yeni değişimler getirmiştir. Kırgızistan Demokratik Hareketi, Parlamento'nun desteğiyle önemli bir politik güç haline gelmiştir. 1991 yılının Ekim ayında Kırgız Bilim Akademisi'nin liberal başkanı Askar Akayev oyların %95'ini alarak doğrudan yeni bağımsız cumhuriyetin başkanı seçilmiştir. O ay diğer yedi cumhuriyetin delegeleriyle birlikte Yeni Ekonomik Toplum Paktı'nı imzalamıştır. Sonunda 21 Aralık 1991'de diğer dört Orta Asya cumhuriyeti ile birlikte Bağımsız Devletler Topluluğu'na resmen katılmıştır.

1992'de Kırgızistan, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'na katılmıştır.

2005 yılının Mart ayındaki parlamenter seçimlerden sonraki 'Lale Devri', Başkan Akayev'i 4 Nisan 2005'te istifaya zorlamıştır. Muhalefet liderleri koalisyon kurmuşlar ve yeni hükümet Başkan Kurmanbek Bakiyev ve Başbakan Feliks Kulov altında şekillenmiştir.

6 Nisan 2010 tarihinde Talas'ta başlayan halk isyanı, ertesi gün başkent Bişkek'e sıçramış ve olayların yükselmesi üzerine hükümet istifa etmek zorunda kalmıştır. Kurulan geçici hükümetin başına ise eski Dışişleri Bakanı ve Sosyal Demokrat Partisi Milletvekili Roza Otunbayeva getirilmiştir. 2011'de ise Almazbek Atambaev Cumhurbaşkanlığı görevine gelmiştir.

Kırgızistan çok uluslu bir ülkedir. Ülkenin % 90'ı aşkını Türklerden oluşmaktadır. Türk topluluklarından % 70 oranında Kırgız Türkleri, % 15 oranında Özbek Türkleri oluşturur. Başkenti Bişkek'tir. Nüfusu yaklaşık 6 milyondur.

2.1.1. Kırgızistan'da Sosyal Durum

> "Çağımızın en önemli sorunlarından olan ve her ülkeyi belli oranda etkileyen işsizlik, Kırgızistan için en büyük sosyal ve ekonomik bir tehlike ve tehdit unsuru haline gelmiştir. Devlet olanaklarının sınırlı oluşu, özel sektörün henüz gelişmemiş olması ciddi bir işsizlik meydana getirmiştir. Kırgızistan'ın karşı karşıya bulunduğu diğer önemli bir sosyal sorun da özel mülkiyet konusudur. Bağımsızlık sonrasında herkesin oturduğu meskenin sahibi ilan edilmesinden sonra, bir kısım evler çok ucuz şartlarda, hatta yabancı uyruklulara satılmıştır. Gidişatın çok kötü olduğunu fark eden devlet yetkilileri yabancıya mülk satışını yasaklamışlardır."[1]

Kırgızistan oldukça yüksek bir eğitim düzeyine sahiptir. Okuma yazma oranı % 99.8'dir. Diğer Türk Cumhuriyetleri'nde olduğu gibi Kırgızistan'da eğitim devlet

[1] Mustafa ERDEM, **Kırgız Türkleri,** Ankara, Asam Yayınları, 2000, s.84

tarafından yapılırken 1992'de çıkarılan yeni kanunlarla özel okul ve üniversite eğitimine izin verilmiştir. Ancak eğitim ve öğretim faaliyetlerinin ciddi bir reforma gereksinimi söz konusudur. Kırgızistan, bağımsız diğer Türk Cumhuriyetleri'nin ekonomik ve sosyal şartlarına sahip değildir. Ülkede yaşayan Rus nüfus realitesi ve ekonomik sebepler dolayısıyla Latin alfabesine de geçilememiştir.

2.1.2. Kırgızistan'ın Siyasi Durumu

> "1990'lı yıllar dünya tarihine SSCB'nin yok oluşu ve Sovyetler Birliğine bağlı cumhuriyetlerin kendi başına yeni devletler oluşturmasıyla damgasını vurmuştur. Bu tarihten itibaren Kırgızistan'ın ve Merkezi Asya'daki en eski halk olan Kırgızların tarihinde yeni bir dönem başlamıştır."[2]

Dünyadaki en güçlü imparatorluklardan biri olan SSCB dağıldığında yerine bağımsız 15 cumhuriyet kurulmuştur. Güce dayalı imparatorluğun çöküşünün esas sebepleri, hayatını sona erdirmiş totaliter rejimin emir ve komuta sistemine dayanmasıydı. Üstelik demokrasi ile siyasi çok partili, çok görüşlü sisteme karşı yaşamaktaki yetersizliği önemli bir etken olmuştur. 1991 yılının 31 Ağustos'unda Kırgızistan'ın Cogorku Keneşi (Yüksek Kurulu) ülkenin bağımsızlığı hakkındaki deklarasyonu ilan etmiştir. Bu tarihten itibaren Kırgızların asırlarca hayal ettiği bağımsız devlet tarihi başlamıştır.

> "15 Aralık 1990'da Kırgız Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin Cogorku Keneşi (Yüksek Kurulu) ülkenin bağımsızlığı hakkındaki deklarasyonu kabul etmiştir. Bu Sovyetler Birliği sınırında yeni milli devlet kurmanın temel prensipleri ile projelerini ilan eden ilk resmi belge olmuştur."[3]

"15 Ekim 1991'de tek başına katıldığı seçimler sonucunda göreve gelen Bilimler Akademisi üyesi Başkan Askar Akayev, başlangıçta güçlü bir başkanlık sistemine dayanmayı reddedip, demokratik ve liberal bir konum almıştır. Dolayısıyla ülke Orta Asya'nın geri kalan kısmında görülmeyen bir siyasal parti enflasyonu

[2] Vladimir PLOSKİN, **Kırgız Respublikasının Tarıhı,** Bişkek, Kırgızistan Yayınevi, 2000, s.296
[3] Uzak ÇOTONOV, **İstoriya Kırgızstana: XX vek,** Bişkek, Ayat Yayınevi, 1998, s. 226

yaşamıştır: Komünist Parti, Erkin Kırgızistan, Cumhuriyetçi Parti, Erk Parti, Demokratik Hareket Partisi, Ata-Meken Partisi, vb."[4]

Devlet Başkanı Akayev, o zamana kadar hiçbir BDT ülkesinin yapmadığı şekilde, ekonominin ve toprak mülkiyetinin tamamen özelleştirileceğini de duyurmuştur. Kırgızistan'ı 'Orta Asya'nın İsviçre'si' yapma arzusu, ülkeye iktisadi ağırlığıyla orantısız bir uluslararası saygınlık sağlamıştır. Ancak bu olumlu ortamın bozulması çok sürmemiştir. Merkezi iktidar güçlü değildir ve başkanın demokratik söylemi bir reform programı olmaktan çok güçsüzlüğünün itirafı olarak görülmüştür. Sovyet döneminde seçilen ve Akayev'in reform isteğine karşı çıkan bürokratlardan kurulu meclis, yeni seçimler öngören Anayasanın Mayıs 1993'te yürürlüğe konulmasından sonra uzun süre dağılmayı reddetmiştir.

> "Akayev, Ağustos 1994'te Meclis gazetesi 'Svobodnye Gori'yi kapatarak, baştan beri kendisini destekleyen entelektüelleri karşısına almıştır. Şubat 1995 seçimleri, durumu düzeltmek bir yana, bölgesel otoritelerin ağırlığını arttırmıştır. Akayev 1995 ilkbaharında görev süresini halk oylamasıyla uzatmak istemiş, ancak Orta Asya'daki diğer başkanların aksine başarısız olmuştur. Aralık 1995 seçimlerinde Akayev oyların %72'sini alarak KP'nin (Komünist Parti) iki eski önderi Absamat Masaliyev (%24) ve Medetkan Şerimkulov (%2) karşısında yeniden seçilmiştir. Ve mevcut sorunlar karşısında hükümet, iktidarını devam ettirebilmek için daha çok özgürlükleri kısıtlamayı ve muhalif söylemleri engellemeyi tercih etmiştir." [5]

Bölgedeki en demokratik ülkelerden biri olarak öne çıkan Kırgızistan'da zayıf da olsa muhalif isimler sürekli seslerini duyurabilmiştir. Başta AGİT (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı) olmak üzere uluslararası kuruluşlar 27 Şubat 2005 seçimlerinin demokratik standardını yeterli bulmamışlardır. 2005 seçimlerinin ardından güç kazanan muhalif hareket içinde çoğu yakın zamana kadar Akayev yönetiminde önemli görevler yapmış dönemin devlet adamlarından oluşan isimlerin öne çıktığı görülmüştür: 'Kurmanbek Bakiyev (Eski Başbakan), Roza Otunbayeva

---

[4] Olivier ROY, **Yeni Orta Asya'da Ulusların İmal Edilişi,** Çev: Moralı Mehmet, Ankara, Yaylacık Matbaacılık Ltd, 2000, s.190

[5] ROY, **a.g.e.,** s. 191

(Eski Dışişleri Bakanı), Azimbek Beknazarov (Eski Milletvekili), Felix Kulov (Eski Ulusal Güvenlik Bakanı)'.

Kırgızistan, Batı ile her platformda ilişkilerini geliştirme gayreti içinde olmakla birlikte, tıpkı Kazakistan gibi, Rusya ile ilişkilerini BDT'nin uyumlu bir üyesi olarak koruma yolunda devam etmekte olduğu görülmektedir.

2.1.3. Kırgızistan'ın Bağımsızlık Sonrası Sosyo-Ekonomik Gelişimi

> "Kırgızistan Cumhuriyeti'nin ekonomisi başta hayvancılık olmak üzere tarıma, sanayiye ve enerjiye dayanmaktadır. Ülkenin coğrafi şartlarından dolayı hayvancılık Kırgız Türklerinin en önemli geçim kaynağı haline gelmiştir. Hayvancılıktan sonra en çok gelişen sektör tarım sektörüdür. Çalışan nüfusun % 34'ü tarım ve ormancılık alanlarında istihdam edilmektedir." [6]

Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla siyasi bağımsızlığa kavuşan Türk Cumhuriyeti'nin ekonomik yönden tam bağımsızlığını henüz elde edemediği görülmektedir. Yalnız ekonomik kalkınma hamlesi anlamında, Kırgızistan özelleştirme alanında, diğer cumhuriyetlere oranla daha faal durumdadır. Özelleştirme programı meskenlere, işletmelere ve tarıma yönelik olarak 1991 tarihinde başlamıştır. Hatta özelleştirmenin hızlandırılması amacıyla bir kanun çıkarılmıştır. Çok sayıda devlet ve kolektif çiftlikler yeniden teşkilatlandırılmış, yeni ortaklıklar ve kooperatifler kurulmuştur.

Kırgızistan'ın günümüzde ve yakın gelecekte en büyük sorunlarından birisi altyapı eksikliğidir. Sovyetler Birliği zamanında yapılanların ekonomik ömrünü tamamlamış olması, eskilerin yenilenmesi zorunluluğunu beraberinde getirirken, yeni gereksinimlere devletin ekonomik gücü yeterli gelememektedir.[7]

---

[6] Deniz AKAGÜL, **Türk Dili Cumhuriyetlerin Dünya Ekonomisine Yerleştirilmesi ve Türkiye'nin Rolü,** İstanbul, Metis Yayınları, 1996, s. 342

[7] ERDEM, **a.g.e.**, s. 83

2.2. Kırgızistan Basınının Tarihsel Gelişimi

Kırgızistan'da basının gelişmesi Rus aydınları temsilcileri tarafından 'Prjevalskiy selskiy hozyain' dergisinin yayımlanmaya başladığı 1913 yıllarına uzanır. Sayfa sayısı 16 – 18 civarında olan, bin adet basılan bu dergide tarımla uğraşan halkın materyalleri yayınlanmıştır. 4 defa yayınlandıktan sonra kapanmasına karşın dergi Kırgızistan tarihinde ilk yayım olarak yerini almıştır.[8]

1914 yılında da Pişpek'te özel yayın olarak 'Pişpekskiy bülleten' çıkmaya başlamıştır. Bu basında satın alma – satmayla ilgili duyurular, vatandaşların talep ve arzuları, başka kaynaklardan alınan haberler, Çarlık Rusyası'nın iç ve dış siyaseti hakkında, özellikle Orta Asya'ya dönük materyaller yayın hayatına girmiştir. 1916 yılında ise Çuy Ofisi tarafından 'Telegrafniy Vestnik' gazetesi yayımlanmaya başlamıştır.

> "Kırgız basın tarihinin başlangıcı 1916 yılında yayımlanmaya başlanan 'Progress' ile 'Okraina' gazeteleri gösterilebilir. 1919 yılında bu gazete 'Krasnoe Znamya' adıyla çıkmaya başlamıştır. 1920 yıllarında 'Yuniy Proletariy' gazetesi yayın girer ve daha sonra da çok popüler olur. Ayrıca bir sürü gazeteler de yayımlanmaya başlar: Tokmok'ta 'Vestnik', Prjevalsk'ta 'Golos Proletariata', 'Prizyv k trudu'. 1922 – 23 yıllarında 'Krasnoe Utro', 1922 yılında 'Krasnaya Pravda' gazeteleri gösterilebilir."[9]

2.2.1. SSCB Öncesi Basının Durumu

Taşkent'te 'Turkestanskiye Vedomosti' (Türkistan Belleteni) 1870'de, 'Turkestanskaya Tuzemnaya Gazeta' (Türkestan tuzem gazetesi)'si de yine 1870 yılında Özbek ve Kazak dillerinde çıkmıştır. 'Okraina' (Kenar) 1894'de, sosyal ekonomi ve edebiyat gazetesi olan 'Russkiy Turkestan' (Rusya Türkestan'ı) 1898'de çıkmaya başlamış ve devlet basını olarak işlev görmüştür. 'Russkiy Turkestan', Okraina'dan sonra gelen ikinci gazete sayılmıştır. 1906'da Türkistan General Valisi

---

[8] S. USUPOV, **Istoriya Kırgızskoy Jurnalistiki: Uçebnoe Posobiye,** Bişkek, BGU Yayınları, 2007, s.6

[9] **A.e.,** s.7

tarafından yayımı durdurulan gazete, 29 Ekim'den 3 Aralık'a kadar 'Vpered' (İleri) adı ile çıkmaya devam etmiştir. 1907 yılında tekrar 'Rusya Turkistanı' adı ile çıkmaya devam eden gazete yıl içerisinde kapatılmıştır.

'Rusya Türkistanı' ve 'Vpered' gazeteleri çok baskılı gazetelerdir. Türkistan'da ve onun içinde Kırgızistan'da Bolşevik propagandasında etkili olmaya çalışmıştır. V.İ.Lenin, Bolşevik hareketinde etkili yöntemin yayın olduğunu belirtmiştir. Taşkent'teki Bolşevikler bu talimata uyarak 'Rusya Turkistanı' gazetesinden başka illegal gazete yayınına başlamıştır. Örneğin, 1905'te 400 baskısı olan 'Raboçiy' (İşçi) illegal gazetesi çıkmaya başlamıştır.[10] 1906'da askerler için çıkan 'Pravda' (Gerçek), askeri devrimi organize etmiştir. Vernıy şehrinde 1907'de Yedisu sosyalist grubu 'Obstrel' (Ateşe tutma) illegal gazetesini ancak üç sayı çıkarabilmiştir.

1914 yılında Pişpek (Bişkek) şehrinde özel matbaanın temelinde yerli gazeteleri yayınlama işine ilk adım atılmıştır. 'Pişpekskiy Bülleten' (1914) ve Çüy sulama sisteminin yazıhanesince çıkartılan 'Telegrafnıy vestnik' (1916) Rus dillerinde yerel iktidarın emirlerini, savaş olayları hakkında malumatları, reklam ilanlarını yayınlamıştır.

Kırgızistan'ın kendi gazetesi olmadığından Kazak, Tatar, Özbek dergi ve gazetelerinden yararlanan aydınlar az sayıda da olsa bulunmaktadır. Yalnız Türkistan'daki bu Rus gazeteler yerli halk yerine gerek Çarlık hükümetinin, gerekse de sosyalistlerin kendi iktidarlarını ve çıkarlarını korumaya yönelik yayımlar yapmışlardır.

---

[10] Vladimir GURİN, **Zarojdeniye Sovetskoy Peçati V Kirgizii,** Bişkek, Ayat Yayınları, 1993, s.43

2.2.2. SSCB Dönemi Basının Durumu

Kırgızistan'ın Rus dilindeki ilk Sovyet yayını 'Pişpekskiy listok' (Pişpek yaprağı-1918) olmuştur. Bu dönemde Kırgızistan'da Kazak, Özbek ve Tatar dillerinde çıkan gazetelerle birlikte Rusya'da çıkan 'Pravda', 'İzvestiya', 'Krestyanskaya gazeta' vs. gazeteleri de dağıtılmıştır. Aynı zamanda ülkede sayısı az da olsa Rus dilinde 'Pişpekskiy Listok' (Pişpek yaprağı), 'Golos Proletariyata' (Proletaryanın sesi), 'Krasnoye Znamya' (Kızıl bayrak), 'Krasnoye Utro' (Kızıl Sabah) gazeteleri çıkarılmıştır.[11]

> "Sovyet iktidarı yıllarında ulusal basının gelişmesi ve halkların arasında iyi ilişkilerin oluşması ulusal devlet kuruluşunun bir sonucu sayılmalıdır. Kırgızların ulusal basınını oluşturmaya uygun siyasi ve ekonomik şartlar 1924 yılının sonlarına doğru ancak meydana gelebilmiş, 1924'de Kırgız Özerk bölgesi kurulmuştur. Bu gelişme, Kırgızları yerleşik hayata geçirmeye, toprak, su reformu vs. gerçekleştirilmesine olanak sağlamıştır. Kültür devrimi halkı aydınlatmada çözümleyici rol oynamış, öyle ki bu devrim sayesinde Kırgızların yazı dili gelişmeye ve de ulusal basını oluşmaya başlamıştır."[12]

Komünist Partisi'nin XI. Kurultayı basını geliştirme, kitle ile bağlantısını güçlendirme ve seviye yükseltmeyle ilgili yönleri belirlemiştir. Kurultayın, gazete çıkarmaya ve ulusal azınlıklar için, özellikle Türk dillerinde yayın yapmaya ayrıca dikkat etmesi olumlu gelişmelere yol açmıştır.

1924 yılında Taşkent'te Kırgızca gazete 'Erkin Too'nun (Bağımsız Dağlar) çıkmasıyla basında yeni gelişim sürecine girilmiştir. Yeni Cumhuriyetin en büyük olayı 'Erkin-Too' gazetesinin çıkmasıdır. 'Erkin-Too' Kırgız dilinde çıkan ilk gazete olarak tarihe geçmiştir. 'Erkin Too', 1924 yılında ilk başlarda haftada iki kere 1000 adet baskı ile çıkmaya başlamıştır.[13] İlk 6 sayısı Taşkent'te, sonra Pişpek'te çıkmaya

---

[11] Meerim İSABEKOVA, **Vestnik KGNU imeni C.Balasagına,** Bişkek, KGNU Yayınları, 2003, s.78
[12] Abdıganı HALİLOV, **Kırgız Uluttuk Basma Sözünün Tüzülüşü,** Bişkek, Ayat Yayınları, 2002, s.7
[13] İSABEKOVA **a.g.e.,** s.80

devam etmiştir. 'Erkin-Too' Komünist Partisi ve Sovyet iktidarının ulusal siyasetinin anlatımında, Sovyet iktidarını sağlamlaştırmada kullanılmıştır.

Bu yıllarda 'Erkin-Too' gazetesi dışında da yeni gazeteler çıkmaya başlamıştır. Örneğin, Komünist Partisi organı şeklinde yayın yapan, 1925 yılından itibaren Rus dilinde yayına başlayan 'Batratskaya Pravda' gazetesi, 1925 yılı içinde 'Krestyanskiy Put', 1927 yılı içerisinde 'Sovetskaya Kirgiziya' ve 'Kızıl Kırgızstan', 1956'dan itibaren de 'Sovyettik Kırgızstan' olarak sürekli siyasal amaçlı isim değişiklikleri yaşamıştır.[14]

1928 yılında da Halk Eğitimi Komiserliğinin ve emekçilerin aydınlanmasında büyük rol oynayan, cumhuriyet komitesinin yayın organı olan aylık ilmi, pedagoji ve edebiyat dergisi 'Canı Madaniyat Colunda' (Yeni Medeniyet Yolunda) yeni Kırgız alfabesinde çıkmaya başlamıştır. Dergide genellikle eğitim, pedagoji ve metotla ilgili yazılara, edebiyat eserleri, kültür meseleleri ve yurt bilgisi konularına yer verilmiştir. [15] 1931'de de aylık sosyal edebiyat dergisi 'Çabuul' (Hücum), sonra 'Ala-Too' (Aladağ) dergisi çıkmıştır.

Yakın tarihin öğrenilmesine basının büyük değer yüklediği anlaşılmaktadır. Basın SSCB'nin yeni Anayasasını kabul etme (1936) ve Kırgız Cumhuriyeti'nin oluşması (1936) çalışmalarında büyük faaliyet göstermiştir. Tüm gazeteler Anayasa tasarısını yayınlamış ve yaklaşık 6 ay boyunca sayfalarında bu konu görüşülmüştür.

Kırgızistan'da 1929 yılının başlarında altı gazete çıkıyor iken; 1937 yılında 7 cumhuriyet gazetesi ve 3 dergi yayınlanmaktaydı. Basın çalışmalarını halka yaygınlaştırmada toplumun tüm kurumlarından, kültürel ortamlardan yararlanma yoluna gidilmiştir. Gazete materyallerine dayanarak halk önünde konuşma yapılmıştır. 1938 yılında 'Komsomolets Kirgizii' (Kırgız Komsomolu) dergisi

---

[14] Toktoun MAMBETSARİYEV,**Kırgızstandın Basma Sözü Sotsializmdi Cana Kommunuzmdi Kuruu Mezgilinde**, Bişkek, Basmakana Kitabevi, 1984, s.35
[15] HALİLOV, **a.g.e.,** s.32

çıkmıştır.[16] Aynı yılda 'Sovetskoye Zdravohraneniye' dergisi çıkmaya başlamıştır. 1940 yılında ise Latinceden Rus kril alfabesine geçiş gerçekleşmiştir.

> "İkinci Dünya Savaşı yıllarında tamamen cephe ihtiyaçlarına yönelik yayım yapan Kırgız basınında 1951'den itibaren 'Kırgızstan Ayaldarı' (Kırgızistan Kadınları) dergisi, 1952'de çocuklar için 'Caş Leninci' (Genç Leninci) dergisi, 1953'de 'Mugalimder gazetası' (Öğretmenler gazetesi) 1955'te 'Kırgızistan ayıl çarbası' (Kırgızistan köy ekonomisi) dergisi ve 'Çalkan' (hiciv) dergisi, 1960'ta 'Den-Sooluk' (Sağlık) dergisi yer almaya başlamıştır."[17]

Sovyet literatüründe 'Gelişmiş sosyalizm dönemi' terimi ile belirlenen zaman olan 1958-1980'li yıllarında da basının rolü büyük olmuştur. Kırgızistan'da 1962 yılından başlayarak Kırgız SSCB yazarlar birliği ve kültür bakanlığının organı olan 'Kırgızistan madaniyatı' adlı haftalık gazete çıkmaya başlamış ve bu gazete Kırgız ulusal edebiyatı ve kültürünün gelişmesine büyük katkıda bulunmuştur.

1925 yılında Cumhuriyette sadece 2 gazete çıkarken, 1981 yılına gelindiğinde ise 109 gazeteye ulaşılmıştır. Basın sadece sayıca değil aynı zamanda kalite açısından da gelişmiştir. Artık gazetelerin konuları ve bölümleri zengin, ele alınan sorunlar aktüel olmaya başlamıştır.

2.2.3. Bağımsızlık Sonrası Basının Gelişimi

Bağımsızlık sonrası dönemde Kırgızistan'da reyon ve bölge gazeteleri de eklenerek 128 farklı isimde gazete ve dergi yayın hayatına girmiş, yıllık tirajı 264 milyonu bulmuştur. Perestroyka döneminde katı baskı olmadığı için farklı ve çeşitli bakışlara izin verilmiş, siyasi yasak kaldırılmıştır.

---

[16] Cumgal TOKTOGONOV, **Kırgız Basın Tarihi**, Bişkek, Uçebnik Yayınevi, 1972, s.25
[17] Nurcamal AMANKULOVA, **Kırgızstandagı Basma Sözdün Önügüşü**, Bişkek, Kırgızstan Yayınevi, 2002, s.35

Özellikle 1991 Ağustos'undan sonraki siyasi gelişmeler, Kırgızistan'da basının gelişmesine yol açmıştır. 1991 Ağustos darbesine kadar SSCB'de basının sahibi devlet ve komünist partisi idi. Gazetelerin kendi paraları olmadığı için işler devletin yardımı ile gerçekleştirilmekteydi. Bu dönemde bağımsız basın oluşarak kendi haklarını iktidar koridorlarında iyi savunarak yardım, bina, indirim gibi kolaylıkları elde etmiştir. 1991'de enflasyon nedeniyle paranın değerinin düşmesi devlet basınının maddi dayanağı zayıflatmış ve komünist ideolojisinin destekçisi olan gazete ve dergiler ekonomik gücünü kaybetmiştir. Ancak devletin desteğinde olan bazı gazeteler "Asaba" (Bayrak), 'Kırgız Tuusu' (Kırgız Bayrağı), 'Slovo Kırgızstana' (Kırgızistan Sözü) bu krizden kurtulmuş, diğer gazete ve dergiler ise krizden çıkamamıştır. [18]

Kırgızistan basınında 1992–1993 yılları, gazetelerin sayısı azalsa da dönüm noktası olmuştur. Bu yıllarda basının yapısında önemli değişiklikler gerçekleşmiştir. Yeni televizyonlar, yeni gazeteler bu dönemde hayata geçmiştir. Basın eski komünist görüşteki meclisi dağıtma, yeni meclisi tekrar seçme, toplumun fikir ve görüşünü değiştirme ve muhalefete baskı yapmada etkili olmuştur. 1994 yılı da Kırgızistan'daki basının gelişmesinde dikkat çekici bir yıl olmuştur.[19] Finans alanındaki gelişme ve geride kalma bağımsız basının güç kazanmasına, ayağa kalkmasına, durumunu sağlamlaştırmasına etken olmuştur.

Demokratikleşme yolunda ilerleyen Kırgızistan'da hükümete bağlı olmayan serbest basın gün geçtikçe artmıştır. Serbest basın halkın istek ve taleplerini koruyarak, iktidarın sözünü söylemekten uzak durmuştur. Kolaylık ve desteğe rağmen hükümet gazetelerinin baskı sayısı hızla düşmüş, serbest gazetelerin okuyucuları ise gün geçtikçe çoğalmıştır. Son on yıl içerisinde çeşitli ortamlarda faaliyet gösteren gazeteler, tüm sosyal ve siyasi ortamı kapsayan yayınlardan oluşmuştur. Bunlar ülkenin toplum ve siyasi yaşamına aktif katılarak halka zamanında ve hızlı haber veren 'Kırgız Tuusu', 'Asaba', 'Erkin-Too', 'Slovo Kırgızstana', 'Kırgız Ruhu', 'Veçerniy Bişkek' gibi yayınlardır. Bunlar genellikle

[18]Aybek TÜMÖNBAYEV, **Kayra Kuruu, Aykınduuluk cana Egemendüülük Doorundagı Kırgızstandın Basma Sözü,** Bişkek, Ayat Yayınevi, 2002, s.56
[19] Capar CUNUŞALİYEV, **Kırgızstandın Tarıhı,** Bişkek, Kırgızstan Yayınevi, 2001, s.226

ülkenin ekonomisine, siyasetine değinerek, bu alandaki gelişmeleri yayarak, problemlerin çözümüne aktif katılmaktadırlar. Ülkenin ekonomik ve siyasi hayatıyla ilgili toplumun fikrini oluşturmada, siyasi adımları atmada bu yayınların etkisi büyük olmuştur. Bununla birlikte toplumun sosyal katmanına karışarak gündelik hayatı, oradaki ters tarafları yansıtma ile uğraşan 'Aalam' (Alem), 'Arman' (Üzüntü), 'Tagdır' (Kader), 'El tamırı' (Halk damarı), 'Atacurt' (Ata yurt), 'Ak Bata' (Ak dua), 'Manas urpaktarı' (Manas nesilleri) gibi gazeteler de vardır. Bu gazeteler halkın sosyal yaşamını yansıtmakla birlikte, halkla ilgili analitik fikir yürütmeyi ve hayata farklı bakmayı başarmışlardır.[20]

Bunun dışında değişik branşlarda yayınlar ortaya çıkmıştır. Örneğin, cumhuriyetin kültür hayatını yansıtan, halka medeniyeti anlatmada, oradaki yenilikleri vermeyi amaçlayan gazeteler 'Obon' (Melodi), 'Külkü' (Gülmek), 'Kerbez' (Kerbez- Kırgız melodisindeki bir terim) 'Kırgız karavan' (Kırgız kervanı) vs çıkmaya başlamıştır. Toplumsal kuralları propaganda yapan, yasa dışı iş ve hareketleri eleştiren gazeteler ortaya çıkmıştır. Onlar 'Delo No' (Dosya No), 'Kılmış cana caza' (Suç ve ceza), 'Prestuplenie i nakazanie' (Suç ve ceza), 'Betmebet' (Yüz yüze), 'Jungli zakonov' (Kanunların cengelleri), 'Kriminal' (Cinayet), 'Kriminaldık sensatsiya' (Cinayet sansasyonu) vs.[21] Bu gazetelerde toplumdaki suç olayları, kanuna karşı gelmeler, yasayı çiğneyenler, hukuku koruma, yargı organlarının doğru ve ters hareketleri, beklenilmeyen felaket, kazalar, savaş teması ve başka sorunlar konu edilmektedir.

Salt siyasi açıdan bakılacak olursa, hükümet politikasını destekleyenlerle birlikte muhalif görüşteki serbest yayınlardan da söz etmek gerekir. Hükümet gazetelerine 'Kırgız Tuusu', 'Erkin Too', 'Slovo Kırgızstana', 'Naşa Gazeta', 'Kut bilim', 'KTR-Obo', 'Kırgız madaniyatı' gibi gazeteler girmektedir. Bu yayınlar siyasi ve kültür gazeteleridir ve toplum hayatının tüm yönlerini yansıtıp, hükümetin her iş ve hareketini halka ulaştırarak propaganda yapmaktadırlar. [22] Ancak bağımsız

---

[20] Gülnara İBRAYEVA, S. KULİKOVA, **Kırgızstandagı Massalık Maalımat Karacattarının Önügüü Tarıhı cana Azırkı Kezdegi Abalı,** Çev: T. Rıskulova, Bişkek, Ayat Yayınevi, 2002, s.44
[21] TÜMÖNBAYEV, **a.g.e.,** s.60
[22] İBRAYEVA, KULİKOVA, **a.g.e.,** s.43

basında hükümet yayınlarına göre objektifliğe/nesnelliğe daha fazla dikkat edilmektedir. Muhalefet gazetelerinin en bilinenleri 'Asaba' ve 'Respublika'dır.

Ticari açıdan ise birkaç gazete yayım yapmaktadır. Bunlar da, 'Veçerniy Bişkek' (Bişkek akşamı), 'Rif', 'Absolyut-Ekspress', 'Allo, reklama' (Alo reklam), 'Kupi-proday' (Satın al-sat), 'Çto ugodno?' (Ne istersiniz), 'Rek-Taym' vs. 'KTR-Obo', 'Efir', 'Piramida Plyus' gazeteleri ise televizyon programlarını yayınlayıp bilgi vermektedirler.[23]

Kırgız Adalet Bakanlığının resmi verilerine göre 1992 yılından 2001 yılına kadar ülkede 398 kitle iletişim aracı kaydedilmiştir. Bunların içerisinden 255'i gazete, 69'u dergi, 25'i televizyon ve 19'u da radyo istasyonudur. Bu sayılara göre, Kırgızistan'da halkın televizyona ilgisi olmakla birlikte, gazete ve dergilerin de eskisi gibi halka bilgi sağlamaya devam etmekte olduğu söylenebilir. Demokrasi basının gelişmesi için önemli bir koşulu ön plana çıkarmış oldu.[24]

Tüm bu gelişmelere rağmen, Bağımsız Kırgızistan'da basını geliştirme ve ilerletme sorumluluğu hep önemini korumayı sürdürmektedir. Bugün basında, çalışmanın şekli ve yöntemi değişmektedir, ancak esas amacı; her açıdan gelişmiş insan yetiştirme, yeni bağımsız demokratik toplumu kurma yoluna devam etmektedir.

2.2.4. Kırgızistan İlk Ulusal Basın Yayının Oluşması

1924 yılından başlayarak Kırgız Sovyet Cumhuriyeti pekişmeye, çalışan kitlelerin politik aydınlanması ve eğitimi aktif bir tavır takınmaya başlamış, yerli, partili, Sovyet, Komsomollu, sendika ve başka toplumsal örgütlerin kitlesel çalışmasının düzeyi yükselmiştir. Böyle bir durumda Kırgız dilinde gazetenin oluşması gereksinimi çok yükselmiştir. Okuma yazması olmayan Kırgızlar için

[23] TÜMÖNBAYEV **a.g.e.**, s. 57.
[24] Asel İSAYEVA, **Pressa Demokratiyaga, Demokratiya Pressaga**, Bişkek, Kırgızstan Yayınevi, 2002, s.64

ulusal dilde yayın gören gazetenin var olması gazeteye sadece ideolojik aygıtın rolünü değil, ayrıca, çalışan kitlelerin eğitiminde de önemli aygıt olarak özellik kazandırmıştır.

1924 yılına kadar Kırgız çalışanları arasındaki propaganda ve kültürel – kitlesel çalışmalar sözlü bir şekilde rus merkezi ve yerli basınını kullanarak yürütülüyordu. Bu yüzden Bağımsız Kırgız Bölgesi yöneticiliği tarafından 'Erkin – Too' adlı Kırgız dilindeki gazetenin oluşması kararı kabul edilmiştir.[25] Gazete önce Latin alfabesi ile basılır, ancak daha sonra Rus alfabesi harfleriyle yayınlanmaya başlar ve çok popüler olmaya başlar.

> "29 Ağustos 1927 yılında 'Erkin – Too' gazetesi 'Kızıl Kırgızistan' adıyla çıkmaya başlamıştır. Bu adıyla 1956 yılına kadar yayında kalmış, bu tarihten itibaren de 'Soviyet Kırgızistan'ı' adını almıştır. 1991 yılından başlayarak da gazete 'Kırgız Tuusu' adını almıştır."[26]

'Kırgız Tuusu' günümüzün bağımsızlık koşullarında, yayıncılık ve basın özgürlüğünün şekillenmesi ve gelişmesi için, Kırgız toplumunun her alanındaki demokratik yeniden biçimlenme için oldukça önemli bir rol üstlenmiş bulunmaktadır.

> "13 Mart 1925 yılında 'Batraskaya Pravda' gazetesi yayım hayatına girmiştir (sonra 'Krestyanskiy Put', ondan sonra 'Sovetskaya Kirgiziya', günümüzde ise 'Slovo Kırgızstan'). Partili konferansların materyalleri 'Erkin – Too' gazetesinin sayfalarında Kırgız dilinde, 'Bartaskaya Pravda' gazetesinde ise Rus dilinde geniş yayın görmüştür. Bu iki gazetenin yayımlanması bağımsız bölge hayatında önemli yere sahiptir, özellikle başka kitle iletişim araçlarının olmadığı dönemde. 1926 yılında Kırgızistan basınına kuramsal ve politik dergi 'Kommunist' ve Kırgız dilinde gençlik gazetesi 'Leninçil Jaş' dahil olmuştur."[27]

---

[25] S. USUPOV, **Istoriya Kırgızskoy Jurnalistiki: Uçebnoe Posobiye,** Bişkek, BGU Yayınları, 2007, s.11

[26] **A.e.**

[27] **A.e.,** s.14

1930 yılından başlayarak ülkede yeni basın kuruluşları çıkmaya başlamıştır: edebi – sanatsal anlamdaki 'Çabuul' dergisi (günümüzde 'Ala – Too'), 'Kırgızstan Pioneri' gazetesi (günümüzde 'Jetkinçek'), dungan gazetesi 'Dunhuoşir' (Doğa iskra), 'Sosyalisttik Mal Çarba' gazetesi ve başkaları.

Ayrıca, bu yıllarda 'Kolhoz Pravdası' (Kant bölgesinde), 'Sosyalisttik Mal Çarbası Üçün' (At – Başı bölgesinde), 'Dostuk' (Jany – Jol bölgesinde), 'Za Ugol' (Kızık – Kiya bölgesinde) gazeteleri oluşmuştur. 1930 yılında bölgesel gazetelerin sayısı 4'e, 1935 yılında 35'e kadar çoğalmıştır. Bölgesel ve şehir gazeteleri Kırgızistan'ın Promışlenniy gelişme sorunlarını yansıtıyorlardı.[28]

5 Aralık 1936 yılında Kırgızistan Kırgız SSC olarak yapılanarak SSCB'nin tüm haklara sahip üyesi olmuştur. 1938 yılından başlayarak 'Komsomoles Kirgizii' gençler gazetesi Rus dilinde yayınlanmaya başlar. Bununla birlikte 'Sosyalistiçeskoe Jivotnovodstvo Kırgızstana' bilimsel – popüler dergisi, 'Sovetskoe Zdravoohraneniye Kırgızstana', 'Mugalimderge Jardam' dergileri ve bir sürü bölgesel gazeteler yayınlanmaya başlar. 1937 yılında Kırgız Telgraf Ajansı oluşur.

'Kızıl Kırgızstan' yayınevi 1934 yılında oluşmuş, 1956 yılında adını 'Sovettik Kırgızstan' olarak değiştirmiştir, 1964 yılından başlayarak ise 'Ala – Too' adını almıştır. 1991 yılında 'Ala – Too' yayınevi kapatılmıştır. 30'lu yılların sonunda Kırgızistan kitle iletişim araçları basına Rus alfabesinin girmesi propagandasına dair başarılı bir kampanya yürütmüşlerdir. 1940 yılına gelindiğinde Kırgızistan'da ülke, bölge ve şehir çapında 69 gazete yayım hayatına girmiş durumdadır.

2.2.4.1. Perestroyka Döneminde Kırgızistan Basını (1985-1991 Yılları Arası)

1985 yılının yarısında SSCB'de Gorbaçov'un teşebbüsüyle Perestroykaya doğru yol ilan edilmiştir. Ortaya atılan sorunu çözmek için bilimsel kanıtlı strateji ve

[28] **A.e.**, s.33

tam bir şekilde ayarlanan taktiğin olması gerekirdi. Parti hiçbir kavramsal ve örgütsel hazırlığı olmadan halk ekonomisi perestroykasını başlamıştır. Bu yönelim ülke ve Kırgızistan kitle iletişim araçlarının faaliyetlerini olumsuz etkilemiştir. Demokratikleşme ve açıklık gazetecilere yeni konuları tartışma olanağı yaratmıştır.

Açıklık kitle iletişim araçları için toplum hayatının demokratikleşmesi savaşının önemli manevrasını oluşturmuştur. Bu durum, gazetecilere, toplumu ülkede olup biten süreçler hakkında her taraflı ve doğru bilgilendirme olanağını, dolayısıyla da özgürlük hissi vermiştir. Gazete sayfalarında 'İnsan odaklı sosyalizm için' gibi sloganlara rastlanmıştır.[29]

Kamuda verimliliği arttırmayı, ekonomik ve toplumsal ilerlemeyi sağlamayı ve idari yapıyı yenilemeyi amaçlayan bütün politikalar yeniden yapılandırma anlamı taşıyan perestroyka döneminin ana hedefleridir. Ayrıca Gorbaçov glasnost adını verdiği açıklık döneminde bürokratik ayrıcalıkları ortadan kaldırmayı amaçlayan bir dizi düzenlemeler uygulanmasını talep etmiştir. Yine bu dönemde basına sansür uygulamasına son verilmesi uygun görülmüştür.

2.2.4.2. Bağımsızlık ve Demokratik Yapılanma Döneminde Kırgızistan Basını (1991-2006 Yılları Arası)

2002 yılında Kırgızistan'ın Adalet Bakanlığında 800'den fazla kitle iletişim aracı kayıtlıdır. Kırgız Cumhuriyeti mevzuatına göre devlet kurumları, haber ajansları, siyasi, toplumsal ve diğer örgütler, bunun dışında özel şirketler kitle iletişim aracı yayıncıları olabilirler. Kırgızistan'ın ulusal radyo, televizyon ve basın yayını 'Erkin – Too' devletin ve hükümetin kontrolü altındadır. Ayrıca, ülkemizde 10'dan fazla özel istasyonlar, her bölgede en az bir yerli istasyon yayın gösterir. Ülke çapında 20'den fazla radyo istasyonları çalışmaktadır. 'Ala TV' Bişkek Kablo TV istasyonu 6000'den fazla izleyici kitlesine sahiptir.[30]

---

[29] **A.e.,** s.37
[30] **A.e.,** s.118

Egemenlik ve toplumun demokratikleşmesi sırasında Kırgızistan'ın modern gazeteciliğinin oluşması ve gelişmesi için olumlu şartlar oluşturulmuştur. Gazete ve dergiler, radyo ve televizyon istasyonları Kırgızistan siyasal süreçlerinde aktif ve yetkili özneler olma olanağına sahip olmuşlardır. □zellikle demokratik devletin oluşması ve ülkedeki ekonomik, siyasal, sosyal reformları gerçekleştirmede önemli rol oynamıştır.

'Kırgız-Tuusu', 'Slovo Kırgızstana' ve 'Erkin-Too' gazeteleri egemenliğin ilk günlerinden başlayarak devlete ait gazeteler olmuştur. Bunun dışında bir sürü bağımsız, merkezi ('Veçerniy Bişkek', 'Kırgız Ruhu', 'Delo№', 'Aalam'), muhalefet ('Respublika', 'Asaba', 'Agım', 'Moya Stolisa', 'MSN'), birçok özel, cinayet – skanvord, tabloid ('Periştem', 'Blis – Info', 'Prestupleniye i nakazaniye', 'Magiya', 'Mahabat Maydanı', 'Sırduu Düynö' v.b.) basın yayınları ortaya çıkmıştır.

Ayrıca, reklam – bilgi, ekonomik – iş, eğlendirici vb. nitelikteki gazete ve dergiler periyodik yayımlanmaktadır. □nceden gazeteciler salt haber üretimi için çalışıyor iken, günümüzün pazar ilişkileri, siyasal ve ekonomik serbestlikte gazeteciler bilgi toplama ve işlemeyle sınırlı kalmamakta; bilginin dağıtılması ve onun pazarlamasını da, bir başka değişle, kitle iletişim araçlarının çok çeşitli finansal, teknik ve ekonomik sorunlarıyla da uğraşmaktadır.

Kırgızistan bağımsızlıktan sonra haberleşmenin çoğunu hükümet gazetesi olan "Kırgız Tuusu", "Slovo Kırgızstan'a", "Erkin - Too" sosyal – siyasal gazeteleri yapıyordu. Özellikle "Kırgız Tuusu" gazetesi pazar ekonomisinin önemini, ülkede gerçekleşen ekonomik, siyasi, kültürel ve eğitim alanındaki reformları kamuoyuna anlatmada çok önemli bir rol üstlenmiştir. Gazete, ülkede gerçek demokrasinin oluşmasına ve gelişmesine büyük önem vermiştir. Ayrıca "Kırgız Tuusu" Yasama, Yürütme ve Yargı Erklerinin biçimlenmesi ve gelişmesinde de fonksiyonel rol oynamıştır. Dolayısıyla gazete daha hükömet, devlet, parlamento karar ve faaliyetlerini yayınlamış, yorumlamıştır. Tüm bu konular "Slovo Kırgızstan'a" gazetesinde de benzer şekilde gerçekleşmiştir. "Erkin - Too" hükümet gazetesinin de faaliyeti bu şekilde taraflı olmuştur. Öyle ki , "Erkin - Too" ülkenin Jogorku Keneş'i

tarafından kabul edilen yasaları ve başka siyasi, resmi belgeleri ve kararları Kırgızca ve Rusça yayımlama misyonunu yerine getirmiştir.[31]

Ancak geçiş sırasında hükümet gazetelerinin bazı olumsuzluklarını da belirlemek gerekir. Çoğu kez hükümet gazeteleri taraflı olmuşlardır. Toplumdaki salt olumlu olgular, olaylar ve durumlar üzerinde durmuşlar, ülke hayatının olumsuz yanlarını aydınlatmamışlardır.

Günümüzde bağımsız basın, muhalefet gazeteleri de dahil olmakla birlikte, Kırgızistan kitle iletişim araçları sisteminin olmazsa olmaz parçasıdır. Bağımsız basın kitle iletişim araçlarında düşünce çoğulculuğu, konuşma ve basın özgürlüğünün oluşması ve gelişmesinde, önemli toplum sorunlarının açık ve özgür bir biçimde tartışmasında önemli rol oynamaktadır. Aynı zamanda bu şekilde muhalefet gazeteleri de hükümeti sürekli kontrol altında tutmaktadır.

Bunların yanında tek taraflı, tek yanlı yayın yapan bazı bağımsız ve muhalefet gazetelerinin olumsuz taraflarını da belirtmek gerekir. Bu tür gazete sayfalarında daha çok ülke olayları ve olgularının olumsuz yanlarına yer verilmektedir. Sanki hükümet gazeteleri ile muhalefet gazeteleri kendi arasında rekabet yapmakta; birileri tüm ülke düzenini olduğu kadar fazla ve olumlu överken, diğerleri de toplumda olup bitenleri olduğu kadar fazla ve keskin bir şekilde eleştirmektedirler.

Egemenlik ve demokratik yapılanma sırasında, özellikle bağımsız genç devletin kitle iletişim araçları sisteminin biçimlenmesi aşamasında Kırgızistan Gazeteciler Birliği'nin olumlu çalışmalarına değinmek gerekir. Kırgızistan Gazeteciler Birliği kitle iletişim araçlarının kendi faaliyetlerini zamana uyumlu bir biçimde düzenlemelerine, gittikçe de basının toplumdaki ekonomik, siyasal, kültürel, eğitimsel ve sosyal reformların gerçekleşmesinde aktif bir güç olmasında katkıları olmuştur. 'Gazeteciler Kamu Derneği' de Kırgızistan'ın egemenliğinin ilk on yılında

[31] **A.e.,** s.138

şeffaflık ve konuşma özgürlüğünün sağlanmasında olumlu rol oynamıştır. Bu dernek 1998 yılında kitle iletişim araçlarının profesyonel çıkarlarını koruma ve gazetecilerin sivil ve sosyal haklarını savunma amacıyla kurulmuştur.[32]

Küreselleşme evrensel gelişimin karakteristik özelliği olarak kabul edilir. Taşralı olma, Kırgızistan için haber noktalarının teknik anlamda yükselmesi açısından gerçek bir sorundur; günümüzde ülke nüfusunun % 70'ni oluşturan köy halkının bilgisayar teknolojilerine erişebildiğini söylemek çok zordur. Bilgisayar ağlarının teknik olarak gelişmemesi durumu ülkenin genel gelişmesinde büyük engel oluşturmaktadır.

Buna karşın, kitle iletişim araçlarının Kırgızistan'ı ve 'dünya ufuklarını' yansıtma biçimleri değişip gelişmektedir; hatta özgürlük ortamında kitle iletişim araçlarında uluslararası haberlerin yansımasının gelişimi de aşamalı olmaktadır. Parasal kaynakların yetersiz olmasından dolayı kitle iletişim araçları uluslararası haber ajanslarından geniş çaplı haberleri satın alıp yararlanma imkanı pek bulamamışlardır, hatta ülkenin hiç bir devlete ait ya da özel kitle iletişin aracının ülke dışında kendi muhabiri dahi bulunmamaktadır. Sözgelimi, günümüzde 'Kabar' ulusal haber ajansının bölgenin yakın ülkelerinde muhabirleri yoktur ve uluslararası haberleşme açısından uygun kaynak olamaz.[33]

Günümüzde kitle iletişim araçlarının metinleri incelendiğinde uluslararası konulardaki haber hacminin az olduğu ve bu haberlerin her gazetenin sadece % 10 – 12'sini oluşturduğu görülmektedir. □rneğin 'Veçerniy Bişkek' gazetesinde uluslararası haberlere yer verilen 'Kaleydoskop' ve 'Uzay: olaylar ve olgular' bölümleri sadece 2 sayfayı oluşturuyor. İlginin azalmasının temel ve açık sebebi bilgi alacağımız özel kaynaklarımızın olmamasıdır. Uluslararası anlamdaki çoğu haberler Rusya kitle iletişim araçlarından, bazen de uluslararası haber ajanslarından alınmaktadır.[34]

---

[32] **A.e.,** s.148
[33] İBRAYEVA, KULİKOVA, **a.g.e.** s.5
[34] **A.e.,** s.7

Evrensel olaylar hakkında tam bir haber alma olanağının olmadığından yayın editörleri uluslararası basından Kırgızistan'ı ilgilendiren haberleri seçerek kendi yayınlarında aktarmaktadır.

Uluslararası konularda Kırgızistan'ın neye göre yöneldiğini, pozisyonunu ve kendini özdeşlemesini görmek olasıdır. Konu basının tekel olması ya da devletin kontrolünde olması değildir; yayılmakta olan çoğu haber Amerika'daki olayları yansıtır, habersel bildirme açısından ABD'de olan biten olaylar ülkenin kitle iletişim aracında ilk sıralardadır; hacim olarak da en kapsamlıdır. Bu durumda siyasetin de ABD'ye göre yürümekte olduğu düşünülebilir. Günümüzde ise Çin'den gelen haberler güçlenmektedir; Rusya ve başka ülkeler Kırgızistan enformasyon alanının % 20'sini oluşturmaktadır. Buna karşın, Kırgızistan kitle iletişim aracının Türkiye ve Arap dünyasına olan güçlü ilgisi gittikçe azalmış görülmektedir.

Ülke dışı haberler hacminin azalması kitle iletişim araçlarının kaynak açısından zayıf olmasına bağlanmaktadır. Buna karşın, savunma siyaseti ve bölgesel güvenlikle ilgili uluslararası işbirliği modern Kırgızistan kitle iletişim araçları tarafından oldukça sorunlu olarak değerlendirilmektedir. Ülkede küreselleşme sırasında gazetecilikte bugün kitle iletişim araçlarının ilgisinin iç haberlere yönelme eğilimi daha çok fark ediliyor. Bu eğilim hiç kuşkusuz zaman geçtikçe haber açısından sınırlılık getirecektir.[35]

2.3. Basın Özgürlüğünün Gelişim Aşamaları

Kırgızistan'ın yeniden yapılanması siyasi sistemin yeni radikal biçimlerinin şekillenmesi anlamına gelmektedir. Bu dönemde devlet ve toplum bir sürü görevleri yerine getirmekteydi. Egemenliğini sürdürmekte olan monopol yapıdan plüral iktidara, planlanmış ekonomiden pazar ekonomisine doğru geçmek gerekiyordu.

[35] **A.e.**, s.9

Gazetecilikteki kesin değişim de en önemli sorunlardandı. Kırgızistan'da değişmekte olan gazeteciliğin temel unsurlarını ise şu şekilde sıralamak olasıdır:[36]

1. *İktidarın kitle iletişim araçlarını gözlemleme derecesi;*

1988 yılına kadar iktidar kitle iletişim araçlarının sert bir biçimde gözlemliyordu. Belli bir düzeyde demokrasiye ulaşmış olan toplumda kitle iletişim araçlarının yeniden yapılanması ve haberleri açık söylemesi artık demokrasiye ulaştığını belirtiyordu; bu dönemlerde halk büyük değişimlerin olacağına inanıyordu, gazetecilerin imajının yüksek olduğu bir dönemdi.

2. *Gazetecilerin profesyonel özgürlüğü;*

O dönemlerde Sovyet merkez partisine hizmet eden ve profesyonel özgürlüğün ne olduğunu duyumsamayan gazeteciler vardı, merkezden aşağıya göre yayılan basın – kitle iletişim araçlarının hiyerarşisi söz konusuydu. İktidar ile kitle iletişim aracı arasındaki yıllarca devam eden geleneksel ilişkilerde tek taraflı bir biçimde iktidarın sözü geçerliydi.

3. *Haberleşmenin resmi ve resmi olmayan haber kaynakları arasındaki ilişkinin kesilmesi;*

Kitle iletişim ara totaliter bir rejimde çalışma özelliğini taşıyordu. Sovyet döneminde kitlesel hoşnutsuzluk ve sosyal karışıklıklar açığa çıkmamış, daha çok iç fısıldamalara ve evlerdeki 'entelektüel' eleştirilere dönüşmüştü; doğru bilgileri tahrif etme kamuoyu için yararlı olmamıştır.

4. *Gazeteciliğin ticari istikametinin olmaması;*

Kitle iletişim aracının bir ürün olarak kalitesi ve ekonomik önemi hiç gelişmemiştir. Kitle iletişim aracı iletişimin siyasi, sosyal ve ideolojik alanında bulunmuştur.

---

[36] **A.e.**, s.14

5. Gazeteciliğin kaynaksal yoksunluğu ve endüstrileşmesi;

Ülkede gazeteciliğin–hem basının hem de elektronik medyanın–teknik–malzeme temeli pek gelişmemiştir. SSCB'nin bünyesinde Kırgızistan büyük bir öneme sahip değildi; gazetecilik için de meslek uzmanlarını hazırlamada, kısmen matbaacılık kapasitesi ve diğer profesyonel–teknik bazı geliştirmeler fark ediliyordu.

6. Toplumda ve ülkede analitik (yorumsal) sistemin olmaması;

Ülke analitik strateji merkezlerinin olmamasından liberal yol ile hızlı gelişeceğine inanmıştır.

Kırgızistan özgürlüğünü kazandıktan sonra kitle iletişim aracı alanında birçok değişimler gerçekleşmiştir; ancak çoğu yayınlar uzun süre faaliyet gösterememişlerdir. Genel olarak 90'lı yılların yarısına kadar Kırgızistan'da enformasyon süreçleri Rusya basınında gerçekleşmekte olan süreçler ile dolaysız bir biçimde benzerlik göstermiştir. Rusya'nın enformasyon alanındaki deneyimi günümüzde de etkilerini sürdürmektedir. Öyle ki, Kırgızistan'ın enformasyon alanı, kitle iletişim aracının özelleşmesi ve siyasi çevredeki plüralizm ile açıklanan Rus modelini temele almış gözükmektedir.

İktidar kitle iletişim aracına göre yayın politikalarında değişikliklere gitmiş, bu değişimler de çeşitli aşamalarda basında meydana gelen süreçlerin içeriğini etkilemiştir. Bu değişimler nasıl olmuştur? Bu soruya cevap bulmak amacıyla, Kırgızistan medya alanının temel tarihi aşamaları aşağıdaki gibi incelenebilir.

1. Aşama

1991 – 1992 yılları basın özgürlüğünün ilan edildiği süreç; 1992 yılında kabul edilmiş 'Kırgız Cumhuriyetinin Kitle İletişim Araçları Hakkında Kanunu'

gazeteciliğin değişmesine yol açmıştır. O dönemlerde basının gelişmesinde Sovyet döneminden kalan malzemelerin, örneğin kağıtların ve gazetecilik deneyiminin önemi olmuştur.[37]

Kitle iletişim aracının yapısı değişmeye başlamış ve bu eğilim uzmanlığa yönelik çalışma kurallarında değişime yöneltmiştir. Ama buna rağmen ülkedeki kitle iletişim aracının hepsinde durum uzun zaman geçiş devrinin özelliğini taşımıştır. Kitle iletişim aracında değişim yakın zamanlardaki komünist klişelerinin demokratik karakterdeki anti – klişelere geçmesi şeklinde olmuştur. Diğer bir değişle, değerleme niteliği değişmiş, ama iş düzeyinde Sovyet gazeteciliğinin siyasi ideolojik modelinde değişim olmamıştır.

Sovyet – komünist dalgasıyla kitle iletişim aracı çıkarlarını belirleyerek, toplumda kendi yerlerini bulmaya çalışmaya başlamışlardır. Gazeteciler ilk kez kendi yayın organlarının nasıl çalıştığıyla doğrudan ilgilenme olanağına sahip olmuşlardır. Enformasyon alanında özelleşme başlamış; Yüksek Parti ve Komsomolda çalışanlar yarın ne olacağını bilmeme endişesiyle ulaşabildikleri her tür maddi zenginliği gizleme çabalarına girmişlerdir.[38]

İşadamlarının haberlerinin, açılış törenlerinin, ayrıca kitle iletişim ile tüketicilerin ilişkilerinin yoğunlaşması devri başlamıştır. Bu dönemde enformasyon alanında egemenlik için savaş başlamış, çoğu gazeteler statülerini değiştirerek enformasyon pazarında kendilerini ayırt eden özelliklerini belirleyerek, reklam alanında da yerlerini almaya başlamışlardır.

2. Aşama

1993 – 1995 yılları kitle iletişim aracı ile iktidar ilişkilerindeki değişimler, rollerde ve görevlerindeki kesin değişimler şeklinde gelişim gösteriyor. Kırgızistan kitle iletişim aracının gelişmesinin kararlı ve olumlu eğiliminin bu aşamada devam

[37] **A.e.,** s.15
[38] **A.e.,** s.16

ettiği görülmektedir.[39] Beklenmeyen değişimler çoğu basının kapanmasına yol açmış, siyasi alanda kitle iletişim aracına ilk hoşnutsuzluklar söylenmiş ve ilk güç kullanımı gerçekleşmiştir.

Bu yüzden 'özgürlük' kavramı yerine gazetecilikte 'özel mülkiyet' kavramına ağırlık verilmiştir; 1992 yılında kabul edilen 'Kitle İletişim Aracı Hakkında Kanun' ile kitle iletişimin ticarileşmesine yol açılmıştır. Kitle iletişim aracı istediği her şeyi yazmaya başladığında iktidarın basını hiç dikkate almaması, söz özgürlüğünü hiç yanıt bulmadığı için salt konuşma özgürlüğüne dönüştürmüştür. Bu dönemde gazetecilerin profesyonel çevresinde kitle iletişim aracının faaliyeti hakkında ciddi bir tartışma doğmuştur.

Oysa iktidarı elinde bulunduranların istedikleri şekilde kitle iletişim aracını kontrol etmelerinin yolları vardı. Yollardan biri de devlet tarafından yapılan maddi yardımlardı. Devletin parasal bakımdan desteklemesi kitle iletişim aracının kapanmadan çalışmaya devam etmesini sağlıyordu. Devletten destek alan basının ise iktidara yönelik esnek olması söz konusu oluyordu.[40]

Yalnız bu dönemin başında kitle iletişim aracının ulusal açıdan ikiye bölünme durumları oluşmaya başlamıştır. Bu dönem siyasallaştırılmış, kitle iletişim aracı genel olarak birbirine karşı olan iki gruptan oluşmuştur: Rusça yayın yapan basın ile ulusal karakterde Kırgızca yayın yapmayı yeğleyen basın. İlk grup 'Yabancı ülkelerdeki Ruslar için durum tatsızdır' sloganını kullanıyor iken; ikinci grup üyeler de 'Kırgızistan Kırgızlar için' sloganını kullanmıştır.

3. Aşama

1996 – 1999 yılları iktidar ile kesin ayrılma süreci; kitle iletişim aracı için sakin dönem 1996 yılında sona ermiş, başka dönem başlamıştır. Egemen güçten ayrılması sonucunda çoğu kitle iletişim aracı ya aşırı eleştiriler yapmaya ya da daha

[39] **A.e.**, s.24
[40] **A.e.**, s.26

çok devletin elindeki bir silaha dönüşerek toplumdaki gerçek hayatı yansıtmamaya yönelmişlerdir.

1996 – 97 yıllarında Rusya'da Başkanlık seçimleri sırasında kitle iletişim aracını kendi çıkarları doğrultusunda yararlanma ile birlikte medya holdinglerini oluşturma süreci de başlamıştır, yararlanmanın yeni yöntemi basında siyasi esneklik olarak ortaya çıkmıştır.

Bu yöndeki eğilimler Kırgızistan kitle iletişim aracına 3 – 4 yıl kadar geç gelmişse de, hükümet kitle iletişim aracını bu yöne çekmek için çaba harcamıştır. □rneğin, 1996 yılında kitle iletişim aracını sanayi örgütlerle karşılaştırarak ek fiyat için % 20, gelirden % 30 vergi ödeme sorumluluğunu yüklemiştir. Bunun dışında gazeteciler adına şikayetler ve denemeler başlamıştır. Kitle iletişim aracını kontrol etme amacıyla hükümet taraflı kısıtlamalar koymaya başlamıştır.[41]

Bu aşama sırasında 'Respublika', 'Asaba', 'Moya Stolisa' gazetelerinin materyallerine göre bir sürü davalar ve takibatlar gerçekleşmiştir. Sonuçta 'Asaba', 'Moya Stolisa' gazeteleri iflas ettiğinden dolayı kapanmıştır, çoğu gazeteci de işsiz kalmıştır.[42]

4. Aşama

1999 yılından günümüze kadar medya holdinglerinin oluşması yoluyla medya mülkiyetlerini paylaşma süreci başlamıştır. Her siyasi sistem tam bilgi desteği olmadan çalışamaz. Her hükümet bilgi alanını kontrol etmeyi ister. Bu çerçevede 2000 yılında Kırgız Cumhuriyeti Parlamentosu seçimlerinde ilk büyük halkla ilişkiler kampanyaları gerçekleşmiştir. 2000 yılı Cumhurbaşkanı seçimleri sırasında o dönemde Cumhurbaşkanı olan Akayev bağımsız özel istasyonların % 90'nını ve devlet kanallarının % 100'ünü denetim altına almıştır.[43]

---

[41] **A.e.**, s. 31
[42] USUPOV **a.g.e.**, s. 125
[43] İBRAYEVA, KULİKOVA, **a.g.e.**, s. 33

Kitle iletişim aracı ekonomik bakımdan da ülkeye sanayisi itibariyle gelir sağlayıcı nitelik kazanmaya başlamıştır. □rneğin, uzmanlara göre iki yıl önce 'Veçerniy Bişkek' gazetesi finansal ve yaratıcılık bakımından belli bir düzeyde bağımsız olmuştur. Böyle bir kazanç durumunu güçlenmekte olan 'medya baronlarının' eline bırakmak hükümet için olumlu karşılanmadığından, Hükümetten gelen işadamları grubu Kırgız medya pazarını paylaşma hareketine girişmişlerdir. 'MSN', 'Respublika', belli bir düzeyde 'Agım' gibi muhalefet gazeteleri devletin en yüksek kademelerindeki rüşvet, özellikle o dönem Cumhurbaşkanı ailesi tarafından yapılan ülkedeki kanun ihlali hakkında sert, eleştirici makaleler yayımlamışlardır.[44]

2.4. Kırgızistan Basınında İlgili Hukuksal ve Etik Düzenlemeler

> "Her ülkenin kitle iletişim araçlarının dış - siyasal yönelmeleri, devletin, ticari şirketlerin ve bireylerin propaganda faaliyetlerinde gözlemlenir. Ülke içindeki, çeşitli azınlık gruplar dahil olmak üzere tüketicilere hizmet etmeyi amaçlayan yabancı basın, radyo ve televizyonlara önem vermek gerekir."[45]

Toplumsal faaliyetin özel alanı olarak gazetecilik, yüksek sosyal gelişme düzeni şartlarında ortaya çıkmıştır. Bilginin geniş değişimi gereksinimi kapitalist ilişkileri – mal değişiminin yükselmesiyle meydana gelmiştir. Bir sistemden diğer bir sisteme geçmenin tarihi süreçleri farklı ülkelerde farklı olmuştur. Bilgi yaymanın çağdaş yolları feodalizm çerçevesinde kapitalist yaşam tarzı unsurlarının ortaya çıkmasıyla ilişkilidir.

Son yıllarda kitle iletişim araçlarının faaliyetindeki hak ve etik sorunlara büyük önem verilmeye başlanmıştır. Çünkü böyle bir durum toplumun ve gazetecilerin pratik gereksinimlerinden kaynaklanmaktadır.

---

[44] USUPOV **a.g.e.**, s.126
[45] MIKHAYLOV **a.g.e.**, s 34

2.4.1. Kırgızistan Basınının Etik Kanunları

8 Aralık 2007 yılında ülke çapında kapsayıcı olan gazeteciler oturumunda kabul edilmiştir. 16 Nisan 2009 yılında ülke düzeyinde gerçekleşen gazeteciler konferansında yeni düzenlemeler getirilmiştir.

Kırgızistan gazetecilerinin etik kanunu Kırgızistan'daki kitle iletişim araçları çalışanlarının uzmanlaşmasına karşın onların etik ve mesleksel çalışma standartlarını oluşturmak, ülkedeki gazeteciliğin düzeyini yükseltmek, ayrıca kitle iletişim araçlarına karşı halkın inancını ve saygısını korumak için hazırlanmıştır.

1. Gazeteci toplumun demokratikleşme sürecine, Kırgızistan'ın çok uluslu halkının dostluğuna, bunun dışında ülkedeki ekonomik ve sosyal değişimlerin oluşmasında katkıda bulunmalıdır.

2. Söz/ifade özgürlüğü gazetecinin çalışma sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır. Her durumda gazeteci söz, düşünce ve bilgiye ulaşma özgürlüğü haklarını korumalıdır ve bilgiyi gizleme ve sansür etme hareketlerine karşı durmalıdır.

3. Gazeteci kendi çıkarları doğrultusunda görevinden yararlanmalıdır; materyal hazırladığı için, bilgiyi gizlediği ve doğru söylemediği için hediye, para vb. kabul etmemelidir.

4. Gazetecinin özel çıkarları onun mesleki çalışmasının sonucunu etkilememelidir.
   Gazetecilikteki zorluklar gazetecilere saldırarak onların hayatlarını tehlike atmakla kalmaz.

Ekonominin küreselleştiği günümüzde çok uluslu birleşmeler kitle iletişim araçları üzerinde kendi siyasetlerini yürüterek gazetecileri susturmaya çalışmaktadırlar. Bunun dışında gazetecilere IWPR gibi uluslararası sivil toplum

kuruluşlardan yardımlar yapılmaktadır. Çoğu Batı ülkelerinin yardımıyla (finans desteğiyle) kitle iletişim araçlarına yardım edecek uluslararası örgütlerin akımları yoğunlaşmış, böylelikle de ülkenin kitle iletişim aracının barış, demokrasi ve gelişme şartlarını pekiştirmeleri amacıyla desteklendikleri görülmektedir.

2.4.2. Etikte Uluslararası Basın Standartları

Mesleklere ve hayat alanlarına göre dallara ayrılsa da, etik aynı kökten büyür. Ağacın kökü çürümüş, gövdesi cılız kalmışken bir dalının sağlıklı ve gürbüz olması mümkün değildir. Medya etiği tartışması da içinde bulunduğu ortamın ahlak yoksulluğundan doğal olarak etkilenir.

Basın, çerçevesinde faaliyet gösteren sosyal ve siyasal yapının biçimini ve rengini almaktadır. Özel olarak basın, özel insanlar ve toplumsal tesisler arasındaki ilişkileri yönlendirmeyi amaçlayan sosyal kontrol sistemini yansıtmaktadır. Toplumun bu yanlarını anlamak, basın sorunlarının sistematik düzeyde anlaşılmasına temel olur. Basın, özellikle meslek okullarında eğitim ve eleştirel okuma olarak ele alınmaktadır. Dolayısıyla kanıt yazılı olarak orada, gözler önündedir, yaşanan dehşetler ya da geriye kalan olaylar silinip yok edilemez.

Günümüz gazeteciliği ve enformasyon alanındaki küreselleşmenin dinamik süreci dünyadaki hem gelişmiş, hem de ekonomik ve politik düzeyde yeniden yapılanmakta olan ülkeleri çeperi içerisine almaktadır. Basın, radyo ve televizyon, multimedya ve bilgisayar ağları ülkeleri ve kıtaları yakınlaştırarak artık milyonlarca insanın evlerine girmiş durumdadır. Haber akımları, iktidarın ve siyasal iktidarı kazanmaya çalışanların elinde toplumu yönetmenin en etkili aracı olmaktadır. Bununla birlikte, ticaret kanunları, enformasyonun üretilmesi, işlenmesi, korunması ve dağıtılması süreçleri üzerinde kendi kural ve normlarını gün geçtikçe empoze etmektedir. Gazete ve dergi, radyo ve televizyona sahip olmak, doğrudan gelir

getirmeden çok, olumlu imaj oluşturmada, kamuoyu yaratmada ve kitleleri eğitmede daha etkili olmaktadır.[46]

Aşırıya vardırılmış bu çılgıncasına taklit, yuvarlanan kartopu etkisi yapar ve bir tür 'kendi kendini zehirleme' olarak çalışır: Medya bir konudan ne kadar çok söz ederse, kolektif olarak, o konunun o ölçüde kaçınılmaz, önemli, yaşamsal olduğunu, o olaya daha çok zaman, daha çok olanak, daha çok muhabir ayırmak gerektiğini düşünmeye başlar. Medya böylelikle kendi kendini uyarır, birbirlerini aşırı duyarlı hale getirir, vaatlerini durmadan arttırır ve kendilerini bir tür baş döndürücü, sarhoş edici, bulantıya varan bir aşırı bilgilendirme sarmalının akıntısına bırakır.[47]

Son günlerde kitle iletişim araçlarının sosyal fonksiyonları konusuna özel dikkat ve önem verilmeye başlanmıştır. Bu eğilim, bir yandan gazetecilerin sosyal statüsü anlamını yeniden gözden geçirme ihtiyacıyla, diğer yandan da kitle iletişim araçlarının çeşitli sosyal yapılandırmalarla etkileşiminden öğrenilmiştir. Kitle iletişim araçları oldukça hızlı gelişmektedir. İletişim süreçlerinin şiddeti artmaktadır. Medyanın toplumdaki ve insan hayatındaki önemi artmakta; medya hem sosyal süreçlere, hem de insanın kendisine büyük etki yapmaktadır. Kitle iletişim araçlarının izleyici ve dinleyiciler üzerindeki etkisine bağlı olan birçok olgu ve toplumsal ilişkilerin birbirleriyle ilişkileri söz konusudur. Kitle iletişim araçları işlemini etkileyen ve toplumdaki sosyal ve siyasal gerçekleri yansıtan gazeteciliğin, birçok yabancı teoriler ve kavrayışları vardır.[48]

Çoğu araştırmacılar basının iletişim kurma ve manipüle etme fonksiyonlarını göz önünde tutarak kitle iletişim araçlarını 'dördüncü kuvvet' olarak kabul etmektedirler. Bu, kitle iletişim araçlarının yasama, yürütme ve yargı organlarıyla birlikte ülkeleri ve insanları etkileyebilme gücünden kaynaklanır. Basın, ancak, insanların sadece siyasal süreçlere katılabilmelerinin yanı sıra, haber dağıtımında da etkileme gücüne sahip olan, gerçek demokratik toplumlarda, "dördüncü güç"

---

[46] **A.e.,** s.5
[47] Ignacio RAMONET, **Medyanın Zorbalığı,** Çev: Aykut Derman, İstanbul, Om Yayınevi, 2000, s.23
[48] MIKHAYLOV, **a.g.e.,** s.7

olabilmektedir. Ben Bagdikyan, Gerhard Glaysberk başta olmak üzere başka birçok araştırmacı da kitle iletişim araçlarının yoğunlaşma ve tekelleşme sürecinin kitleleri etkilemeyi amaçlayan mesajların içeriklerinin birleşik tek bir biçim yaratacağı üzerinde hemfikirdirler.[49]

Kırgızistan'da kitle iletişim aracının faaliyeti için temel - demokratik ülkeler için kabul edilen uluslararası standartlar esasında vatandaşların tüm hakları ve özgürlüklerini sağlayan Anayasa düzenlemelerinde de ele alınmıştır. örneğin, Kırgız Cumhuriyetinin Anayasası (1993 yılında kabul edilen) konuşma özgürlüğünün ve kendi düşüncelerini özgür bir şekilde bildirmenin garantisi olmaktadır. Böylelikle ülkenin her vatandaşı "'kendi görüşlerini özgürce bildirme ve düşünceleri, fikirleri yayma, edebiyat, sanat, bilimsel ve teknik uzmanlığa, basın özgürlüğüne, haber bildirme ve dağıtma özgürlüğüne' Anayasa güvencesiyle sahip olmaktadır. Kitle iletişim aracı Anayasa tarafından da yasal düzenlemeye tabi tutulmuşlardır. Açıkça Anayasadaki ilgili yasa gereğince, devlet 'edebiyatın, sanatın, bilimin, kitle iletişim aracının ve sporun gelişmesi için olumlu şartları' sağlamaya yükümlü tutulmaktadır. Ayrıca 1998 yılında Anayasada düzeltmelere gidilmiş ve şu madde Anayasaya yerleştirilmiştir: 'Konuşma ve basın özgürlüğünü sınırlandıran yasaların kabulüne izin verilmez.'[50]

Konuşma ve kitle iletişim aracının özgürlüğü hakkında Anayasa ilkelerine göre Kırgızistan'da kitle iletişim aracına yönelik doğrudan sansür 'Kitle iletişim araçları hakkında kanun'(1. Madde, 2. paragraf) ve 'Gazetecinin profesyonel faaliyeti hakkında kanun' (4. Madde, 1. paragraf) uyarınca yasaklanmıştır. İkinci yasaya göre 'Hiç kimse gazeteciden haber ve materyallerle ilgili anlaşmayı, bunun dışında haber metnini değiştirmeyi ya da materyalleri tamamen yayından kaldırmayı talep edemez.'(4. Madde, 2. paragraf) ve 'gazetecinin kamu yararına göre vatandaşların haklarına, özgürlüğüne ve yasa doğrultusunda kamu yararındaki haberlere ulaşma olanakları sınırlanamaz.'(4. Madde, 3. paragraf) 9. Madde de

[49] **A.e.**, s.40
[50] İBRAYEVA, KULİKOVA, **a.g.e.**, s. 69

gazetecilerin araştırma yapma ve yayınlama haklarını düzenlemektedir. Gazetecilerin 'Kitle iletişim araçlarında profesyonel soruşturmasının sonuçlarını yayınlamaya, onları devlet kurumlarına, sivil kurumlara, toplumsal bileşenlere, şirketlere, örgütlere ve bireylere kendi isteğiyle verme' hakkını güçlendiriyor. Bu şekilde gazeteciler ve kitle iletişim aracını sansürden korumak için yasada yeterli mekanizmaların dikkate alındığı görülmektedir.

Yukarıdaki yasal gelişmeler paralelinde Kırgızistan'da bağımsızlık dönemi sırasında kitle iletişim aracının gelişmesinde önemli aşamalara ulaşıldığı görülmektedir:

1. Kırgızistan'da demokratik basının gelişmesi için mevzuat oluşmuş, bu şekilde de vatandaşların düşüncelerini özgürce belirtme ve çok taraflı bilgilere ulaşmasında yasal dayanak hazırlanmıştır.

2. Ülkede kitle iletişim aracının faaliyetlerini denetleyen devlet kurumu ve sansür uygulaması yoktur. Ancak devlet sırrı içeren bilgiler yasa tarafından korunmaktadır. Tüm kitle iletişim aracı genel olarak toplumsal önemi olan konuları her taraflı ele alırlar.

3. Zaman geçtikçe devletsel olmayan kitle iletişim aracının çoğalmaktadır. Bu ise konuşma ve basın özgürlüğü derecesini belirleyen çok önemli nitelik ve nicelik oranını meydana getirmektedir. [51]

Ancak yine de gazetecilerin haklarını korumak ve onları özel ve tüzel kişiliklerin tacizinden ve adli zulümden korumak için mevzuatın daha iyileşmesi gerekliği söz konusudur. Elbette demokratik gelişmenin bu aşamasında basınla ilgili Kırgızistan mevzuatının tamamlanmış olduğunu ve ona bağlı olarak her sorunun çözülmüş olduğunu söyleyemeyiz. Buna rağmen ülkede kitle iletişim aracı faaliyetinin siyasal ve hukuksal özgürlüğünün oluşmuş olduğu söylenebilir.

[51] USUPOV **a.g.e.**, s.121

3. KIRGIZİSTAN'DAKİ HALK AYAKLANMASININ KIRGIZ VE TÜRK BASININA YANSIMA BİÇİMLERİ

Kırgızistan'da 7-8 Nisan 2010 yılında meydana gelen halk ayaklanmasının neden ve sonuçlarının irdelendiği bu bölümde, aynı zamanda 7-8 Nisan 2010 yılında yaşananların Kırgız ve Türk basınına yansıma biçimleri ele alınacaktır.

3.1. Araştırmanın İnceleme Alanı

3.1.1. Kırgızistan'da 7-8 Nisan 2010 Olayları

7-8 Nisan 2010 yılında Kırgızistan'da gerçekleşen kitlesel protestolar hükümetin devrilmesiyle sonuçlanan bir halk ayaklanmasına dönüşmüştür. Hükümetin birkaç gün içinde hızla gelişen protesto gösterilerini kanla bastırmaya kalkışması, bir yandan 100 kadar kişinin ölmesine ve 1000 kadar kişinin de yaralanmasına yol açarken, diğer yandan kitle hareketini kamçılayarak hükümetin yıkılışını ve devlet binalarının kitlelerce işgalini beraberinde getirmiştir. Bir süre sonunda, olaylar kontrol altına alınamayınca Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyev gizlice ülkeyi terk etmek zorunda kalmıştır. Bakiyev'in başkent Bişkek'ten kaçması ve hükümetin çökmesiyle birlikte bir-iki gün içinde muhalefet güçleri bir geçici hükümet kurulduğunu ilan etmişlerdir. Geçici hükümetin ilk icraatları son aylarda elektrik, doğalgaz ve suya yapılan büyük zamları geri almak ve özelleştirme yoluyla bedelinden ucuz fiyata Bakiyev'in efradına satılan büyük işletmeleri yeniden devletleştirmek olmuştur.

Kırgızistan'da yaşananlar doğal olarak akla hemen 5 yıl önce yaşanan 'Lale Devrimi'ni ve genel olarak 'Renkli Devrimler'i getirmiştir. Bu yaşanan da bir 'renkli devrim' miydi? Ya da kimilerinin dillendirdiği gibi yaşananlar sahici bir devrim miydi? Protestolar sahici bir kitle hareketini mi ifade ediyor, yoksa küçük ve manipülatif grupların eylemleri midir? Ve dolayısıyla aslında yaşanan bir saray darbesi midir? Bu sorulara yanıt verebilmek için sürecin arka planına ve gelişimine

kısaca göz atmakta yarar var. Öncelikle ve özellikle süreci analiz edebilmek için Kırgızistan'la ilgili bazı temel bilgileri ortaya koymak gerekmektedir.

Kırgızistan, bağımsızlığını formel olarak ilan ettiği 1991 yılından 2005 yılına kadar Askar Akayev'in başkanlığında yönetilmiştir. Hatta 2005'te yapılan seçimlerde yeni bir 5 yıl için seçilen Akayev eğer devam edebilseydi bugüne kadar iktidarda kalmayı planlamakta idi. Demokrasi adına ülkeyi yaklaşık 15 yıl yöneten ve bir 5 yıl için daha vizesini alan Akayev, 2005'teki bir ayaklanmayla iktidardan indirilmiştir. Batı medyası bu ayaklanmayı 'Lale Devrimi' olarak tanımlamıştır.

Aslında şöyle de bir gerçek vardı ki, kitlelerin öfkesini Akayev'e karşı yönlendirenlerin önemli bölümü gerçekte daha önce Akayev'le birlikte çalışmış olanlardı. Örneğin 7-8 Nisan Olaylarından sonra kurulan geçici hükümetin başında bulunan Roza Otunbayeva 2005'teki 'Lale Devrimi'nin de başını çekenler arasındaydı ve Akayev'in bir dönem Dışişleri Bakanlığını ve ABD ve İngiltere gibi önemli emperyalist merkezlerdeki büyükelçiliğini yapmıştır. Ancak o dönem Akayev'e muhalefet eden egemenler arasından sivrilen Kurmanbek Bakiyev olmuş ve başkanlık koltuğuna da kendisi oturmuştur. Diğer muhalefet liderlerine yönelik bir tasfiye süreci yürüten ve nihayetinde bunu başaran Bakiyev, buna paralel olarak etkili makamlara kendi ailesi ve yakın çevresini yerleştirmeye koyulmuştur. Kısa sürede özelleştirmeler, ihaleler, dış yardım ve anlaşmalar gibi yollarla da bir talan süreci yürütmüştür. Sonunda da, ne yazık ki işi halkın kullandığı elektrik, su ve doğalgaz fiyatlarına bir çırpıda 4 kata varan zam yapılması noktasına kadar vardırmıştır.

Ancak Bakiyev'e yönelik hoşnutsuzluk ve hareketlenmenin tek dinamiği bu değildir. Bunun yanı sıra süreçte rol oynayan iki etmen daha bulunmaktadır. Birincisi 2005'teki iktidar değişiminden sonra tasfiye edilen unsurların artan hoşnutsuzlukları ve çabalarının belli bir olgunluğa ulaşmasıdır. İkincisi ise aynı Akayev gibi, emperyalist güçler arasında manevralar yapan Bakiyev ve ekibinin bir noktada kırmızı çizgiyi geçerek Rusya'ya karşı atakta bulunması Rus egemenlerin hedef tahtası haline gelmesine yol açmıştır. Sonuç olarak aynı döngü, bir bakıma bu kez daha hızlandırılmış biçimde tekrar yaşanmıştır. Bunun sonucunda da, Akayev'in 15 yıllık

saltanatına karşılık Bakiyev'inki ancak 5 yıl sürebilmiştir. Bakiyev ve ekibi 'Lale Devrimi'nde halka vaat ettiklerinden hiçbirini yerine getirmemişlerdir. Bu grubun yönetimden dışladığı siyasal aktörler burjuva muhalefetine geçmişlerdir.

Özetle belirtmek gerekirse sürecin asıl dinamiği, yolsuzluklar ve talan nedeniyle hoşnutsuzluk ve öfkesi artmakta olan kitlelerin son zamlarla çileden çıkması olmuştur. Özellikle kuzey ve orta bölümleri olmak üzere, ülkenin büyük bölümüne yayılan ve yoksul emekçi kitlelerin geniş ölçüde katıldığı bir kitle ayaklanması yaşanmıştır. Dolayısıyla bu, Amerikancı 'renkli devrimler' benzeri sınırlı bir kitle hareketliliğiyle gerçekleştirilen saray darbesi değil, bir halk ayaklanmasıdır.

Oysa Kırgızistan'da 7-8 Nisan 2010yılında tarihlerinde yaşananlar; geniş yoksul kitlelerin katıldığı, ülkenin önemli bölümünde karakolların basıldığı, devlet binalarının işgal edildiği, 87 kişinin öldüğü ve yüzlerce kişinin de yaralandığı bir halk ayaklanması durumunu yansıtmaktadır.

Ayaklanmaların ardından muhalefet liderleri tarafından dört bakan ile kurulan geçici hükümeti Rusya derhal tanımış ve her türlü yardıma hazır olduğunu bildirmiştir, ABD hükümeti ise geçici hükümeti tanımayarak, süreçle ilgili 'endişelerini' belirtmiştir. Ancak ülkede yaşanan süreci Amerikancı 'renkli devrimlere' karşı Rusya'nın desteklediği simetrik bir 'karşı-renkli devrim' gibi nitelendirmek de tam olarak doğru olmayacaktır. Rusya'nın ülke içindeki muhalefet güçleriyle bir işbirliği içine girdiği tahmin edilebilirse de, yukarıda açıklanan nedenlerle yaşananları herhangi bir yabancı devlet komplosuna indirgemek de sağlıklı bir sonuca götürmeyecektir.

3.2. Araştırmanın Metodolojisi

3.2.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın konusunu oluşturan halk ayaklanması sırasında Kırgız basınının nasıl çalıştığını ve ülkede olup biten olayları hangi düzeyde tespit ettiğini

ortaya çıkarmak. Bunun dışında aynı olayların Türk basınında nasıl ve ne oranda yer aldığını öğrenmek bu tezin temel amacını oluşturmaktadır.

7-8 Nisan'da Kırgızistan'da geçen olayların Türk basınına yansıma biçimleri, aralarındaki benzerlikler ve farklılıklar medyanın sosyo-politik olaylarda ne kadar önemli bir etki gücüne sahip olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu süreçte, Kırgız kitle iletişim araçlarının zayıf tarafları, eksiklikleri daha açık görülebilmiştir. Çalışma sırasında bu tür sorunların nedenleri ve çözüm yolları üzerinde durulacaktır. Tezin önemini, söz konusu sorunlar için üreteceği öneriler ortaya koyacaktır.

3.2.2. Kavramsal Çerçeve

Çalışma, 7-8 Nisan 2010 halk ayaklanmasının Kırgızistan ve Türk basınında nasıl yansıtıldığını karşılaştırmalı şekilde inceleyecektir. Teorik çerçevede de öncelikle genel anlamda basın kavramı üzerinde durulacak, Türk ve Kırgız basın analizi yapılacak, aradaki farklar ortaya konulacak ve nedenleri eleştirel zeminde tartışılacaktır.

3.3. Araştırmanın Yordamı

Araştırma konuyla ilgili verileri toplama ve toplanan verileri İçerik Analizi'ne tabi tutma şeklinde yürütülecektir. Türk ve Kırgız basınından en fazla tiraja sahip gazeteler seçilecek ve bu süreçte yaşanan olayların nasıl haberleştirildiği incelenecektir.

3.3.1. Araştırmanın Varsayımları

- Kırgızistan'da tam anlamıyla işlevsel ulusal basın sistemi bulunmamaktadır.
- Kırgızistan basını haberleri, Türk kamuoyuna zamanında yansıtamamaktadır.

3.3.2. Kapsam ve Sınırlılıklar

Çalışmamız yukarıda belirtilen konuları kapsayacaktır. Zaman ve ilgili uzmanlarla görüşmeler açısından sınırlılıklar taşıyabilir. Türk basınından tirajı en yüksek olan, fikir ve kitle gazetelerinden Zaman, Hürriyet, Sabah ve Cumhuriyet gazeteleri incelenecektir. Aynı şekilde Kırgızistan'ın da tirajı yüksek gazetesi Veçerniy Bişkek ve El Sözü gazeteleri karşılaştırmalar için örnekleme dahil edilmiştir. Araştırmanın süresi de Kırgızistan'da söz konusu olayların çıktığı 8 Nisan'dan başlayarak, 15 Nisan tarihine kadarki bir haftalık zaman dilimini kapsayacak şekilde sınırlandırılmış bulunulmaktadır.

3.3.3. Veri Toplama Teknikleri

Teorik tartışma için eleştirel kaynak taraması yapılacak ve de konuyla ilgili uzmanlarla derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilecektir. Araştırma verileri için de niteliksel metodolojiden hareket edilerek içerik çözümlemesine yönelinilecektir.

3.3.4. Araştırmanın Bulguları ve Tartışma

Bugün Kırgızistan'ın enformasyon çeşitliliği çok daha ikna edicidir. Adalet Bakanlığının verilerine göre 2010 yılının Mart ayında Kırgızistan'da 987 gazete ve 281 dergi, dolayısıyla 1268 basın aracı kaydedilmiş durumdadır. Devletin desteklediği gazetelerin yanında muhalefet gazeteleri de vardır. Kaliteli, ama kitlelere yönelen eğlenceli gazeteler mevcuttur. Ulusal gazeteler kadar bölgesel ve bir yerleşim yerinde yayınlanan basından da söz etmek gerekmektedir.

3.4. Kırgızistan Basınında 7-8 Nisan 2010 Olayları

3.4.1. Veçerniy Bişkek Gazetesi İncelemesi

Veçerniy Bişkek Gazetesi Kırgızistan kitle iletişim aracı pazarında lider pozisyona sahip durumdadır. Günümüzde ülkedeki en kapsamlı dağıtımı olan

basındır. Bu yüzden ülke gazetesi fonksiyonunu başarıyla yerine getirmektedir. Toplumdaki demokratik yapılanma ve her alanda pazar ilişkilerinin şekillenmesinde önemli role sahiptir. Orta Asya ülkelerinin günlük gazeteleri arasında basım sayısı en büyük olan gazetedir – 700 bin adet, yıllık sayısı 7,2 milyondur. Basın hayatına 1 Ocak 1974 yılında başlamıştır. İlk baskısının sayısı 65 bin olmuştur. 1989 yılında ise sayısı 119400 adete yükselmiştir. Veçerniy Bişkek gazetesi haftada 4 gün yayınlanmaktadır.

Gazete yayın hayatına girdiği günden bu yana çalışma disiplinini temel prensip olarak kabul etmiştir. 2001 yılında 'Kırgızistan'ın №1 Gazetesi' adaylığını kazanmış, sertifika ve altın anıt almıştır. 'Veçerniy Bişkek' okuyucular için önemli bir gazetedir. Ekonomi, politika, toplum, kültür, spor gibi konularda nesnel ve doğru bilgilere ulaşma olanağı sağlar. Bunun dışında on – line şekilde çalışan haber bölümü de mevcuttur. 'Veçerka, bizim dünya penceremiz' şeklinde sloganı ile popülerleşmiş bir gazetedir. Gazete bu popülerliliği sayesinde bankalar, özel firmalar gibi büyük reklam vericiler için oldukça önemli bir gazete olarak görülmektedir. Gazete bu kapsamı ile ülkenin ekonomik kalkınmasına da katkıda bulunmaktadır.

- **Veçerniy Bişkek Gazetesi 8 Nisan 2010 Perşembe Sayısı**

Toplam haber: 57
Konuyla ilgili haber sayısı: 25
Konuyla ilgili olmayan haber sayısı: 32
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 17

Burada da belirtildiği gibi gazetenin olayların ikinci günü 8 Nisan 2010 tarihli sayısında konuyla ilgili toplam 25 haber, konu dışında ise 32 haber yayımlanmıştır. Fotoğraf sayısı ise haber sayısının yarısı kadardır. Söz konusu haberlerin gazetede konumlanışı, olayın daha çok hangi kavramlarla anlatıldığı, haberlerin ilgili olaylarla ilişkisi olmak üzere üç ayrı perspektifte inceleme gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1. Haberlerin Sayfalara Göre Analizi

Haber Başlığı	Haberin Sayfası	Haberin Satırı	Haberin Sütunu
1 "Kurmanbek Bakiev Güneydeki ikametinde bulunuyor"	2	12	1
2 "Daniyar Usenov istifa etmiştir"	2	29	2
3 "Sert önlemler (ülkedeki acil durum)"	2	21	1
4 "Halkın sesi niçin susmuştur?"	2	71	3
5 "Temir Sariev'i kıstılar"	2	14	1
6 "Iş yerini denemiş"	2	23	2
7 "Manas" havaalanı muhalefetin kontrolü altına geçti"	2	6	1
8 "Ak jolcu'lar" demetlerini topluyorlar"	2	74	1
9 "İrade ve hikmet gerekecek"	3	28	1
10 "Ülke sınırlarındaki durum"	3	22	1
11 "Yabancı liderler Kırgızistan'daki durum hakkında"	3	82	4
12 "Göksel kuşkulanıyor"	3	16	1
13 "Rusya şiddetten kaçınmaya... ABD ise müzakerleri başlatmaya çağırıyor"	3	32	1
14 "Anlaşma ve Kollektif Güvenlik örgütü Kırgızistan'daki çatışma müdahalesine katılmayacak"	3	19	1
15 "Moskova Yankısı"	3	90	4
16 "Patladı"	4	146	3
17 "7 Nisan Olaylarının kronometrisi"	4	138	2
18 "Bir gönlük tatiller"	4	5	1
19 "Korku dalgası"	5	130	5
20 "Djalal – Abat'ta kamu mitingi geçmektedir"	5	17	1
21 "En iyi bir şekilde"	1 ve 5	178	7
22 "Yapabilecek mi?"	5	28	1
23 "Trenler"	6	100	3
24 "Talas'ta çapulculuk gözlemlenmedi"	6	34	4
25 "Muhalefetin silahlı taraftarları Gözel Sanatlar Müzesini yıktılar"	6	11	1

İnceleme sonrasında konuyla ilgili haberlerin daha çok orta sayfalarda yer aldığı görülmüştür. Özellikle bu sayfalarda haberler daha geniş aktarılmıştır. 3. ve 4. sayfalarda haberler ayrıntılı, daha fazla sütunla sunulmuştur. Gazetenin her sayfasında olaya yer verildiği görülmektedir.

Tablo 2. Kavram Analizi

№	Kavramlar	Sayısı
1	Demokrasi	1
2	Özgürlük	-
3	Eşitlik	-
4	İnsan hakları	3
5	Devlet	2
6	Halk	22
7	Rüşvet	1
8	Parlamento	6
9	Yoksulluk	-
10	Hükümet	27
11	Vatandaş	7
12	Ekonomi	2
13	Toplum	-
14	Kültür	-
15	Adalet	-
16	Dayanışma	-
17	Devrim	1
18	İhtilal	26
19	Yağmalama	11
20	Cumhurbaşkanı	12
21	Muhalefet	21

Olayların hangi kavramlarla ve hangi sıklıkla aktarıldığı yukarıdaki tabloda sunulmuştur. Elde edilen verilere göre Veçerniy Bişkek'te olayların baş gösterdiği ikinci günde, ağırlıklı olarak en çok şu kavramlarla anlatılmış olduğu görülmektedir.

Hükümet	27
İhtilal	26
Halk	22
Muhalefet	21
Cumhurbaşkanı	12

Bu dağılım olayın bütün taraflarını işaret eden bir dağılımdır bu. Olaya ve olaya yol açan aktörleri, yetkilileri işaret etmektedir.

8 Nisan 2010 tarihli sayıda gazetede toplam 57 haber yayımlanmış durumdadır. Bunların içinden sadece 25 haberde konuyla ilgili içerik tespit edilmiştir. Diğer 32 haber ise konu dışı olaylara ilişkindir. Daha çok şiddet içerikli haberlerde olayların nereden başladığı ve nasıl geliştiği anlatılmıştır. Gazete olayın yaşandığı günün ertesinde, bir başka ifadeyle olayın henüz çok yeni yaşandığı zamanda bile sayfalarının tamamını bu olaya ayırmamıştır, hatta haber sayısının yarıya yakınını bile bu olay için ayırmadığı sayılardan görülmektedir. Dolayısıyla, olaya ilişkin 25 haberden 20'sinde olay olumsuz şekilde değerlendirilmiş iken yalnızca 5 haberde olayla olumlu bir ilişkinin kurulduğu saptanmış durumdadır.

- **Veçerniy Bişkek Gazetesi 9 Nisan 2010 Cuma Sayısı**

Toplam haber sayısı: 40
Konuyla ilgili haber sayısı: 16
Konuyla ilgili olmayan haber sayısı: 24
Konuyla ilgili fotoğraf sayısı: 10

Veçerniy Bişkek Gazetesi 9 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 40 haber yayımlamış, bir önceki sayısında olduğu gibi bu sayısında da konuyla ilgili haber sayısının konu dışı haber sayısından daha az olduğu görülmüştür. Konuyla ilgili olmayan haber sayısı 24 iken, konuya yer verilen haber sayısının 16 olması bu durumu ortaya açıkça koymaktadır. Konunun görselleştirilmesinin de aynı oranda sınırlı sayıda kaldığı görülmektedir.

Tablo 3. Haberlerin Sayfalara Göre Analizi

Haber Başlığı	Haberin Sayfası	Haberin Satırı	Haberin Sütunu
1 "Keyif (Ne olacak?)"	1	73	2
2 "Gizli olan her şey gün gelince belli olacak"	2	105	4
3 "Maksim Bakiev şimdi nerede?"	2	46	3
4 "Daniyar Usenov: "Janış Bakiev Beyaz Evde oturarak insanlara ateş komutu vermiştir"	2	19	1
5 "Narın'da düzen güvence altına alınacaktır"	2	55	4

6 "Dmitriy Medvedev: "Bu olaylar Kırgızistan'ın bir iç meselesidir"	3	39	2
7 "Yenice atıyor"	3	33	1
8 " Belgeleri gösterdikten sonra yola çık"	3	14	1
9 "Spor adamları-düzen koruyucuları"	3	12	1
10 "İtfaiyecileri taşlamışlar"	3	12	1
11 "Doktorlar yardım göstediler, onları ise vurdular"	3	70	2
12 "Özel borçluları koruyun!"	3	42	2
13 "Cumhuriyetin Yatırım ve Yenilik Merkez Ajansı ve Sekreteryasız hayat"	4 ve 5	382	7
14 "Ombudsman aşağılanmış ve dayak atılmış"	5	44	2
15 " Belediye Başkanı Nariman Tyuleev görevini yerine getiriyor"	5	51	1
16 "Milletvekilleri toplantı yaptılar"	5	31	1

Veçerniy Bişkek Gazetesi'nin 9 Nisan 2010 sayısına bakıldığında yine yoğunluklu olarak haberlerin 2. ve 3. sayfalarda yer aldığı fark edilmektedir. 5 ayrı sayfadaki dağılıma bakıldığında 50 satırın üzerinde 6 haberin olduğu görülmektedir. Haberlerin çoğunluğunun da ortalama olarak 30-40 satır aralığında oluşturulduğu görülmektedir. 7 sütunla en fazla haber yoğunluğunun 4. ve 5. sayfalara taşındığı fark edilmektedir.

Tablo 4. Kavram Analizi

№	Kavramlar	Sayısı
1	Demokrasi	4
2	Özgürlük	-
3	Eşitlik	-
4	İnsan hakları	1
5	Devlet	9
6	Halk	31
7	Rüşvet	-
8	Parlamento	11
9	Yoksulluk	-
10	Hükümet	33
11	Vatandaş	7
12	Ekonomi	1

13	Toplum	9
14	Kültür	-
15	Adalet	-
16	Dayanışma	-
17	Devrim	2
18	İhtilal	7
19	Yağmalama	5
20	Cumhurbaşkanı	10
21	Muhalefet	8

Kırgızistan'da 7-8 Nisan 2010'da yaşanan olayla bağlantılı düşünülerek belirlenen 21 kavram üzerinden yapılan frekans/sıklık tespitinde de en fazla kullanılan kavramların sıklık oranları aşağıdaki gibidir:

Hükümet	33
Halk	31
Parlamento	11
Cumhurbaşkanı	10

Gazetenin bu sayısında demokrasi, insan hakları gibi kavramlara çok az sayıda yer verilirken; özgürlük, eşitlik, kültür, adalet ve dayanışma gibi kavramlara ise hiç yer verilmediği saptanmış durumdadır.

Haberlerin içeriklerine yönelik uyguladığımız ilişkisellik analizinde de 40 haberden 16'sının konuyla ilgili oluşturulduğu, 24 haberin ise konu dışı olaylarla ilgili olduğu saptanmıştır. Haberlerde daha çok olayların ardından yaşanan gelişmeler aktarılmış. 16 haber içerisinden de 9 haberin olayı olumlu aktardığı, sadece 7'sinde ise olayların olumsuz verildiği göze çarpmaktadır. Oranladığımız zaman gazetenin bu sayısında da konuya çok yoğun yer ayrılmadığı görülmektedir. Tarih olarak yeni gerçekleşmiş ve ülkenin tamamını, geleceğini doğrudan ilgilendiren böylesi önemde bir olayın bu oranlarda yer alması dikkat çekici bir durumdur.

➢ **Veçerniy Bişkek Gazetesi 12 Nisan 2010 Pazartesi Sayısı**

Toplam haber sayısı: 45

Konuyla ilgili olan haber sayısı: 33

Konuyla ilgili olmayan haber sayısı: 12

Konuyla ilgili fotoğraf sayısı: 9

Veçerniy Bişkek Gazetesi 12 Nisan 2010'da 45 haberle çıkmış yayına, bunlardan konuyla ilgili haber sayısı 33, konu dışı haber ise 12'dir. Olayın 'sıcaklığı'nın ardından ortaya çıkan durumların daha yoğun bir şekilde haberleştirildiği anlaşılmaktadır bu sayıda.

Tablo 5. Haberlerin Sayfalara Göre Analizi

Haber Başlığı	Haberin Sayfası	Haberin Satırı	Haberin Sütunu
1 "Rekiem"	1 ve 5	75	3
2 " Sakin zamanlara kadar kapalıdır (ülke sınırları)"	1	71	1
3 " Onurlarınızı daha sonrası için bırakın"	2	125	4
4 " Teşekkür ettiler..."	2	96	4
5 " Cumhurbaşkanı Kurmanbek Bakiev vatandaşlara hitap etti"	3	119	2
6 "7 Nisan size göre ne olmuş?"	3	228	3
7 "Beni devirmeye Rusya da, ABD de katılmadı..."	3	18	1
8 "...Bişkek'te olup biten olaylardan tek ben sorumluyum "	3	25	1
9 "Bakiev'ler yaptıkları katliam için cevap verecekler"	3	59	4
10 " Almazbek Atambaev : "Biz öyle yaparız ki, Kırgızistan'da artık otoriter rejim oluşmayacak""	4	114	4
11 "1993'lü, ileriye!"	4	57	1
12 " Müftü istifa etti"	4	26	2
13 " Hem işten çıkarmalar hem de atanmalar"	4	29	1
14 " Kazananların cömertliği nerede?"	4	96	1
15 " Omürbek Tekebaev: "Biz bir kolektif diktatör gibiyiz. Biz bunu biliyoruz ve bundan korkuyoruz...""	5	174	5
16 " Mankurtlar"	5	101	4
17 " Yağmalama için cevap verilecek"	5	16	1
18 " Şehir İçi İşleri Bakanlığı ve Sokuluk köyünün koruyucuları"	6	303	8
19 " Vatandaşlar uyanık olun!"	7	55	3
20 " Cep bile boş, rahatlık da yok"	7	76	1

21 " Telefonla konuşulamayacak görüşme"	8	161	5
22 " Tyuleev'i geri verin"	8	72	2
23 ""Demir Yolundaki"..."	9	17	1
24 " Belediye Başkanı mı olmak?"	9	29	1
25 " Kötü örnek bulaşıcıdır"	9	30	2
26 " Moskova... Praga... Washington"	9	67	3
27 " ABD Elçiliği kanıtlamıyor"	9	23	1
28 " Orta Asya ülkeleri uzmanı, Bakiev'in verdiği sözlerini yerine getirmemesi için cezalandırıldığını belirtti"	10	126	4
29 "Uzaktaki kordona" baskı	10	23	2
30 " Vatanseverlere yardım gerekir"	10	208	5
31 " Pianinocuya ateş açmayın"	11	124	3
32 " Yüklemeye ağırlık"	11	77	4
33 " Şaheserler zarar görmedi"	11	23	1

Gazetenin 12 Nisan 2010 tarihli sayısında elde edilen verilere göre haberlerin çok daha ayrıntılı verilmesinden ötürü sayfalara dağılımların da neredeyse aynı yoğunluklarda olduğu görülmüştür. Ancak, yine de içlerinde en fazla 6. sayfada yoğunluk gözlemlenmektedir. Ardından aynı yoğunluk 3. sayfada görülmektedir. Veçernıy Bişkek gazetesi haftada 5 gün basılması sebebiyle 10 ve 11 Nisan'daki gelişmeler 12 Nisan 2010 tarihli sayıda yer almıştır. Bu sebeple bu sayıdaki haberlerin diğer sayılara göre daha çok olması normal karşılanmaktadır.

Tablo 6. Kavram Analizi

№	Kavramlar	Sayısı
1	Demokrasi	5
2	Özgürlük	5
3	Eşitlik	-
4	İnsan hakları	5
5	Devlet	30
6	Halk	53
7	Rüşvet	-
8	Parlamento	2
9	Yoksulluk	-
10	Hükümet	80
11	Vatandaş	14
12	Ekonomi	9
13	Toplum	12

14	Kültür	-
15	Adalet	-
16	Dayanışma	-
17	Devrim	10
18	İhtilal	15
19	Yağmalama	23
20	Cumhurbaşkanı	29
21	Muhalefet	31

Gazetenin bu sayısında hükümet gibi en çok yine olayın baş aktörlerini referans olarak gösteren kavramlara yer verildiği görülmektedir. Olayın siyasal boyutunu da yansıtan bu kavramların dağılımı aşağıdaki gibidir:

Hükümet 80
Halk 50
Muhalefet 31
Devlet 30

Haberlerin içeriğinde bu kavramlara koşutluk gösteren vatandaş, ihtilal, devrim, çapulculuk ve ekonomi gibi kavramlar ise daha az kullanılmıştır. Buna karşın olayın temellerini tartışmaya yarayacak demokrasi, özgürlük ve parlamento gibi kavramlara ise çok az yer verilirken, eşitlik, rüşvet, yoksulluk ve kültür gibi hiç kullanılmamış.

Veçerniy Bişkek Gazetesi bu sayısında 45 haberden 33'ünde olaya yer verdiği için, bu tarihten itibaren etraflıca aktarımlarda bulunmaya başladığı görülmektedir. Haberlerde daha çok ülke genelindeki durumdan ve bundan sonra atılacak adımlardan bahsedilmiş. Verilere göre ayrıca bu sayıda olay daha çok (26 haberle) olumsuz şekilde haberleştirilirken, yalnızca 7 haber olumlu olarak yansıtılmış.

- **Veçerniy Bişkek Gazetesi 13 Nisan 2010 Salı Sayısı**

Toplam haber sayısı: 53
Konuyla ilgili haber sayısı: 21

Konuyla ilgili olmayan haber sayısı: 32
Konuyla ilgili fotoğraf sayısı: 8

13 Nisan 2010 tarihli Veçerniy Bişkek Gazetesi'nde 53 haber yayımlamış, bunların içerisinden 32 haber konudan farklı içerikte iken, 21 haberin konuyla ilgili içeriğe sahip olduğu görülmüştür. Haberlerle ilgili de 8 fotoğraf kullanılmış bulunulmaktadır. Haber ve fotoğraf sayısı orantılandığında gazetenin haberlerinin çok fazla fotoğrafla desteklemediği fark edilmiştir.

Tablo 7. Haberlerin Sayfalara Göre Analizi

Haber Başlığı	Haberin Sayfası	Haberin Satırı	Haberin Sütunu
1 " Anayasanın ilk baskısına dönmek istiyorlar"	2	53	1
2 " Ateş ile dikktli olun"	4	635	6
3 " Almazbek Atambaev : "Herkes kendi yaptıklarına cevap vermelidir""	7	150	4
4 " Roza Otunbaeva'nın yazısını kim biliyor?"	7	25	1
5 " Kırgızistan Kamusal Gümrük Hizmetinde son 5 gün içinde üç yöneticilik değişti"	7	13	1
6 " Benim istifa etmemin hükümsüz sayılmasını isterim"	7	89	4
7 " Akıncılığa bizim ilişkimiz yok"	8	185	5
8 " Roza Otunbaeva: " Demokrasi yoluna ilerliyoruz""	8	28	1
9 " Ranzalarda durum sakindir"	8	36	1
10 " Elimizden geldiği kadar yardım ederiz"	8	21	2
11 " Daire sağlamlığı"	8	35	1
12 " Kızıl Haç herkesten daha merhametlidir"	9	55	3
13 " Avrupa Birliği kaygıda bırakmaz"	9	26	1
14 "... ABD'de yardım edecek"	9	29	1
15 " Görcistan'dan sevgi ile"	9	27	1
16 " Büyük elçi işbirlik taraftarıdır"	9	15	1
17 " Temsilci Hillary Clinton"	9	124	4
18 " Bakiev ülkeye BMÖ'nün güçlerini getirmeyi tavsiye ediyor"	9	31	2
19 "... dün sabahleyin açık bir şekilde halkın önüne çıktı"	6	492	5
20 " Kıyametleri koparan demokrasi adası"	9	140	3
21 " Silahları iade edince özgür olabilirsin!"	10	37	2

Veçerniy Bişkek gazetesinin 13 Nisan 2010'daki sayısında özellikle siyasal içerikli haberlerin sıklıkla orta sayfalara yerleştirildiği görülmektedir. Olaya ilşkin diğer haberlerin ise daha çok ileriki sayfalarda yer aldığı görülmektedir. Gazetede olaylarla ilgili en çok haber 4., 6., 8. ve 9. sayfalarda yer almıştır.

Tablo 8. Kavram Analizi

№	Kavramlar	Sayısı
1	Demokrasi	5
2	Özgürlük	3
3	Eşitlik	-
4	İnsan hakları	12
5	Devlet	36
6	Halk	53
7	Rüşvet	6
8	Parlamento	6
9	Yoksulluk	-
10	Hükümet	74
11	Vatandaş	9
12	Ekonomi	10
13	Toplum	7
14	Kültür	1
15	Adalet	-
16	Dayanışma	-
17	Devrim	2
18	İhtilal	6
19	Yağmalama	12
20	Cumhurbaşkanı	22
21	Muhalefet	8

Bu sayıda da gerçekleştirilen kavramsal sıklık incelemesinde haber içeriklerinde en fazla yer alan kavramlar şunlardır:

Hükümet 74

Halk	53
Devlet	36
Cumhurbaşkanı	22

Bu kavramlarla olayların haberleştiriliyor olması olaylarda halk ve hükümet ile devletin diğer yetkili organlarının karşı karşıya geldiğinin söylemsel göstergesi olmaktadır. Yalnız içerikler açıklanırken sosyo-politik içerikli olayların demokrasi (5), özgürlük (3), rüşvet (6), Parlamento (6), vatandaş (9), ekonomi (10), toplum (7), kültür (1), devrim (2), yağmalama (12) ve muhalefet (8) şeklinde belirlemiş bulunduğumuz kavramlarla bağdaştırılmamış olduğu göze çarpmaktadır. Hatta adalet, dayanışma ve eşitlik kavramlarının haber içeriklerinde hiç kullanılmadığı görülmektedir.

Veçerniy Bişkek Gazetesi bu sayısında toplamda 53 haber içerisinden konuyla ilgili 13 haberin içeriğinin olumlu şekilde verildiği, 8 haberin ise olumsuz şekilde aktarıldığı saptanmıştır. Bu durumda, haberlerin sadece toplamda 21'nin konuyla ilgili olduğu, 32'sinin ise konu dışı haberlere ayrıldığı göze çarpmaktadır.

- **Veçerniy Bişkek Gazetesi 14 Nisan 2010 Çarşamba Sayısı**

Toplam haber sayısı: 44
Konuyla ilgili haber sayısı: 27
Konuyla ilgili olmayan haber sayısı: 17
Konuyla ilgili fotoğraf sayısı: 12

14 Nisan 2010 sayılı Veçerniy Bişkek Gazetesi'nde toplam 44 olay haberleştirilmiş, bunlardan yalnızca 17 haber konu dışı iken, 27 haberin konuyla ilgili olduğu saptanmıştır. Konuya ilişkin haberlerin yarısına yakınında fotoğraf kullanılmıştır.

Tablo 9. Haberlerin Sayfalara Göre Analizi

Haber Başlığı	Haberin Sayfası	Haberin Satırı	Haberin Sütunu
1 Femida dargın bir durumdadır	1	60	3
2 Namluları iade ediyorlar	1	20	1
3 Kamusal mahkemeyi müdür vekili olarak Kubanıçbek MOMBEKOV yönetecek	1	15	1
4 13 Nisan tarihi için Geçici hükümet yetkilileri listesi	2	122	4
5 Çarpışma çaresi – tutuklamadır	2	15	1
6 Maksim Bakiev Letonya'da mı?	2	32	2
7 Bakiev kenisini köşeye kovdu	2	195	4
8 Moratoryumladılar	3	44	3
9 Geçici hükümeti kontrol altına alalım	3	124	3
10 Muhalefetçi olmak için mertlik gerekir	4	144	2
11 Nariman Tyuleev : "Ben politiği sevmem, ama başkenti severim"	4	227	3
12 Huzur yok...	5	140	3
13 Tyuleev'i destekleyerek	5	80	1
14 Baş kırılır fes içinde, kol kırılır yen içinde	4	50	4
15 Yurdumuz ve bizimle ne olacak?	4	78	3
16 Temir Sariev: "Çapulculuğa yol vermeyiz"	6 ve 7	960	10
17 ...dövüyorlar	8	80	2
18 Kırgızistan'daki durum hakkında Kırgızistan Komünistler Partisinin dilekçesi	8	115	2
19 Bıçağın üzerinde değil, bıçak ile	9	105	1
20 Yaralılara yardım - 200 bin som	9	46	3
21 Ayrılmak yok	9	22	2
22 Binalar boşaldı	9	22	1
23 Çin'den mektup	9	44	2
24 Onlar halkı desteklediler	9	14	1
25 Ulan Melisbek: "Politik iyimserlik bize bugün hiç bir zaman olmadığı kadar gerektir"	9	24	1
26 Çoğu ülke dışında olan Kırgızıstanlı gençlerden Muvakkat hükümete açık mektup	10	206	5
27 Ateşe tüm dünya ile	10	179	5

Veçernıy Bişkek Gazetesi'nin 14 Nisan 2010 tarihli sayısında olaylarla ilgili haberlerin en fazla 6. ve 7. sayfalarda yoğun bir şekilde yer almış. Diğer sayfalarda da belli oranda bir dağılımdan söz edilebilir.

Tablo 10. Kavram Analizi

№	Kavramlar	Sayısı
1	Demokrasi	4
2	Özgürlük	5
3	Eşitlik	-
4	İnsan hakları	13
5	Devlet	45
6	Halk	67
7	Rüşvet	4
8	Parlamento	37
9	Yoksulluk	-
10	Hükümet	158
11	Vatandaş	36
12	Ekonomi	10
13	Toplum	24
14	Kültür	2
15	Adalet	-
16	Dayanışma	1
17	Devrim	6
18	İhtilal	12
19	Yağmalama	5
20	Cumhurbaşkanı	61
21	Muhalefet	11

Veçerniy Bişkek Gazetesi'nin bu sayısında olayları haberleştirirken en fazla yer verdiği kavramlar ve sıklıkları şu şekildedir:

Hükümet 158

Halk 67

Cumhurbaşkanı 61

Devlet 45

Parlamento 37

Toplum 21

Yine haftanın diğer sayılarında gördüğümüz üzere bu sayıda da en fazla olayların içeriğinden ötürü halk ve devletin yetkili organları, özellikle hükümet arasında konunun ele alındığı belirginlik kazanmaktadır. Yalnız tarafların yanında olayların aslında temel nedenlerini ortaya koymaya hizmet edebilecek demokrasi(4),

özgürlük (5), insan hakları (13), rüşvet (4), ekonomi (10), kültür (2), dayanışma (1), devrim (6) ve yağmalama (5) kavramları fazla kullanılmamıştır. Eşitlik, adalet ve yoksulluk kavramları ise haberlerde hiç yer bulmamıştır.

Veçerniy Bişkek Gazetesi'nin bu sayısında haber dağılımı bakımından 44 haberden 19'nun olaylarla ilgili olumlu açılımlarda bulunduğu, 8 haberin ise olumsuz şekilde haberleştirildiği göze çarpmaktadır. Haber sayısı açısından sayıdaki 44 haberin 27'nin olaylara ayrıldığı 17 haberin ise konu dışı olduğu görülmektedir.

- **Veçerniy Bişkek Gazetesi 15.04.2010 Perşembe Sayısı**

Toplam haber sayısı: 52
Konuyla ilgili haber sayısı: 18
Konuyla ilgili olmayan haber sayısı: 34
Konuyla ilgili fotoğraf sayısı: 7

15 Nisan 2010 sayılı Veçerniy Bişkek Gazetesi'nde toplam 52 haber yer almış, 7-8 Nisan olaylarını kapsamayan haberlere bu sayıda daha fazla (34 haber) yer verildiği saptanmıştır. Sadece 18 haberin konuyla ilgili olduğu görülmüştür. Haberlerin görselleştirilmesine de pek fazla yer verilmemiştir.

Tablo 11. Haberlerin Sayfalara Göre Analizi

Haber Başlığı	Haberin Sayfası	Haberin Satırı	Haberin Sütunu
1 Konakta kim yaşıyor?	1	99	4
2 Tyuleev için sert bir biçimde	2	86	3
3 Narınlılar hemşehrisi için ayaklanıyorlar	2	27	1
4 Djalal – Abad'da geçmekte olan Kurultay kesildi	2	21	2
5 Bakiev ancak Otunbayeva'ya inanır	2	162	4
6 Şarkı söyleme ve dans etme zamanı değil	3	20	1
7 Cumhurbaşkanı suçlama olabilir mi?	3	20	1
8 Bakiev Bakiev'e denktir	4	102	3
9 Derin kazıldı	4	136	4
10 13 Nisan 2010 yılında madencilik ve jeolojik şirketlerin geçici	4	50	1

hükümete tedavisi			
11 Dmitriy Medvedev: "Kırgızistan'ın ikiye ayrılma korkusu gerçekten vardır"	5	96	3
12 En önemlisi ülkede istikrarı sağlamaktır	5	220	5
13 Vladimir Putin: " Kırgız halkı ile her zaman özel ilişkimiz oldu"	5	65	2
14 Robert Blake (ABD Genel Sekreteri yardımcısı): "Bu kararlar umit doğuruyor "	6	337	4
15 Bizim ilişkimiz yok	6	35	1
16 Üniformdaki kan	6	66	1
17 Açıklamamak, ya da 7 Nisan olaylarına ne diyebiliriz?	7	268	4
18 Komşu derin kuşkudadır	7	17	1

Veçernıy Bişkek Gazetesi'nin bu sayısında 1., 2., 4., 5., 6. ve 7. sayfalarda 3 ile 5 sütunlu haberlere yer verilmiş olduğu görülmektedir. 1 ve 2 sütunlu haberler de bulunmakla birlikte genel olarak haber içeriklerinin satır ve sütun sayılarından hareketle oldukça yoğun şekilde verildiği göze çarpmaktadır. En fazla aktarım 6. sayfada oluşmuştur, 7. ve 5. sayfalarda satır sayısı bakımından 6. sayfadaki yoğunluğa yakın yoğunluktan söz edilebilir.

Tablo 12. Kavram Analizi

№	Kavramlar	Sayısı
1	Demokrasi	8
2	Özgürlük	7
3	Eşitlik	-
4	İnsan hakları	16
5	Devlet	58
6	Halk	52
7	Rüşvet	1
8	Parlamento	11
9	Yoksulluk	-
10	Hükümet	72
11	Vatandaş	14
12	Ekonomi	11

13	Toplum	12
14	Kültür	-
15	Adalet	-
16	Dayanışma	10
17	Devrim	2
18	İhtilal	3
19	Yağmalama	3
20	Cumhurbaşkanı	19
21	Muhalefet	3

Veçerniy Bişkek Gazetesi'nin 15 Nisan 2010 tarihli sayısında olayları haberleştirirken en fazla yer verdiği kavramlar ve sıklıkları aşağıdaki gibidir:

Devlet 58

Hükümet 72

Halk 52

Cumhurbaşkanı 19

Diğer sayılarında gördüğümüz üzere bu sayıda da en fazla olayların içeriğinden ötürü halk ve devletin yetkili organları, özellikle hükümet arasında konunun incelenmiş olduğu fark edilmektedir. Bu olayları açıklamaya yarayacak demokrasi(8), özgürlük (7), insan hakları (16), rüşvet (1), ekonomi (11), dayanışma (10), devrim (2) ve yağmalama (3) kavramlarının daha az sayıda kullanıldığı göze çarpmaktadır. Kültür, eşitlik, adalet ve yoksulluk kavramlarının ise haberlerde hiç yer bulmadığı görülmektedir.

Veçerniy Bişkek Gazetesi'nin 15 Nisan 2010 sayısındaki 52 haberi içerisinden 5 haber olaylarla ilişkin olumlu içeriğe sahip iken, 13 haber olayları olumsuz bir şekilde vermiştir. 34 haber tamamen konu dışı olaylara ilişkindir. Toplam haber sayısına bakıldığında oranın düşündürücü olduğu görülmektedir. Halk ayaklanmasının ardından henüz bir hafta geçmesine rağmen olayların bu oranda az bir şekilde basında yer alması, olayların tansiyonunun düşürülerek kamuoyunun gündeminden çıkarılması şeklinde okunabilir.

Tablo 13. Veçerniy Bişkek Gazetesi Veri Toplamı

TARİH	VEÇERNİY BİŞKEK					
	Toplam haber sayısı	Konuyla ilgili haber sayısı	Konu dışı haber sayısı	Fotoğraf sayısı	Konuyla ilgili olumlu haber	Konuyla ilgili olumsuz haber
8 Nisan 2010	57	25	32	17	5	20
9 Nisan 2010	40	16	24	10	9	7
12 Nisan 2010	45	33	12	9	11	22
13 Nisan 2010	53	21	32	8	13	8
14 Nisan 2010	44	27	17	12	17	10
15 Nisan 2010	52	18	34	7	5	13
Toplam	291	140	151	63	60	80

3.4.2. El Sözü Gazetesi İncelemesi

Kırgızistan'da El-Sözü Gazetesi yaklaşık 2009 yılından bu yana sosyo-politik nitelikli haberlere daha fazla ağırlık vermeye başlamış, haftada bir yayımlanan bir gazetedir. Hükümete muhalif bir özellik taşıyan gazetenin o dönemde oldukça ağırlıklı biçimde olayları haberleştirmiş olduğu görülmektedir.

- **El-Sözü Gazetesi 9 Nisan 2010 Cuma Sayısı**

Toplam haber sayısı: 28
Konuyla ilgili haber sayısı: 23
Konuyla ilgili olmayan haber sayısı: 5
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 53

Kırgızistan'da halk ayaklanmasının başladığı dönemde yayımda bulunan El Sözü Gazetesi hükümete muhalif yayınlar yapan gazete olarak tanınmaktadır.

Kırgızistan ulusal basınında günlük ve her bölgeye dağıtılabilen gazete, olması gerektiği sayıda bulunmadığından örneklemi bu şekilde oluşturma zorunluluğu doğmuştur. Bu gazetenin olayların çıktığı hafta yayımlanan 9 Nisan tarihli sayısında toplam 28 haber çıkmıştır. Bunların içerisinden konuyla ilgili olmayanları oldukça az (5 haber) sayıdadır. Olaylara ilişkin haber içeriğinin ise 23 olduğu saptanmıştır. Neredeyse gazete bu sayısının her sayfasını ülkedeki halk ayaklanmasına ayırmıştır denilebilir. Her haberde ortalama 2 fotoğraf kullanılmıştır.

Tablo 14. Haberlerin Sayfalara Göre Analizi

№	Haber Başlığı	Haberin Sayfası	Haberin Satırı	Haberin Sütunu
1	Milli Banka diğer beş bankanın faaliyetini denetleyecek	2	15	1
2	Geçici Hükümetin yöneticileri belli oldu	2	29	1
3	Halk için hizmeti hatırlanarak...	2	29	1
4	Kamusal TV ve Radyo Şirketine yeni yönetici geldi	2	23	1
5	Gözlerini koymuş olan "akbabalar" ortaya çıktı	2	23	1
6	Kurmanbek BAKIEV kimin koltuğu altına başını gizleyecek?	2	15	1
7	Moldomusa KONGANTIEV'in ne olduğu belirsiz	3	12	1
8	Kan bağışı yapmak isteyenlerin sayısı artmaktadır	3	15	1
9	KULOV ininden çıktı	3	19	1
10	Putin Roza hanıma telefon açtı	3	22	1
11	Kırgızistan'dan hiç kimse kaçamaz	3	8	1
12	İnsanlara ateş açma emrini Janış BAKIEV vermiştir	3	20	1
13	Maksim ABD'de	3	16	1
14	Ülkede gergin durum devam etmektedir	4. ve 5.	238	8
15	Her olay uzak kalmadan denetlenmelidir	4	95	4
16	Roza OTUNBAEVA: "Yeni hükümet yeni Anayasadan badlayacak"	6	79	4
17	İsmail ISAKOV: "Gerekecekse, halk için hayatınızı verin!"	6	78	3
18	Omurbek TEKEBAEV: "Hükümet af istiyor"	7	117	3
19	Kırgızistan olayları dünya dikkatinde	7	110	4
20	Kanlı Çarşamba	8	24	1
21	Bağımsız Gazete: "Çatışmayı zorla çözme BAKIEV'i	10	204	4

	iktidarını koruma şansından mahrum kılıyor"			
22	"Kommersant": " lale devrimi – 2. Kırgızistan'da tekrar iktidarı kovaladılar"	11	283	4
23	Cumhurbaşkanın son günü (siyasi roman)	14	93	3

El Sözü Gazetesi bu sayısında en fazla 4., 5., 7., 10. ve 11. sayfalarda daha yoğun şekilde olayları haberleştirmiştir. 2. ve 3. sayfası dışında hemen hemen diğer sayfalarında da benzer yoğunluklar göze çarpmaktadır. Genelde 3 ya da 4 sütunlu haberlere yer verilirken 8 sütunluya kadar bu yoğunluk yükseltilmiştir.

Tablo 15. Kavram Analizi

№	Kavramlar	Sayısı
1	Demokrasi	1
2	Özgürlük	4
3	Eşitlik	-
4	İnsan hakları	1
5	Devlet	30
6	Halk	110
7	Rüşvet	3
8	Parlamento	10
9	Yoksulluk	-
10	Hükümet	112
11	Vatandaş	7
12	Ekonomi	5
13	Toplum	-
14	Kültür	2
15	Adalet	-
16	Dayanışma	2
17	Devrim	9
18	İhtilal	19
19	Yağmalama	5
20	Cumhurbaşkanı	45
21	Muhalefet	49

Gazetenin bu sayısında, olayların içeriğine yönelik saptanmış 21 kavram üzerinden yapılan hangi kavramların daha sık kullanıldığına yönelik incelemede, haberlerde en fazla kullanılan kavramların şunlar olduğu görülmüştür:

Hükümet	112
Halk	110
Muhalefet	49
Cumhurbaşkanı	45

Buna karşın, demokrasi(1), özgürlük (4), insan hakları (1), rüşvet (3), ekonomi (5), dayanışma (2), devrim (9), yağmalama (5), kültür (2), ihtilal (19) kavramlarının kullanım sıklığının çok daha düşük olduğu saptanmıştır. Eşitlik, adalet, toplum ve yoksulluk kavramlarının ise haberlerde kullanılmamış olduğu görülmektedir.

El Sözü Gazetesi'nin 9 Nisan 2010 tarihli sayısında yer alan 28 haberden 9 haberin olumlu, 14 haberin ise olumsuz şekilde olayları haberleştirdiği göze çarpmaktadır. Gazetenin bu sayısında sadece 5 haberin konuyla ilgili olmadığı da ilgi çekmektedir. Olayların hemen ardında çıkan gazetenin bu sayısının ağırlığı yaşanan halk ayaklanmasına ayırması doğal görülmektedir.

- **El Sözü Gazetesi 13 Nisan 2010 Salı Sayısı**

Toplam haber sayısı: 39
Konuyla ilgili haber sayısı: 32
Konuyla ilgili olmayan haber sayısı: 7
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 57

El Sözü Gazetesi'nin 13 Nisan 2010 tarihli sayısında 39 konunun haberleştirildiği, bunların içerisinden 7-8 Nisan'ı kapsayan haber sayısının 32, konuyla ilgili olmayan haber sayısının ise 7 olduğu saptanmıştır. Gazete 9 Nisan'da, çıkan olayların ardından ilk sayısında yürüttüğü politikayı aynen sürdürmüştür. Yoğunluklu olarak sayfalarını inceleme alanımız olan halk ayaklanmasına ayırmıştır.

Tablo 16. Haberlerin Sayfalara Göre Analizi

№	Haber Başlığı	Haberin Sayfası	Haberin Satırı	Haberin Sütunu
1	Forum'u bize geri verin!	2	22	1
2	Ak Jol'un askerleri de cezalansınlar	2	35	1
3	ATAMBAEV aldatmaz	2	10	1
4	Omurbek BABANOV'un "kahramanlığına" aferin	2	20	1
5	Washington da Moskova da Geçici Hükümeti destekledi	2	12	1
6	Almak – geri vermektir	2	9	1
7	Kurmanbek BAKIEV'in dalkavuklarına yol vermemek gerekir	2	33	1
8	Halk Hükümeti söylediklerini yerine getirmeli	2	15	1
9	"Ak Jolculara" yol yok	3	29	1
10	Hangi dağda "otluyordular"?	3	22	1
11	Zülömler cezalanmalıdırlar	3	21	1
12	Kalbi olmayan kahraman...	3	22	1
13	Ölülerin sayısı yüze ulaştığı söyleniliyor	3	27	1
14	Murat SUTALINOV Israil'e mi kaçtı?	3	27	1
15	Niçin halk Edil BAYSALOV'a karşı?	3	25	1
16	Çolponkul ARABAEV yeni hükümete için yabancı bir adamdır	3	15	1
17	Yeni hökömet geçmişten bir sonuç çıkaracak mı?	4	307	4
18	Belirsizlikte yatan kahramanlar	5	33	1
19	Yeniden yapılarak farklılaşan "Zamandaş"	5	22	1
20	"Ala Too" kadınlarına başka bir şey kalmamış	5	30	1
21	Öğlen provokatörleri	5	31	1
22	Halk Iktidarı	6. ve 10	347	8
23	Jalal – Abad'daki bankayı kimler soydular?..	7. ve 12.	265	7
24	Yamlış bilgi dağıtanlar cezalanmalı	7	22	1
25	Kırgız halkı kahramanları unutmayacak!	8	192	3
26	Akçam ağlayıp, meşe ağlayıp. Canlı canlının hepsi ağlayıp...	9	174	4
27	"Mültecilere" halk inanacak mı?	11	249	3
28	Gerçek söz bozulmaz	12	105	3
29	Medetbekov'un hukuk firması: " Yasal olarak 8 Nisan 2010 yılından bu yana Kurmanbek BAKIEV Kırgızistan'ın Cumhurbaşkanı değildir"	13	152	4
30	The New-York Times: "Buna devrim adını verin"	13	69	4
31	Halkın özgürlüğü için ölenler	14	80	6
32	Cumhurbaşkanın son günü	15	95	3

El Sözü Gazetesi 13 Nisan 2010 sayısındaki haberlerin sayfalara göre yerleştirilmesi açısından ele alındığında, 15 sayfa içerisinden en çok 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12 ve 13. sayfalarında 4 ve üstü sütunla haber yaptığı görülmüştür. Diğer sayfalarında haberler genellikle tek sütunlu olarak verilmiştir.

Tablo 17. Kavram Analizi

№	Kavramlar	Sayısı
1	Demokrasi	3
2	Özgürlük	12
3	Eşitlik	1
4	İnsan hakları	9
5	Devlet	67
6	Halk	288
7	Rüşvet	8
8	Parlamento	13
9	Yoksulluk	-
10	Hükümet	266
11	Vatandaş	3
12	Ekonomi	9
13	Toplum	4
14	Kültür	-
15	Adalet	10
16	Dayanışma	-
17	Devrim	33
18	İhtilal	13
19	Yağmalama	1
20	Cumhurbaşkanı	41
21	Muhalefet	34

İnceleme için belirlenen 21 kavramın sorgulandığı frekans analizinde, El Sözü'nün bu sayısında en sıklıkla kullandığı kavramlar şu şekilde ortaya çıkmıştır:

Halk	288
Hükümet	266
Devlet	67
Cumhurbaşkanı	41

Muhalefet	34
Devrim	33

Frekans sıklığı incelemesinde yer alan ve olayların gerçek nedenlerinin tartışılmasına yol açması düşünülen kavramlardan demokrasi (3), özgürlük (12), eşitlik (1), insan hakları (9), rüşvet (8), Parlamento (13), yurttaş (3), ekonomi (9), toplum (4), adalet (10), ihtilal (13) ve çapulculuk (1) şeklinde bir kullanıma sahip olmuşlardır. Kültür ve dayanışma kavramlarının ise olayları haberleştirirken hiç yer bulmaması ilgi çekicidir.

El Sözü Gazetesi'nin 13 Nisan 2010 tarihli sayısında yer alan 39 haberden sadece 5'inin olayları olumlu yanıyla haberleştirdiği, 27 haberin ise konunun olumsuz boyutlarını irdelediği görülmektedir. Sadece 7 haberin de konu dışı olaylara ayrıldığı fark edilmektedir. Bu durum El Sözü'nün hükümet aleyhtarı halk ayaklanması üzerinde ne oranda yoğun durmuş olduğunun açıkça göstergesi olmaktadır.

Tablo 18. El Sözü Gazetesi Veri Toplamı

TARİH	EL SÖZÜ					
	Toplam haber sayısı	Konuyla ilgili haber sayısı	Konu dışı haber sayısı	Fotoğraf sayısı	Konuyla ilgili olumlu haber	Konuyla ilgili olumsuz haber
9 Nisan 2010	28	23	5	53	9	14
13 Nisan 2010	39	32	7	57	5	27
Toplam	**67**	**55**	**12**	**110**	**14**	**41**

3.5. Türk Basınında 7-8 Nisan Olayları

3.5.1 Zaman Gazetesi İncelemesi

- **Zaman Gazetesi 8 Nisan 2010 Perşembe Sayısı**

Toplam haber sayısı: 86
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 5

"Kırgızistan'da bir devrim daha" : Şiddet içerikli dış haberde, olayların nereden başladığı ve nasıl geliştiği anlatılmış. Halk ayaklanmasının en büyük sebepleri olarak, elektrik ve doğalgaza getirilen zam ve yolsuzluk gösterilmiş. Olaylar sırasında kamu ve özel binaların ateşe verildiği anlatılmış. Halk ayaklanmasında dış güçlerin etkisinin olma ihtimaline dikkat çekilmiş.

Zaman Gazetesi Kırgızistan'da olayların başladığı 8 Nisan tarihli sayısında toplam 86 olayı haberleştirmiş, bunların sadece 2'si konuyla ilgilidir. Manşetten ve dış haberler sayfasından verilen haberde toplam 5 fotoğraf kullanılmış.

- **Zaman Gazetesi 9 Nisan 2010 Cuma Sayısı**

Toplam haber sayısı: 83
Konuyla ilgili haber sayısı: 2
Konuyla ilgili fotoğraf sayısı: 6

"Kırgızistan yeni yönetime emanet": Şiddet ve siyasi içerikli dış haberde, halk ayaklanmasının ertesi günü yaşanan olaylar anlatılmış. Haberde geçici hükümete Rusya'nın ve ABD'nin destek verdiği, Türkiye'nin ise Kırgızistan'da sükunetin sağlanması için elinden gelen yardımı vereceği yer almış.

"Kırgızistan'daki ABD üssünden Afganistan uçuşları askıya alındı": Haber'de öne çıkan başlıklardan biri ise ülkedeki ABD ve Rusya'nın askeri üsleri

olmuş. Olayların ardından Manas'taki ABD askeri üssündeki uçuşların geçici olarak askıya alındığı bildirilmiş.

Zaman Gazetesi 9 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 83 haber yayımlamış, bir önceki sayısında olduğu gibi bu sayısında da konuyla ilgili haber sayısının konu dışı haber sayısından çok az olduğu görülmüştür. Konuyla ilgili olmayan haber sayısı 81 iken, konuya yer verilen haber sayısının 2 olması bu durumu ortaya açıkça koymaktadır. Kırgızistan'daki olaylar manşetten ve dış haberler sayfasının tamamında yer almış. 2 haberde toplam 5 fotoğraf kullanılmış.

- **Zaman Gazetesi 10 Nisan 2010 Cumartesi Sayısı**

Toplam haber sayısı: 76
Konuyla ilgili haber sayısı: 2
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 1

"Destek turunda ilk durak Moskova": Siyasi içerikli dış haberde, olayların ardından geçici hükümetin ilk olarak Rusya'ya gittiği ve destek istediğine yer verilmiştir. Devrik lider Kurmanbek Bakiyev'in ise, can güvenliğinin tehlikede olduğu yazılmış. Haberde ayrıca dış ülkelerin özellikle de Türkiye'nin gelişmeleri yakından takip ettiği yazılmış.

" Kırgız ayaklanması, Gürcü muhalefetini cesaretlendirdi": Aynı sayfada yer alan haberde Kırgızistan'daki olayların Gürcistan'ı da etkileyebileceği yazılmış. Gürcistanda muhaliflerin gözaltına alınmasına karşı çıkan parti liderleri, hükümeti Kırgızistan örneği ile uyarıda bulunmuş.

Zaman Gazetesi 10 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 76 haber yer almış. Bunlardan sadece 2'si Kırgızistan'daki halk ayaklanmasıyla ilgilidir. Sadece dış haberler sayfasında yer alan 2 haberde 1 fotoğraf kullanılmış.

➢ **Zaman Gazetesi 11 Nisan 2010 Pazar Sayısı**

Toplam haber sayısı: 76
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 1

"Kırgızistan'daki ayaklanmada ölenler toprağa verildi": Siyasi içerikli dış haberde Kırgızistan'daki ayaklanmalar sırasında hayatını kaybeden 78 kişiden 15'inin defnedildiği yazılmış. Haberde devrik lider Bakiyev'in ülkede olduğu ve görüşmelere hazır olduğuna yer verilmiş.

Zaman Gazetesi 11 Nisan 2010 tarihli sayısındaki 76 haberin içinden yalnızca 1 haber Kırgızistan ile ilgilidir. Dış haberler sayfasında yer alan haberde 1 fotoğraf kullanılmamış.

➢ **Zaman Gazetesi 12 Nisan 2010 Pazartesi Sayısı**

Toplam haber sayısı: 77
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 1

"Yeni Kırgız yönetiminden Amerika'ya üs garantisi": siyasi içerikli haberde yönetime geçen geçici hükümetin Bişkek'teki Manas üssü ile ilgili ABD ile görüştüğü yazılmıştır. Görüşmede geçici hükümetin ABD'ye üssün kullanma izni verdiği yer almıştır. Haberde ayrıca istifa etmeye yanaşmayan Bakiyev'in, Kırgızistan'a BM barış gücü gönderilmesini istediği yer almış.

Zaman Gazetesi 12 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 77 haber yer almış. Kırgızistan'daki halk ayaklanmasıyla ilgili haber sadece bir tanedir. Dış haberler sayfasında yer alan haberde 1 fotoğraf kullanılmış.

➢ **Zaman Gazetesi 13 Nisan 2010 Salı Sayısı**

Toplam haber sayısı: 90
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 2

"Kırgızistan'da restleşme, iç savaş tehlikesini artırıyor": Şiddet içerikli haberde halk ayaklanmasının ardından Kırgızistan'da yaşanan kutuplaşmaya dikkat çekilmiş. Ülkenin Kuzey ve Güney olarak ikiye bölünebileceği ve iç savaş tehlikesini olduğuna yer verilmiş. Rusya'nın Kırgızistan'a maddi yardımda bulunacağının yer verildiği haberde, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu birçok ülkedeki Kırgızistan büyükelçilerinin görevine son verildiği yer almıştır.

Zaman Gazetesi 13 Nisan 2010 tarihli sayısında 90 haber yer almış. Daha önceki sayılarda olduğu gibi bu sayıda da sadece bir haber Kırgızistan'daki olaylara ayrılmış. Dış haberler sayfasında yer alan haberde toplam 2 fotoğraf kullanılmıştır.

➢ **Zaman Gazetesi 14 Nisan 2010 Çarşamba Sayısı**

Toplam haber sayısı: 85
Konu ile ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 1

"Bakiyev şart koştu, Kırgızistan'da gerilim sürüyor": Siyasi içerikli haberde devrik lider Kurmanbek Bakiyev ile geçici lider Roza Otunbaeva arasındaki görüşmelere yer verilmiştir. Haberde yine ABD üssü ile yapılan görüşmeler yazılmış. Geçici hükümetin bunda sonra başkanlık sistemi değil Türkiye'yi örnek alarak parlamenter sisteme geçeceğine dikkat çekilmiş.

Zaman Gazetesi 14 Nisan 2010 tarihli sayısında 85 haberin içinden sadece 1 haberi Kırgızistan'daki halk ayaklanmasına ayırmış. Dış haberler sayfasında yer alan haberde 1 fotoğraf kullanılmıştır.

- **Zaman Gazetesi 15 Nisan 2010 Perşembe Sayısı**

Toplam haber sayısı : 94
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili fotoğraf sayısı: 2

"Kırgızistan bölünme riski ile karşı karşıya, ABD-Rusya geçici hükümeti destek yarışında": Siyasi içerikli haberde, Kırgızistan'daki halk ayaklanmasının ardından siyasi krizin devam ettiği yazılmıştır. Haberde Türkiye'nin Kırgızistan'a her türlü desteği vermeye hazır oldukları bir kez daha yer almıştır. Haberde ayrıca ülkede siyasi istikrar sağlanamaması durumunda iç çatışmaların büyüyebileceği konusunda uyarılara yer verilmiştir.

Zaman Gazetesi 15 Nisan 2010 tarihli sayısında toplan 94 haber yer almış. Haberlerin sadece 1 tanesi Kırgızistan'daki olaylarla ilgilidir. Olayların ardından bir hafta geçmesine rağmen halk ayaklanmasının az da olsa haberleştirilmesi Türk toplumunun bölgedeki gelişmeleri takip etmesi açısından önemlidir.

Tablo 19. Haberlerin Sayfalara Göre Analizi

№	Haberlerin Başlıkları	Haberin Tarihi	Haberin Sayfası	Haberin Satırı	Haberin Sütunu	Fotoğraf Sayısı
1	"Kırgızistan'da bir devrim daha"	8 Nisan	21	96	3	5
2	"Kırgızistan yeni yönetime emanet"	9 Nisan	19	143	4	6
3	"Kırgızistan'daki ABD üssünden Afganistan uçuşları askıya alındı"	9 Nisan	19	50	2	-
4	"Destek turunda ilk durak Moskova"	10 Nisan	23	67	3	1
5	" Kırgız ayaklanması, Gürcü muhalefetini cesaretlendirdi"	10 Nisan	23	38	2	-
6	"Kırgızistan'daki ayaklanmada ölenler toprağa verildi"	11 Nisan	17	47	3	1
7	"Yeni Kırgız yönetiminden Amerika'ya üs garantisi"	12 Nisan	16	81	4	1

8	"Kırgızistan'da restleşme, iç savaş tehlikesini artırıyor"	13 Nisan	19	31	1	2
9	"Bakiyev şart koştu, Kırgızistan'da gerilim sürüyor"	14 Nisan	19	75	4	1
10	"Kırgızistan bölünme riski ile karşı karşıya, ABD-Rusya geçici hükümeti destek yarışında"	15 Nisan	20	72	3	2

Zaman Gazetesi Kırgızistan'da halk ayaklanmasının yaşandığı haftada, bir diğer deyişle 8 günlük sayısında olaylarla ilgili toplam 10 habere yer vermiştir. Haberler 2 gün manşetten verilmiş, diğer günler ise sadece dış haberler sayfasından aktarılmıştır. Halk ayaklanmasıyla ilgili en çok haber 9 Nisan'da yer almıştır. Gazetenin 9 Nisan'daki sayısında 2 haber toplam 193 satır ve 6 sütunla verilmiştir. 8 günlük haber içinde en çok fotoğraf da 9 Nisan'da kullanılmıştır. 8 Günlük 10 haber toplam 19 fotoğraf ile resmedilmiştir.

Tablo 20. Kavram Analizi

Kavramlar	8 Nisan	9 Nisan	10 Nisan	11 Nisan	12 Nisan	13 Nisan	14 Nisan	15 Nisan	Toplam
Demokrasi	1	1	-	-	-	-	-	-	2
Özgürlük	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Eşitlik	-	-	-	-	-	-	-	-	-
İnsan hakları	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Devlet	8	13	1	5	-	-	2	-	29
Halk	2	9	1	6	2	2	2	-	24
Rüşvet	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parlamento	-	5	-	-	-	-	-	-	5
Yoksulluk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hükümet	6	7	8	1	2	2	6	10	42
Vatandaş	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Ekonomi	-	2	1	6	-	-	1	1	11
Toplum	-	-	1	1	-	-	-	-	2
Kültür	-	-	1	-	-	-	1	-	2
Adalet	-	1	1	1	-	-	-	-	3

Dayanışma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Devrim	3	15	3	20	2	2	-	-	45
İhtilal	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Yağmalama	2	4	1	-	-	-	-	-	7
Cumhurbaşkanı	3	13	5	-	3	3	-	-	27
Muhalefet	15	9	7	3	-	-	-	-	34

Zaman Gazetesi'nin 8 Nisan'dan 15 Nisan'a kadar çıkan toplam 8 günlük sayısında, Kırgızistan'daki olaylar en çok devrim (45) ve hükümet (42) kavramlarıyla anlatılmış. Haberlerde en çok kullanılan bir diğer kavramlar ise muhalefet (34), devlet (29), cumhurbaşkanı (27) ve halk (24) olmuştur. E şitlik, rüşvet, yoksulluk, dayanışma gibi kavramlar haberlerde hiç yer almamıştır.

Tablo 21. Zaman Gazetesi Veri Toplamı

TARİH	ZAMAN					
	Toplam haber sayısı	Konuyla ilgili haber sayısı	Konu dışı haber sayısı	Fotoğraf sayısı	Konuyla ilgili olumlu haber	Konuyla ilgili olumsuz haber
8 Nisan 2010	86	1	85	5	-	1
9 Nisan 2010	83	2	81	6	1	1
10 Nisan 2010	76	2	75	1	2	-
11 Nisan 2010	76	1	75	1	-	1
12 Nisan 2010	77	1	76	1	1	-
13 Nisan 2010	90	1	89	2	-	1
14 Nisan 2010	85	1	84	1	-	1
15 Nisan 2010	94	1	93	2	-	1
Toplam	667	10	657	14	4	6

3.5.2 Cumhuriyet Gazetesi İncelemesi

- **Cumhuriyet Gazetesi 8 Nisan 2010 Perşembe Sayısı**

Toplam haber sayısı: 86
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 3

"Kırgızistan'da hükümet devrildi": Şiddet içerikli haberde Kırgızistan'daki halk ayaklanmasının nereden ve nasıl başladığı anlatılmış. Olayların ardından devrik lider Kurmanbek Bakiyev'in Celalabad şehrindeki evine sığındığı bildirilmiş. Haberde ayrıca ölü sayısıyla ilgili çeşitli rakamlar verilmiş.

Cumhuriyet Gazetesi, Kırgızistan'daki olayların ertesi günündeki 8 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 86 olayı haberleştirmiş, bunların sadece 1'i konuyla ilgilidir. Manşetten ve dış haberler sayfasından verilen haberde toplam 3 fotoğraf kullanılmış.

- **Cumhuriyet Gazetesi 9 Nisan 2010 Cuma Sayısı**

Toplam haber sayısı: 83
Konuyla ilgili haber sayısı: 2
Konuyla ilgili fotoğraf sayısı: 5

"Bakiev'in karşı atak hazırlığı": Şiddet içerikli haberde Kırgızistan'ın güneyine kaçan Kurmanbek Bakiyev'in taraftarlarını toplayarak muhaliflere karşı atak başlattığı yer almış. Haberde devrik lidere ait evlerin ve şehirdeki birçok dükkanın yağmalandığı bildirilmiş.

"Kriz masası oluşturuldu": Haberde Kırgızistan'daki Türk vatandaşlarının zarar görmediği ancak Bişkek'teki işyerlerinin bazılarının yağmalandığı yer almış.

Cumhuriyet Gazetesi 9 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 83 haber yayımlamış, bir önceki sayısında olduğu gibi bu sayısında da konuyla ilgili haber sayısının konu dışı haber sayısından çok az olduğu görülmüştür. Manşetten ve dış haberler sayfasından verilen haberlerde toplam 5 fotoğraf kullanılmıştır.

- **Cumhuriyet Gazetesi 10 Nisan 2010 Cumartesi Sayısı**

Toplam haber sayısı: 88

Konuyla ilgili haber sayısı: 2

Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 1

"Kırgızistan yas tutuyor": Şiddet içerikli haberde olayların ardından ülke genelinde yas ilan edildiği bildirilmiş. Başkent Bişkek'teki şiddetin sona erdiği devrik lider Bakiyev'in ülkenin güneyinde olduğu yazılmış. Bu arada geçici hükümetin Rusya'ya gittiği de haberde yer almıştır.

Cumhuriyet Gazetesi 10 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 88 haber yer almış. Bunlardan sadece 2'si Kırgızistan'daki halk ayaklanmasıyla ilgilidir. Sadece dış haberler sayfasında yer alan haberde 1 fotoğraf kullanılmıştır.

- **Cumhuriyet Gazetesi 11 Nisan 2010 Pazar Sayısı**

Toplam haber sayısı: 85

Konuyla ilgili haber sayısı: 1

Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 0

"Bakiyev kasayı boşaltmış": Şiddet içerikli haberde, devrik lider Kurmanbek Bakiyev'in devlet kasasındaki paraları kaçırdığı yer almış. Geçici hükümet ile müzakereye yanaşmayan Bakiyev'in istifa etmediği bildirilmiştir.

Cumhuriyet Gazetesi 11 Nisan 2010 tarihli sayısındaki 85 haberin içinden yalnızca 1 haber Kırgızistan ile ilgilidir. Dış haberler sayfasında yer alan haberde fotoğraf kullanılmamıştır.

- **Cumhuriyet Gazetesi 12 Nisan 2010 Pazartesi Sayısı**

Toplam haber sayısı: 83
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 0

"Bakiev'in güvenliğini garanti edemeyiz": Şiddet ve siyasi içerikli haberde, devrik lider Bakiyev ile geçici lider Roza Otunbaeva arasındaki gerilime yer verilmiştir. Haberde Bakiyev'in istifa etmesi istenmiştir.

Cumhuriyet Gazetesi 12 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 83 haber yer almış. Kırgızistan'daki halk ayaklanmasıyla ilgili haber sadece bir tanedir. Dış haberler sayfasında yer alan haberde fotoğraf kullanılmamıştır.

- **Cumhuriyet Gazetesi 13 Nisan 2010 Salı Sayısı**

Toplam haber sayısı: 90
Konuyla ilgili haber sayısı: 1

Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 1

"Kırgız elçi geri çağrıldı": Şiddet ve siyasi içerikli haberde, olayların ardından Kırgızistan'ın Türkiye, Almanya, Rusya ve ABD büyükelçilerinin görevden alındığı bildirilmiş. Haberde ayrıca devrik lider Bakiyev'in ülkenin güneyinde gösteriler düzenlediği yazılmıştır.

Cumhuriyet Gazetesi 13 Nisan 2010 tarihli sayısında 90 haber yer almış. Daha önceki sayılarda olduğu gibi bu sayıda da sadece bir haber Kırgızistan'daki olaylara ayrılmış. Dış haberler sayfasında yer alan haberde 1 fotoğraf kullanılmıştır.

➢ **Cumhuriyet Gazetesi 14 Nisan 2010 Çarşamba Sayısı**

Toplam haber sayısı: 94
Konu ile ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 1

"Bakiev istifa pazarlığında": Şiddet içerikli haberde, Kurmanbek Bakiyev'in geçici hükümetle görüşmeye hazır olduğu ve istifa koşullarını açıkladığı bildirilmiş. Devrik Lider Bakiyev'in dokunulmazlığının kaldırıldığı da haberde yer almış. Haberde ayrıca yeni anayasa hazırlanacağı ve parlamenter sisteme geçileceği yer almış. Bu konuda özellikle Türkiye'nin örnek alınacağı bildirilmiştir.

Cumhuriyet Gazetesi 14 Nisan 2010 tarihli sayısında 94 haberin içinden sadece 1 haberi Kırgızistan'daki halk ayaklanmasına ayırmış. Dış haberler sayfasında yer alan haberde 1 fotoğraf kullanılmıştır.

➢ **Cumhuriyet Gazetesi 15 Nisan 2010 Perşembe Sayısı**

Toplam haber sayısı: 95

Konuyla ilgili haber sayısı: 1

Konuyla ilgili fotoğraf sayısı: 1

"İkinci Afganistan'a dönüşebilir": Şiddet içerikli haberde, dönemin Rusya devlet başkanı Dmitri Medvedev'in Kırgızistan'da iç savaş çıkabilir uyarısına yer verilmiş. Kırgızistan'daki gelişmeleri ABD'nin de yakından takip ettiğini aktaran haberde, Bakiyev'in can güvenliğinin sağlanması halinde istifa edebileceği yazılmıştır.

Cumhuriyet Gazetesi 15 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 95 haber yer almış. Haberlerin sadece 1 tanesi Kırgızistan'daki olaylarla ilgilidir. Dış haberler sayfasında yer alan haberde 1 fotoğraf kullanılmıştır.

Tablo 22. Haberlerin Sayfalara Göre Analizi

No	Haberlerin Başlıkları	Haberin Tarihi	Haberin Sayfası	Haberin Satırı	Haberin Sütunu	Fotoğraf Sayısı
1	"Kırgızistan'da hükümet devrildi"	8 Nisan	11	93	4	3
2	"Bakiev'in karşı atak hazırlığı"	9 Nisan	10	88	4	5
3	"Kriz masası oluşturuldu"	9 Nisan	10	29	1	5
4	"Kırgızistan yas tutuyor"	10 Nisan	12	45	3	1
5	"Bakiyev kasayı boşaltmış"	11 Nisan	11	16	1	-
6	"Bakiev'in güvenliğini garanti edemeyiz"	12 Nisan	12	56	2	-
7	"Kırgız elçi geri çağrıldı"	13 Nisan	10	53	3	1
8	"Bakiev istifa pazarlığında"	14 Nisan	10	63	4	1
9	"İkinci Afganistan'a dönüşebilir"	15 Nisan	10	48	3	1

Cumhuriyet Gazetesi 8-15 Nisan 2010 arasında Kırgızistan'daki halk ayaklanmasıyla ilgili toplam 9 haber yayımlamıştır. Gazetenin 8 ve 9 Nisan sayısında haberler manşetten verilmiştir. Diğer haberler ise gazetenin 10, 11 ve 13 sayfalarından dış haberler bölümünden verilmiştir. En çok haber 8 ve 9 Nisan'da çıkmıştır. 8 günlük 9 haberde toplam 17 fotoğraf kullanılmıştır.

Tablo 23. Kavram Analizi

Kavramlar	8 Nisan	9 Nisan	10 Nisan	11 Nisan	12 Nisan	13 Nisan	14 Nisan	15 Nisan	Toplam
Demokrasi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Özgürlük	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eşitlik	-	-	-	-	-	-	-	-	-
İnsan hakları	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Devlet	6	5	4	2	2	2	4	4	29
Halk	-	-	1	-	-	2	1	-	4
Rüşvet	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parlamento	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Yoksulluk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hükümet	8	8	4	2	2	1	5	4	34

Vatandaş	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Ekonomi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplum	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kültür	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Adalet	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dayanışma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Devrim	2	-	-	-	-	-	-	-	2
İhtilal	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yağmalama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cumhurbaşkanı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muhalefet	4	1	2	-	-	-	1	-	8

Cumhuriyet Gazetesi'nin 8 Nisan'dan 15 Nisan 2010'a kadar çıkan toplam 8 günlük sayısında, Kırgızistan'daki olaylar en çok hükümet (34) ve devlet (29) kavramlarıyla anlatılmış. Haberlerde en çok kullanılan diğer kavramlar ise muhalefet (2), parlamento ve vatandaş kavramları sadece bir kere kullanılırken, devrim kavramı aynı gün içinde iki defa kullanılmıştır.

Tablo 24. Cumhuriyet Gazetesi Veri Toplamı

TARİH	CUMHURİYET					
	Toplam haber sayısı	Konuyla ilgili haber sayısı	Konu dışı haber sayısı	Fotoğraf sayısı	Konuyla ilgili olumlu haber	Konuyla ilgili olumsuz haber
8 Nisan 2010	86	1	85	1	-	1
9 Nisan 2010	83	2	81	5	1	1
10 Nisan 2010	88	2	86	1	1	1
11 Nisan 2010	85	1	84	-	-	1
12 Nisan 2010	83	1	82	-	-	1
13 Nisan 2010	90	1	89	1	-	1

14 Nisan 2010	94	1	93	1	1	-
15 Nisan 2010	95	1	94	1	-	1
Toplam	704	10	694	10	3	7

3.5.3. Sabah Gazetesi İncelemesi

- **Sabah Gazetesi 8 Nisan 2010 Perşembe Sayısı**

Toplam haber sayısı: 105
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 5

"Kırgızistan'da mavi isyan hükümeti devirdi": Şiddet içerikli haberde, olayların ekonomik sıkıntılar sebebiyle çıktığı aktarılmış. Kurmanbek Bakiyev'in devlet başkanlığı binasını terk ettiği ve yerine muhaliflerin geldiği bildirilmiş. Birçok kamu binalarının muhaliflerin eline geçtiğini bildiren haberde, ölü sayısıyla ilgili çeşitli bilgiler yer almıştır. Haberde ayrıca, Bişkek'teki Türklere ait işyerleri dahil birçok dükkanın yağmalandığı bildirilmiştir.

Sabah Gazetesi, Kırgızistan'daki olayların ertesi günündeki 8 Nisan tarihli sayısında toplam 105 olayı haberleştirmiş, bunların sadece 1'i konuyla ilgilidir. Manşetten ve dış haberler sayfasından verilen haberde toplam 5 fotoğraf kullanılmıştır.

- **Sabah Gazetesi 9 Nisan 2010 Cuma Sayısı**

Toplam haber sayısı: 107
Konuyla ilgili haber sayısı: 0
Konuyla ilgili fotoğraf sayısı: 0

Sabah Gazetesi 9 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 107 habere yer vermiş. Gazetenin bu sayısında Kırgızistan'daki olaylara hiç yer verilmemiştir.

- **Sabah Gazetesi 10 Nisan 2010 Cumartesi Sayısı**

Toplam haber sayısı: 112
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 2

"Halk yas tutuyor karmaşa sürüyor": Şiddet içerikli haberde, halk ayaklanmasında hayatını kaybedenler için ülke genelinde yas tutulduğu yer almış. Haberde dikkat çekilen bir diğer konu ise devrik lider Kurmanbek Bakiyev'in geçici hükümetle görüşmeye hazır olduğu ancak istifaya yanaşmadığından bahsedilmiştir.

Sabah Gazetesi 10 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 112 haber yer almış. Bunlardan sadece bir tanesi Kırgızistan'daki halk ayaklanmasıyla ilgilidir. Dış haberler sayfasında yer alan haberde 2 fotoğraf kullanılmıştır.

- **Sabah Gazetesi 11 Nisan 2010 Pazar Sayısı**

Toplam haber sayısı: 99
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 0

"Bakiyev: Beni öldürebilirler": Şiddet içerikli haberde, olaylar sırasında hayatını kaybedenlerin defnedildiği bildirilmiş. Haberde ayrıca, devrik lider Bakiyev'in, başkente gitmesi halinde öldürülebileceği yer almıştır.

Sabah Gazetesi 11 Nisan 2010 tarihli sayısındaki 99 haberin içinden yalnızca 1 haber Kırgızistan ile ilgilidir. Dış haberler sayfasında yer alan haberde fotoğraf kullanılmamıştır.

- **Sabah Gazetesi 12 Nisan 2010 Pazartesi Sayısı**

Toplam haber sayısı: 93

Konuyla ilgili haber sayısı: 1

Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 2

"Bakiev'e istifa baskısı": Şiddet içerikli haberde, muhaliflerin istifa çağrılarını göz ardı eden devrik lider Kurmanbek Bakiyev'in çatışmada ölen 81 kişi yüzünden tutuklanıp yargılanması gerektiği yer almış. Geçici yönetimin başta Rusya olmak üzere birkaç ülkede destek aradığı ve halkın ölen kişiler için anma törenleri düzenlediği de haberde yer almıştır.

Sabah Gazetesi 12 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 93 haber yer almış. Kırgızistan'daki olaylarla ilgili bir haber 2 fotoğraf ile resmedilmiştir.

- **Sabah Gazetesi 13 Nisan 2010 Salı Sayısı**

Toplam haber sayısı: 115
Konuyla ilgili haber sayısı: 1

Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 1

"Türkiye'deki elçi görevden alındı": Siyasi içerikli haberde, olayların ardından geçici hükümetin, Kırgızistan'ın Ankara Büyükelçisi Taşboo Cumagulov'un görevden alındığı bildirilmiştir.

Cumhuriyet Gazetesi 13 Nisan 2010 tarihli sayısında 115 haber içinden yalnızca 1 haber Kırgızistan ile ilgilidir. Dış haberler sayfasında yer alan haberde 1 fotoğraf kullanılmıştır.

- **Sabah Gazetesi 14 Nisan 2010 Çarşamba Sayısı**

Toplam haber sayısı: 116
Konu ile ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 1

"Kırgızistan'da reste rest": Şiddet içerikli haberde, Kurmanbek Bakiyev'in ülkenin güneyinde gösteriler düzenlediği ve istifa etmeye yanaşmadığı anlatılmış. Bakiyev kendisini tutuklamak isteyenleri kan dökülebilir uyarısı yapmıştır.

Sabah Gazetesi 14 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 116 haber yer almış olup bunlardan sadece bir tanesi halk ayaklanmasıyla ilgilidir. Dış haberler sayfasında yer alan haberde 1 fotoğraf kullanılmıştır.

- **Sabah Gazetesi 15 Nisan Perşembe Sayısı**

Toplam haber sayısı: 109
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili fotoğraf sayısı: 5

"Belirsizlik tırmanıyor": şiddet içerikli haberde, Kırgızistan'da geçici hükümet, devrik lider Kurmanbek Bakiyev'e "Ya mahkemeye çık ya da ülkeyi terk et" mesajı vermiş. Haberde ayrıca ABD Dışişleri Bakanı'ın Orta ve Güney Asya sorumlu yardımcısı Robert Blake'ın geçici hükümet lideri Roza Otunbaeva ile görüştüğü yer almıştır.

Sabah Gazetesi 15 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 109 haber yer almış. Haberlerin sadece 1 tanesi Kırgızistan'daki olaylarla ilgilidir. Dış haberler sayfasında yer alan haberde toplam 5 fotoğraf kullanılmıştır.

Tablo 25. Haberlerin Sayfalara Göre Analizi

No	Haberlerin Başlıkları	Haberin Tarihi	Haberin Sayfası	Haberin Satırı	Haberin Sütunu	Fotoğraf Sayısı
1	"Kırgızistan'da mavi isyan hükümeti devirdi"	8 Nisan	22	98	2	5
2	"Halk yas tutuyor karmaşa sürüyor"	10 Nisan	26	42	2	2
3	"Bakiyev: Beni öldürebilirler"	11 Nisan	24	15	2	-
4	"Bakiyev'e istifa baskısı"	12 Nisan	19	43	2	2

5	"Türkiye'deki elçi görevden alındı"	13 Nisan	22	27	1	1
6	"Kırgızistan'da reste rest"	14 Nisan	22	25	1	1
7	"Belirsizlik tırmanıyor"	15 Nisan	26	68	3	5

Sabah Gazetesi 8-15 Nisan 2010 arasında Kırgızistan'daki halk ayaklanmasıyla ilgili toplam 7 haber yayımlamıştır. Gazete sadece 8 Nisan'daki sayısında halk ayaklanmasını manşetten duyurmuş. En çok haber 8 Nisan ve 15 Nisan sayılarında yer almış. 8 haberde toplam 16 fotoğraf kullanılmıştır.

Tablo 26. Kavram Analizi

Kavramlar	8 Nisan	9 Nisan	10 Nisan	11 Nisan	12 Nisan	13 Nisan	14 Nisan	15 Nisan	Toplam
Demokrasi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Özgürlük	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eşitlik	-	-	-	-	-	-	-	-	-
İnsan hakları	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Devlet	7	-	1	2	2	1	1	2	16
Halk	2	-	-	-	2	1	1	1	4
Rüşvet	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parlamento	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yoksulluk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hükümet	7	-	5	3	4	3	3	8	33
Vatandaş	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekonomi	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Toplum	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kültür	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Adalet	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dayanışma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Devrim	2	-	-	-	-	-	-	-	2
İhtilal	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Yağmalama	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Cumhurbaşkanı	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Muhalefet	5	-	-	-	1	-	-	-	6

Sabah Gazetesi'nin 8 Nisan'dan 15 Nisan 2010'a kadar çıkan toplam 7 günlük sayısında, Kırgızistan'daki olaylar en çok hükümet (33) ve devlet (16) kavramlarıyla anlatılmış. Hükümet kavramı (6), halk ise (4) defa kullanılmış. 21 kavram içinden 12 kavram ise hiç kullanılmamıştır.

Tablo 27. Cumhuriyet Gazetesi Veri Toplamı

TARİH	SABAH					
	Toplam haber sayısı	Konuyla ilgili haber sayısı	Konu dışı haber sayısı	Fotoğraf sayısı	Konuyla ilgili olumlu haber	Konuyla ilgili olumsuz haber
8 Nisan 2010	105	1	104	5	-	1
9 Nisan 2010	107	-	107	-	-	-
10 Nisan 2010	112	1	111	2	-	1
11 Nisan 2010	99	1	98	-	-	1
12 Nisan 2010	93	1	92	2	1	-
13 Nisan 2010	115	1	114	1	-	1
14 Nisan 2010	116	1	115	1	-	1
15 Nisan 2010	109	1	108	5	-	1
Toplam	855	7	848	16	1	6

3.5.4. Hürriyet Gazetesi İncelemesi

- **Hürriyet Gazetesi 8 Nisan 2010 Perşembe Sayısı**

Toplam haber sayısı: 97

Konuyla ilgili haber sayısı: 1

Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 10

"Bişkek'te kanlı rövanş 100 ölü": Şiddet içerikli haberde, olayların nereden başladığı ve nasıl geliştiği anlatılmış. Gösteriler sırasında ölü sayısı çeşitli rakamlarla verilmiş. Halk ayaklanmasında Türk şirketlerinin de hasar gördüğü ve ülke genelinde gösteriler düzenlendiği yer almıştır.

Hürriyet Gazetesi Kırgızistan'da olayların başladığı 8 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 97 olayı haberleştirmiş, bunların sadece 1'i konuyla ilgilidir. Manşetten ve dış haberler sayfasından verilen haberde toplam 10 fotoğraf kullanılmıştır.

- **Hürriyet Gazetesi 9 Nisan 2010 Cuma Sayısı**

Toplam haber sayısı: 83
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili fotoğraf sayısı: 8

"Lale devrini bitiren Gül": Şiddet içerikli haberde, olayların ikinci gününde yaşanan gelişmeler aktarılmış. Göstericilerin devlet başkanı odasına girdikleri ve hükümet binasına büyük çapta hasar verdikleri bildirilmiş. Haberde geçici hükümet başına geçen Roza Otunbaeva'nın, devrik lider Bakiyev'in getirdiği zamları geri aldığı yer almış. Devrik lider Bakiyev'in güneye kaçtığı ve sokakta sevinç gösterileri düzenlendiği yazılmış. Haberde ayrıca, geçici lider ile görüşen Türkiye'nin Bişkek Büyükelçisinin, "Türklerden ölü, yaralı yok" açıklamalarına yer verilmiştir.

Hürriyet Gazetesi 9 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 83 haber yayımlamış, bir önceki sayısında olduğu gibi bu sayısında da konuyla ilgili haber sayısının konu dışı haber sayısından çok az olduğu görülmüştür. Manşetten ve dış haberler sayfasının tamamında yer alan haberlerde toplam 8 fotoğraf kullanılmıştır.

- **Hürriyet Gazetesi 10 Nisan 2010 Cumartesi Sayısı**

Toplam haber sayısı: 97
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 2

"Kırgızistan bölünüyor" : Şiddet içerikli haberde Kırgızistan'da kanlı olayların ardından kurulan geçici hükümetin başkent Bişkek'in kontrolünü ele geçirdiği anlatılmış. Devrik lider Bakiyev'in ise güneydeki baba evine sığındığı anlatılmış. Bakiyev'in devlet kasasını boşaltarak kaçtığı ve geçici hükümet ile görüşmeyeceği anlatılmış. Haberde ayrıca Rus askerlerinin Kırgızistan'a sükuneti sağlamak amacıyla gelebileceği yer alıyor.

Hürriyet Gazetesi 10 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 97 haber yer almış. Kırgızistan ile ilgili haber sayısı bir tanedir. Dış haberler sayfasında yer alan haberde sadece 2 fotoğraf kullanılmıştır.

- **Hürriyet Gazetesi 11 Nisan 2010 Pazar Sayısı**

Toplam haber sayısı: 88
Konuyla ilgili haber sayısı: 0
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 0

Hürriyet Gazetesi 11 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 88 haber yer almış. Bu sayıda Kırgızistan'daki halk ayaklanması haberleştirilmemiştir.

- **Hürriyet Gazetesi 12 Nisan 2010 Pazartesi Sayısı**

Toplam haber sayısı: 91
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 2

"Kırgızistan'da devrik başkan avı": Şiddet içerikli haberde, olayların ardından devrik lider Bakiyev ile geçici lider Otunbaeva arasında geçen karşılıklı tehdirlere yer verilmiş. Otunbaeva'a Bakiyev'i istifaya çağırmış. Bakiyev ise kendisine zarar gelmesi durumunda ülkeyi kana bulayacağı konusunda uyarmıştır.

Hürriyet Gazetesi 12 Nisan 2010 tarihli sayısında toplam 91 haber yer almış. Kırgızistan'daki halk ayaklanmasıyla ilgili haber sadece bir tanedir. Dış haberler sayfasında yer akan haberde toplam 2 fotoğraf kullanılmıştır.

- **Hürriyet Gazetesi 13 Nisan 2010 Salı Sayısı**

Toplam haber sayısı: 99
Konuyla ilgili haber sayısı: 1
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı: 1

"Bakiyev mitingde kardeşi itirafçı": Şiddet içerikli haberde, ülkenin güneyine kaçan Bakiyev'in taraftarlarına seslendiği yer almış. Bakiyev'in kardeşi ise göstericilere ateş emrini verdiklerini söylemiş. Haberde öne çıkan bir diğer konu ise Kırgızistan'ın Ankara büyükelçisinin geri çağrılmasıdır.

Hürriyet Gazetesi 13 Nisan 2010 tarihli sayısında 99 haber yer almış. Kırgızistan'daki olaylar sadece bir haber ile sınırlandırılmış. Kullanılan fotoğraf sayısı ise 1'dir.

- **Hürriyet Gazetesi 14 Nisan 2010 Çarşamba Sayısı**

Toplam haber sayısı 85
Konu ile ilgili haber sayısı 0
Konuyla ilgili kullanılan fotoğraf sayısı 0

Hürriyet Gazetesi 14 Nisan 2010 tarihli sayısında 85 haber yer almış olup, Kırgızistan'daki haberler bu sayıda yer almamıştır.

- **Hürriyet Gazetesi 15 Nisan 2010 Perşembe Sayısı**

Toplam haber sayısı: 96
Konuyla ilgili haber sayısı: 0
Konuyla ilgili fotoğraf sayısı: 0

Hürriyet Gazetesi 15 Nisan 2010 tarihli sayısında toplan 96 haber yer almış. Bir önceki sayıda olduğu gibi bu sayıda da Kırgızistan'daki halk ayaklanması haberleştirilmemiştir.

Tablo 28. Haberlerin Sayfalara Göre Analizi

№	Haberlerin Başlıkları	Haberin Tarihi	Haberin Sayfası	Haberin Satırı	Haberin Sütunu	Fotoğraf Sayısı
1	"Bişkek'te kanlı rövanş 100 ölü"	8 Nisan	18	105	4	10
2	"Lale devrini bitiren Gül"	9 Nisan	24	217	7	8
3	"Kırgızistan bölünüyor"	10 Nisan	36	83	5	2
4	"Kırgızistan'da devrik başkan avı"	12 Nisan	27	35	2	2
5	"Bakiyev mitingde kardeşi itirafçı"	13 Nisan	18	27	1	1

Hürriyet Gazetesi Kırgızistan'da halk ayaklanmasının yaşandığı haftada, olaylarla ilgili toplam 5 habere yer vermiştir. Haberler 8 ve 9 Nisan 2010 tarihlerinde manşetten verilmiş. Halk ayaklanmasıyla ilgili en çok haber 8 ve 9 Nisan tarihlerinde gazetede yer almıştır. Konuyla ilgili en çok fotoğraf da bu tarihlerde kullanılmıştır. 5 günlük haber toplam 23 fotoğraf ile resmedilmiştir.

Tablo 29. Kavram Analizi

Kavramlar	8 Nisan	9 Nisan	10 Nisan	11 Nisan	12 Nisan	13 Nisan	14 Nisan	15 Nisan	Toplam
Demokrasi	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Özgürlük	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eşitlik	-	-	-	-	-	-	-	-	-
İnsan hakları	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Devlet	6	6	4	-	1	1	-	-	18
Halk	-	8	3	-	2	1	-	-	14
Rüşvet	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parlamento	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yoksulluk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hükümet	6	10	4	-	2	-	-	-	22
Vatandaş	-	4	-	-	-	-	-	-	4
Ekonomi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplum	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kültür	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Adalet	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dayanışma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Devrim	3	2	1	-	-	-	-	-	6
İhtilal	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yağmalama	1	2	-	-	-	-	-	-	3
Cumhurbaşkanı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muhalefet	4	6	2	-	2	-	-	-	14

Hürriyet Gazetesi'nin 8 Nisan'dan 15 Nisan 2010'a kadar çıkan toplam 5 günlük sayısında, Kırgızistan'daki olaylar en çok hükümet (22) devlet (18) ve halk (14) kavramlarıyla anlatılmıştır. Devrim (6), vatandaş (4) ve yağmalama (3) kavramlarının az sayıda kullanıldığı haberde 14 kavram hiç kullanılmamıştır.

Tablo 30. Hürriyet Gazetesi Veri Toplamı

TARİH	HÜRRİYET					
	Toplam haber sayısı	Konuyla ilgili haber sayısı	Konu dışı haber sayısı	Fotoğraf sayısı	Konuyla ilgili olumlu haber	Konuyla ilgili olumsuz haber
8 Nisan 2010	97	1	96	-	-	1
9 Nisan 2010	83	1	82	8	1	-
10 Nisan 2010	97	1	96	2	-	1
11 Nisan 2010	88	-	88	-	-	-
12 Nisan 2010	91	1	90	2	-	1
13 Nisan 2010	99	1	98	1	-	1
14 Nisan 2010	85	-	85	-	-	-
15 Nisan 2010	96	-	96	-	-	-
Toplam	736	5	731	13	1	4

SONUÇ

2005'te başlayan ülke içi olaylar 7 Nisan 2010'da Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyev'in devrilmesiyle sonuçlanmışır. Yaşanan bu gelişmeler sadece Kırgızistan'ın iç gelişmeleri olarak okunmamalıdır. Bu aslında aynı zamanda küresel güç mücadelesinin bu ülkedeki bir yansımasıdır. Bugün artık küresel güç mücadelesinin ülkelerde sivil unsurların üzerinden, mağduriyet görünümü oluşturarak, gayri insani bir alanda yürütülmeye başlandığı görülmektedir.

Kırgız toplumunun karakteristik özelliği kabile kültürünün gerek sosyal, gerekse yönetim yapısında belirleyici rol oynamasıdır. Bölgesel kabilelere bağlı sosyal ve yönetsel yapı, Kırgızistan için yalnızca tarihsel bir faktör değil, güncel siyasal ilişkilerin çözümlenmesinde de anahtar bir özelliktir. Orta Asya siyasetinde Kabile ya da Klan kavramı değişik faktörlerden kaynaklanan dayanışma grupları için kullanılır. Kırgızistan'da dayanışma ağlarının kaynağı ise bölgesel kabile ittifaklarıdır. Ülkedeki başlıca kabile bölgeleri Talas, Sayak, Çuy, Isıkgöl, Kemin, Narın ve diğer Güney – Doğu kabile gruplarıdır. Kırgız kabileleri Ong (sağ) ve Sol kanat olmak üzere iki büyük ittifaka bölünmüştür. Sol ittifak kuzey ve batıda üstlenmiş yedi kabileden oluşur (Kuzeyliler).

Sovyetler Birliği döneminde bu ittifak içinde, önce Buguu kabilesi, daha sonra da Sarıbaşlar öne çıkartılmıştır. Ong kanadı ise güneyde üstlenmiş kabilelerden oluşmaktadır (Güneyliler). Adiginler ve İçkilikler bu grubun önde gelen kabileleridir. Akayev, Sarıbaş kabilesindendir. Buna karşılık ülkenin önde gelen muhalefet liderleri, genellikle İçkilik grubuna mensup kişilerdir (Beknazarov, Tekebaev, Sadırbayev, Masaliev). Bu bölgelerde kendi içlerinde kabile ittifaklarına ayrılmaktadırlar. Eski Cumhurbaşkanı Akayev döneminde Kemin-Narin çevresi ile Akayev'in eşinin geldiği Talas bölgesinin bürokraside ağırlığı oluşturduğu ileri sürülmüştür. Akayev döneminde siyasal merkezin zayıf meşruiyeti Kuzeyli Cumhurbaşkanı Akaev – Güneyli Başbakan Bakiyev olarak kapatılmaya çalışılmıştır.

Kırgızistan'daki siyasal çatışmanın en önemli sonuçlarından biri merkezi yönetim otoritesinin zayıf patronaj bağları ile şekillenen siyasal ve idari kadrolarla çalışmak zorunda kalmasıdır. Merkezi yönetimde görev alan kişiler ulusal ya da uluslararası düzeyde Cumhurbaşkanından bağımsız olarak ilişkiler geliştirebilmekte ve iyi bir alternatif bulduklarında konumlarını hızla değiştirebilmektedirler.

Kırgızistan'daki siyasal çatışmanın en önemli sonuçlarından biri merkezi yönetim otoritesinin zayıf patronaj bağları ile şekillenen siyasal ve idari kadrolarla çalışmak zorunda kalmasıdır. Merkezi yönetimde görev alan kişiler ulusal ya da uluslararası düzeyde Cumhurbaşkanından bağımsız olarak ilişkiler geliştirebilmekte ve iyi bir alternatif bulduklarında konumlarını hızla değiştirebilmektedirler.

Kırgızistan'da Rusya'nın başta dış politika ve güvenlik konuları olmak üzere, ülke ekonomisi ve iç politikası üzerine çok önemli etkileri vardır. Bu anlamda Kırgızistan'da hem 2005 hem de 2010 halk isyanları sonucu iktidara gelenler, Rusya ile iyi ilişkilerinin korunacağını belirtmişler ve bu yönde politikalar uygulamışlardır. 2005 yılında Akayev Rus yanlısı olduğu için Amerika Birleşik Devletleri'nin desteklediği 'renkli bir devrim' sonucu devrilmiştir görüşü gibi, 2010 yılındaki halk isyanında da Rusya doğrudan bir rol oynamıştır görüşü o denli tartışmaya açık gözükmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nin ve Rusya'nın bu olaylardaki etkisini kısmen de olsa uyguladıkları yumuşak güç politikalarına dayandırmak daha rasyonel gözükmektedir.

Sözgelimi, 2005 yılında ve öncesinde ABD'nin Kırgızistan'daki sivil toplum ve insan hakları kuruluşlarını ve öğrenci örgütlerini desteklemesi, siyasi partilere ve medyaya destek vermesi, Rusya'nın da Nisan 2010 olaylarından önce Bakiyev ve rejimini Kırgızistan'da seyredilen Rus kanalları aracılığı ile eleştirmesi, Kırgızistan'dan gelen mallara gümrük vergisi uygulaması ve söz verdiği yardımın bir kısmını geciktirmesi gibi uygulamalar dolaylı bir etki yaratmış bulunmaktadır.

Askar Akayev ile Kurmanbek Bakiyev rejimlerinin ortak özellikleri olarak, iktidarlarının son yıllarında muhalif liderleri ve basın yayın organlarını tutuklamaya ve susturmaya çalışmaları, ailelerinin ve yakın çevrelerinin yolsuzluk ve rüşvet ile zenginleşmesi gösterilmektedir. Ancak Kırgızistan'daki 2005 ve 2010 yıllarındaki iktidarın gösteriler sonucu kısa zamanda el değiştirmesinin nedeni olarak, devletin kurumsallaşamaması, özellikle de güvenlik güçlerinin kurumsallaşamamış olması ile sosyo-ekonomik şartların giderek daha kötüleşmesi gösterilmektedir.

Her ne kadar halk hareketleri ile devrilen rejimler demokratik olmasalar da, tam otoriter rejimler de değildirler. Yarı otoriteryen, muhalefetin ve bağımsız medyanın zor şartlar altında da olsa çalıştığı ülkelerde, topluma ulaşma ya da toplumun bazı istek ve düşüncelerini yansıtabilme olasılığı söz konusudur. Dolayısıyla da bu durum iktidara karşı toplumsal bir muhalefetin örgütlenebilmesine ortam hazırlamaktadır. Kırgızistan'da üst üste yaşanan iktidar değişimlerinde önemli etkenlerden biri bu olmuştur.

Bu genel değerlendirmelere Kırgız ve Türk basınının ne oranda yaklaşabilmiş olduğunu araştırmaya yönelik tez çalışmasında Kırgız ve Türk basınının tirajı yüksek gazetelerinden hareket edilmesi uygun görülmüştür. Türk basını açısından fikir ve kitle gazeteleri olan **Zaman, Cumhuriyet, Sabah** ve **Hürriyet** gazeteleri seçilmiştir. Kırgız basınından da hükümet yanlısı **Veçerniy Bişkek Gazetesi** ile muhalif yayın politikası ile dikkat çeken **El-Sözü Gazetesi** ulusal basın adına örnek olarak seçilmiştir. Araştırma bu örneklem üzerinden yürütülmüş, elde edilen bulgular, yukarıdaki bilgiler ışığında dikkate alınması gereken örneklemin temsiliyet oranı çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Araştırmanın kapsamına alınan Kırgız basınından **Veçerniy Bişkek Gazetesi**, halk ayaklanmasının yaşandığı hafta toplamda 291 haberi kamuoyuna yansıtmış, yalnız bu haberlerin içerisinden ortalama yarısını söz konusu olaya ayırmıştır. 140 haberle olayları Kırgız halkına aktaran gazetenin konu dışı olaylara bir o kadar yer ayırması olayları belli, bir başka ifadeyle daha sınırlı perspektifte ele alma yaklaşımına işaret etmektedir diye okunabilir.

Veçerniy Bişkek Gazetesi, 8-15 Nisan 2010 tarihli sayılarında çok az sayıda fotoğraf kullanmayı tercih etmiştir. Bir anlamda olayların görselleştirilmesi yönünde bir açılımda bulunmamıştır. Olaylarla ilgili yaptığı haberlerde (140) de ağırlığı olumsuz değerlendirmelere vermiştir. Söz konusu haberlerin içerisinden 80'ünün olayları olumsuz yorumlaması dikkat çekicidir, ancak 60 haberle de olumlu şekilde bir değerlendirmeye gidildiği görülmektedir.

Kırgız Basınından seçilen **El-Sözü Gazetesi** ise günlük çıkan bir gazete olmadığı için, olayların yaşandığı hafta sadece iki sayı basılmıştır. Bu iki sayısında da toplamda 67 haber yapılmış, ancak bunların çoğunluğu halk ayaklanmasına yönelik oluşturulmuştur. 67 haber içerisinden 55 haber olaylarla ilgilidir. Bu sayı oldukça önemlidir, gazetenin olaylara yaklaşımının ne oranda yüksek olduğunun göstergesi olmaktadır. Kırgız Basınında hükümete muhalif yayın yapan bir gazete olarak tanınan El-Sözü bu olaylarda da benzer tutumunu sürdürmüş görünmektedir.

Gazete ağırlıklı olarak halk ayaklanmasına ayırdığı haber akışında oldukça fazla fotoğraf kullanmış durumdadır. Olayları ayrıntılı görselleştirdiği anlaşılan gazetenin yayın politikası gereği hükümeti daha da sorumlu tutma yaklaşımı yürüttüğü sonucuna varmak söz konusu olabilmektedir. **El-Sözü Gazetesi** yaptığı haberlerde olayları aynı zamanda çoğunlukla olumsuz (41) şekilde vermiş olmasıyla da hükümete muhalifliğini sergilemiştir denilebilir.

Araştırmada Türk basınının olaylara yaklaşımı **Zaman, Cumhuriyet, Sabah** ve **Hürriyet** gazeteleri üzerinden çözümlenmeye çalışılmıştır. İlk olarak **Zaman Gazetesi'ni** ele alacak olursak, gazetenin 8-15 Nisan 2010 tarihleri arasındaki sayısında toplam 667 haber yer almıştır. Ancak gazete bu yoğun haber akşı içerisinde Kırgızistan'daki olaylara sadece 10 haberle yer ayırmıştır. Oran açısından bakıldığında olayların Türk kamuoyuna sınırlı şekilde yansıtılmış olduğundan söz edilmelidir.

Zaman Gazetesi'nin Kırgızistan'daki halk ayaklanmalarla ilgili sınırlı sayıda (10) haberleri verirken 14 adet fotoğraf kullanması olayları daha çok görsel malzeme üzerinden aktarmayı tercih ettiği anlaşılmaktadır. Fotoğraflarda çoğunlukla çatışma ve gerilimi gösteren kareler kullanılmış. **Zaman Gazetsi** 10 haberin 4'ünü olumlu yansıtmış. 6 haber ise olumlu aktarılmış. Gazete olaylara objektif bakmaya çalışmış ve halk ayaklanmasının daha çok siyasi krizler sonucu yaşandığını anlatmış.

8-15 Nisan 2010 tarihleri arasında **Cumhuriyet Gazetesinde** ise 704 haber yer almıştır. Kırgızistan'daki halk ayaklanmalar sadece dış haberler sayfasında yer almıştır. Gazetenin 8 günlük sayısında 704 haber içinden sadece 10 haberi Kırgızistan'a ayırması oldukça dikkat çekicidir.

Cumhuriyet Gazetesi halk ayaklanmasıyla ilgili 10 haberi 10 fotoğraf ile görselleştirmiş. Daha çok şiddet içerikli haberlerin 3'ü olumlu, 7'si ise olumsuz yansıtılmıştır. Olaylara sadece dışarıdan bakan **Cumhuriyet Gazetesi**, halk ayaklanmasının ülke içinde yaşanan hem siyasi hem de ekonomik sıkıntılardan kaynaklandığına yer vermiştir.

Sabah Gazetesi de diğer Türk basınında olduğu gibi Kırgızistan'daki olaylara sınırlı yaklaşmıştır. 8 günlük sayıda toplam 855 haber yer almış. Ancak bunlardan sadece7'si halk ayaklanmasına ayrılmıştır.

Sabah Gazetesi'nin 8-15 Nisan 2010 tarihleri arasındaki sayılarında 855 haberden 7'si Kırgızistan'daki olaylara ilişkilidir. Her bir haberin ortalama iki fotoğraf ile yansıtılması, okuyucuların daha çok bilgi edinmesine yardımcı olmuştur. 7 haberde sadece 1'i olumlu yansıtılmış. 6 haber ise olumsuz yönde yer almıştır. Yaşanan gelişmeleri sadece dışarıdan değerlendiren gazete, olayları fazla ayrıntı vermeden yansıtmış.

Araştırma kapsamında Türk basını için seçiler arasında Kırgızistan'daki olayları en az yansıtan gazete ise **Hürriyet Gazetesi'dir. Hürriyet Gazetesi** aratırma süresi olan 8-15 Nisan 2010 tarihlerinde sadece 5 gün halk ayaklanmasıyla

ilgili haberlere yer vermiştir. 8 günlük sayıda toplam 736 haber yer almıştır. Halk ayaklanmasıyla ilgili haberler ise 5 haber ile Türk kamuoyuna duyurulmuştur.

Kırgızistan'daki olaylara mesafeli yaklaşan **Hürriyet Gazetesi** 5 haberi toplam 13 fotoğraf ile yansıtmış. Gazete olayları az sayıda duyursa bile kullandığı fotoğraf sayısı dikkat çekicidir. 5 haberden 4'ü olumsuz yansıtılmış. Haberlerde genellikle ülkede yaşanan günlük gelişmeler aktarılmıştır.

Yapılan araştırmalara göre Kırgız ve Türk basınının Kırgızistan'daki olaylara karşı bakış açılarında ciddi farklılıklar olduğu görülmektedir. İncelenen dönem içerisinde Türk gazeteleri, Kırgız halk ayaklanmasının kuzey ve güney çatışması halinde olduğuna dikkat çekmişlerdir. Ülkenin coğrafi olarak yüksek sıradağlarla kuzey ve güney olarak ayrılması ve kuzeyin yönetimde temsil ve ekonomik refah seviyesine göre güneyden çok daha fazla imkânlara sahip olmasının fiilen ülkede kuzey-güney bölünmüşlüğünü ortaya çıkardığını ve Bakiev'in de bu bölünmüşlüğü gideremediği konusunda benzer yorumlara rastlanmaktadır. Kırgız basınının ise, güney ve kuzey ayrımına önem vermediği anlaşılmaktadır.

Araştırmada incelenen **Zaman, Cumhuriyet, Sabah** ve **Hürriyet** gazetelerinde yer alan haberlerin birbirine benzediği dikkat çekmektedir. Bu da bütün gazetelerin uluslararası ajanslardan bilgi aldığı ve hiç bir gazetenin olayları yerinde izlemediğini göstermektedir. Türk basını olaylara tarafsız yaklaşmış ve genellikle günlük yaşanan gelişmeler aktarılmış. Oysa yaşanan gelişmelerin geçmişi ve siyasi sebepleri ayrıntılı şekilde anlatılmamış. Bütün haberlerin tek tipte olması Türk kamuoyunun Kırgızistan'da yaşanan gelişmelerden ayrıntılı bir şekilde bilgi edinmesini kısıtlamıştır. Haberlerin tek kaynaktan sağlanması haber çeşitliliğini kısıtlamıştır.

Bir taraftan müttefiki olan ABD'yi, diğer yandan aralarında ekonomik ilişkileri gün geçtikçe güçlenen ve Türkiye'nin enerji ihtiyacının önemli bölümünü karşılayan Rusya'yı karşısına almak istemeyen Türkiye bu olayda çok hassas davranmak zorunda kalmıştır. Türkiye'nin olayla ilgili taraf tutması onun bolgedeki

sosyo ekonomik ilişkilerini ve politik çıkarlarını ciddi bir şekilde zedeleyebilecek sonuçları olabilecektir. Neticede bu üç ülkenin olayla ilgili basın acıklamaları bize bu ülkelerin dış politikalarındaki yönelimlerini ve bu yönelimde Kırgızistan'ın taşıdığı önemi ortaya koyması açısından bir gösterge niteliği taşımaktadır.

Kırgız basınının ise günlük haber akışını iç kamuoyuna yansıtabilme yapılanması mevcut değildir. Ulusal basın ülkede oldukça zayıftır. **Hükümet** tarafından desteklendiği varsayılan, 40,000 tirajlı **Veçerniy Bişkek Gazetesi** bile her gün yayımlanmamaktadır, ayrıca ülke genelinde ciddi dağıtım sorunları yaşanmaktadır. **El-Sözü Gazetesi** dönemin iktidara en muhalif gazetesi olduğu için seçilmiştir, ancak **El-Sözü** de o dönemde haftada iki kere yayımlanmaktadır. Gazetenin 1. ve 3. sayfası siyaset sayfası olduğu için ağırlıklı konuyla ilgili haberlerin bu alanda yayımlandığı görülmüştür.

Sonuç olarak, Kırgız basını üzerinden Türk ve dünya kamuoyuna haber akışını sağlayabilecek yapılanmaya ulaşmış durumda değildir denilebilir. Ülke genelini kapsayan yayımcılık gelişmediği sürece Kırgızistan kamuoyunun iç politikalarla ilgili hızlı bilgi alması düşünülemez. Bu yapıdaki basının Türk basınını da işlevsel bir şekilde kendi iç olaylarına yönelik bilgilendirmesi de olası olmayacaktır.

İki ülkede yaşanan olaylarının anında birbirine ulaşması için medya kuruluşları arasında ortak işbirliği yapılabilir. Kırgız basın yayın kuruluşları Türkiye'ye temsilcilik açabilir. Aynı şekilde Kırgızistan'da var olan Türk haber ajansı muhabirlerinin sayısı artırılabilir. Doğru ve hızlı bilgi akışını sağlamak için sık sık seminerler düzenlenebilir. En önemlisi Kırgız medya kuruluşları uluslararası haber ajansları ile karşılıklı işbirliği yapmalı. Dış ülkelerde yaşanan gelişmeleri sadece gazetelerden takip etmek okuyucuları yanıltabilir. Bunun için bir olayı incelerken farklı kitle iletişim araçlarına başvurmak daha faydalı olacaktır.

KAYNAKÇA

AKAGÜL, Deniz: **Türk Dili Cumhuriyetlerin Dünya Ekonomisine Yerleştirilmesi ve Türkiye'nin Rolü,** İstanbul, Metis Yayınları, 1996

AMANKULOVA, Nurcamal: **Kırgızstandagı Basma Sözdün Önügüşü**, Bişkek, Kırgızstan Yayınevi, 2002

ARNOLDOV, A.I.: **XXI Vek Problemi Informasiologii i Mirovogo Informasionnogo Soobşestva,** Moskova, Mir Yayınevi, 1997

BÜYÜKBAYKAL, Ceyda Ilgaz: **Türkiye'de Televizyon Alanında Küresel Yerel Birlikteliği: CNN Türk ve CNBC-e Örneği,** İstanbul, Dilek Ofset Matbaacılık, 2004

BÜYÜKBAYKAL, Ceyda Ilgaz: "Günümüzde Basın Özgürlüğü", **İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, sayı:23, 2005

BÜYÜKBAYKAL, Güven: "İletişim ile iletişim sürecinin yaşamımızdaki yeri", **İstanbul Üiversitesi Fakültesi Dergisi**, Sayı: 16, 2003

ÇOTONOV, Uzak: **İstoriya Kırgızstana: XX vek,** Bişkek, Ayat Yayınevi, 1998

CUNUŞALİYEV, Capar: **Kırgızstandın Tarıhı,** Bişkek, Kırgızstan Yayınevi, 2001

DAĞDAŞ, Erdal: "Basında ortaya çıkan yeni iletişim teknolojilerinin okuyucular üzerindeki etkileri", **İstanbulÜniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, Sayı:14, 2002

ERDEM, Mustafa: **Türkleri,** Ankara, Asam Yayınları, 2000

ERDOĞAN, İrfan: **Dünyanın Çarpık Düzeni:Uluslararası İletişim,** İstanbul, Kaynak Yayınları, 1995

GEZGİN, Suat: "Kitle İletişim ve Küreselleşme", **Finansal Forum Gazetesi**, 5 Şubat 2001

GİRGİN, Atilla: **Yazılı Basında Haber ve Habercilik Etiki**, İstanbul, İnkilap Yayınları, 2000

GÖNENÇ, Özgür: **Medya Dünyası**, İstanbul Üniversitesi Basın ve Yayınevi Müdürlüğü, 2004

GÜNGÖR, Nafize: **İletişim Kuramlar Yaklaşımlar,** Ankara, Siyasal Kitabevi, 2011

GURİN, Vladimir: **Zarojdeniye Sovetskoy Peçati V Kirgizii,** Bişkek, Ayat Yayınları, 1993

HALİLOV, Abdıganı: **Kırgız Uluttuk Basma Sözünün Tüzülüşü,** Bişkek, Ayat Yayınları, 2002

İBRAYEVA, Gülnara,
KULİKOVA, S.: **Kırgızstandagı Massalık Maalımat Karacattarının Önügüü Tarıhı cana Azırkı Kezdegi Abalı,** Çev: T. Rıskulova, Bişkek, Ayat Yayınevi, 2002

İSABEKOVA, Meerim: **Vestnik KGNU imeni C.Balasagına,** Bişkek, KGNU Yayınları, 2003

İSAYEVA, Asel: **Pressa Demokratiyaga, Demokratiya Pressaga,** Bişkek, Kırgızstan Yayınevi, 2002

IŞIK, Metin: **Yeni Yaklaşımlar,** Konya, Eğitim Kitabevi, 2004

KASEV, A.S.,
SLOBODYANYUK, N.L.: **Pomni Imya Svoe: Jurnalistika i Literatura v Osvoenii Kulturnoy i Nasionalnoy Identifikasii,** Alfa Kniga Kitabevi, Moskova, 2010

KOÇETKOVA, A.V.,
TARASOV, A.S.: **Sovremennaya Press Slijba: Nastolnaya Kniga Spesialista,** Moskova, ESMO Yayınları, 2009

KOLOĞLU, Orhan: **Osmanlı'dan 21. Yüzyıla Basın Tarihi,** İstanbul, Pozitif Yayınları, 2006

KOVAC, Bill,
ROSENSTILL, Thom: **Jurnalistikanın Negizderi,** Çev: Abdiyev T. Ayat Yayınevi, 2011

MAMBETSARİYEV, Toktosun: **Kırgızstandın Basma Sözü Sotsializmdi cana Kommunuzmdi Kuruu Mezgilinde**, Bişkek, Basmakana Kitabevi, 1984

MIKHAYLOV, V. A.: **Sovremennaya Zarubejnaya Jurnalistika: Pravila i Paradoksi,** Petersburg, Mikhaylov Yayınevi, 2002

PFAFF, William: **Özgür Bir Toplumda Basının Görevi,** İstanbul, Hürriyet Vakfı Eğitim Yayınları, 1986

PLOSKİN, Vladimir: **Kırgız Respublikasının Tarıhı,** Bişkek, Kırgızistan Yayınevi, 2000

PROHOROV, E.P.: **Pravovıye i Etiçeskiye Normı v Jurnalistike,** Moskva, Aspect Press Yayınevi, 2008

RAMONET, Ignacio: **Medyanın Zorbalığı,** Çev: Aykut Derman, İstanbul, Om Yayınevi, 2000

ROY, Olivier: **Yeni Orta Asya'da Ulusların İmal Edilişi,** Çev: Moralı Mehmet, Ankara, Yaylacık Matbaacılık LTD.

ŞARKOV, F.I.: **Osnovı Teorii Kommunikasii: Uçebnik Dlya Vuzov,** Moskova, Perspektiva Yayınları, 2003

SMELKOVA, Z. S.,
SAVOVA, L. V.,
SALNIKOVA, O.A.: **Ritoriçeskie Osnovı Jurnalistiki. Rabota Nad Janrami,** Moskova, Flinta Yayınları, 2009

STIVIÇ, L. G.: **Vvedeniye v spesialnost: Professiya: Jurnalist Uçebnoe posobiye,** Moskova, Aspekt Press Yayınevi, 2008

TİMİSİ, Nilüfer: **Yeni İletişim Teknolojileri ve Demokrasi,** Ankara, Dost Yayınevi, 2003

TOKGÖZ, Oya: **Gazetecilik,** Ankara, İmge Kitabevi, 2003

TOKTOGONOV, Cumgal: **Kırgız Basın Tarihi**, Bişkek, Uçebnik Yayınevi, 1972

TÜMÖNBAYEV, Aybek: **Kayra Kuruu, Aykınduuluk cana Egemendüülük Doorundagı Kırgızstandın Basma Sözü,** Bişkek, Ayat Yayınevi, 2002

TUTAR, Hasan,
YILMAZ, Kemal: **Genel İletişim Kavramları ve Modelleri,** Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2005

ULUÇ, Guliz: **Küreselleşen Medya: İktidar ve Mücadele Alanı**, İstanbul, Anahtar Kitaplar Yayınevi, 2003

USUPOV, S.: **Istoriya Kırgızskoy Jurnalistiki: Uçebnoe Posobiye,** Bişkek, BGU Yayınları, 2007

EKLER

Araştırmada kullanılan gazetelerden örnekler:

ÖMİT ZİLELİ

Cumhuriyet

yakında

85. YIL SAYI: 30864 / 1 TL

KURUCUSU: YUNUS NADİ (1934-1965) BAŞYAZARI: NADİR NADİ (1965-1989)

6 NİSAN 2010 PERŞEMBE

Parti yönetimi, yeni anayasa paketi için milletvekillerini tek tek aradı ancak bazılarını ikna edemedi

Muhaliflerden imza yok

AKP'DEN VAN SALDIRISINA İNCELEME

CHP'nin belgeleri geri adım attırdı

CHP'li Yılmaz Ateş, Başkal'a saldırılarını AKP li yöneticileri sıralığını söyledi. Van İl Başkan Yardımcısı'nın da araştırmada bulunduğu cinayetlerle ilgi gösterilen hasmı dağıtan Ateş, "Tuzak AKP projesidir" dedi.

AKP, saldırıyı paralilerin yaptığını görüşmelerle konuşlanması üzerine süreci değiştirdi. AKP Van Milletvekili Fehmi Bayan Dinçer olayda adı geçen kişilerle ilgili olarak inceleme başlatıldığını açıkladı. ■ 5. Sayfada

CHP MYK üyesi Savaş Savaş, videoları gösterdikten sonra AKP'li yöneticileri tek tek gösterirken. (Fotoğraf: AA)

AKP'nin, CHP'nin eski paketteki "depo imza" kullanıldığını ortaya çıkarması üzerine milletvekillerini tek tek arayarak imza sözleşmesi ortaya çıkarmaya çalıştı. Parti yöneticilerine, "Partide ukala görüntüsü oluşturmak istemiyor. Sizin isimlerinizi çok önemli" sözleri de vekilleri ikna edemedi.

TBMM Başkanlığı'na sunulan anayasa değişikliği önerisinde, paketi destek vermeyeceği ileri sürülen eski TBMM Başkanı Köksal Toptan, Murat Başesgioğlu, Vahit Erdem, Yusuf Ziya Irbay, Refik Çamanoğlu, Zeki Özcan ve Kürşad Tüzmen'in imzalarının dikkat çekti.

Parti içindeki fire olasılığı nedeniyle AKP açısından anayasa paketinin TBMM'de kabul edilip edilmeyeceği "beşlik zarı" olarak değerlendiriliyor. AKP'nin bağımsızlar ve BDP'den destek alamaması durumunda paketin ya da bazı maddelerin düşmesi söz konusu olabilecek.

ERİNE KAPLAN'ın haberi ■ 4. Sayfada

MECLİS DIŞINDAKİ PARTİLER, LDP
Emre KONGAR
■ 3. Sayfada

CİVCİVLER YESİN...
Hikmet ÇETİNKAYA
■ 8. Sayfada

ÇETE SUÇLAMASI
Orhan BURSALI
■ 9. Sayfada

HALK OYLAMASINA YÖNTEM...
Orhan ERİNÇ
■ 7. Sayfada

Çetin Doğan ve Hilmi Özkök'ün karşılıklı açıklamalarında gerilimin dozu yükseliyor

Özkök'e Balyoz soruları

'BU ALINGANLIK NİYE?'

Eski 1. Ordu Komutanı Doğan, "Soru sormayı tepki verme-i gerek" diyen eski Genelkurmay Başkanı Özkök'e ateşli yanıt verdi. "Bu alınganlık niye" diye soran Doğan, Özkök'ten "Benden sonra 1. Ordu'nun kozmik odasında arama yaptırdınız mı? Egemen Plan Semineri ile ilgili evraktan incelemeniz mi? Bunlar kozmik odada yok, kimde?" sorularına yanıt istedi. ■ 2. Sayfada

ENGİN: KİMSE TALİMAT VEREMEZ

Balyoz sanıklarının görev yerini değiştiren İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Engin, operasyonun durdurulmasına ilişkin herhangi bir talimat almadığını söyledi. Engin, Star gazetesinden Şamil Tayyar'a verdiği demeçte de görevine ekonomi suçlarında 25 general ve amiral bulunduğunu açıklayarak "Bunun sonuçları üzerinden değerlendirilmeli" dedi. ■ 7. Sayfada

EMEKLİ 3 GENERAL TUTUKLANDI

Balyoz soruşturmasında gözaltına alınan emekli askerler, eski GATA Komutanı Tümgeneral Çukur, Tüğgeneral Kalkandelen ve Tuğgeneral Balta tutuklandı. Fetullah Alpay Akyazan mahkemesince 4 emekli asker ile 1 sivil memur ise serbestlikça serbest bırakıldı. Sevkiyat için gözaltılara "Sevimsiz başkan" ve 3. Ordu Komutanlığı tarihçesinin yer aldığı notlar okundu. ■ 7. Sayfada

İSRAİL'DEN ERDOĞAN'A SUÇLAMA:

Irak'ta niçin sesin çıkmadı?

İsrail Dışişleri Bakanı Lieberman, Başbakan Erdoğan'ı eleştirmeyen sözlerini sürdürdü. Lieberman, "Irak'ta binlerce insan bombalarla öldürülürken hiç protesto sesi duymadık" dedi.

Başbakan Netanyahu da Türkiye'nin İsrail'e yönelik sözlerini saldırganlardan ilhamla duyduğunu bildirdi. Erdoğan ile İsrail'in Ortadoğu barışına yönelik "en büyük tehdit" olduğunu söyledi. ■ 4. Sayfada

Sarkozy'ye davet

Başbakan Erdoğan, Paris'te Fransa Cumhurbaşkanı Sarkozy ile bahçeşi. Erdoğan'ın Sarkozy'yi Türkiye'ye davet ettiği, Sarkozy'nin davetiyi kabul ettiği öğrenildi. UĞUR BÜKÜM'ün haberi ■ 8. Sayfada

Kırgızistan'da hükümet devrildi

Kırgızistan'da muhalefetin başkentin güvenliğini ele geçirmesi üzerine cumhurbaşkanı Kurmanbek Bakiyev ve Başbakan Daniyar Usenov istifa etti. Bakiyev'in Oş kentine sığındığı açıklandı. Silahlı liderler 4 bakanlıktan oluşan geçici bir hükümet kurdu.

Geçici hükümetin başına eski Dışişleri Bakanı Otunbayeva getirildi. Gaydar ortasında Başbakan Birinci Yardımcısı Japarov ile İçişleri Bakanı Kompaniyet dördüncü Komutanlığı'na ağır yaralanmış bildirildi. OSMAN KARAKAŞ'ın haberi ■ 11. Sayfada

ONLARCA ÖLÜ - Bişkek'teki çatışmalarda muhalefete göre 106, hastane kaynaklarına göre 40'a yakın kişi öldü, onlarca da yaralandı. Polislerin araç ve silahlarına el koyan göstericiler Devlet Başkanı'nın evinin yanı sıra parlamento binasının da ateşlarında bulundağın kamu binalarını yağmaladı. (Fotoğraf: EPA)

Dışişleri Müsteşarı Sinirlioğlu, Erdoğan'ın mektubunu götürdü

Erivan'la sürpriz temas

'Protokollere bağlıyız' Ermenistan Parlamentosu'nun başka oluşturmak, iyiç protokolleri gündeme alınmasının benzer sonuçlar Dışişleri Müsteşarı Sinirlioğlu, Erivan'a gidecek Cumhurbaşkanı Sarkisyan'a Erdoğan'ın mektubunu iletti. Mektupta, "Protokollere bağlıyız. Süreci ileri götürme kararlılığındayız" mesajı yer aldı.

Erdoğan-Sarkisyan görüşecek Hükümet, Erdoğan'ın ABD'ye giriş kanal temasında Ermenistan ile normalleşme süreçlerde değişmeyi sevgi kazanmak için bu adım atmayı uygun buldu. Sinirlioğlu'nun temaslarında Erdoğan ve Sarkisyan'ın Washington'daki zirvede bir araya gelmesi konusunda anlaşıldığı açıklandı. ■ 10. Sayfada

Obama'nın zirve programı

Resmi gündemde Erdoğan yok

Beyaz Saray sözcüsü, Başkan Obama'nın 12-13 Nisan'da ilgili görüşmeyi yapacağı liderler arasında Sarkisyan'ı sayarken Erdoğan'ın adı geçmedi. Sözcü Erdoğan, Sarkisyan ve Obama arasında ilgili bir görüşmenin de planlanmadığını belirtti. ELÇİN POYRAZ-LAB'ın haberi ■ 10. Sayfada

► KENYA'DA TÜRK GEMİSİ KAÇIRILDI ■ 6. Sayfada ► TELEKULAK'A KAMU DAVASI ■ 6. Sayfada

GÜNCEL

CENEYT ARCAYÜREK

Devlet Ne Haldedir; Örneklerden Örnek Beğen!

Ülkenin henüz tüm alanlarda tek kaleşmedir gidiyor. Sağlıkların hızlı gerçekleşmesi sağlanmadı, projelerinde zamlara gidilmedi mi?

Muhalefetin geçmişi gözlerimizi için cesaretiyor. Oysa RTE kafasındaki devlet düzeninde sağcı

■ Arkası Sa. 8, Sü. 1'de

Dilmen serbest

Yasadışı dinleme operasyonunda gözaltına alınanlar arasında bulunan eski futbolcu Rıdvan Dilmen, savcılığın talimatıyla dün serbest bırakıldı. Dilmen'in dinlemeyle ilgisi olmadığını söylediği ve ifadesi arkadaşlık yaptığı için bu durumun yaşandığını belirtti ■ 6. Sayfada

Messi'yi anlatmak zor

Barcelona'nın yıldızı Lionel Messi, Şampiyonlar Ligi'nde 4-1 kazanıldıkları Arsenal maçında 4 gol atarak performansıyla parmak ısırttı. Barcelona teknik direktörü Guardiola, Messi için "Onun performansını anlatmanın bir yolu yok. Bunun için bir kelime de yok" dedi ■ Spor'da

GÜNDEM

MUSTAFA BALBAY

Mustafa Balbay **399** gündür tutuklu.

ISSN 977-1300-0934

Dışişleri 'kriz' masaları kurdu

■ ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) – Dışişleri Bakanlığı, yapılan açıklamada Kırgız Cumhuriyeti'nde önceki gün Talas kentinde başlayıp dün başkent Bişkek'e sıçrayan olayların kamu ile ilişkilendirilmesi, olaylarda can kayıplarının olduğuna dair haberlerin önlü ülkemizi olduğunu, bildirdi. Olayları izlemek için Ankara'da Bakanlık koordinasında üst düzey mesai başlatıldığı, gelişmelerin en üst düzeyde takip edildiği belirtilen açıklamada, "Türkiye, dostu ve kardeş bir ülke olarak gördüğü Kırgızistan'da yaşanan ve gelecek için endişe verici tablonun bir an önce sona ermesini temenni eder" denildi.

Brezilya sular altında: 95 ölü

■ Dış Haberler Servisi – Brezilya'nın Rio de Janeiro eyaletindeki şiddetli sağanların yol açtığı sellerde ve toprak kaymalarında 95 kişi öldü. Üç günlük aralıksız devam eden yağmurlar nedeniyle geçtiğimiz hafta başından bu yana 95 kişinin öldüğü, 30 kişinin kayıp olduğu bildirildi. Yetkililer, toprak kaymasına sürükleyici bir tehlike olduğu için, Rio de Janeiro'nun tarihinde ilk defa "Bu, Rio de Janeiro'nun tarihindeki en büyük sel" felaketi ilan edildi.

Amerikalıya kürek cezası

■ Dış Haberler Servisi – Kuzey Kore, yakaladığı polisten çaldığı gözlüğü geri vermediği bir Amerikalıya 8 yıl hapis cezası mahkûm etti. Kuzey Kore resmi haber ajansı KCNA'nın haberine göre, hapishane yapılan duruşmada kendilerine yönelttiği "Ülke sınırlarının kabul etmiş" belirtildi. Hapishane öğretmeni olan Aljohn Mahli Gomez'in (30) Güney Kore'de çalışan Kuzey Kore kaçak göçmenlerden de kaçırdığı öğrenildi.

Ayaklanan muhalifler hükümeti devirdi. Olaylar sırasında çok sayıda kişi yaşamını yitirdi

Kırgızistan savaş alanı

OSMAN KARAKAŞ

BİŞKEK - Kırgızistan'da sürekli gün muhaliflerin ayaklanmasıyla başlayan olaylar nihayetinde dün Başkent Bişkek'te devlet başkanlığı binası önünde polis ile muhalif göstericiler arasında çıkan çatışmalarda 40'tan fazla kişinin ölümüne neden oldu. Muhalif kaynaklara göre ölü sayısının 100'ü bulduğu bildirildi. Ayaklanan muhalifler hükümeti devirerek geçici bir hükümet kurdu.

Başbakan Bitkeri Yardımcısı Atalbek Japarov, Talas'ta polis memurlarının ölümüne ilişkin soruşturma başlatıldığını açıkladı. Olaylar üzerine ülkede olağanüstü hal ve sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Bişkek'te devlet başkanlığı binasının önünde toplanan binlerce gösterici polislerin araçlarına ve yıldırılarına el koydu. Göstericilere ateşli silahlarıyla polislerin ilerlemeleri durdurmaya çalıştığı, ancak başarılı olamadıkları bildirildi.

Ülkenin güneyindeki Talas kentinde de valilik binasının ardından belediye binasını da işgal ettiği, Gökçe'nin merkezinde ise de 30 bin kişi civarında eylemci olduğu söylendi. Eyaletin sivil toplum kuruluşlarıyla görüşmeler yapıldığı, Cumhuriyetçilerin Lider Kazım Lider ile Sözcü Joroyev'den tarihinde ilk defa "Bu, Rio de Janeiro'nun tarihindeki en büyük sel" felaketi ilan edildi.

Başkent Bişkek'te parlamentoya giren muhalifler, yakaladıkları polisleri dövdü. Televizyon yayınları kesilirken ülke çapında internet bağlantısı kurulamıyor.

'Lale Devrimi' yaşanmıştı

Kırgızistan'ın ABD'nin kara de Rus askeri üssü de yer alıyor. 2005'de bakın seçimi geçti seçimlere muhalefetin ciddi tepkisi üzerine iktidar Başbakan Kurmanbek Bakiyev'in devrildiğini ardından bir süre Devlet Başkanı Askar Akayev "Lale Devrimi" adı verilen isyanlarla devrilmiş, ardından Bakiyev iktidarı gelmişti.

TAYLAND'DA GERİLİM TIRMANIYOR

'Kırmızı Gömlekliler' meclisi bastı

Dış Haberler Servisi - Tayland'da gayrimeşru görülükten hükümeti seçip-devirmekten için yaklaşık bir aydır protesto gösterilerine devam eden muhalifler, dün de meclis binasını yürüdü. Daha ilk saatlerinde eski Başbakan **Taksin Şinavatra** yanlısı "**Kırmızı Gömlekliler**" polis kordonunu ve demir parmaklıkları aşarak meclis binasını bir bir ele geçirdi. Gösterinin görevlilerinin silahlarına da el koyan protestocular, meclis bahçesinde 20 dakika Taksin'in resmi geri çekildi. Bazı milletvekilleri ise meclisteki yangınsıyla tanımadıkları meclisi kaçarken, Başbakan Yardımcısı **Suthep Thaugsuban** ve bazı bakanlar çarpışmalar sırasında helikopterlerle ülke yerine kaçtı.

Öyküler üzerine Bişkek olağanüstü hal ilan edilmişti. Başbakan **Abhisit Vejjajiva** ise Washington'da 12-13 Nisan'da yapılacak nükleer güvenlik zirvesine katılmak üzere ABD'ye yapacağı gezisini iptal etmiş bildirildi. Erken seçim kararı verilene kadar protestolarını sürdürmeye kararlı gösterilen "**Kırmızı Gömlekliler**" Bangkok'un merkezinde gösterilerini sürdürüyor.

(REUTERS)

Başkent Bangkok'ta göstericiler meclis binasına parmaklıkları aşarak girerken kentte olağanüstü hal ilan edilmesine rağmen olaylar sürüyor.

SAĞNAK

NİLGÜN CERRAHOĞLU

Vatikan-Gate'in 'Cemaati'...

Vatikan'ın "pedofili" skandalları zincirine, gün geçmeyen bi yenisi eklenmekte...

Zincirdeki son halkayı, "Rahibin Legionerlerin" olarak anılan bir "Katolik cemaati" komutanının "tuğgeneral" görevine atılır...

"Dünyanın cemaat ideali" kitabı "Pinokyo kafalarında", hiç kesintiye uğramayan bilgisizliğe dayalı tamamen olanca ile yeni bir vahşi kazandığı...

"Rahibin Legionerleri", "Opus Dei" ile birlikte Katolik dünyasının en genç ve etkin cemaati.

"Cemaat" ya da -artık rasel

isimlendirmeniz... - "rahibin" komutanı **Marciel Maciel**, 2008'de yaşama gözlerini yumana dek muazzam sevgiler edinmiş, **II. Jean Paul'un** kanatları altında Vatikan'ın "olanaklarından kazanarak" 18 ülkede üniversiteler, okullar açmış, Ülkeler Meksika'da cinayet işlemiş bir yere ulaşmış, rehoiye ve siyasetçinin en yüksek katmanlarını yönlendirmiş...

Komşuya sayılan ayetin İtalya'nın "*Il Fatto*" gazetesi, dünkü "Dış ve dünya gündemi sarsan tanıklıklarını *Meksika Devlet Başkanı* **Fox** *Adlı*mlarındaki bakanlar, Başkan'ın kansı, *Başkanlık sarayı* ve kadın medya patronu "Televisa" patronu **Emilio Azcarraga** *ABD Meksika Büyükelçisi'nin eşi, Papa ile Letonyalının yeğli* diyerek, dünyaya ve ardından eklüyor: "*Öte*" zen sonra, Devlet Başkanlığı eşi *Genie tar "Letonya" olan* **Calderon** *cümlesini* Bakan adaş) **Lopez Obrador** *cümlesi eşiyle evlendiği için bu makama gidemedi...*" (8 Nisan) diyor.

"Kaldı her yere sonsuz", bölgesine göreli bir "cemaat ederi", "sempatisi" ve "ilişkileri"...

Katmanlı yere diyeniyor. Ama Vatikan bayılır beni bulmuştu.

Bekliz eski Letonya, cemaatten ayrılabilen sonra, tarihçi Ideal Marciel'in tacizine uğradıklarına dair, 10 yıl önce "Vatikan'a şikayette bulunmuş"...

O tarihte Papa II. Jean Paul

Marciel Papa **XVI. Benediktus/Ratzinger** ile eski cemaatteki adı "Empresyon" diye bilinen "*Grupi Cgreates/Doktrinen Kurulu*"nun üyesi.

Oy doğrudan onu yıllarca yakın danışmanı bu kurumun başında kalan ve dokunulmaz ilanedin için dışarı bilen Ratzinger'e bırakıl söyler.

'Gençleri zapturapta alan tarikat!'

"90'lı yıllar sonrasında tacizi sikayetlerden sonra bunada artık bu yönüne çıkmaya başlarınış...

Ironen gibi sapo Katolik cikelerde hükümetler, araştırma komisyonları kurmakta...

ABD de avukatlar, kurbanlar adına davalar açıyor. TV'lerde belgeseller yapılıyor...

Rahipler, Kilisenin bizi izlenen, "hatır ettiğini, onu ve yıl dönümünü gördüğü ve sürdürmekte sorunlarını "cemaat önleme" karşı kisve içinde bir yapılmını aldırmak istiyor.

Ancak Marciel yıllarından, Papa II. Jean Paul tarafından korunduğu için bir şey yapamıyor. II. Jean Paul, "Gülley Amerika'da gerçeği tarikatın zapturapta aldığı için" Marciel lisansa hocasına gerekiyor geçiyor. Ancak Vatikan'ın o yıllardaki **Başbakanı Kardinal Angelo Sodano** gerçeği ve "*Aman ne!*" diyor: "*Sakın ola! Marciel efsanevi çocuklar!*".

Avukatlara karşı Vatikan'ın 'dinler savaşı'

"Tecavüzcülerle suçlanırken" adına Amerikalı hukuk bürolarına bağlan, "tedavi yasaklar", "tarikatçılar", yerine, doğrudan ABD Yüksek Mahkemesi önünde: "Kafkasya karşı sözü açmak" diyebilmelerine sevk eden zincirdeki kritik kilitlerdeki bir bu **Legionerleri** mühürü...

"Vatikan'ı diğerleri" olarak eden avukatlardan **Anthony DeMarco** örneğin, cemaat tarafından korunan tarikat lideri Maciel'in öykülerinin, FBI'lar tüm da ovaği, bu kez MEN yönünün bu yana Vatikan'ın mahkeme bildiğini ileri sürüyor. ("La Stampa", 9 Nisan)

Peşinde mahkeme olan sonraya başlıyorsa **"ABD'li avukatlar cezbedemiş"** mesajı, Vatikan'ı "dünya örtüsü" suçlamak...

"Çok yargı" önünde hesap vermek ürünü kilisesi Vatikan'ın bunu karşı gelişmediği strateji ise: II Devlet Başkanı olarak "Papa'nın dokunulmazlığını" ileri sürmek. 20 Sayın toplantıya gerçekleştirmeyeceği, "dünyası" olduğu derine sığınmak.

Bunun yanı sıra "sağlıçanın cemaat felsefine" koruma sağlıyan "tarikatı ideal en yüce sandığı" **Sodano**, her hâlükârda tüm sempatiklerinin cemaat arkasındayız" di yerek yeni dünyada değişe açıyor ve bilseder başka merkezi sonunda sahayor.

"Para canlar" Ayrıntılı araştırılan, için "mahkemi yapmayalı" olarak sağlıyor ve meşhuyun süreci belgili sadırmak sürecini ekarıcılı beslemeyle sağlıyor.

Mevcuda sürekli yayınlarını medyayı desteğine bulunan "New York Times"in, Kanadalıdan tayılık yapan "*Vatikan Kabloları*" mağazı dolduğunu ima ediyor.

Yönetim gerçeği ebeşi mümkünmüş" sürecy karşılığı, eşlerini evliliklere, sıla hâlâ araştırmaları ve i ani ceyinin "*modern dünyanın*" da cezalarak "*sabuyancı/hazırcı yazarlar olarak*" ceza vermek bilmedim, intikam amaçlı peşinde olduğunu söylüyor.

ABD de sadece "NYT" değil, "*Washington Post*" gibi gazetelerin Başkan **Nixon**'un istifasıyla sonuçlanan "Watergate"te parsiller kurduğu bu devasa skandal karşısında, Vatikan'ın beklemediği "sarsıntıya sebebiyetin" ne olduğu etkin cevabı meçhul.

nilgun@cumhuriyet.com.tr

AĞIR DUYANLAR DİKKAT !.
ROYALTONE
İŞİTME CİHAZLARI
İşitme kayıpları ve kulak çınlamalarında ROYALTONE konforu ve kalitesi
%100 digital dijital kanal işi
SSK, Bağkur Emekli sandığı
KREDİ KARTINA 10 TAKSİT
www.digimer.com.tr
DİGİMER İŞİTME, DUYMA VE KONTİĞ İŞİTME MERKEZLERİMİZ
İst. Şişli : 0 212. 234 81 36 Ankara : 0 312. 221 74 66
İst. Bakırköy : 0 212. 311 17 01 Bursa : 0 224. 220 11 66
İst. Güneşli : 0 212. 603 72 82 Adana : 0 322. 458 43 66
İst. Göztepe : 0 216. 359 21 21 Aydın : 0 256. 212 91 91
İzmir-Karşıyaka : 0 232. 364 22 36 Manisa : 0 236. 232 89 65
İzmir-Çiğli : 0 232. 396 39 35 Samsun : 0 362. 432 11 82
İzmir-Alsancak : 0 232. 463 74 90 Antalya : 0 242. 322 74 65
İzmir-Bornova : 0 232. 463 74 90 İzmir-Bornova : 0 232. 463 74 90 İzmir Bayraklı : 0 232. 329 45 85
İzmir Bayraklı : 0 232. 329 45 85 Kocaeli : 0 262. 322 69 15
Mersin : 0 324. 239 33 37

Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.'ye ait Sicil-6 Cilt No: 1432/51-1435/20 numarasına girilen pusulasız Kürşbohtiştur. Hükümsüzdür.

Kalbinizi Koruyun
TÜRK KALP VAKFI
19 Mayıs Cad. No:8 34371 ŞİŞLİ/İSTANBUL
Tel: (0212) 291 97 00 (pbx) www.tkv.org.tr

TC ADANA 3. AİLE MAHKEMESİ

Esas No: 2009/130 Karar No: 2010/37

Davacı, YASEMİN GÖÇTEN'de Davalı, MURAT GÖÇTEN aralarında görülmekte olan boşanma davasının muhakemesinde verilen kararı gereğince;

1- DAVACI H. TÜRKÖNE ilçesi, Kocaseğmen Köyünde, Cilt 28, hane 230'da nüfusa kayıtlı, ALİ ve FADİME'den olma, 29.04.1983 doğumlu, davacı YASEMİN GÖÇTEN ile aynı hanede nüfusa kayıtlı, MEHMET'in DOĞUŞ'tan olma 20.06.1979 doğumlu davalı MURAT GÖÇTEN'in EVLİLİĞİNİN BOŞANMALARINA,

2- Müşterek çocuklar Nehir ile Davuda velayetinin Annesi ile sürdürülmesine davacı annesine, velâyetlerine,

3- Müşterek çocuklar Nehir ile Davuda lehine babaları Davalı tarafından her çocuğun ayrı ayrı olmak üzere aylık 200 TL tutarında iştirak nafakası ödenmesine, bu nafakaların her yıl Aralık ayında bir önceki yıla ait TÜİK tüketici fiyat endeksi oranında artırılarak ödenmesine,

4- Velayeti davacı annesine verilen çocuk 2009 yılı Dini Bayramlarından birinci gün sabahı saat 09.00'dan akşam saat 18.00'e kadar, ikinci gün sabahı saat 09.00'dan akşam saat 18.00'e kadar, üçüncü gün sabahı saat 09.00'dan akşam saat 18.00'e kadar, Dini Bayramların birinci gününün saat 09.00'dan önce başlaması halinde bir önceki gün saat 18.00'den sonra, ikinci gününün saat 09.00'dan önce başlaması halinde birinci gün saat 18.00'den sonra, üçüncü gününün saat 09.00'dan önce başlaması halinde ikinci gün saat 18.00'den sonra babasına teslim edilmek üzere davalı baba tarafından velâyetinin kullanılmasına,

5- Davacı annenin velâyeti altında bulunan çocuğun Dini Bayramlarından birinci gün sabahı saat 09.00'dan akşam saat 18.00'e kadar, ikinci gün sabahı saat 09.00'dan akşam saat 18.00'e kadar, üçüncü gün sabahı saat 09.00'dan akşam saat 18.00'e kadar davalı baba tarafından görülmesine,

6- Davacı annenin her ayın birinci ve üçüncü Pazar günleri saat 09.00'dan akşam saat 18.00'e kadar çocuğu görmesine,

7- Davacı annenin çocuğun velâyetinin kendisine verilmesi halinde çocuğun velâyetinin kendisine verilmesi halinde çocuğun velâyetinin kendisine verilmesi halinde

KAVŞAK

ÖZGEN ACAR

Ankara-Erivan-Vaşington Sacayağı!

Türkiye-Ermenistan-ABD arasındaki karşılıklı ilişkiler süresinde inişi çarşı diplomasi trafiğinde yeni bir çıkış yaşandı, bir ikinci çıkış da belirmezken hatta basında Vaşington'da yaşanacak.

Gerçek dünü yaparak yalan geçmişte olup bitenleri anımsatarak bu çıkışların çoğu yönünü değerlendirmek daha da kolaylaşabilir.

16 Ekim 2009...

Zürih'te Türkiye ve Ermenistan Dışişleri Bakanları **Ahmet Davutoğlu** ile **Edvard Nalbandyan** komşuluk ilişkilerini çerçevelendirmek amacıyla bazı protokolleri imzalıyorlar. Ev sahibi Cenevre dışında, ABD, AB ve Rusya Dışişleri bakanları da arada bir temasta bulunup tanıklık yapıyor, iki bakan imzalarını atarken masanın altında kimin kimin ayağına bastığı saptanamıyor.

Diplomatik temsilciliklerin açılması, hükümetler arası çeşitli konsültasyonların kurulması öngörülmüştü. Ayrıca, en önemli adım, protokollerin yasama organlarından geçip yürürlüğe girmesinden iki ay sonra, iki ülke arasındaki kara da açılacaktı.

Türkiye, Dağlık Karabağ sorunu çözülmeyinceden sınır açma kararı ile Azerbaycan'dan gelecek tepkiyi daha göze almıştı. Nitekim Bakü'dan siyasal tepkilerin yanı sıra petrol ve doğalgaz fiyatı ile tarifeden doğabilecek özel "indirime tavsiye" olarak geldi.

12 Ocak 2010...

Ermenistan yasaları protokollerin parlamentoların onayından önce Anayasa Mahkemesi'ndeki geçmişini değiştiriyor. Mahkeme, Ermeni *Anayasası'nın 11. maddesindeki "... 1915'te ilan Ermenistan'da (Türkiye) işlenen soykırım suçunun tanınması ve kınanması için sonuçsuz çabalar durdurulmalıdır"* ibaresine gönderme yaparak protokolü "çekinceli" duruma sokuyor. Böylece protokolün öngörülen ve Türkiye'nin istediği "bağımsız tarihçiler komisyonu" da rafa kalkıyor.

Ayrıca mahkeme, protokolün "karşılıklı sınırlara saygı duyulmasını" kurulmuş Sovyetler Birliği ve Türkiye arasındaki Kars Antlaşması ile belirlenen ortak sınırın geçmişlerden gelmiş olduğu için kabul edilemeyeceğini, ancak Ermenistan'ın 1991'de kendisinden sonraki anlaşmaların tersi için pek de dikkatli olmadığını gördü.

Mahkeme, "duruşup" rolü oynayarak daha denize bile inmemişken bir başka Titanik'in yara almasına neden oldu.

19-28 Ocak arası...

Davutoğlu, Cicilo'da Ken Nalbandyan'la telefonla anlaşarak Anayasa Mahkemesi kararı hakkında *"Bu ne şeydir bu ne tafsirsiz sorgular"* yönlerinin yakınmakla kalmadı, 28 Ocak'ta Londra'da kendisiyle 15 dakikalık bilgilendirmede *"Zeytinden dinlik, fıstıktan dinlik"* havası ile karşılaştı. Protokol sürecî tıkanmıştı.

Bu arada ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı **Philip Gordon** *"mahkeme kararının protokolleri sınırlamadığını, herhangi bir koşulun bağlanmadığını"* söyleyerek Erivan'a erkek gitti.

Derken Türkiye'de muhalefet partileri, özellikle Azeri cephesinde, *"Protokol Siyasekoru"* ile saldırdılar.

Ermenistan Cumhurbaşkanı, adına tek Ankara'nın gazozuna tıkınç veren Dış Siyaset Başdanışmanı **Vigen Sarkisyan** *"protokolleri imzalanır gibi çekmek için bir yasa tasarısı hazırlıyoruz"* teklifi ile her şeyin üzerine bir kiz de o dikti.

4 Mart...

Biyaskaya en büyük darbe ABD Temsilcileri Meclisi Dış İlişkiler Komitesi'nden geldi. "Soykırım" kararının onaylanan 292 sayılı kararı, Komitenin "başkanlık" toplantısında 1 oy farkla kabul edildi.

Kararla tepki olarak Vaşington Büyükelçisi **Namık Tan** "danışım" için Ankara'ya çağrıldı.

İki ekonomik ilişkileri geliştirme girişimiyle ABD'ye gidecek olan Dış Ticaret Bakanı **Zafer Çağlayan**'ın ziyaretinin yanı sıra, Türkiye-ABD İş Konseyi toplantısı ve TÜSİAD yetkililerinin Vaşington gezileri de iptal edildi.

Başbakan **Recep Tayyip Erdoğan**, 12-13 Nisan'da davetli olduğu Vaşington'daki Nükleer Güvenlik Zirvesi'nin "kalitesizleştirilmesi, gereksiz bir bahan arkadaşının gösterişçiliği" söyleyerek komisyon kararını önemsemeyen ABD yönetimine sert tepkisini açıkladı.

28 Mart...

ABD Dışişleri Bakan **Hillary Clinton**, telefonda 40 dakika konuştuğu Davutoğlu'nun ısrarından sonra Türkiye'den geri çağırılan büyükelçi Namık Tan'ın görevine dönmesini açıkladı. Erdoğan'ın ise ziyareti "Kasım'da Türk bayrağının dünyanın dört bir yanında dalgalanacağı" sözleriyle Türk kamuoyuna "Vermem ol!" söylemini bir kez daha yineledi.

7 Nisan...

Telefon diplomasisinin ikinci ısrarı olarak Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Büyükelçi **Feridun Sinirlioğlu**, sürmüş bir bahisede Erdoğan'ın bir makalesinin "*özel temsilcisi*" olarak Erivan'a gönderildi. Orta Nalbandyan, ardından Sarkisyan ile görüştü.

Sarkisyan'a verdiği göyle dönüdüğü basına yansıdı; *"Protokollerin imzada değilse imza vefalı bağlayıcı ülkenin başarısız, karşılıklı olarak kamuoyunun etkisini geçebiliyor. Protokoller kamuoyunda oluşturulan olumlu atmosfer içerisinde onaylanmalıdır. Başlanan sürecin tamamlanması, Vaşington'da gözlenen olumlu değişimi oluşturmaktadır."*

Sarkisyan.

Sinirlioğlu.

Erdoğan 6 yıl önceki Ermenistan Başkan-**Robert Kocaryan**'a da bir mektup göndermiş, ancak bir arta boşu bile artırı anlamamıştı. Birkaç gün önce Obama, Sarkisyan'a da son olarak, nükleer zirveye davet etmekle kalmadı, kendisi ile ikili bir görüşme yapacağını da açıkladı. Bunu karşılık her nedense Azerbaycan Başkanı **İlham Aliyev**'i davet etmesi.

Obama, dünkü pek çok konuşmasında olduğu gibi görüşme yapacakları Beyaz Saray Sözcüsü **Robert Gibbs** günlük basın toplantısında, "Erdoğan-Obama" arasında ikili ya da "Erdoğan-Obama-Sarkisyan" ile üçlü görüşme öngörülmediğini açıkladı. Ancak, "Obama ve Erdoğan'ın dünyanın farklı bölgelerinin *benzer yarı yana olmalarının bağında hizmet yapıyoruz. Böylesine bir ülkeye komşuyuz ancak ilişkilerimizi ilerletmeye kararlıyız"* dediği, Obama ile Sarkisyan'ın görüşmesinin "*yapıcı bir ortamda gerçekleşeceğini*" söylemesi, Ermeni kamuoyunda "ziyaretsiz" karşılanmış olduğu yönünde yorumlandı.

Erdoğan, Sarkisyan ve başka devlet adamları ile görüşecek. Davutoğlu da yabancı bakanlar ile görüşmeyi sürdürecek. Ermenistan'ın diplomatik Vaşington'da, Ermeni'nin Mahkemesi kararının göz ardı edildiği bir ortamda Erivan'ın *"ver-al"* siyasası adım adım başarıyla ilerliyor. Su ona kadarki geliyorlar, Zürih'te fasbandyan'ın Davutoğlu'nun evişme boşluğu görüyor!

Erdoğan, her türlü tahrişi yapmaktan sonra Obama'nın 24 Nisan konuşmasında "soykırım" sözcüğünü bövlece en azından bu yıl da kullandırmayacaktı. Bu da onun başarısıydı!

Elmek: ozgenacar@gmail.com Faks: 0312. 442 79 90

Kırgızistan'ın devrik devlet başkanı, taraftarlarını toparlayarak tekrar Bişkek'e girme çabasında

Bakiyev'in karşı atak hazırlığı

OSMAN KARAKAŞ

BİŞKEK - Kırgızistan'da devrik yönetimin bütünü devrimcilerin yönetimi ele geçirmeleriyle ardından yağmalama ve yakmalar devam ederken, Celalabad kentine sığındığı bildirilen devrik devlet başkanı **Kurmanbek Bakiyev**'in taraftarlarını toplayarak başkent Bişkek'e yürümeye çalıştığı yolunda haberler alınıyor.

Dün Özbekistan sınırındaki memleketi Oş kentine giden, oradan da Celalabad'a geçtiği bildirilen Bakiyev'e taraftarlarını ordusuna için bölgeye yaklaşık 500 kişilik otuzar otobüs yola çıktığı, yol üzerindeki bazı kentlerde de Bakiyev taraftarlarının gösteriler düzenlediği bildirildi.

Oş bölgesinde Bakiyev taraftarlarının muhalifleriyle çarpıştığı, Celalabad kentinde bir miting düzenlendiği ile geçen haberler arasında.

Başkent Bişkek'te eski Türk Büyükelçiliği'nin bulunduğu bir alışveriş merkezini yağmalarına gelişmiştir bulunan grupta ateş açıldığını, Devlet Başkanlığı, Saraya yağmalamaya devam edildiği, Dünyanın yüksekten kanıtın pencerelerinden uçuşuldular, dosyalar, boyalar atıldığını, bakanlığın çeşitli muhafızlarından da silahı sesleri yükseldiği bildirildi. Bakiyev ile oğlunu ele 3 ülkenin de yağmalanıp yakıldığı bildirildi.

▶ Yönetimi ele geçiren geçici hükümetin başkanı Otunbayeva (solda) 6 ay görev yapacaklarını ve ülkeyi seçime hazırlayacaklarını söyledi. Devrik Bakiyev (sağda) kaçtığı Celalabad kentinde taraftarlarını toplarken, geçici hükümet ülkenin büyük bölümünde durumu hâkim.

Yeni anayasa

Önceki gün geçici hükümete göre 500, bazıları bu rakamların göre 69 kişi-

nın öldüğü, 520 kişinin yaralandığı olaylarda bir Rus kadın gazetecinin de öldürüldüğü öğrenildi. Olayların ardından bütün ülkenin devrimi geçici hükümetin başına geçen eski Dışişleri Bakanı **Roza Otunbayeva**, ilan ettiği ilk kararlarından "**geçiş ve adil**" devlet başkanlığı seçimleri için koşulları oluşturmak üzere 6 ay boyunca görev yapacaklarını açıkladı. Bakiyev'in taraftarlarına toplanma çağrısında bulunduğu Özgen ilçesinde ise 3 ülkenin de yağmalanıp yakıldığı bildirildi.

Önceki gün geçici hükümete göre 500, bazıları bu rakamların göre 69 kişi-

Bişkek'te yağmalama olayları sürerken, güvenlik güçleri, muhalifler arasında çıkan çatışmalarda bakanlar kurulu toplantı olaylarına şiddetle tepki gösterdiler. (Fotoğraflar: AP)

Kriz masası oluşturuldu

BİŞKEK (AA) - Türkiye'nin Bişkek Büyükelçisi **Nejat Akçal**, Kırgızistan'ın bazı kentlerinde Bişkek'teki olaylarında ölen ve yaralananlar arasında Türk vatandaşı bulunmadığını, ancak Türk kuruluşlarının ait işyerlerinin yağmalandığını bildirdi.

Büyükelçi Akçal, Kırgızistan'daki son gelişmelerde ilgili olarak yaptığı açıklamada, durumu yakından takip ettiklerini belirterek, büyükelçilik bünyesinde kriz masası oluşturduklarını, bulunmakta Türk vatandaşlarının dikkatli olmaları çağrısında bulunduklarını söyledi. Akçal, Türk Hava Yolları bürosunun zarar görmediğini, ancak Denizbank'ın ATM'lerinin hasara uğradığını, bunda Türk mağazasının yağmalandığını duyurdu.

ABD üssünü kapattı

ABD, Bişkek'deki Manas Havalimanı'nda bulunan ABD askeri üssü üzerinde de çalışmaları geçici olarak durdurdu. Böylece Afganistan'daki NATO güçlerinin operasyonlarında destek için kullanılan üssü yaptan uçuşlar askıya alınmış oldu.

VEFAT VE BAŞSAĞLIĞI

Çok sevdiğimiz öğretmen arkadaşımız

NAZAN EREN'i

Kuşadası'nda elim bir trafik kazasında kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşıyoruz. Ailesi ve tüm sevenlerine başsağlığı dileriz...

ANKARA 50. YIL LİSESİ YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİ

ANMA

Dünya yine, çağdaş aydınımızı, Sevgili öğretmeni

DR. HALDUN DİRESKENELİ

Sensiz geçen 6 uzun yılın her anını özlüyoruz.

Bilim adamlığında NASA'nın başı çekiyordu. Gelişmiş ülkeleri sevgiyle dolaştı. Ne yazık ki çok sevdiğin ülkeni içindir, yoksulluk ve ümitsizlik içerisinde. Cumhuriyetimizin temeli olan fen ve sosyal hukuk disiplinlerinin hızla uzaklaşmakta olan bu ülkeyi dünyada yaşamak yerine kafa bir an önce kaldırmak arzusundaydın. Zaten yaş 66'ya yine tamamı eder...

Çok sevdiğimiz ve uğurlarında çalıştığımız Atam ve Atatürk'ün büyüyorlar ve çağ ilkeli gelecek olarak yetiştiyorlar. Müsterek ol. Işıklar içinde yat.

Ailen ve Seventerin

VEFAT

Baromuzun 18585 sicil sayısında kayıtlı

AVUKAT

CELALE BANU KOÇER

vefat etmiştir.

Aziz meslektaşımızın cenazesi 08.04.2010 Perşembe günü (Bugün), Çengelköy Kerim Aydınlar Camii'nde kılınacak öğle namazını müteakip, Çengelköy Mezarlığı'na defnedilecektir.

Merhuma Yaradan'dan rahmet, kederli ailesine ve meslektaşlarımıza başsağlığı dileriz.

İSTANBUL BAROSU BAŞKANLIĞI

T.C.
AKYAZI 1. İCRA MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN
TAŞINMAZIN AÇIK ARTTIRMA İLANI

Dosya No: 2009/1196 tal.

Satılacak parçaya gayrimenkulün kısa vasfları

TAŞINMAZIN YAPILMAYIŞI

Sakarya ili, Akyazı ilçesi Küçükçek köyü, Köyiçi mevkii 56 pafta 1297 parsel No'lu tarlanın.

TAŞINMAZ MAAL OLARAK

Akyazı Belediye Başkanlığı'nın 27.10.2006 tarihli yazıları da eşrafı, arsanın 2 kadı ıslah sahasında kalmadığı cihetle imar durumu verilmemiştir.

TAŞINMAZIN GENEL VASFI

Taşınmaz Sakarya ili, Akyazı ilçesi, Küçükçek Köyü, Köyiçi mevkii 56 Pafta 1297 Parsel No'lu arsa cinsi 693 m2 miktarında, 21 adet betonarme konut ve ticarethane inşa edilmiştir. Depo-nde 69x12 m2 ebatlarında 828 m2 alana sahip olarak betonarme arsiç yapı mevcuttur. Bu yapının ön kısmında yapının devamı niteliğinde ve aynı ebatlarda 828 m2 alana sahip olarak betonarme arsiç yapı mevcuttur. Yapı bitümlü zehirsiz kum ve çimento ve bol su ile kat kat sıvanmış yapının olarak iskele edilmiş bir durumdadır. Zemin katta bir adet büyük kullanımlıklar olup orta kolon diğer alanlar olup arsaçlı kullanımlıklar. Zeminin beton sıvı kaplıdır. İşten sıvalı ve boyalıdır. Depomun elektrik - sayaç mevcut olup, tesisatında iskan onaylı bir kontrolludur.

Atölyen olarak kullanılan ünitenin kısa üç oda, bir sahası, bir mutfak, banyo ve kazan ve ham yüzeyde bitüm bulunmaktadır. Dükkanın zemini parke ile ediyi ve kaplanan dir. Kendisi ve mutfak, kısmen kısmi seramik döşemeli. Kapı pencere alüminyum doğrama camlıdır. Muhtemlu mevcut - sıvası ve ham yüzeyde bitümlü kaplıdır. Hükümetin iskân onayı bulunmaktadır.

Taşınmaz bulunduğu yer Küçükçek Belediye Oş gelmesi, beser Florası'nın 1 kmsi uzaklıkta kalmaktadır. Hattı yüzölçümü yok yapmaktadır. Kötürücü bekle bulunmaktadır. Ayak mitrası ile kat yapılmasına ilişkin kalmaktadır. Her türlü kamu hizmetlerinin faydalanır durumdadır.

TAKDİR OLUNAN KIYMETİ: 199.000,00 (YÜZDOKSANDOKUZBİNTÜRKLİRASI)-TL

1 - İcra 05.2010 günü saat 11.30-12.00 arasında Akyazı İcra Müdürlüğü'nde açık arttırma suretiyle yapılacaktır. Bu arttırmada tavsiye edilen değerin %60 ını ve üçüncü ihalede ise en az arttırma bedelini satış memuru tespit edecektir. Bu arttırmada muhammen bedelin %40 ını nakden alacaklılara alınacağın ve satış pulunun ödenmesi gerekmektedir. Bu şartı yerine getirmeyen kimse arttırmaya girmemektedir.

2 - Arttırmaya iştirak edeceklerin, tahmin edilen değerin %20 si oranında pey akçesi veya bu miktar kadar banka teminat mektubu vermeleri lazımdır. Satış peşin para ile olup, satış üzerinden 01.06.2010 günü gayrimenkul üzerine satış tescil edilecektir. Tellallığa ve satış pulunun, ihalenin onayına ve satış pulunun ödenmesi gerekmektedir. KDV ihale vergisi ve değer artış vergisi ile ilgili ihale üzerine alıcıya ait olacaktır. Bu hususta ihale öncesi ve sonrası ilgili vergi dairesinden bilgi alınmalıdır.

3 - İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin ve bu gayrimenkul hakkında tasarrufun devrinine haiz ve gösterilen adlar olan ailelerinin dayanağı belgeler ile (15) yirmi iş günü dahilinde belgelerini bildirmeleri, aksi takdirde faizleri tapu sicil müdürlüğü payına göre bankaya faiz hesaplanacaktır.

4 - Satış bedeli hemen veya verilen mühlet içinde ödenmezse ihale en fazla arttırmada 137 üncü maddeye, geçerliğine ilişkin şikayetler ise 9049 sayılı kanun ahkamına göre yapılacaktır. Bu ihale arttırmada farkına ve 9049 sayılı kanun ahkamına göre yapılacaktır. Bu ihale arttırmada farkına ve 9049 sayılı kanun ahkamına göre yapılacaktır.

5 - Satılmaya esas taşınmazın ayrıntılı bilgisi ve görülmesi için dilekçe ekli olup ilgilerin mahkemiz 2009/ 1196 tal. sayılı dosya numarasıyla müracaatları ilan olunur.

Not: Tarafsız satışlığa taşınmazların hallerde ilgili bu ilan tebliğ mahiyetinde kabuldür.

İİK. m.126/

(*) İlgililer tahliye/teslim hakkı sahipleri dinlenebilir.

(Kopya: 227737)

Taliban'ın bombalı saldırıları onlarca okulun yıkılmasına yol açtı. (Telgraf: AP)

Pakistan'da 3 okul daha bombalandı

Dış Haberler Servisi - Pakistan'ın kuzeybatısındaki Peşaver kentinde dün 3 okul yıkıldı. Polis yetkilileri, yıkılan okullarda hemen kız, ikisinin erkek okulu olduğunu, bombalamalar sırasında okullar kapalı olduğu için ölen veya yaralanan olmadığını duyurdular. Askeri operasyonlardan kaçan Taliban'ın bölgede panik yaratmak için okulları hedef aldığı belirtiliyor. Taliban yöneticisinin, ülkenin kuzeybatısında son aylarda düzenlediği saldırılarda sadece 6 okul kullanılamaz hale geldi. Bir ucuz Zaferi vilayetinde dün bir NATO helikopteri düştü ve 4 kişi hayatını kaybetti. Helikopterin büyük, ihtimalle teknik sorun yüzünden düştüğü bildirilirken, Taliban helikopteri kendilerinin düşürdüğünü iddia etti.

BANGLADEŞ

Başörtüsü baskısına yasak

Dış Haberler Servisi - Bangladeş Yüksek Mahkemesi, kadının başörtüsü takmasını zorlamanın yasağına hükmetti.

Mahkemenin önceki gün aldığı kararda, **"Eğer bir kişi, bir kadını rızası dışında başörtüsü takmaya zorlarsa, bu o kadının anayasaya göre sahip olduğu temel haklarının ihlali anlamına gelir"** denildi. Kararın, ülkenin kuzey bölgelerindeki bir okuldaki yetkilinin, Sudan öğrencisine başörtüsü takmadığı için hakaret ettiği yolundaki şikâyetin ardından yapılan duruşma sonucunda verildiği kaydedildi.

Bangladeş'teki dindar Müslüman kadınlar muhafazakâr giyimlerine rağmen, pazarlık ve başörtüsü yüzünden 2009'da 50'den fazla saldırıya uğradıklarını açıkladı.

İngiliz ordusunun atış talimlerinde kullandığı hedefler tepki yaratınca Savunma Bakanlığı özür diledi

Camiyi hedef tahtası yaptılar

Afganistan'da savaş eğitimi için yeşil kubbeli cami şeklinde hedef tahtaları kullanıldığı ortaya çıkınca, İngiltere'deki Müslümanlar harekete geçti. Müslüman toplumu temsilcileri, uygulamanın, casusluğun patanayol teklike olarak görüldüğünün işareti olduğuna vurguladılar.

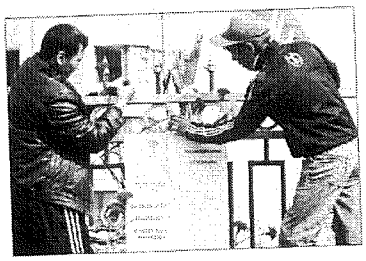
Dış Haberler Servisi - İngiliz ordusunun atış talimlerinde camii şeklinde hedef tahtaları kullandığı, İngiliz Savunma Bakanlığı'nın olayın ortaya çıkmasının ardından özür dilediği öğrenildi.

İngiliz bağımsız gazetesi, dünkü Kuzey Yorkshire bölgesinde bulunan Catterick Garnizonu'ndaki askeri poligonda yeşil kubbeli camii şeklinde 3 hedef tahtasının İngiliz ordusunun Afganistan eğitimleri için kullandığını yazdı. Bu durum, ülkedeki Müslüman toplumun ve dindar derneklerinin tepkisine neden oldu. Gazete, "**The Bradford Council for Mosques**" (BCM) adlı Müslüman derneği yetkilisi **Ilyalak Ahmed**'in konuyu ilgilin **"Müslüman toplum ile ordu arasındaki ilişkiler şu anda çok large. Camilerin hedef tahtası olarak kullanılmaları bize potansiyel tehlike olarak görüldüklerini ifade etmektedir. Camiler tam tersine barışın mekânlarıdır. İngiliz ordusu, camileri hedef tahtası olarak kullanarak askerlerine yanlış mesajlar veriyor. Bu tür besin yıkanta çok tehlikelidir"** sözlerini aktardı.

Gazete, İngiliz ordusu sözcüsünün konuyla ilgili Müslüman toplumundan özür dilediğini kaydetti. Sözcü, **"Atış tahtalarını camiye benzetmek ya da dini duygulara incitmek gibi bir maksadımız yoktu, sadece askeri personelimizin eğitimi için benzer bir operasyon ortamı yaratmaya çalışıyoruz"** diye konuştu.

Yetkililer şikâyetleri dinleyecek

BCM Savunma Bakanlığı'ndan camii şeklindeki hedef tahtalarının ne kısa zamanda kaldırılacağını ve benzer olayların yaşanmayacağının garanti edilmesi talebinde bulunmaktan, ordu yetkililerinin Müslüman toplumun temsilcileriyle konuyla ilgili olaşanüstü bir toplantı kurmaları üzerine bu ortamı gideceği bildirildi.

(Fotoğraf: EPA)

Muhalifenin iktidarı ele geçirdiği Kırgızistan'da, uyaklanmla sırasında hayatını kaybedenler için yas ilan edildi. Halk, Devlet Başkanlığı Sarayı'nı gevreleyen pamuklıklara ölenlerin fotoğraflarını astı. Devrik Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyev ise kendisini devirenlerin güvenliğini sağlamak için ülkeden ayrılmasının ardından ilk kez görüntülendi.

Kırgızistan yas tutuyor

OSMAN KARAKAŞ

BİŞKEK - Kırgızistan'da muhalefetin iktidarı ele geçirmesinin ardından, uyaklanmla sırasında hayatını kaybedenler için yas ilanedildi. Geçici hükümetin Başbakanı **Roza Otunbayeva**, ihtiyarlık ölenler için yas ilan edilerek, dün başlayan anma törenleri bugün de devam edecek.

Ülkenin 7 eyaleti ile başkent Bişkek'te ve Oş, Kırgızistan'ın başkenti yarışı fırdırılırken, Bişkek'teki cenazelerde onlarca kişinin öldüğü Ala-Too meydanında bulunan Devlet Başkanlığı binasının çevresiyle pamuklıklara çekiş beyoldu. Olaylarda 75 kişi ölmüş, 500'den fazla kişi de yaralanmıştı. Cumhurbaşkanlığı binasının çevresini gezen binlerce kişi, ölenlerin fotoğraflarını astı. Devrik Devlet Başkanı **Kurmanbek Bakiyev** ise ülkeden uzaklaştırılmasıyla sonuçlanan gösterilerin ardından ilk kez görüntülendi. Bakiyev'in 63 yaşındaki oğlu **Maksim Bakiyev**'in ABD'de olduğu bildirilirken, meydanlardaki ölümlerden sorumlu olduğu iddia edilen eski Başbakan **Danabek Bakiyev**'in aramalığa açıklandı.

Geçici hükümetin üyeleri bugünkü, başkent Bişkek'teki cenazelerde onlarca gösterici hayatını kaybetti. Geçici hükümetin Başbakan Yardımcısı **Almarbek Atambayev** de temsilcilerle bulunmak üzere Rusya'nın başkenti Moskova'ya gitti. Geçici hükümetin Başkanı Otunbayeva dün yaptığı bir açıklamada, sınırlığı ortak olması gündeliğini Rusya'dan mali ve ekonomik destek istediklerini söyledi. Bakiyev ile geçtiğimiz mayıslarda ülkeyi terkeden **Özbekistan** ise ülkenin güvenliğinin sağlanmasında ABD'nin kontrolünde bulunan askeri üssün kapatılmasının gerekmediğini belirtti.

Rusya'da destek arayışı

Geçici hükümetin Başbakan Yardımcısı **Almarbek Atambayev** de temsilcilerle bulunmak üzere Rusya'nın başkenti Moskova'ya gitti. Geçici hükümetin Başkanı Otunbayeva dün yaptığı bir açıklamada, sınırlığı ortak olması gündeliğini Rusya'dan mali ve ekonomik destek istediklerini söyledi. Bakiyev ile geçtiğimiz mayıslarda ülkeyi terkeden **Özbekistan** ise ülkenin güvenliğinin sağlanmasında ABD'nin kontrolünde bulunan askeri üssün kapatılmasının gerekmediğini belirtti.

GUANTANAMO KAMPI

'ESİRLERİN SUÇSUZ OLDUĞU BİLİNİYORDU'

Dış Haberler Servisi - ABD'nin eski Başkanı **George W. Bush**'un, 11 Eylül saldırıları sonrasında "**terörle karşı-savaş**" gerekçesiyle açtığı Guantanamo Üssü'ndeki esir kamplarında tutulan yüzlerce esirin masum olduklarını bildiği halde serbest bırakılmalarını izin vermediği belirtildi. İngiliz Times gazetesinde yayımlanan haberde, Bush döneminde üst düzey Başkanlık Bakanlığı yapan **Colin Powell**'ın o dönemki başdanışmanı **Lawrence Wilkerson**'un, bir zirvede açtığı dünyaya dönük sansürsüz tanıklığı yıkıldı. Bush ile eski Başkan Yardımcısı **Dick Cheney** ve eski Savunma Bakanı **Donald Rumsfeld**'ın, 2002'de kampta tutulan 742 esirin suçlanmasının olduğunu bildiklerini, ancak "**terörle mücadeleye zarar vereceği düşüncesiyle**" bu kişileri serbest bırakmadıklarını açıkladı.

Bush yönetiminin terörle mücadele politikalarına ve Irak işgaline karşı açıklamalarıyla tanınan Wilkerson, aralarında 12 yaşında çocukların yanı sıra 85 yaşında bir kişinin de bulunduğu esirların çoğunun suç işlediğine dair ciddiyetsiz bilgiler temel bulunmasına rağmen, bilgiler bölgesinden Afganistan ve Pakistan sınırındaki para karşılığında ABD'ye teslim edildiklerini savundu. ABD ordusunda 23 yıl görev yapan Wilkerson, ilkdeğinde Cheney için "**Esirlerin çoğunun masum olmasından büyük rahatsızlık duymuyordu. Onun için birkaç düzeltici tedbirin yakalanmasını amaçıyla yürürlere masumlukinin nasıl yok-nasıl gerektiğini de**" dedi.

Bugünkü Lake Guantanamo alayhında ilişkin veriler en iyi ihtimal yetkili olan Wilkerson'ın duyurusu devrik bilgi Sudanlı **Adil Hassan Hamid**, Mart 2005 ve Aralık 2007 arasında Guantanamo'da tutuldu döneminde tutulmuş bilgilerini belirtiyor.

BAŞSAĞLIĞI

Sabrımızın 10270 sicil sayısında kayıtlı

AVUKAT

ALİ İHSAN AKHUN

07.04.2010 tarihinde vefat etmiştir.

Cenazesi 09.04.2010 Cuma günü kaldırılan merasimi sonrasında Tanrı'dan rahmet, kederli ailesine, yakınlarına ve Baromuz mensuplarına başsağlığı dileriz.

İSTANBUL BAROSU BAŞKANLIĞI

İSTANBUL CUMHUK 23 NİSAN ÇAĞRISI

DÜMLUPINAR ŞEHİTLİKLERİ
DÜMLUPINAR-KÜTAHYA-ESKİŞEHİR 3 GÜN
PROGRAM

22 NİSAN PERŞEMBE
21:45 Kadıköy Haydar Paşa Deniz Lisesi önünden otobüsler.

23 NİSAN CUMA
06.00 Dumlupınar'a varış. 3 Gazeler, Kütahya, anıtları, Emirdağ, Afyon, Eskişehir Cumhuriyet Üniversitesi kampüsü'nde ve Şehitlik ziyaretleri.
Dumlupınar'da Ata'nın 3 şanlı, Şehitler Savaşı Müzesi'ni ziyaret Sakarya'nın Mücadelesi, Sakarya Zaferi'nin Destanı, Bir Halkın Kurtuluş Savaşı, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Kuruluşu, Atatürk'ün Hayatı, Cumhuriyet Zaferi Anıtı
Ulu Önderimiz Büyük'ün temsil edildi Programa Gidiş
21:00 Şehitlik ziyaretçi, Kadıköy'de KONAKLAMA.

24 NİSAN CUMARTESİ
09:00 Kampus Şehitliği Ulu Önderin anıtlarını koruyan kahraman Mehmetçiklerimizin anıtlarını ziyaretleri KONAKLAMA.
16:00 Kahramanlarımızın Kurtuluş Savaşı Kahramanlarının anıtlarını ziyaret, ÜÇMEK'in kuruluş yeri ziyaretleri.
19:30 Toplu hareket, ÜÇMEK'in kuruluş yeri ziyaretleri.

25 NİSAN PAZARTESİ
08:00 Kampus Şehitliği Ulu Önderin anıtlarını koruyan kahraman Mehmetçiklerimizin anıtlarını ziyaretleri KONAKLAMA.
18:00 Eskişehir Hakkâri'ye uçuşu ve İstanbul'a dönüşü.
19:30 Toplu hareket, ÜÇMEK'in kuruluş yeri ziyaretleri.

BİLGİ ALMAK İÇİN: 0537 951 83 34 - 0535 436 93 22

23 NİSAN 2010 PAZARTESİ SEFERİMİZİ

T.C. BEYOĞLU 2. SULH HUKUK MAHKEMESİ'NDEN
GAYRİMENKUL AÇIK ARTTIRMA İLANI
DOSYA NO: 2009/143 TAL

SATIŞA KONULAN TAŞINMAZIN (GAYRİMENKULÜN) CİNSİ, MİKTARI, NİTELİĞİ, ADRESİ İLE PAYLARI

İstanbul Beyoğlu, Şahkurnazbey Mah. 668 ada, 8 parsel nolu bağımsız arsa nitelikli bina ve bahçesi ile 2 nolu bağımsız bölümün tamamı (mülkiyet payı tamamı).

TAPU DAİRESİ: Beyoğlu Tapu Sicil Müdürlüğü'nün 19.08.2009 tarih ve 4752 yevmiye nolu ipoteğine, Şahkurnazbey Mah. 668 ada, 8 parsel nolu 1 Nolu Bağımsız Bölüm nitelikli 2 Nolu Bağımsız Bölüm 13.08.2009 tarihli ve 4752 yevmiye nolu ipoteğine konu gayrimenkuller.

İHTİYATİ HACİZ: Beyoğlu 2. Sulh Hukuk Mahkemesinin 10.12.2009 tarih ve 175 sayılı kararı gereğince gayrimenkulün üzerine ihtiyati haciz konulmuştur.

MUHAMMEN BEDEL: Yukarıda belirtilen gayrimenkulün 1/2 hissesinin muhammen bedeli 1.125.000 TL olup, 1/2 hissesinin muhammen bedeli 562.500 TL'dir.

TAŞINMAZIN BULUNDUĞU YER: Cadde, Sokak, Mahalle: Şahkurnazbey Mah. Sokak, Sokak No: Cad. Apt. No: Kat: Daire: Şahkurnazbey Mah. Cadde/Sokak numarası verilmemiş olup, Kamu Konut Sokak ile Kamu Konut Sokak arasında, Sokaklardan Cadde/Sokak uzantısı ve yüksek yapılaşmanın olduğu bölgede, Kamu Konut Sokak'ta 8 numaralı Kamu Konutlarının 8 numaralı 1 nolu bağımsız bölümü, Dublex tip Kamu Konutlarının

İŞTE KOZMİK BELGE

Balyoz'da Genelkurmay eski Başkanı Org. Hilmi Özkök ile emekli Org. Çetin Doğan'ı karşı karşıya getiren belgeyi Hürriyet açıklıyor. 1. Ordu'daki seminerin raporu, Kösk'te ve savcılıkta.

Raporlardaki imzaya Başbuğ'un

■ Belgedeki imza, dönemin Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı olan Orgeneral İlker Başbuğ'a ait. Belgede, seminerin özel bölümünde, Çetin Doğan'ın resmi ve yasal cercevenin dışına çıktığına dair ciddi çekince ve eleştiriler var.

Sahte bilgilerle hazırlandı

■ Genelkurmay Başkanı Başbuğ bu belgeyi, Aytaç Yalman'ın Kara Kuvvetleri Komutanı, Çötük'ün de Genelkurmay Başkanı olduğu o dönemde "Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı" sıfatıyla sunumla ilgili yapılan incelemede, gelen bilgiler ışığında hazırlıyor.

Darısı ilmler kullanılmış

■ Belgede, Çetin Doğan'ın 4-7 Mart 2003 yılında Genelkurmay koyduğunu göre 'Meric darısı ilmler' ve yasal emirler içinde yürüyen sunumlar devamında, emrivaki sunuşuyla gerçek dışı ve dışı tatbikatlara atıflara bulunduğu görülüyor.

DOĞAN'DAN POLEMİĞE DEVAM

Özkök'ün lisedeki lakabı 'Köstebek'ti

■ Çetin Doğan ile Hilmi Özkök arasındaki polemik devam ediyor. Özkök'ün, "Komik olaya teklifsiz biçimde mi sızdın? Tatbikat sırasında mı sızdın?" sözlerine Doğan, "Ali Fuat Paşa'nın askeri fişindeki ibarede 'Köstebek' nitelemesi yapılmıştı" yanıtını verdi. "Bunu nereden çıkardı" hassasiyetini sorduğumda, Hilmi Paşa'nın askeri fişindeki ibarede 'Köstebek' nitelemesinin yapıldığını söylemişti." ▶Saygı ÖZTÜRK ▶2-3

Arsenal'in hocası Arsene Wenger, Messi için "Sanki Play Station'daymış gibi oynuyor" dedi.

Türkiye Türklerindir

Hürriyet

8 Nisan 2010 Perşembe www.hurriyet.com.tr Fiyatı: 90 Kr GKTC: 1.5 TL

Baykal'dan Abdullah Gül'e çağrı

TÜRKİYE'NİN CUMHURBAŞKANI OL

CHP Lideri, Cumhurbaşkanı Gül'e yaptığı, "Tartışmalı üç maddeyi referanduma götüreceğini açıkla, uzlaşalım" önerisini genişleterek tarihi bir çağrıda bulundu: "Bu fırsatı kaçırma ve Türkiye'nin cumhurbaşkanı olduğunu göster."

Beklenen davranış "Tüketteki bu üç maddeyi, teklifin tonlu 367'den fazla oy alma ile referanduma sunma kararı alındığı anda, kamuoyunun bir cumhurbaşkanından beklediği davranış gerçekleşmiş olur. Türkiye'deki sorunlar da çözülür."

Kastlamalıdır "Cumhurbaşkanı belli bir yargı dışişlemine parçası olmadığını kanıtlediğinde, toplumun diğer kesimlerinin de beklentilerine sahip olduğunu görebildiğinde kimsenin çıkıp da 'Benim cumhurbaşkanım değil' deme lüksü olmaz." ▶2-3. sayfada

■ CHP Genel Başkan Yardımcısı Bülent Arınç, Van'daki taşlı-yumurtalı saldırı ile ilgili basın açıklaması yaptı ve "Baldız gardiyanı AKP'li mahkûmu güvenlik polis müdürü bile soyledi" dedi.

■ MYK üyesi Sarya Sayan da bu sözü gösterildiğini belirtti. Ak Parti yönetimini tek tek tandı. Ak Parti Van İl Başkanlığı'ne saldırıda edilecek partiler hakkında önemsiz başlarını. ▶22'de

Bişkek'te iç savaş

100 ÖLÜ

■ 2005'teki Lale Devrimi ile iktidara gelen Kırgızistan Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyov, iktidarını sağlamlaştırmak için kuvvetli anayasa değişikliğine gitmişti.

■ Muhalifler, parlamentoyu basıp, hükümet binalarını ele geçirdi. Başkanlık sarayının da ateşe verilmesi üzerine Bakiyov ülkeyi terk etti. Geçici hükümet başkanlığına Roza Otunbayeva getirildi. ▶23'te

Türkiye'nin Bişkek Büyükelçisi Nejat Akrol, Hürriyet'e 'Sarılım yarası yeni bir Kırgızistan'la kar-şılaşacağız' dedi.

Sanki Play Station

■ Şampiyonlar Ligi çeyrek finalinde Arsenal'e 4 gol atan Barcelona'nın yıldızı Lionel Messi, bir kez daha dünyanın en çok konuşulan futbolcusu oldu.

■ İngiliz basını ise Messi için "Once Pele vardı. Sonra Maradona geldi... Şimdi yeni kral seçilmiştir" yorumunu yaptı.

BAYERN MÜNİH VE LYON YARI FİNALE ÇIKTI ▶Spor'da

Sarkisyan'la ABD randevusu

ELDEN MEKTUP GİTTİ

■ Başkanlık Erdoğan, ABD'niye tek ilerici Ermenistan Cumhurbaşkanı Sarkisyan'a hitaben, "Washington'da bir araya gelelim" temasıyla mektup yazdı. Dışişleri Müsteşarı Feridun Sinirlioğlu'nun 'özel temsilci' olarak ele değerlendirdiği mektuba, Sarkisyan'ın cevabı gönderildi oldu. ▶20

Ekşimiş sözlük

■ Fark'ında mısınız. Ergenekon davası ile ilgili zengin bir terminoloji oluşmaya başladı. Dava, yavaş yavaş kendi dilini yaratıyor. Daha şimdiden bir ergenekon sözlüğü oluştu bile. Bu sözlük ileride yakın tarihi yazacakların çok işine yarayacak. Onu kaleme alma görevi de bana düştü. ▶23'te

Sarayda gündem İsrail

■ Başbakan Erdoğan ve Fransa Cumhurbaşkanı Sarkozy'nin Elysee Sarayı'ndaki görüşmesinin İsrail gerginliği damgasını vurdu. Erdoğan'ın "Gazze'de baş aktör İsrail'dir" açıklamasına İsrail Başbakanı Netanyahu'dan jet cevap gelmesi, görüşmenin gündeminde gerçi yer tutu. ▶Selçuk ŞİRİYİZ, Ateş Çoku MÜKERREM ▶20

Tanju, Rıdvan seni dinletmiş

Tanju Çolak, Hürriyet'e yakın arkadaşı Erdinç Bilmen'in gazetesinin ulandığı Telekulak skandalından nasıl hakaretler olduğunu anlattı.

■ "Emniyet'teyken, gittim. Müdür Mutlu'ya 'Tanju, çok komik ama Rıdvan Dincer'in "Tanju'ya bir şey yapmayın, gerçekten iyi arıyor, dinleyin" dediği Hakan'ın var mı?' dedi. Bilmem' gönderdi istedim. Hiç vardı. O zaman Rıdvan kendisini kendin sıvalıdım sıyamıyor dedim." ▶21. sayfada

İstihbarat Beşiktaş'ta ▶21. sayfada

Huy aynı huy

BUNLARIN ağababaları zamanında siyasi bir olayı provoke edenleri, örneğin karşı partinin liderini taş yağmuruna tutanları -o zaman nedense yumurta atma bilinmiyordu- tespit etmek hiç de kolay değildi. Ama şimdi öyle değil. Herkesin cebindeki telefon bile, gerçeği saptayıp ortaya koymaya yetiyor.

▶Devamı25. sayfada

43 ülke hazır değildi

GELECEĞİN UÇAĞINI GÜNEŞ UÇURDU

■ Güneş enerjisiyle çalışan prototip açık 'Solar Impulse', ilk uçuşunu gerçekleştirdi. Solar Impulse, bir Airbus A340 boyutundaki (60 metre) el manzası kanatlara sahip bir otomatik uçak ağırlığında (1600 kilo). ▶6'da

Sektörlerle BULUŞMALAR inşaat

Bugün sizleri 12. sayfada AVRUPA KONUTLARI ile buluşturuyoruz.

AVRUPA KONUTLARI

YAŞAM TARZI

BİŞKEK'TE KANLI RÖVANŞ

Kırgız aşiretler ayaklandı, başkan kaçtı

100 ÖLÜ

Dirisi gitti ölüsü bulundu

Başkent'te ölüm polislerin muhaliflerden gözaltına aldıklarından biri saatler sonra yaralı halde yatarken bulundu.

İSYANIN MERKEZ ÜSLERİ

Kırgızistan'da sıkıyönetim ilan edilmesine yol açan Lale Devrimi'nin başlangıcı, önceki gün Naryn'da başlayıp, dün Talas ve Bişkek'e sıçradı. Bakiyev'in başına icra edildi.

2005'teki Lale Devrimi ile iktidara gelen Kırgızistan Devlet Başkanı Bakiyev, iktidarını oğluna devretmeye girişince kuzeyli aşiretler ayaklandı. Olaylarda 100 kişi öldü. Başkanlık sarayını basan muhalifler, Bakiyev'in başkenti terk ettiğini, hükümetin görevi bıraktığını ve kendilerinin geçici bir yönetim oluşturduğunu ilan etti.

■ Nurdan HACIOĞLU/MOSKOVA

TÜRKLERİN İslam'ı kabul etmesinde önemli rol oynayan 751 tarihli Talas savaşının gerçekleştiği coğrafya burası. Eski "Fırtınalı Kıpçaklar ülkesi" anlamına gelen Orta Asya Cumhuriyeti Kırgızistan'da iktidarın karşı gösterilerini sert bir şekilde bastırmaya başlamıştı. Dün iç savaş raddesine varıldı. Kuzey ile yerleşik aşiretler, güneydeki Kırgızistan'da başkent Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyev'in, iktidarı seçimsiz üçüncü oğluna devretmeyi planlamasına isyan ettiler, bunun önemli gün ilan ettikleri Talas şehrinde başladı. Muhalefet liderlerinden Tekebayev, muhaliflerin, Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'teki başkanlık ve yürütme kontrol binalarını ele geçirdiğini ve geçici hükümet kurulduğunu ilan etti. Geçici hükümetin başına ilk eski diplomat bakanlarından Rosa Otunbayeva getirildi.

Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyev'in başkentten ayrıldığı ve güneye kaçtığı da iddia edildi. Muhalefet, SSCB döneminden kalma Kırgız ordusunun merkezi hâkimiyet altına geçtiği, ilerleyen günlerde alınan muhalefet liderleri ile cezaevine giden muhalefet yetkilileri tarafından serbest bırakıldı.

En az 100 kişinin öldüğünü, 400 kişinin de yaralandığını belirtiyor. Sağlık Bakanlığı ise 161 rakamını 47 olarak verdi.

Dün gerçekleşmesi muhtemel Ata-Meken Partisinin lideri Temirbek Akmatbayev'in ise sağlık durumunun ciddi olduğu bildirildi.

Türk şirketleri de hasar gördü

KIRGIZİSTAN'daki isyan ve yağmalamadan temizlik ve mobilya işi yapan bazı orta ölçekli Türk şirketleri de nasibini aldı. Türk tüccarlarının maddi zarar meydana geldi. Türkiye'nin Bişkek Büyükelçisi Nejat Akcal, muhaliflerin devlet televizyonu ve başkanlık sarayını ele geçirdiklerini söyledi ve "Sanırım yarın sabah olduğunu farklı bir Kırgızistan'la karşılaşacağız" dedi. ■ Uğur ERGAN - ANKARA

Rusyacı kuzeye İran'cı dindar güneye karşı

Kırgızistan da Balkan yüzde 85'i Kırgız, yazısı 16'şı Özbek. Özbeklerin çoğu ülkenin güneyinde yaşıyor. Bakiyev, desteğinin çoğunu, yabancı Özbekistan ve İran'a dönen "dindar" güneyden alıyor. Kuzey ise daha yıpazla Moskova yanlısı.

ABD: Hükümet düşmedi

Ülke içi ve dışından birçok çevre Kırgızistan'da artık yeni bir durumun olduğu yönünde değerlendirmeler gelirken ABD yönetimi aksi görüş bildirdi. ABD Devlet Sözcüsü P. J. Crowley, "Bir hükümetin ikrarının sürdürüldüğü düşünüyoruz" dedi.

'Rusya'nın parmağı yok'

Ülkesinin, Kırgızistan'daki olaylarda parmağı olduğu iddialarını reddeden Rusya Başbakanı Vladimir Putin, RIA ajansına yaptığı açıklamada, "Ne Rusya'nın ne de Rusya yetkililerinin Kırgızistan'da olanlarla herhangi bir ilgisi var" dedi. Putin ayrıca yolsuzluklarla mücadele iddiasıyla iktidara gelen Bakiyev yönetiminin aynı tarzda hareket ettiğini belirtti.

İsyan notları

■ Lale devrimi gibi 5,3 milyon nüfusun üçte biri yoksulluk sınırının altında yaşadığı Kırgızistan'da manzara, bee yıl önceki Lale Devrimi'ni hatırlatıyor.

■ Sovyet Moskova'ya kaçmıştı. SSCB'den bağımsızlığını kazandığı 1990'da ilk Sovyet başkanı olan Askar Akayev, 2005'te yolsuzluk ve kayırmacılığa suçlamalarıyla patlak veren halk isyanının ardından devrilince Rusya'ya kaçmıştı.

W.P. köşeyazarı Al Kamen'den iki ay rötarlı iddia

Türk diplomat Kabil elçiliği duvarına işedi

Washington Post Gazetesi köşeyazarı Al Kamen, ABD'nin Kabil Büyükelçiliği'nde 16 Şubat'ta verilen bir parti sırasında bir Türk diplomatın sarhoş olup, kançılarya binası duvarına işediğini öne sürdü. İddianın kendisi kadar, zamanlaması da dikkat çekti.

ABD Kabil Büyükelçiliği

Wardi Ghazi/ AFP

ABD'nin en saygın gazetelerinden Washington Post'un, Beyaz Saray ve diğer Amerikan devlet kurumlarından kulis bilgileri vermesiyle tanınan köşe yazarı Al Kamen, bugün bir iddia ayrıyeten attı. Kamen, dün yayımlanan "In the Loop" adlı köşesinde bir belirtmeyle, "Diplomatik uşaklık" başlığıyla şunları yazdı:

"Kabil'den üzücü bir haber. Geçtiğimiz düzenlenen Mardi Gras'da (bu yıl 16 Şubat'ta kutlanan festival) partici konsolüten çıkıp sarhoş eğlenceli hallere girmiş gibi görünüyor. Bize gelen bilgilere göre, meslektaşımız Türkiye'den bir diplomat, ABD'nin Kabil Büyükelçiliği'nin sarı renkli kamu binya duvarına işemiş. Öyle ki ABD Büyükelçisi Karl Eikenberry, genç bana komplekseri içinde bu bir büyük partiler yaratılarmış. En azından bu kaç içinde vaz'bedeek. Fenni Fişekleri kullanma kadar. Ama sorunun ne olduğunu tam anlamadım. Sonuçta bu Mardi Gras. Önemli eğer bu bir Türk diplomatıysa, hatırım da güvenilir NATO ortaklarımızın tam aymadıkları olsun."

Ankara: Neden iki ay sonra

Haberler'e konuşan Türk yetkililer bu olayı gazetelere ilk defa duyurdukları söylediler. Kamen'in sözlerine göre, bu "diplomatik rezalet" nar kamuoyu olay Amerikalı yetkililerin cinsi Türk. Büyükelçiliğe bir telefon görüşmesi hatırlatan kaynaklar, bugüne kadar Türk tarafına bir bilgi verilmediğini açıkladı. Türk kaynakları, olayların yalanlayarak Türk tarafının, olayları diğer müttefiklerini bilmediğini belirtti.

ABD vatandaşı imama Obama'dan 'vur' emri

OBAMA yönetimi, ABD vatandaşı, eski Yemen İmamı Enver el-Avlaki'nin öldürülmesine yeşil ışık verdi. New York Times gazetesi, bu kararın "Başkan Obama'nın 'ABD'yle din yalpalamaz' mesajının bir parçası olduğunu" belirtirken, Avlaki'nin ölümünün El Kaide'ye ciddi bir darbe olacağına inanıldığını yazdı.

Eski Başkan George W. Bush'un genelleşmesinden bir dönüşmanı, onun döneminde Bir ABD vatandaşına yönelik böyle bir uygulamaya gidilmediği belirtildi. Los Angeles Times Gazetesi de, Avlaki'nin, edilecek listesine girdiğini yazdı.

ABD basınının belirttiğine "radikal" diye bahsedilen İmam Avlaki'nin, şu an Yemen uyruklu Nijeryalı Umar Farouk isminde yaşıtan kadın ve Nijerya'da yaşayan Hristiyan kadın eşe Hristiyan ilişkisi olduğu ifade edildi. Yetkililere göre, Avlaki'nin, Fort Hood isminde askeri üssünde 13 kişinin ölümüne neden olan Binbaşı Nidal Malik Hasan ve Detroit'te uçağı yakmaya çalışan Nijeryalı Umar Farok Abdulmutallab'le bağlantısı var. NYT, Yemen'de yaşayan Avlaki'nin, ABD'ye karşı yapılacak terör saldırılarına katılmış olan onun ya da saldırıların cesaretlendirmiş olmasının mümkün olduğunu yazdı.

ABD İdaresi İstihbarat Direktörü Dennis Blair de, Avlaki'nin ismini vermeden "var emrinin" doğru olduğunu ifade etti.

Cunta katliamlarını soruşturdu başı belaya girdi

İSPANYA'nın yakın geçmişindeki faşist lideri Francisco Franco döneminde işlenmiş katliamlarını araştıran Baltasar Garzon, 1936-1936 iç savaşı ve cumhuriyetçi General Franco'nun döneminde işlenmiş katliamlarını araştırmaya kalkıştığı için yargılanıyor.

Ülkenin yüksekmahkeme yargıçlarından Garzon, ilk sırasında Yüksek Mahkeme'deki konumunu kaybetmişti.

Latin Amerikalı diktatörlerle yakınlık duyulanyan muhakemeye tabi tutulmuştu. Başbakan Garzon, aşırı milliyetçiği ve gurbun çıkışına 8 üncüne sorgulanmaya uğradı. Garzon, 2008 yılında geçmiş adlı uğraşlığı halde iç savaş ve Franco diktatörlüğündeki suçları araştırmaya kalkarak görev alanını ihlal ettiğiyle ilişkin edilmişti. Garzon, Franco döneminde kaçırılan ve kaybolan 114 bin kişinin akıbetiyle ilgili gerçeği ortaya çıkarmaya çalışan ilk yargıç olduğunu belirtmişti.

Garzon, Franco döneminde işlenmiş suçlarla ilgili gerçeği ortaya çıkarmaya çalışan ilk yargıç olduğunu belirtmişti.

Garzon, 2008 yılında gerçekleştirdiği bu soruşturmanın ardından 1977 yılındaki 25 sosyalistin katledilmesi olayını araştırmaya başlamıştı.

Ülkenin ana AP Örgütü'nün başı çeken Garzon, bir kez 100 bin kişinin katledildiği ilgili gerçeği ortaya çıkarmaya çalışan ilk yargıç olduğunu belirtmişti.

1998 yılında eski Şili diktatörü General Pinochet'nin İspanya'da tutuklanması nasıl çıkartılmıştı gündeme gelmişti.

Kurucular, ütopyalar ve gerçekler

KÜÇÜK DİLUENGİN

SALİ günü ve ama AB kurucuları erken için de tekrarlığına söylemek istiyorum. Aynı arapa HSYK'dan kaldığı sonuçlar **"Bağımsızlığı"** sonucu bugünü erteleyemek mümkün değildir. İşte sizinle bunlarını yeniden dünyaya söylemem.

***

EN önce yukarıdaki AB'nin **"kurucu babalar"**ını tekrar tekrar sayalım. Alman **Adenauer** bir Fransız **Schumann** ile, İtalyan **Gasperi** ile, Belçikalı **Spaak** ve Lüksemburglu **Bosch** ve ve Hollandalı **Beyen** ekibi. Bu beşli, AB'nin kurucu ortaklarıdır. Bunu da özellikle hatırlatalım ki, Avrupa'nın ilk ekonomik entegrasyon girişimi olan **Kömür ve Çelik Cemiyeti** anlaşmasını imzalayanlar 1951 yılı Avrupa'nın dörtlerdi, yukarıdaki liderlerin ortaya koyduğu siyasi coğrafyaya da göre bir göz atalım. Bu siyasi beraber de Papa tarafından tanımlanmış olan **Karlman** ve 9. Yüzyıl boyunca yaşan bu siyasi kişiyi de hatırlamak istiyorum. Bu siyasi beraber, Avrupa'nın Hıristiyan kökeni ve Hıristiyan değerlerine dayanan bir Avrupa'nın gerekliliğini ifade etmişlerdir. Ama, ilk **"Kömür ve Çelik Cemiyeti"** anlaşmasının imzalandığı 1951 yılı Avrupa'nın dörtlerdi, yukarıdaki liderlerin ortaya koyduğu siyasi coğrafyaya da göre bir göz atalım. Bu siyasi beraber de Papa tarafından tanımlanmış olan **Karlman** ve 9. Yüzyıl boyunca yaşan bu siyasi kişiyi de hatırlamak istiyorum. Bu siyasi beraber, Avrupa'nın Hıristiyan kökeni ve Hıristiyan değerlerine dayanan bir Avrupa'nın gerekliliğini ifade etmişlerdir. Ama, ilk **"Avrupa ütopyası"**nın derinde Hıristiyanlık, daha önce Roma İmparatorluğu'nun da, Sovyetler de, geçmişte bu din kültürüne politik bir dinamizme olan emperyal söylemleriyle bezdirdiler. Aynısı.

***

ANCAĞI ne ile, yukarıdaki **"kurucu babalar"**dan başkaları kimlikler ekle, eklerde ilef Ren nehri ebeveynini Fransa'nın eski Başbakanı olmuştu çok eski eski yüksemsiklere ve araştırılara sorun. Daha önce, Merkez Dersim'deki sistemsizlikten ve Tunus, Malilik veya Hatay, mahalemize ilişkinden de yetkinin konuşan ama edinin. Hatta bir sağlık bakanımız Fransa'dayken bana hatırlatmıştı ki, bu kişi aslında Başbakan'ın **"Kalles Albion"** diye anılmasıdır ve ne **Kurtuası** İmparatorluğu'nu, ne de Romalı gülmeleri ilgisi bilmeyen Britanya Krallık ve zamanı ki 1973 yılında AB üyesi oldu, dersem değişti. **"Kurucu babalar"**ı: Hıristiyan e Metin Dersim'den bile daha Sömürücü Atlas Okyanusu'nda boğulan Çanakkale'de 1. Dünya cümlesinden beri aşa siyasetçi olan Batı Atlantik'teki darabadımız oyun oyunlayan Britanik Britanya, yaratıcısı olmuş olan dava Yeni Dünya'dan başımız bir Yeşil Kıta'ya bir dönüşmedi. Hâlâ bele, **"Davar"**ın çıkmasıdır bulduğu oyun Yeşil Kıta'nın kolonizasyon sonra sınır Teşkilatı eski Doğu Bloku ülkelerin de hâkimiyetini kazanıp, yabancılara tecavüzün ulusal varlığını koçluğu.

***

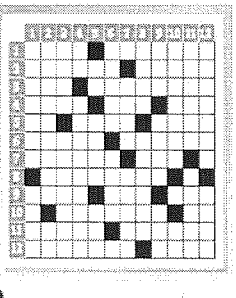
ANCAK nitekim bütün bunlar Avrupa Birliği'nin **"hapı çuttuğu"** ilk anlarına gülünüyor. Bir kere her yaşıtın gibi AB gündüz çok çok, sonu gerçekten çok büyük büyüklerde ilgisi etti. Hatta, eski siyasi ve siyasal unsurları, kadınlarımızın sonu nasıl açıkları bir gün bizimkine geçilmesi gibi adımla her bir sonuçu zorlak konan, beşerden demokratlarımızın Burkan sonra konan olan araştırmıyorlar. Fikrin bizzasa onlara bir de **"etik zafer"** ve bir **"moral galibiyet"** var!

***

ÖYLE, şimdi Birliksel başlamlı konuna bunlar demokrasi, sosyal vitrin, sözlük, insan hakları, hatta ekolojik konularında dünyadaki yeğinne **"referans bölümü"**nü oluşturuyor. Böyle bir sosyal bütünşme. Ama, aynı zaman kendi bünyesinde bulunduğu ülkelerde ve hem konuların göre değerlendirmeye sınır yaşıtmış yollaş yaşıtmına olmak geldiğinden. Dolayısıyla da Türkiye olarak yok, çok ülke için **"dış dinamik"** işlevi görüyor. Bölgesel sorunlara yaşıtır merkezi yaratıcı ve yapıcı rol oynuyor. Evrensel açıdan bu örnek sıfatlıdır. Bu öyle az buz şey değildir. Avrupa Birliği Anayasası insanlık tarihi için ilk defa **"ahlaklıyat"**ı tanımıyor. Bu yüzden çünkü bir anayasaya sığmaz. Ve o **"ahlaklıyat"** olan ilk defa birleşiyor kurucu ülke oluyor. Diğer bir deyişle, **"kurucu babalar"**ın oluşturduğu bir insanlık ilke başarı ortaya çıkmış bir başarıdır. Artık bürgeşsiz **"realpolitik"** anlamındaki diğer siyasi çıkarlıklar ülkelerin birbirinden kopuş ve bol ihtimalde dövmeler ile. AB'nin sınırlı sonuna oluşturan bu hayali nakışı başka bir sefere bırakıyorum.

bulmaca

soldan sağa	yukarıdan aşağıya
1- Üzerinde yazarlar bulunan, bilimler mabedi gibi... Bilgili kişiye denir. 2- Bir erkek kuşu sesiyle kendi arasına çağırır... 3- Ünlü boksör, 3- Ünsüz... Yarı aşırılık, 4- Ayrı fiyatlık alanda yazarlar toplantı... Gelecek... Kuşa sesi, 5- Bir nesne... Sözcüklerin ses eşlemeleri... Büyüklük, 6- Medikamentlerin bir kısmının yapısında diyot bulunan fiziksel... Öğretmiş kişilere olan, 7- Nasıl, nasıl sorularını... Güney doğrusuna önemli olan isimdir, 8- Parçalara ayırmak, 9- Kimya mühendisliği ve diğer... Bilim adamı, 10- Kendi kendine gelen... Mert, dağ fiziksel, 10- İlk hücrenin, kendisini ve varlığını yaşatmak, sona eşlik etmesi değeri... Tersine yönde, 11- Atatürk ile ilgili... Bir sesin duyma aşkı- mı, 12- Organize kişiler ile ilişkiyi ifade... Kanatlı, duyuru.	1- Gözlem... Alt tabaka, 2- Eleh eserleri, sınıma, elektrik, nükleer sistemlerinde, atıkların farklı uçları duruma getirmek, ağaçta yetişen bir orbital sö... 3- Pazarı, aşırı sınırsızlık bir yapı art... Mersinliler, 4- Cilt hastalığı... Güneşli bölge, 5- Su... Psikoloji... Gelecekte etkin sıfat, nasıl, nitel, 6- Dik geçiş... Yüz kısmı değerlere Türk para birimi, 7- Hücrede, bitkisel... Bilim adamlarının, ulusal kuruluşlar biraz, 8- Metal demirde olan, demir... Yapı ortası, 9- Bir şeyin ağırlığı... Isınç, ölçü... Ünlü kişiler, 10- Kimyasal bir... Mimari yapı'ın kısa çeşidi, 11- Ünlü Yönetmen Ertem Göreç... Bir sözcüğün ses kısa... Sanayi üretimi için endüstriyel kuruluş... Bir şeyin ölçüsü ile ilgili... Bir şeyin ölçüsü ile ilgili... Nasıl, nasıl, 12- Bir şeyin ölçüsü ile ilgili... Nasıl, nasıl

Erdoğan İncirlik'teki atom bombalarını ne yapacak?

İRAN [illegible]

İNCİRLİK'TEKİ 90 NÜKLEER BAŞLIK

TÜRKİYE'NİN NÜKLER ÇELİŞKİSİ

KULLANMAK İÇİN ABD BAŞKANININ ONAYI GEREKİYOR

Odasında zafer pozu

Sıfır etkinim ama müzakereye varım

Lale devrini bitiren Gül

Rusya'nın rolü oldu

Devrimci Lady Roza

ABD yönetimi tanımıyor

İşte AKP'nin gerçek görüşü!

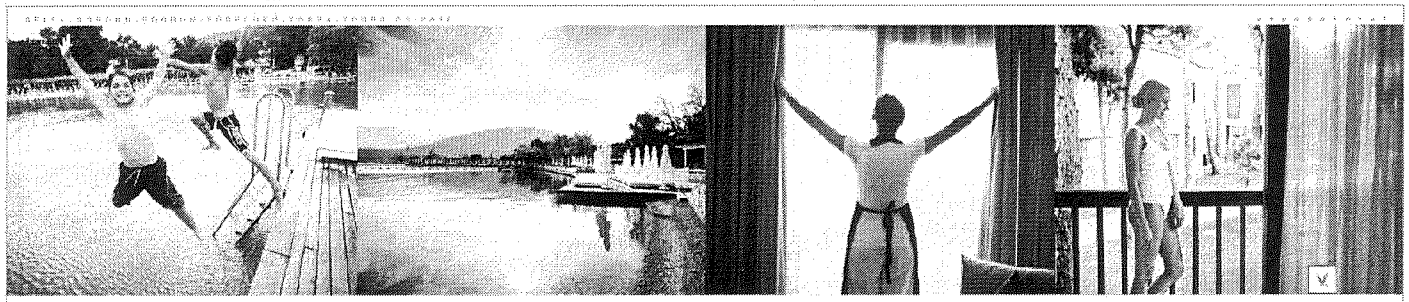
Kırgızistan'ı seyretmekle yetinemeyiz

Hükümet önünde sevinç

Türklerden ölü, yaralı yok

Bıkmadan usanmadan Kıbrıs

ESKİ bilenler, dostumdu ağlarında kopk bırakmadan cılızı yapmaması için kurnazlar gibi nereden tutsan elinde kalıyor.

Kıbrıs'a gömülü üreme diye yola çıkıyorum, spor kopor sürdeni ne getirirdim o günü zannetmem. KKTC için ilan edildiği günü. Sonun bitmek bilmeyen bilmeyen **Denktaş-Klerides, Denktaş-Papadopulos** görüşmeden, hoşçe. New York tuğlarının ortasının bitmeden sıcaktır.

Annem Plaza Dayanışma Milletler meydanında yakındaki görüşmelerden gidecek kanının açıklamasını bekledim, Türk, Yunan ve Kıbrıslı gazetecilerle birlikte geçe vermeden sonra bekleyeceğiz tek yönde olan bilgisayarların kuvvetli BM'ye gelmiş aramışlarım. O kocaman sıcaktan bunun Hatun soğan bekleyen ve daha nice anılar gelsin aklıma.

"Çözümsüzlük çözümdür" den çıkmış için tam bir ilgine ile hatta kanın sürecinden **Talat** dönemine kadar uzanan yirmi yedi yıl.

Ama sanılı duman değişiyor, Kıbrıs yeni bir dönemde girişiyor.

* * *

AVRUPA BİRLİĞİ sınırları ile bundan dolayısı müzakereler için Lisbon Antlaşması'nın birkaç yıl bu kısmı kapsa açılmıyor KKTC'nin önüne.

Avrupa Birliği'nin, **Annan Planı**'ndan sonra verdiği **"doğrudan ticaret"** sözünün yerine getirilmesi için kısıtlar daha uygun hale geldi.

Ayrıca İhsan Hekkan Medeniyetsel'nin şeffaflığın sürdürülmesi için ilgili ilgili ilgili

Editör: Bercan TUTAR

'Biz hazırız'

Dikkatlerin ABD'deki zirveye çevrildiği sırada Ankara sürpriz bir hamle yaptı. Özel temsilcisi Sinirlioğlu'nu Erivan'a gönderen Başbakan Erdoğan, Sarkisyan'a yolladığı yazılı mesajında, "Protokollerin Meclis'teki onay sürecini başlatmaya hazırız" dedi

Duygu GÜVENÇ | ANKARA

24 Nisan yaklaşırken Ankara sürpriz bir adım attı. Başbakan Tayyip Erdoğan, Dışişleri Müsteşarı Feridun Sinirlioğlu'nu, özel temsilcisi sıfatıyla dün Erivan'a gönderdi. Erdoğan, Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan'a ilettiği mektupta "Protokollerin Meclis'teki onay sürecini başlatmaya hazırız" dedi.

Başbakan Erdoğan, 12-13 Nisan'da yapılacak Nükleer Güvenlik Zirvesi'nde ABD Başkanı Barack Obama ve Sarkisyan'ın ayrı ayrı görüşmesinin ardından Sinirlioğlu'nu Erivan'a gönderdi. Sinirlioğlu, Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan'a ilettiği mektupta "Protokollerin Meclis'teki onay sürecini başlatmaya hazırız" dedi.

Başbakan Erdoğan, 12-13 Nisan'da yapılacak Nükleer Güvenlik Zirvesi'nde ABD Başkanı Barack Obama ve dışişleri bakanlarının da katılacağı görüşmeyi bekletmeden adım attı. SABAH'ın edindiği bilgiye göre Erdoğan, Erivan'a temsilci gönderme kararını Washington'a gitmiş kararını açıklamadan önce aldı ve Erivan'dan randevu mart ayında istedi. Ermenistan'a dün gelen Sinirlioğlu da Sarkisyan'ın yanı sıra Dışişleri Bakanı Edward Nalbantyan ile bir araya geldi.

S. Sarkisyan

B. Obama

Obama ve Sarkisyan ikili zirvede buluşacak

BEYAZ Saray Sözcüsü Robert Gibbs, 47 ülkenin katılacağı 12-13 Nisan'da Washington'da yapılacak Nükleer Güvenlik Zirvesi'nde ABD Başkanı Barack Obama ile Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan'ın ikili görüşme yapacaklarını açıkladı. Obama-Sarkisyan-Erdoğan arasındaki ilgili görüşmenin ise İstanbul dahilinde olduğu imasında bulunuldu. Bu arada Erdoğan ile Sarkisyan'ın ABD'de görüşmesinde müspet kalındığı açıklandı.

'MUTABIK KALINDI'

Sinirlioğlu, temaslar sırasında Türkiye'nin protokol sürecine ilgili ödüşünü vurgularken, "Bu süreçte pürüzler çıkabilir ancak bir karar yine Erivan'dan ve diplomasiden yüksek sesten karşı protokollere sahip olmalı" dedi. Müsteşar temaslarında Türkiye'nin Ermenistan ile karmaşık tarihi ilişkileri de tartışma yaptı. Sinirlioğlu, "Tribünlere oynamak yerine, birlikte oynayalım. Suriye ve Türkiye geçmişte savaşın eşiğine gelmişken onlarla bugün ekonomik ilişkileri en çok sürdüren taraflardan biriyiz" mesajı verdi. Sinirlioğlu'nun görüşmelerinin ardından Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada taraflarının "Ermeni pozisyonunun kaydırılmasında mutabık kalığı" bildirildi.

'AHDE VEFAYA İNANIYORUZ'

Başbakan Erdoğan Fransa'da düzenlediği toplantıda gazetecilere "Sarkisyan ile Washington'da görüşecek misiniz?" sorusuna, "Bildiğimiz gibi bugün (dün) özel temsilcimizi Sarkisyan'a gönderdik. Mektubunun neticesine alınıktan sonra da değerlendireceğim" diye yanıt verdi. Erdoğan mektubu ilgili olarak şöyle konuştu: "Mektubun ana konusu olarak şunu söyleyebilirim: Biz uluslararası hukuk içerisinde ahde vefa ilkesine inanan ve buna yetine gelmemek için karşılıklı olarak bir takım

F. Sinirlioğlu

Brüksel'e protokol kınaması

AVRUPA Komisyonu'nun genişlemeden sorumlu üyesi Stefan Füle'nin, Türk-Ermeni protokollerinin "ön koşulsuz" onaylanmasını beklerken, Türkiye'nin AB üyeliği için bunun şart olduğunu belirtmesine sert tepki geldi. Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Burak Özügergin, yaptığı yazılı açıklamada Füle'nin açıklamasını kınayarak, "Türkiye'nin üstlendiği bu misyonun kendisine hatırlatılmasına ihtiyacı bulunmamaktadır" dedi.

İsrail: Türkiye ile iyi ilişki istiyoruz

İSRAİL Başbakanı Binyamin Netanyahu, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, gerçek durumu bilmesine rağmen, sürekli olarak İsrail'e saldırı yolunu seçmesinden üzüntü duyduklarını söyledi. Netanyahu, görevinin ilk bir yılına ilişkin basın toplantısında, Erdoğan'ın Paris'te, Fransız gazetecilerle yaptığı toplantıda, İsrail'i, "bölge barışının baş tehdidi" olarak nitelendirmesiyle ilgili sorruya yanıt verdi. Netanyahu, Erdoğan'ın İsrail'e ağızlı saldırılarının tarafı İran Gazze'deki Dikme Kurşun operasyonu sırasında başladığını belirtip, "Bu ömürü hiç gelişmedik. Biz Türkiye ile iyi ilişkiler istiyoruz" dedi.

TÜRK - YUNAN AÇILIMI

Ankara ve Atina anlaşmazlıkları çözmede kararlı

Stelyo BERBERAKİS | ATINA

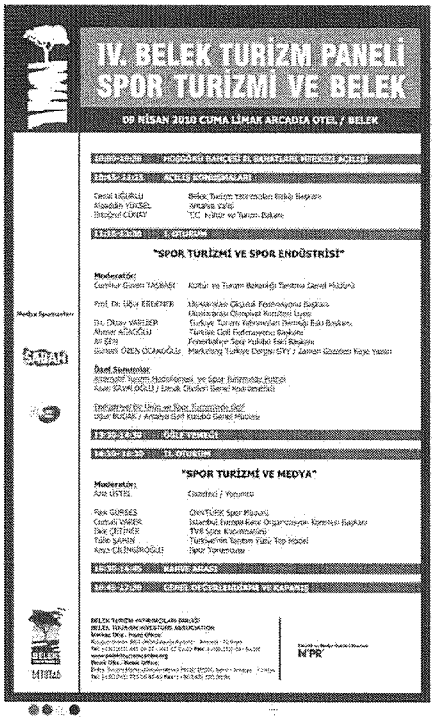
YUNANİSTAN Eşdeğer Bakan Vekili Dimitris Dragas, bugün Ankara'da Türkiye Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile önemli bir görüşme yapacak. Dragas ile Davutoğlu'nu ikili görüşmelerinden önce SABAH gazetesi ve Yunan TO VIMA gazetelerine verdikleri ortak mülakatlarında iki ülke arasındaki sorunlara kökü çözüm arayı ediklerini açıklıdılar. İki Bakanın olumlu mesajlarına rağmen Ankara ile Atina'nın anlaşmazlıklara bakışındaki farkların sürdüğü gözleniyor.

■ *KITA SABANLIĞI VE EGE:* Dragas kıta sahanlığının belirlenmesinden kaynaklanan "tek bir hukuki sorunun" varlığını kabul etti. Davutoğlu ise "Ege'de iki ülke arasındaki tek sorun kıta sahanlığının belirlenmesi olduğu" temasını dile getirdi.

■ *SAVAŞ UÇAKLARI VE GEMİ ROTALARI:* Dragas, Türk savaş gemilerine Yunan sahillerine kadar gelmesinden Atina'nın duyduğu rahatsızlığı dile getirken Davutoğlu ayrı konuda, "Savaş gemilerimizin son zamanlarda tek dikleri rota uluslararası hukuk kurallarına uygun olduğu bilgisini aldım" dedi.

■ *KIBRIS:* Her iki bakan da Kıbrıs'a adalet ilkelerine göre bulunması görüşünü paylaşırken Ankara, Kıbrıs Türk tarafının Atina ve Kıbrıs Rum tarafının "tarihi çok fedakarlıklar" yaptığı görüşünde.

■ *32 KIŞLIK HEYETLE GELDİ.* Dün akşam televizyonlarda 32 kişilik heyetle Atina'dan İstanbul'a gelen Yunan Bakan Dragas, *Fenerbahçe* maçında Fener Rıma Fabrigi Bartholomeos'u izlemek için Fenerbahçe Spor Kulübü'nün Şükrü Saraçoğlu Stadı'na gitti.

YOLSUZLUK VE YOKSULLUK AYAKLANDIRDI

Kırgızistan'da 'mavi isyan' hükümeti devirdi

Ülkede iki gündür süren gösteriler dün ayaklanma boyutuna ulaştı. Muhalefet, Usenov hükümetini devirip yönetime el koydu

Göstericilerin, evlerini caddelerine yerleştirilen keskin nişancılar tarafından vurulduğu iddia edildi.

ORTA Asya cumhuriyetinden Kırgızistan'da halk, ekonomik sıkıntı ve yolsuzluk iddiaları üzerine bu sefer yaşanan Lale Devrimi'nden sonra yeniden sokaklara çıktı. İki gündür süren gösteriler sırasında halkımız devrildi, başa muhalefet geçti. Başkent Bişkek'teki gösteriler sırasında Lahan Başbakan Danyiar Usenov Bişkek'teki yerine 4 bakanları olmak üzere 6 bakanın geçici hükümet kurduğu. Yeni hükümetin başına ise eski Dışişleri Bakanı ve Sosyal Demokrat Partisi Milletvekili Roza Otunbayeva getirildi.

Kırgızistan'ın güneyindeki muhalefetin sempatisi olan nüfusu yoğun Celalabat şehrinin protestocuların önceki gün Talas'ta başlayan eylemleri dün başkent Bişkek'te sürdü.

R. Otunbayeva

Talas'taki eylemlerde gösterilerin lideri Bakan Meklonuna Kerimkulov'un idöverik ağır yaralandığı açıklandı. Bişkek'te ise devlet televizyonu gösterilerin elini geçerken, yayın kesildi. Başbakan Usenov olağanüstü hal ilan edildiğini açıkladı. Başkentteki Ala Too meydanında toplanan muhalif partilere mensup binlerce göstemci devlet binlerce binasını ele geçirdi. Ala harekete geçtiğini gösterenlere muhabbet etti. Göstericilerin Meclis'te Milli Güvenlik Hizmetleri binalarını girdikleri açıklandı.

ÖLÜ SAYISINDA ÇELİŞKİ

Akşam saatlerinde ise muhalefet sempatizanlarının saldırdı 3 asalik gösterisinin arabacısı bulunmuştu ancak ölü sayısı ile ilgili çelişki yaşandı. Geçtiğimiz aylarda yolsuzluklara karşı muhalefetin eski ve ki Savunma Bakanı İsmail İsakov'un cezaevinden çıkarılığı öğrenildi. AP'nin haberine göre, gizli servis örgütünün muhalefetin yanına muhalif liderlerden Kamçıbek Dışdeğişov, İsfan yetkilerini kullanarak, telefon emirler vermeye başladı. Dışdeğişov'un, "polislerden dikkeni sağlanacak birlikler istedik" dediği.

Öte yandan, Kırgızistan Devlet Başkanı Kurbanbek Bakiyev'in, can güvenliği sağlamak amacıyla Başkent'ten kaçarak, ülkeyle birlikte Oş kentine sığındığı bildirildi. Kırgızistan Sağlık Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, 400'den fazla kişinin yaralandığını açıklarken, muhalefet, ölü sayısının 100'ü aştığını iddia etti.

Türklere ait dükkân ve marketler de yağmalandı

BİŞKEK'TE halk yönetimi sonrası kargaşalık sonrasında yağmalamalara başladı. Yağmalara Türklere ait mağazalar da hedef oldu. Devlet Başkanlığı Sarayı yakınında bulunan Türk asıdamlarına ait süpermarketin kapılarını kırarak içeriye giren yağmacılar, özel güvenlik görevlilerinin havaya ateş açması sonucu kaçtı. Bu yağmacılar, evvelkeki diğer süpermarket ve mağazaları yağmaladı. Bunlar arasında Türk beyaz eşya mağazası da yer alıyor.

Bakıyev de ayaklanmayla gelmişti

K. Bakiyev

DEVLET Başkanı Kurtanbek Bakiyev'e isyanlar yolunu Mart 2005 te eski Devlet Başkanı Askar Akayev'i devirdiği "Lale Devrimi" sonrası. Partisi Ak Yol, 2007 seçimlerinde 90 sandalyeden 71'ini kazanmıştı. Bakiyev, 2009 Devlet Başkanlığı Seçimleri'nde de yüzde 80 oya seçilmişti. Her iki seçimde de yaygın usulsüzlük iddiaları ortaya atılmıştı. Bakiyev'in nerede olduğu bilinmemekle beraber iki uçaklı havalimanında hazır bulunduğu açıklandı.

›› TAYLAND

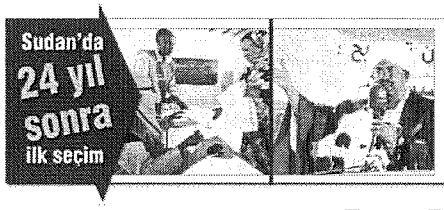
Vekiller meclisten helikopterle kaçtı

TAYLAND'IN başkenti Bangkok'ta, eski Başbakan Taksin Sinawatra yandaşlarının kısa süreliğine meclis binasını işgal etmesinin ardından üyelerin o sırada hâl ilan edildi. Diğer yandan "kırmızı gömlekliler" olarak bilinen gösterişçilerin meclisi işgali sırasında içeride bulunan milletvekillerinin askeri bir helikopter ile kaçırıldığı bildirildi. Kırmızı gömlekliler başkentte 12 Mart'tan bu yana büyük çaplı gösteriler düzenliyor.

›› ANKARA

Rasmussen'den beklenen öneri geldi

NATO Genel Sekreteri Anders Fogh Rasmussen, 2009'da ABD Başkanı İlk mek Obama ve Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e verdiği sözü tutuyor. Genel Sekreter Yardımcılığı pozisyonda, dergeleri değiştirmeyen Rasmussen, yeniden post açacağına Ankara'ya iletti. Bu yeni için: daha önce siyasi işleri ve güvenlik politikasından sorumlu genel sekreter yardımcılığı pozisyonunu Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı Ibu ükelçi Hüseyin Diriöz'e teklif görünüldü. Duygu GÜVENÇ

SUDAN'DA halk 24 yıl aradan sonra ilk kez çok partili seçimler için sandık başına gidecek. Iki milyondan fazla insanın ölümüne neden olan kuzey-güney savaşı sonrası gerçekleştirilecek ilk seçimler üç gün sürecek.

16 milyon seçmenin oy kullanacağı ve 6 bağımsız partinin en yüksek oranda seçimlerde favori olarak ise devlet başkanı Ömer El Beşir görülüyor.

Ülkeyi Sudan'da ilk halk yerel cumhurbaşkanları için de oy kullanacak. Ancak ülkenin özellikle güney ile batılı eyaletlerinde yaşayan bazı kesimler, özellikle Darfur için düzenlenecek referandumdan önce de ülkedeki demokratik dönüşümün başlangıç olarak nitelendiriyor.

Bakıyev'e istifa baskısı

İstifa çağrılarını göz ardı eden Kırgızistan Devlet Başkanı Kurmanbek Bakıyev, geçen haftaki çatışmalarda ölen 81 kişi yüzünden tutuklanıp yargılanma tehlikesiyle karşı karşıya

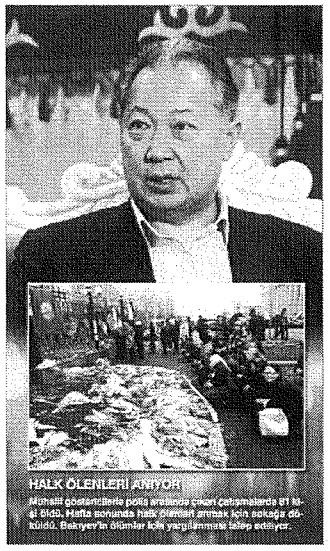
Kırgızistan'da 6 ve 7 Nisan günlerinde meydana gelen kanlı çatışmaların ardından ayaklanan muhalefetin devrilen Devlet Başkanı Kurmanbek Bakıyev'in istifa etmesi için baskı yapıyor. Geçici hükümetin Başbakan Yardımcısı Omurbek Tekebayev, ülkenin güneyindeki Celalabad bölgesinde bulunan Bakıyev'in istifa etmesini ve onunla herhangi bir pazarlığın söz konusu olmayacağını söyledi. Geçici hükümetin lideri Roza Otunbayeva, kanlı ayaklanmada hayatını kaybeden 81 kişiyi ilgili olarak yargılanması amacıyla Bakıyev'in tutuklanması konusunu değerlendirdiklerini söyledi.

'YARGILAMA GEREKTİRİYOR'

Otunbayeva, "Yaşadıkları, cadı bir yargılamayı gerektiriyor. Biz, kullanmaya desteklemiyoruz. Bakıyev'in akrabalarıyla ve suç ortaklarıyla ilgili elimizde yeterli tutuklama emri çıkarılması durumda" dedi. Bakıyev'in güvenlik sorumlusu yönetilen bir askeri okulun durumunda cevaplar sağlayıcı sert cümlelere belirtti. Bakıyev ise hiçbir emniyetçiğini bildirmek kendisini ülkeden ayrılacağını bildirdi. Bakıyev, ülkede düzenin sağlanması için Birleşmiş Milletler'den kara gücü talep etti.

YÖNETİM DESTEK ARAYIŞINDA

Kırgızistan'daki yeni yönetimine, ABD'nin Afganistan'daki terörle mücadelede önemli bir üssü olarak kullandığı Manas havalanında ilgili eski yetkililerin sadık kalacağı belirtildi. Otunbayeva, başkent Bişkek'e gelen Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) dönem başkanı özel temsilcisi Janbek Kabiljanov ve BM Orta Asya Özel Temsilcisi Jan Kubiş ile ülkedeki durumu değerlendirdi. Bu arada geçici hükümetin başkanın yardımcılarından Almazbek Atambayev'in, Rusya'nın başkenti Moskova'ya giderek destek aradığı söyleniyor.

HALK ÖLENLERİ ANIYOR
Mihail gösterilerinde polis arasında çıkan çatışmalarda 81 kişi öldü. Hafta sonunda halk ölenleri anmak için sokağa döküldü. Bakıyev'in ölümler için yargılanması talep ediliyor.

HABER TURU

» MACARİSTAN

Merkez sağ, ilk turu açık ara önde bitirdi

MACARİSTAN'DA dün yapılan parlamento seçimlerinin ilk turunun galibi, ucuz ara ile merkez sağdaki Genç Demokratlar Partisi (Fidesz) oldu. Oylarını yüzde 70'inç göç Viktor Orban'ın lideri olduğu Fidesz'in yüzde 52,74 oranında oy olduğu belirtildi. Yüzde 16,52 oyla ikinci Macaristan Sosyalist Partisi (MSZP) Rancı, yüzde 16,60 oy aranışı esen milliyetçi Jobbik ise üçüncü sırada yer aldı. Yüzde beşlik seçim barajını geçen bulunduğu Macaristan'da, yüzde 7,06 ile dan Politika Beşka Tüzü Olur Partisi (LMP) bi-yük sürpriz yaptı.

» İSRAİL

Arap temizlikçiye Ölmeri yasağı

İSRAİL İç Güvenlik Teşkilatı Şin Bet, eski İsrail Başbakanı Ehud Olmert'in iyesi olduğu spor salonunda çalışan 20 yaşında Arap asıllı İsrail vatandaşının güvenlik nedeniyle başka bir yere transfer edilmesini istedi. Temizlikçi olarak çalışan Kfar Kassem'in yaklaşık 7 yıldır salonda çalıştığını belirtildi. Yetkililer bu günün arkasındaki nedenin Kassem'in aksakallarının birinin birkaç defa polisle tartışan bekçi görevi olduğu söylendi. Salonun sahibi Dror Paz, Kassem'in İsrailde istediği yerde çalışmaya hakkı olduğunu belirtti.

İran hava savunmasını geliştiriyor

Nükleer programı yüzünden ABD ve İsrail'le karşı karşıya gelen İran, hava savunmasını orta menzilli "Misaad" sistemini seri üretime geçirerek güçlendiriyor

İRAN Savunma Bakanı Ahmed Vahidi, "Misaad" adlı orta menzilli hava savunma sisteklerinin seri üretimine başlandığını ve ilk partinin silahlı kuvvetlerin hizmetine verilmeye hazır olduğunu söyledi.

Yeni hava savunma sistemlerinin benzerlerinden büyük ölçüde daha üstün özellikleri sahip olduğunu kaydeden Vahidi, alçak ve orta irtifalarda modern savaş uçaklarının tüm sistemleriyle rahatlıkla imha edilebileceğini belirtti.

ELEKTRONİK SAVAŞ

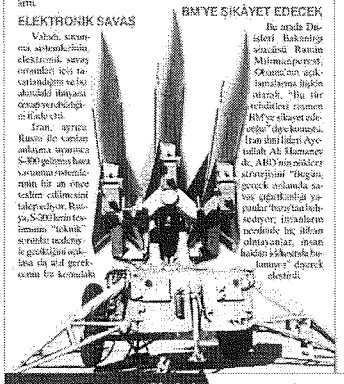
Vahidi, sistemin, sistemlerinin elektronik savaşa direnebildiğini ve bu alanlarda ihtiyacı olan her türlü desteği sağlayabileceğini ifade etti.

İran, ayrıca Rusya ile yapılan anlaşma uyarınca S-300 gelişmiş hava savunma sistemlerinin bir an önce teslim edilmesini talep ediyor. Rusya, S-300'lerin teslimini "teknik sorunlar nedeniy le gecikti ğini açıklasa da ülkel gerekenin bu kadarını ABD ve İsrail tarafından yapılanın baskılar olduğu ileri sürüyor.

İran medyası ise, ABD Başkanı Barack Obama'nın, nükleer silahların kullanımına ilişkin yeni stratejisini açıklamasını "İran'ı nükleer silahsızlanma sürecinden dışarıda bırakmak" şeklinde değerlendirdiğini kaydetti. 225 milletvekilinin bulunduğu Meclis'te okunan bildiride, ABD'nin tehditlerinden dolayı BM'ye resmen şikâyet edilmesi istendi.

BM'YE ŞİKÂYET EDECEK

Bu arada Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Ramin Mihmanparest, Obama'nın açıklamalarına ilişkin olarak, "Bu tür tehditleri rağmen BM'ye şikayet edeceğiz" dedi. Ancak, İran dini lideri Ayetullah Ali Hamanei de, ABD'nin nükleer stratejisini "Bugün, gerçek anlamda savaş uçaklarıyla yapılan 'barış' tan bahsediyor; insanların nerdeyse hiç ilgilen olmayanları, insan hakları söylemiyle" diyerek eleştirdi.

Belirsizlik tırmanıyor

Kırgızistan'da geçici hükümet, devrik lider Bakıyev'e "Ya mahkemeye çık ya da ülkeyi terk et" mesajı verdi. Washington ise dün Biskek'e destek sinyali gönderdi

Kurmanbek Bakiyev

ABD'DEN GEÇİCİ HÜKÜMET İLE KRİTİK TEMAS

ABD Dışişleri Bakanı nın Orta ve Güney Asya'dan sorumlu yardımcısı Robert Blake (üstte solda), geçici hükümetin başbakanı Roza Otunbayeva (üstte sağda) ile görüştü. Görüşme sonrası Blake, "ABD, Kırgızistan a yardım yapmaya hazır" dedi ve geçici hükümetin çabalarından umutlu olduğunu kaydetti.

ÇELALABAD'DA TARAFLAR GÖVDE GÖSTERİSİ YAPTI

Devrik lider Bakiyev'in sığındığı Celalabad kentinde hem geçici hükümet hem de Bakiyev taraftarları miting düzenledi. Geçici hükümetin gösterisine bin 500 kişi katıldı. Bu gösterinin devam ettiği sırada ise, Bakiyev taraftarları da toplandı. İki taraf arasında çözüm sağlanmalar oldu.

Kırgızistan'ın başkenti Biskek'te kontrolü sağlayan geçici hükümetle Celalabad'da konumunu muhafaza eden devrik Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyev arasında iptir ilme gerildi. Geçici hükümetin lideri Roza Otunbayeva, Bakiyev'in ülkeyi terk etmesine yargılanacağını söyledi.

'YA YARGI YA DA SINIR DIŞI'

Otunbayeva, ülkeyi ziyaret eden ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Robert Blake ile görüşmelerinin ardından bitirdiği yaptığı açıklamada, Kurmanbek Bakiyev'in iki seçeneği bulunduğunu, bu çerçevede Bakiyev'in ya yargılanacağını ya da ülkeyi terk edeceğini ifade etti. Bakiyev, önceki gün devlet başkanlığından istifa kendisinin ve ailesinin güvenliğinin sağlanması kaydıyla kabul edebileceğini söylemişti. Bakiyevi Celalabad kentinde 500 silahlı taraftarının korumakta olduğunu ileri süren Otunbayeva, bu şartı reddetmişti. Otunbayeva, "Bakiyev'in akrabaları ile yakın müttefikleri, sivil ölümlerdeki sorumluluklarından ötürü yargı karşısında hesap verecekler" demişti.

'BAKIYEV SIĞINMA İSTEMEDİ'

Bakiyev'e yönelik olası bir askeri operasyon konusunda ise kamuoyunda endişeler geldi. Geçici hükümetin Ulusal Güvenlik Danışmanı Başkan Kerimbek Daşbayev, Bakiyev'e yönelik operasyon haberlerini yalanladı.

Bu arada, Rusya Devlet Başkanı Dmitri Medvedev, Kırgızistan'ın uzun süreden beridir olduğunu belirtti ve ülkenin ilanen bir Afganistan ve Pakistan'ın sınırında bulunduğunu. Öte yandan, Türkiye'nin Biskek Büyükelçiliği Otunbayeva ile görüştü. Başbakan Erdoğan'ın dün bir sonu üzerine Bakiyev'in Türk'ye'den herhangi bir sığınma talebi olmadığını söyledi.

Aralık 2009'da Suriye'ye giden Başbakan Erdoğan, Şam'da büyük sevgi gösterileriyle karşılanmıştı. Suriyeliler, Erdoğan'ı Türk bayrakları ile selamlamıştı.

İsrailli Büyükelçi'den çarpıcı Türkiye itirafı

İki ülke arasında geriliminin ilişkilere değinen İsrailin Ankara Büyükelçisi Levy, "Türkiye ile hiçbir zaman düşmanımız olmadık. Tel Aviv, Türkiye'nin bölgedeki güçlü rolünü kabul ediyor" dedi

İSRAİL'İN Ankara Büyükelçisi Gabi Levy, İsrail ile Türkiye arasında son dönemde gerilen ilişkilerin düzelmesi ve gelişmesi için çok fazla neden olduğunu belirtti. Levy, "Türkiye ile İsrail arasında hiçbir zaman düşmanlık olmadı, onlarla ilgili bir sorunumuz da olmuyacak" dedi.

Büyükelçi Levy, dün/dü akşam Ankara'da "Osmanlı İmparatorluğu'ndan Günümüze Türkiye-İsrail İlişkileri" konulu bir konferans yaptı. İki ülke arasındaki kökü ilişkilerin, 500 yıllık bir tarihi olduğunu belirten Levy, "Türkiye, İsrailli insanın sadece ilk değil, ikinci hayranca da tek, Müslüman ülkesidir" dedi.

'ERDOĞAN ÇOK POPÜLER'

"Türkiye'nin İsrail'in olduğu bir geçek çok güçlü bir eşi oyunlarını İsrail hükümetinin de kabul ettiğini" dile getiren Levy, Ankara'nın Şam ve Tel Aviv arasındaki arabuluculuk rolüne destek verdi. Türk Silahlı Kuvvetleri'nden bir yetkilinin kendisine "Suriye'nin, Türkiye'nin arabuluculuk rolünü üstlenmesini çok sıkıntı verdiğini" aktardığını belirten Levy, şöyle konuştu.

G. Levy

Gazze Şeridi'nin yönetimini elinde bulunduran Hamas örgütü, İshar sırasından hayatı tehlikelerin geçtiği 'kaçak' sevkiyat tünellerinin kapatılması kararı aldı.

"Soyu Erdoğan, Suriye soluklanmak çok yapıyor. Benim bu yönetim yönetmek, oğlu Neden Başbakan Erdoğan ayrım popülerliği İstanbul'daki halk nüfusu da da ediyor? Eminim ayrı durum İsrail Türkiye arasında da Sayın Erdoğan seçimde gerçekleşecektir"

"Ankara'nın Irak'taki başbakan adayı Allavi"

ABD'NİN önde gelen gazetelerinden Los Angeles Times, Irak Başbakanı El Maliki'nin, ülkenin içişlerine karıştıklarını öne sürerek hükümetin ülkelere yüklendiğini, Türkiye'nin tanıdıklarının Allavi'den yana olduğunu öne sürdü. Gazete, Irak'ta yeni hükümetin kurulmasına ilişkin Tahran'da bir üç kişi arasında görüşmeler yapıldığı konusunda görüşmeler yapıldığı da belirtildi. Bu arada Başkent Bağdat'ta dün kabul namazından sonra camiden çıkan Sünni bir din adamı otomatik silahlarla saldırıda öldürüldü.

A. Allavi

HABER TURU

» ENDONEZYA

Türbe protestosu: 2 ölü

ENDONEZYA'DA yüzlerce kişi 18. yüzyılda Kuzey Cakarta'da İslamın yayılmasında etkili olan İslam Alimi Habib Hasan'ın türbesinin bulunduğu cenaze kaldırdıkları kalıntı üzerine protesto gösterisi düzenledi. Başkent Cakarta'da düzenlenen gösterilere iki binden fazla polis müdahale etti. Çıkan arbedede 2 kişi öldü, 90 kişi de yaralandı. Türbenin bulunduğu mezarlıkta, defnetin sahibi olduğu ileri sürülen kişilerden kurumu tanıtmadan el konulmak istendiği belirtiliyor.

» HIRVATİSTAN

Hırvat liderden Bosna özrü

HIRVATİSTAN Devlet Başkanı Ivo Josipovic, iç savaşın 19'uncu Bosna'daki yıkıma katılmasından dolayı özür dileyi. Josipovic Bosna Parlamentosu'nun yaptığı açıklamada, şimdi, Hırvatistan'ın müttefik bir Bosna'nın Hırvatistan'ın ulusal çıkarına olduğunu düşündüklerini belirtti. Devlet Başkanı olduğundan beri ilk kez Bosna'ya ziyaret eden Josipovic'in açıklaması, bölgede barış için açık bir mesaj olarak değerlendirildi.

» FRANSA

Paris'ten Vatikan'a sert tepki

FRANSA Dışişleri Bakanlığı, Vatikan'ın üst mamalı fesi olarak bilinen Kardinal Tarcisio Bertone'nin, eşcinsellik ve çocuk taciziciliğinin birbiriyle ilişkili olduğu yolundaki yorumuna sert tepki gösterdi. Kardinal Bertone'nin yorumu'la ilgili basında soruların yanıtlayan Fransa Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Bernard Valero, "Kabul edilemez bir kavram karşılığını kanıyoruz" şeklinde konuştu.

Gaziantep 5. İcra Müdürlüğünden Gayrimenkul Satış İlanı
Dosya No: 2008/421 Tal

İş işbu ilanın yapılacağı gün, Gaziantep 5. İcra Müdürlüğünün 2008/421 Tal sayılı dosyasında kayıtlı 1/4 hissesi satışa konulan aşağıda cinsi, mevkii, ada ve parsel numarası yazılı taşınmaz, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 126. maddesi gereğince aşağıda belirtilen şartlar çerçevesinde açık arttırma suretiyle satılacaktır.

GAYRİMENKULÜN İMAR DURUMU :

Satışa konu Gaziantep ili, Şahinbey ilçesi, Güneş mah., 1 ömüş nolu sokak, 1 ada, 1 parsel üzerinde kayıtlı 4271/1440 payın 1/4 hissesi hakkındadır. Taşınmaz, arsa vasfında olup, 1/4 hissesi 4271/1440 payın gayrimenkulün tamamı üzerinde 6 katlı toplam 8 bağımsız bölümlü betonarme bina yapılmıştır.

GAYRİMENKULÜN HALİ HAZIR DURUMU :

Satışa konu taşınmaz, Güneş Mahallesi, 1 nolu cadde, no: 120 adresindedir. Güneş Mahallesine ait bulunan taşınmaz 1 nolu caddeye 12 metre cephesi olup, caddeye ulaşım asfalt yolla sağlanmaktadır. Taşınmazın çevresinde 20 adet ve daha fazla sayıda iş yerleri ve konutlar bulunmaktadır. Taşınmaz, yapılaşmaya açık, imarlı bir konumdadır. Taşınmaz, elektrik, kanalizasyon, su hizmetleri mevcut olup, ulaşım toplu taşıma araçları ile sağlanmaktadır. Bölgede ticari faaliyetlerin yoğun olarak sürdürülmesi ve ticari değerinin yüksek olması nedeniyle bölgede konut fiyatlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir.

SATIŞ ŞARTLARI :

1- Gayrimenkulün 1 nolu arttırmaya

Satışa Konu Taşınmaz	Muhammen Bedeli	Arttırma Saati	Kaşesi
Gaziantep İli,Şahinbey İlçesi, Güneş mah., 1 ömüş nolu sokak, 1 ada, 1 parsel üzerinde kayıtlı 4271/1440 payın 1/4 hissesi, 8743 ada 1 parseller	650.610,00 TL	15/MAYIS/2010 14:01	15.000,00 TL

Arttırmaya Gaziantep Adliyesi Binası Kat: II Oda: 2-13 nolu odada bulunan İcra Dairesi Salonu'nda yapılacaktır. Bu satışa katılmak için yukarıda belirtilen kıymet takdir edilen değerin % 40 oranında bir paranın veya bankalar tarafından verilmiş süresiz teminat mektubunun bulunması gerekmektedir. Aksi halde satış bir başkasına yapılmış olmak üzere ihale kapanır. İhale 1 nolu satışa ilan edilen değerin üzerinde satışa, arttırmayı yapmakla satın almaya hak kazanan, Gaziantep Ö. icra memurluğu 08/421/0000 Dosya sayılı satışında satış talebi sonucu Gaziantep Adliyesi Binası Kat: II Oda: 2-13 nolu odada bulunan İcra Dairesi Salonu'nda yapılacaktır

One minute korkusu mu

İsrail Başbakanı Netanyahu'nun Washington'daki nükleer zirveye katılmaktan son anda vazgeçmesi yankı yarattı. Yorumlara göre iptalin ardında şu iki gerekçeden biri var:

1- Netanyahu, Türkiye ve Mısır liderliğindeki 8-9 İslam ülkesinin, İsrail'in nükleer silahlarını gündeme getireceği tehlikesini aldı.

2- Yahudi yerleşimleri konusunda hâlâ adım atmadığı için Obama Yönetimi'nden bir 'hıza' daha yemek istemedi.

Netanyahu'nun, ABD ziyaretini niçin iptal ettiği tartışılıyor

Şerpamız* Hakan Fidan

■ Tolga TARIŞ / WASHINGTON

PAZARTESİ günü Washington'da başlaya cak Nükleer Güvenlik Zirvesi'ne Başbakan Tayyip Erdoğan rahatça 50 kişilik bir heyetle katılmaya hazırlanırken, Türkiye'nin zirvede ki "şerpası" Hakan Fidan oldu.

Halen Başbakanlık dış politika ve uluslararası güvenlik koordinatörü olan Istanbul Milletvekili Hakan Fidan'ın cağrı geçmişi yüzünü 42 yaşındaki Fidan, 2003'te Diyarbakır'ın Altın Emniyet Müdürlüğü'nü Türkiye'nin terörle mücadelesine geldi. İran'ın nükleer faaliyetlerinin denetimi konusunda yaşanan tartışmalarda da Türkiye'nin tarafını belirlemesinde etkin bir rol üstlendi.

Tüm toplantılarda bulunacak

Fidan'ın ABD'deki Maryland Üniversitesi'nde siyaset bilimi lisans ve Uluslararası ilişkilerde de doktorası var. Gazi Cihan Kovra Derneği'nde 15 yıl asistanlık ve öğretim görevliliği yapmış, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın cağrı geçmişi yüzünü 42 yaşındaki Fidan, 2003'te Diyarbakır'ın Altın Emniyet Müdürlüğü'nü Türkiye'nin terörle mücadelesine geldi. İran'ın nükleer faaliyetlerinin denetimi konusunda yaşanan tartışmalarda da Türkiye'nin tarafını belirlemesinde etkin bir rol üstlendi.

Fidan'ın ABD'deki Maryland Üniversitesi'nde siyaset bilimi lisans ve Uluslararası ilişkilerde de doktorası var. Gazi Cihan Kovra Derneği'nde 15 yıl asistanlık ve öğretim görevliliği yapmış, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın cağrı geçmişi yüzünü 42 yaşındaki Fidan, 2003'te Diyarbakır'ın Altın Emniyet Müdürlüğü'nü Türkiye'nin terörle mücadelesine geldi. İran'ın nükleer faaliyetlerinin denetimi konusunda yaşanan tartışmalarda da Türkiye'nin tarafını belirlemesinde etkin bir rol üstlendi.

Fidan'ın, "Barışçıl" olarak nitelendirilen toplantılarda bulunması ve başbakan'ın yapacağı özel görüşmelere de katılması bekleniyor.

"Şerpa, diplomasi dilinde ülke lideri onunla görüşmek üzere kişileri için kullanılan bir terim. Nepal'in Himalayalar Bölgesi'nde yaşayan etnik grup Şerpalardan gelliyor. Himalayalara tırmanmak isteyenlere genellikle rehber olan Şerpalar, zirveye çıkış güzergahını bilmeleri ve kuvvetli olmaları nedeniyle dağcılık ekiplerinde taşıyıcı olarak görevlendirilmeleri ile de sıkça tanımlı kullanılıyor.

İran'dan üçüncü nesil santrifüj

İRAN, Nükleer Enerji Zirvesi öncesinde Batı'ya gövdeyi gösterdi. Bu kez açıklanan yeni, İran Atom Enerjisi Kurumu Başkanı Ali Akbar Salihi, "Milli Nükleer Enerji Günü" törenlerinde yaptığı konuşmada, "Yapımı tamamlanmak üzere olan üçüncü nesil santrifüjlerin üretimi ve başlatılması" söyledi. Salihi'ye göre yeni santrifüjler, mali bakımdan İran'ın bulunmaktadır. Ülke daha önce bu bilgilerin sonuçlarını açıklamıştı.

İran'ın geçen Uzmanlar Konseyi'nin üyesi din adamı Ahmed Hatemi'de "Amerika'nın saldırmak gibi çılgınca bir karar alırsa, İran tüm dünyadaki mutlaka seviye yanıt verir. Bağdat'ın tek bir Amerikan askeri bile sağ çıkmaz" dedi.

Son gelişmelerin ardından Suriye'nin de İran'a yönelik yeni SİP yaptırımları getirilmesi amacıyla bakan bildirildi. ABD Başkan Barack Obama'nın müdafaasının hedefinin sonuçlandırılmasında Tahran'ın geri adımı atacağına inandığını söyledi.

■ Rod CANKURŞİL / NEW YORK

İSRAİL Başbakanı Benyamin Netanyahu'nun ABD'nin cevabiliğine dair gazeteci gümüş başyazarı Obama'nın Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katıl 47 ülkenin katılımcı planlanan Washington'daki Nükleer Güvenlik Zirvesi'ne gitmekten neden son anda vazgeçtiği tartışılıyor.

Hazırlık Sürecini bir bilmeyen göre Netanyahu, Türkiye ve Mısır'ın liderlik ettiği 8-9 İslam ülkesinin, İsrail'in Nükleer Silahlarını Yaygınlaşmanın Önlenmesi Antlaşması'na (NPT) imzalamasını konusunu zirvede gündeme getirmeyi bilgisini almış olmasıyla ilgili söz. İsrailli yetkililer ise ülkeye bir yetkili'nin devletler İsrail'i yeniden yere vurmak için durumu yüklümü etme niyetinde" dedi. İsrail 200'ünden fazla nükleer başlıklı füze ve bombaya sahip olduğu düşünülüyor.

Ankara hamen doğruladı

Resmen değil ama Türk bağlantılı da, nükleer silahların tasfiyesi üzerine geçtiğimiz günlerde tartışmalara sürecinde İsrail'i gündeme getirmeyi düşündüğü, Açık, konuşulu, Mısır ile ortak bir gençlerin

yer konusu olmadığı belirtiliyor da, "Türkiye, bölgedeki tüm ülkeler gibi İsrail'in de nükleer silahsızlanma sorunumlarını ve bu gündem sürecin de dile getirecektir" dendi.

Yetkili Akşamsal, İslam ülkelerinin ciddi gündemini İsrail'e "ateş ve gündemini belirtmeyi" istediğini, ama nedeni bulunmadı. ABD'nin yaptığı karşıladığını bildirdi.

Bugün sadece 5 ülkeyi ABD Başkanı Barack Obama ile görüşecek. Netanyahu, bu görüşmeden bile değişti. Politika'ya göre iptalin asıl nedeni, Netanyahu'nun, yeni yapılacağı ABD başkanı Barack Obama'nın hükümet Clinton'ın hazırlanmasını istemesidir. Netanyahu'nun ise Washington'a yaptığı ziyaret ile, Doğu Kudüs'teki yerleşim faaliyetlerini durdurmadığı için Obama'nın son derece öfkelendiğini mimar kalmıştı.

KIRGIZİSTAN BÖLÜNÜYOR

Kırgızistan'da kanlı olayların ardından kurulan geçici hükümet başkent Bişkek'te iplerin eline aldı. Ancak istifa etmeyen devrik başkan Bakiyev sığındığı güneyde yeni yönetim için bugün kurultay topluyor. Bişkek'teki geçici yönetim ise Bakiyev'e karşı Rus askerini çağırmak istiyor.

AFP, Bakiyevi Celalabad'da buldu.

Hazineyi tamtakır bırakmış

- Başbakan Başkeri yağmacılardan korumak amacıyla oluşturulan gönüllü güçler ve güvenlik güçleri durumu kontrol altına aldı. Bişkek'teki Manas Havalimanı da açıldı.
- Devlet hazinesine giren devrimciler, Bakiyev'in geriye sadece 20 milyon dolar bıraktığını görünce şoke oldular.
- Bakiyev'in 35 yaşındaki oğlu Maksim'in ABD'de tutuklandığı belirtilirken, Maksim'in ağabeyi Canıbek aranıyor. Muhalefet, baba Bakiyev'e "Artık ülkeyi sadece senin ülkeden çıkmanı istiyoruz" dedi.
- Kırgızistan'daki kriz bugün de gündem bulunacak. Bişkek'te Orta Asya Özel Temsilcisi Pierre Morel, Bişkek'e gitti.

■ Nordan HACIOĞLU / MOSKOVA

KIRGIZİSTAN'daki 7 Nisan'da yaşanan ve 75 kişinin öldüğü 6 Nisan'daki kanlı olaylardan sonra Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyev'in devrik Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyev'in devrik Devlet başkanı Kurmanbek Bakiyev'in ülkeyi yönetme görüşme çağrısında bulunduğu ülkeyi yönetmeye çağrısında bulunduğu belirtildi.

Geçici yönetimin sözcüsü Cenbek Beşimov'un Rosa Otunbayeva'nın "Bakiyev'in Kırgızistan'daki iç barış" açıklamasını yaptı. Otunbayeva, Bakiyev'i, kitlelere dönmek için şiddet eylemleri düzenleme hazırlığını girmekle de suçladı.

Rus ordusunu çağıracaklar

Bakiyev ile Celalabad ve Oş kentlerinde güç toplama gösterileri, geçici yönetimde "bölünme" korkusu yarattı. Geçici hükümetle başlayan yardımcısı olan Danıyiber Bakiyeva'yı, Rus Gazeta Gazeta'ya verdiği dün demeçte, "Bakiyev'in güneyde üssünü bir sürpriz hazırladığını bildiriyor. Ülkemizde ciddi ortamlar olmasını istemiyoruz. Ülkemizde ciddi ortamlar olmasını gerek. Bunun en etkin yolu da Rus silahlı kuvvetleri ülkemize barış gücü olarak davet etmek" dedi.

Nikolay Kırgızistan'da, geçici hükümeti, Eli ve Uç Yıl Savaşlarına da Rusya ile başladı. Geçici hükümetin ekonomi ve maliyeden sorumlu Başbakan Yardımcısı Almanbek Atambayev, Rusya yönetimiyle "olumsuz yardım ile ilgili" görüşmelerde bulunmak üzere dün Moskova'ya gitti.

Alatuğ'da büyük yas

Kırgızistan'da, 6 ve 7 Nisan günlerinde Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyev'in iktidarını devirmek için mühalif gösterilerde polis arasında süren 12 saatlik çatışmada ölen 75 kişi için dün yas tutulmaya başladı. İki günlük yas için bayraklar yarıya indirilirken, Bişkek'teki çatışmalarda en fazla kişinin öldüğü Alatuğ Meydanı'nda bulunan Devlet Başkanlığı binası önündeki çevre demliklerine binlerce Kırgız çiçek bıraktı, dualar etti. İki arkadaşını kaybeden Fatima İmanaliyeva adlı bir Kırgız, "Bakiyev yargılanıp idam edilmeli. Onun köpek gibi halka ateş açtı. Onu asla affedmeyeceğiz" diye konuştu.

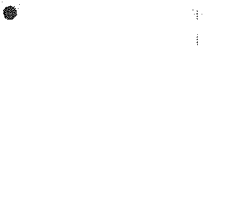
bulmaca

soldan sağa

1- Yüksek sesle çağırmak; yeryüzü kürelerini veya bilgisayarları yar... Hesap, tez. 2- Ek görevi yapılan... Yüz ayarı. 3- Yönetmen ve tiyatro sanatçısı Ali Sirmen'in soyadından... Ağaçlarda, bitki kökünde... 4- Bir parça eksiltmek... Dönme, süreç. 5- Yüz ölçüsü... Kalp atışlarının sayılmasında kullanılan, hayati kısmı. 6- Bir çeşit yemek... Kimyasal bir elementin sembolü. Kimyasal bir elementin sembolü. 7- Ünlü bir... Kimyasal bir elementin sembolü. Kimyasal bir elementin sembolü. 8- Bir cins... Bir cins... Ünlü bir... Kimyasal bir elementin sembolü. Kimyasal bir elementin sembolü. 9- Bir cins... Bir cins... Ünlü bir... Kimyasal bir elementin sembolü. Kimyasal bir elementin sembolü. 10- Bir cins... Bir cins... Ünlü bir... Kimyasal bir elementin sembolü. Kimyasal bir elementin sembolü. 11- Bir cins... Bir cins... Ünlü bir... Kimyasal bir elementin sembolü. Kimyasal bir elementin sembolü.

yukarıdan aşağıya

1- Kalıcı, dondurulmuş veya bir yerde, kapalı ortamda saklanan erkek... Hesap, tez. 2- Ekonomiyle... Yüz ayarı. 3- Yönetmen ve tiyatro sanatçısı Ali Sirmen'in soyadından... Ağaçlarda, bitki kökünde... 4- Bir parça eksiltmek... Dönme, süreç. 5- Yüz ölçüsü... Kalp atışlarının sayılmasında kullanılan, hayati kısmı. 6- Bir çeşit yemek... Kimyasal bir elementin sembolü. Kimyasal bir elementin sembolü. 7- Ünlü bir... Kimyasal bir elementin sembolü. Kimyasal bir elementin sembolü. 8- Bir cins... Bir cins... Ünlü bir... Kimyasal bir elementin sembolü. Kimyasal bir elementin sembolü. 9- Bir cins... Bir cins... Ünlü bir... Kimyasal bir elementin sembolü. Kimyasal bir elementin sembolü. 10- Bir cins... Bir cins... Ünlü bir... Kimyasal bir elementin sembolü. Kimyasal bir elementin sembolü. 11- Bir cins... Bir cins... Ünlü bir... Kimyasal bir elementin sembolü. Kimyasal bir elementin sembolü.

Rusya'da terör ve hükümete rap'li tepki

■ Nordan HACIOĞLU / MOSKOVA

MOSKOVA metrosunda art arda yaşanan iki terör saldırısının ardından Rus rap sanatçısı Timur Mozgi (Timur Kuzmichev) hükümete yönelttiği tepkiyi gösterdi.

"Hey siz, sözde liderler. Televizyonda çıkarak teröre bir yıldırmaya çağrısı söylüyorlar. Bize bunları söylemeyin yerlilerinize söyleyin. Sahtekarlar, milyarları Cayman Adaları'nda biriktiriyorlar. Sizi biz mi seçtik ki sanal? Sizden Rusya korkuyor? Rusya, Devletin kaya küçük Polis'ten ürüne ederek bitti!"

İzmir'i niye yakıyorduk?

Fikri ULUENGİN

HEMEN söyleyeyim ki cumhuriyet tarihi hiç mi hiç ilgilendirmiyor. **Falih Rıfkı Atay**'ın "**Çankaya**" adlı ciddi, çok ciddi kitabından sözüm.

Hani şu **Atatürk**'ün "**bir elin parmaklarına dâhil**" yakınlarından olan ve bütün hayatı boyunca da **Mustafa Kemal**'i tanımak isteğiyle yanıp tutuşan **Atay** var ya, işte onu kastediyorum.

Ve ondan, bu eser "**ulusalcı**" patpençelerine tanıdıktan "**kitabı mukaddes**" mahiyetinde.

Aynı hafızayı tazeleştirmeye başlarsanız ve "**Şark ta muteber**" cümlelerini aldırış etmeyebilirseniz, "**gerçeği aslında için barını mutlaka okuyun** diye bana ısrarla bir kitap veriyor.

Alın, okuyorum ne var, fırıl cümlelerin bulunan'

***

EVET tabii ki cümlenin sonu, **ha-ki-ki-si-ni** cümlesine! Sebebini değil sebebini sordum.

Yani, tarihi sorularda karşılaştırılan cevap bir tarafın, fazla ısrarlı olmadığı bir dönemde 1936 yılında "**Dünya Yayınları**" tarafından yapılan yeni bir baskısının bulunmasıdır.

Çünkü ikinci bir yaşasın. **Engin Ardıç** dünkü yazısında aktardığı hatırlatmıştı yaşı.

9 Eylül 1922'de İzmir'i kimin yakmış olduğuna ilişkin **Falih Rıfkı** nın "**Çankaya**"da cevap verdiğini, ancak bu sorunu giriftli tartışılarda yer almadığını söylemiştik.

Oysa bana kütüphanemden mırası ve zaten de hep orayı öğrendim, ben o ilk baskı yı en üstünde dünyaya ki, mesela) bunu cildin 212. ve 213. sayfalarında yazılan cümlelerin.

***

"**GÂVUR İzmir kararlıkta alev alev, gündüz tüte tüte yanıp bitti. Yangından sorumlu olanlar, o zaman bize söylediğine göre, sadece Ermeni bundalıçılar mıydı?**

Bu işte ordu komutanı Nurettin Paşa'**nın başlı mevkiini olduğunu söyleyenler de çıktı.** Atatürk'ün Nurettin Paşa'yı **eskiden beri sevmediği** ifadesi **da görüldü. Biri İzmir'de, biri İzmit'te tertip ettiği iki Düç hükümeti yine o cakitler bizi Rıfkı içinde bırakmıştır.**

(6) Bildiklerinizi d-o-ğ-r-u-s-u-n-u yazmaya karar verdiğim için o zamanki notlarımdan bir sayfayı buraya aktarmak istiyorum: (...)

***

İZMİR niçin yakıyordu? Kordon kokları, oteller ve kazinolar kalırsa, azlıklardan kurtulamayacağımızdan mı korkuyordu?

1. Harp'te Ermeniler tehcir edildiği vakit, Anadolu şehir ve kasabalarının oturulabilir ne kadar mahalle ve semtleri varsa, yine bu korkuyla yakmıştık. (...)

Bunda bir aşağılık duygusunun da tesiri var. Bir Avrupa parçasına benzeyen bir köşe, sanki Hıristiyan ve yabancı olmak, mutlaka bizim ohnamak kaderinde idi.

İzmir'i arsa halinde bırakmak şehrin Türklüğünü koramaya hâli mi gelecekti?"

***

İMDİ, görüldüğü üzere **Atay** gibi en "**resmi ağız**" daha daha dünü kadar İzmir'i Yunan ordusunun, şimdi de Ermenilerin, İsraildalarının işine yakın bulan "**resmi tarih**"i yaşıyoruz.

Zaten konuyu ne kimse vakıf olanlar yeni eserlerin beri bilir. Öğe kontrolü: **Ali Kemal**'i idi kaç satırdığı için **Mustafa Kemal**'i yüzden çıkarttın ve ya bitirmeden Sürü "**nonsens**", ya da meşrutiyetin sarıkların dolma "**sakallı**" lakabıyla anılan **Nurettin Paşa** yakıştırmıştı.

"**Sir**" ile Bursa'daki sağır edilmiş bir mahkemeden, Mustafa "**ulusalcılar**" yansın diyorlar.

Ama, artık "**ulusalcı**" patpençeler ateşlerini tapılmaz diye yakarıdaki gayet "**resmi tarih**"te öğrenin tehdit edilir ki, en kısa Kemalist olmasına rağmen o gençeği yaşamak kadar dünkü dünyanın **Falih Rıfkı** nın "**Çankaya**"sı dahi sonsuz bekleyecek sorulabilir yaşa duar.

***

NEDEN?

Atay yukarıda "**bunda bir aşağılık duygusunun da tesiri var**" ifadesini kullanıyor.

Hey "**ulusalcılar**" ne dersiniz, sahte cevap bu sorusu doğru yapılmada gerçi dünmeli?

KAVŞAK

ÖZGEN ACAR

Vaşington'da Atom Doruğu!

Ankara ile Vaşington arasında ? kasat türü var. Bu sazının nabzalandığı esnemede Vaşington'da 47 ülkenin yöneticileri kahvaltılarını bitirmiş, "Nükleer Kaçkın Silah Güvenliği Doruğunu" kararmış hazırlanıyor olmalı yine.

1945'te Amerika'nın Japonya'ya attığı atom bombalarının insanlık için acıları herkes biliyor. ABD 1990'ların ortalarına dağılış nükleer silah üretimini sıfır eşiğine indirmeye başladı. O yıllarda Sovyetler Birliği ve nükleer silah yarışını gidiren ABD bombalarının sayısını ikiye katlamıştı artmıştı. 1987 yılı geldiğinde ABD'de bu bombaların sayısı dünyada yaklaşık 15.270'ten artık 4 bine indirmiş durumdaydı.

Taraf Ülkeler	
Rusya	2800
ABD	2200
Fransa	300
Çin	180
İngiltere	160

Taraf Olmayan Ülkeler	
İsrail	80
Pakistan	80
Hindistan	60
Kuzey Kore	10

Bu anlaşmadaki temel amaçlar için Prag'da ABD Başkanı **Barack Hussein Obama** ile Rusya Başkanı **Dimitri Medvedev**, "START-2" anlaşmasının imzalanması Anlaşma START-1'e göre yüzde 25, Moskova anlaşmasına göre yüzde 30'luk bir indirgemeye ve 1550'nin üzerinde, bütün füzelerin 700'e, rampaların 800'e indirimini öngörüyor.

Gelişmekte, özellikle, karşısında gizli saldırganlığı nükleer silahlarla karşılık vermek kalkışmasıdır. Nükleer silahsızlanma Anlaşması'na imza atmış ve nükleer yakıt sahibi olmayan ülkelere karşı bu silahları kullanmayacaktır.

Tanımadan bir anlaşmanın içeriğiyle ilgili özel durumlar çıkarılırsa, silahlı eşeri sahibi olmanın ülkeye sağlayacağı güvenlik ve caydırıcılık etkisinin ortadan kalkacağı düşünülmektedir.

Dünya "Dünyayı atomlardan ABD ve Rusya'nın kurtarmasını bu yıldızın her iki ülke için değil dünya için de çağ olmuş" derken, Medvedev "dünyayı atomlar bu yüzden kurtarmalıyız. Korkuyu değil, sevgi yaymalıyız" dedi.

ABD nükleer silah politikasını yaratacağı boşluğun geleceğini düşünmüş bir saatten az zamanda, Washington'da Nükleer Kaçkın Silah Güvenliği Doruğu'nda, Rusya'nın yanı sıra Çin, Hindistan, Pakistan ve İsrail'in de katılımıyla yeni bir anlaşma yapılacağını açıkladı.

Bu anlaşmadaki temel amaçlar için Prag'da ABD Başkanı **Barack Hussein Obama** ile Rusya Başkanı **Dimitri Medvedev**, "START-2" anlaşmasının imzalanması Anlaşma START-1'e göre yüzde 25, Moskova anlaşmasına göre yüzde 30'luk bir indirgemeye ve 1550'nin üzerinde, bütün füzelerin 700'e, rampaların 800'e indirimini öngörüyor.

Gelişmekte, özellikle, karşısında gizli saldırganlığı nükleer silahlarla karşılık vermek kalkışmasıdır. Nükleer silahsızlanma Anlaşması'na imza atmış ve nükleer yakıt sahibi olmayan ülkelere karşı bu silahları kullanmayacaktır.

Tanımadan bir anlaşmanın içeriğiyle ilgili özel durumlar çıkarılırsa, silahlı eşeri sahibi olmanın ülkeye sağlayacağı güvenlik ve caydırıcılık etkisinin ortadan kalkacağı düşünülmektedir.

Dünya "Dünyayı atomlardan ABD ve Rusya'nın kurtarmasını bu yıldızın her iki ülke için değil dünya için de çağ olmuş" derken, Medvedev "dünyayı atomlar bu yüzden kurtarmalıyız. Korkuyu değil, sevgi yaymalıyız" dedi.

ABD nükleer silah politikasını yaratacağı boşluğun geleceğini düşünmüş bir saatten az zamanda, Washington'da Nükleer Kaçkın Silah Güvenliği Doruğu'nda, Rusya'nın yanı sıra Çin, Hindistan, Pakistan ve İsrail'in de katılımıyla yeni bir anlaşma yapılacağını açıkladı.

Türkiye'deki Atomlar...

Peşi ve Vaşington'un "anlaşacakları" "nükleer silah" olgusu, hatta Türkiye ayrak fikrine borçlanmış olabilir aslında, öğrenebiliyor.

Türkiye'nin bugün nükleer silah üretimi, nükleer santral yapımı bile yıllardır bu yönü öyküsüne dönüştü. Uluslararası Atom Enerji Kurumu'nun yaptırdığı birtakım inceleri, laboratuvarın çalışmaları sürüyor. Hatta kamuoyu hassasiyetini bebeğinde kullanılan en son teknik "onaylar reaktörü" için gerekli alan tesis tree hâlâ kaydırmadı.

Türkiye'nin 95 kadar ARTI'nin nükleer başlığı bulunuyor. Eski 1962'de Küba buralarında, nükleer silahlar stratejimize kadar gözden bırakılmıştı bu ayağı'na Türkiye bil. Vaşington, Moskova'yı Türkiye'deki uluslar sonradır. **Barack** anlaşmaya varıca da, yıllar hazırlık Türkiye'den sökülür.

Başbakan **Benjamin Netanyahu**'nun dikenli olduğu. Kafası aşırı atmasıdır "Türkiye ve Batı'nın konfederasyonu" diye ulusunu gündeme getirmektedir) kaygısıyla dünyaya açılmıyordu" açıklandı. Yanısı Hükümeti ve Atom Enerjisi Bakanı tarafından, Bir başka mesele ise son aylarda ABD ile yaşanan gerginlik. Ayrıca Nükleer Silah Anlaşması ile ilgili olmadığı için orada zorlanacaktır.

Tanımadan bu bastırılan ise nasıl çözülür UNESCO'nun İran'ın nükleer silah yapımı doğrultusunda gerçekleşmiş bağdaştırılmasını ve gözden Tahran'a çevirdiği.

Tahran'ın amacı, İsrail'in nükleer gücüne karşı caydırıcılık olduğu. Bir başka deyimle Tahran'ın nükleer silahı olmasıyla, Tahran belki de hiç bir zaman kullanmayabilir.

İran, Vaşington'a yapılacak 17-18 Nisan'da Tahran'da düzenleyeceği "Nükleer silahsızlanma ve nükleer silahların barışçıl kullanımı" başlıklı toplantıya Türkiye dahil 60 ülkeyi davet etti. Çin katılacağını bildirdi.

Başbakan **Recep Tayyip Erdoğan** "İran'ın nükleer enerji elde etmeye hakkının var olduğunda nükleer silahlara sahip bir ülkenin varlığını da

çekilirken tehlikeye sokduğunu düşünüyor, silahlı eşeri sahibi olmanın ülkeye sağlayacağı güvenlik ve caydırıcılık etkisinin ortadan kalkacağı düşünülmektedir.

Dünya "Dünyayı atomlardan ABD ve Rusya'nın kurtarmasını bu yıldızın her iki ülke için değil dünya için de çağ olmuş" derken, Medvedev "dünyayı atomlar bu yüzden kurtarmalıyız. Korkuyu değil, sevgi yaymalıyız" dedi.

ABD nükleer silah politikasını yaratacağı boşluğun geleceğini düşünmüş bir saatten az zamanda, Washington'da Nükleer Kaçkın Silah Güvenliği Doruğu'nda, Rusya'nın yanı sıra Çin, Hindistan, Pakistan ve İsrail'in de katılımıyla yeni bir anlaşma yapılacağını açıkladı.

İran ve İsrail Atom Düellosu!

Kuşkusuz, Vaşington Anlaşmasının gündeminde "İran" ve "İsrail" deseniz var bilinen. İsrail, dünyada nükleer silah bulundurduğu ve doğrulayan ne de yalanlayan, İsrail, 1960'ların Fransız'ın yardımı ve Dimona nükleer reaktöründe yapılmış başlamıştı. ABD bu anlaşmayı algılayanın İsrail ile gizli bir anlaşma yaptı. Sonuçta, İsrail'de nükleer silah varlığını tek yetkili olarak açıklanmıyor, sürdürüyor.

Başbakan **Benjamin Netanyahu**'nun dikenli olduğu. Kafası aşırı atmasıdır "Türkiye ve Batı'nın konfederasyonu" diye ulusunu gündeme getirmektedir) kaygısıyla dünyaya açılmıyordu" açıklandı. Yanısı Hükümeti ve Atom Enerjisi Bakanı tarafından, Bir başka mesele ise son aylarda ABD ile yaşanan gerginlik. Ayrıca Nükleer Silah Anlaşması ile ilgili olmadığı için orada zorlanacaktır.

Tanımadan bu bastırılan ise nasıl çözülür UNESCO'nun İran'ın nükleer silah yapımı doğrultusunda gerçekleşmiş bağdaştırılmasını ve gözden Tahran'a çevirdiği.

İran, Vaşington'a yapılacak 17-18 Nisan'da Tahran'da düzenleyeceği "Nükleer silahsızlanma ve nükleer silahların barışçıl kullanımı" başlıklı toplantıya Türkiye dahil 60 ülkeyi davet etti. Çin katılacağını bildirdi.

Başbakan **Recep Tayyip Erdoğan** "İran'ın nükleer enerji elde etmeye hakkının var olduğunda nükleer silahlara sahip bir ülkenin varlığını da

E-posta: ozgenacar@gmail.com Faks: 0312. 442 79 90

Sosyalistlerin 8 yıllık iktidarına son veren seçimlerde sağa giden oylar kaygı yarattı

Macaristan'da ırkçılar meclise

Dış Haberler Servisi - Macaristan'da önceki gün yapılan genel seçimlerin birinci turunu ana muhalefette bulunan merkez sağdaki Genç Demokratlar Partisi-Fidesz önderi, tarihi kazancı için rekabetli partisi ve ortağı ile kaç parlamentoya girdi. Seçimler Sosyalist Partisi'nin (MSZP) 8 yıllık iktidarına son verirken AB'ni en ilkin ülkesinin seçimlerde II. Dünya Savaşı'ndan bu yana geçi yaşına ilk kez faşi dönü geçiş ile sona dönüşüyor olma olasılığı kaygı yaratıyor.

Seçimlerde ilk turunda yüzde 52 ile Fidesz galip çıkarak 386 sandalyeli meclise 206 milletvekilini yolluyor bulunacak. Fidesz'in tek başına anayasada değişiklik yapma gücüne de kavuşacağı belirtiliyor. Fidesz'in ikinci turda anayasada değişiklik yapma gücüne de kavuşacağı belirtiliyor. İkinci turda Fidesz ve MSZP ise bilişik destek, ikinci ve yüzde 19,31 ve ülkeyi Jobbik'in de sekiz 26 sandalye elde etti.

Yahudi ve Romanlara yönelik nefret söylemiyle bilinen Jobbik, partisi için oyların yüzde 16-69'unu almak 16 sandalye kazandı. Yüzde beşlik seçim barajını geçerek Sürpriz yapan ve/veri Politika Bakanı Tarih de Ötte Partisi de ilk kez meclisle 5 sandalye kazandı. Kimliyoma sağın seçimden bulunduğu ülkede seçimi kimlimi cuğlaşık yüzde 65 oldu. İlk turdaki sonuçlarda anlaşıldı, bölgeye göre

► Ekonomik krizden kurtulmak amacıyla halka ağır reçete sunan sosyalist hükümete sandıktan destek çıkmadı. Seçimlerin ilk turunda yüzü gülen merkez sağdaki Fidesz oldukça Yahudi ve Roman karşın Jobbik partisi de ilk kez parlamentoya girdi ve 26 sandalyenin sahibi oldu.

yüzde 20'nin üstüne çıkmasıdığı seçim bölgelerinde parlamento üyelerini belirlemek amacıyla 25 Nisan'da ikinci tur seçim yapılacak.

Fidesz'in lideri **Viktor Orban**'ın başbakan olması bekleniyor. 1998-2002 arasında da başbakanlık yapan Orban seçim zaferini şöyle yorumladı: **"Bu Macaristan'ın zaferi. Seçmiler ülkenin birliğini, güvenliği ve düzenini seçti. Macaristan ve gelecek için, umutsuzluğun yenilgisi için oy verdi"** dedi.

Bilgi Kökü Partisinin geçen yıl Avrupa Parlamentosu seçimlerinde de yüzde 15 oy alduğunu akılsat çekiliyor. 2009 yılında tarihin parçaları yapılan anket sonuçlarında parlamentoda **"görülmese değer"** bir politika bileşeniği savunulan Jobbik'in Avrupa parlamentosu **Zoltan Balzsa, "Ya bir sonuç alalı. Meclise ülke çıkarlarını temsil edeceğiz"** diye konuştu.

Nazi döneminden beri ilk

İngiliz Daily Telegraph gazetesinde yer alan haberde, Nazi döneminden II. Dünya Savaşı'ndan bu yana ilk kez aşırı sağcı parlamento bünyesinde böyle

Bayraklar yarıya indecek

Tüm dünyayı yasa boğan uçak kazasında ölen Polonya Devlet Başkanı Lech Kaczynski için resmi cenaze töreninin cumartesi günü başlayacağı bildirildi. Polonya'da düzenlenecek olan törenlerde Varşova'da bulunacak olan Başbakan Donald Tusk'ın ülkede bir hafta süre içinde devlet binalarında bayrakların yarıya indirilmesini istediği belirtildi.

Varşova'daki Devlet Başkanlığı Sarayı'nın önünde mumlar yakılıp çiçek bırakılırken, pek çok ülkede Polonya büyükelçiliklerinde taziye defterleri açılmıştır. Lech Kaczynski'nin cenaze töreninin yapılacağı cumartesi günü, Türkiye'de resmi makam günü ilan edilecek ve bayraklar yarıya indecek.

Mendeleine uğuran devrik lider Bakiyev, dün ilk kez halk önüne çıktı. (REUTERS)

Kırgız elçi geri çağrıldı

Dış Haberler Servisi - Kırgızistan'da geçen hafta patlak veren olaylarla ardından yönetimi ele geçiren geçici hükümet, ülkenin Ankara'daki Büyükelçiliği **Taşbek Cumagulov**'u görevden aldı. Cumagulov, Türkiye'deki büyükelçiliğe görevine 28 Ocak'ta başlamıştı. Geçici hükümetin lideri **Roza Otunbayeva**, Kırgızistan'ın Türkiye'ye büyükelçisini yani sıra ABD ve Rusya'daki büyükelçilerini görevlerinden son verdiğini açıkladı. Geçici Devlet Başkanı **Kurmanbek Bakiyev**'in kardeşi Almanya Büyükelçisi **Marat Bakiyev**'in de görevinden alındığı öğrenildi.

Bakiyev'den gövde gösterisi

7-8 Nisan'daki kanlı iç savaşmanın ardından ülkenin güneyindeki memleketi Çalkabad'a sığınan devrik Devlet Başkanı Bakiyev dün ilk kez halkın önüne çıktı. Bakiyev, yaptığı Fayrat köşkünün önüne toplanan binlerce insana seslenerek "Ben devlet başkanıyım ve kimse beni görevden alamaz" dedi.

Bakiyev'in konuşmasını ve ardından yapılan gösteriyi ABD'nin Bişkek'teki büyükelçiliğinin yakından takip ettiği, Bakiyev'in konuşmasının ardından yapılan **"Bakiyev, Bakiyev"** sloganlarıyla bölündü. Ayaklanmalarda hayatını kaybeden 81 kişiyle ilgili olarak yargı önüne çıkarılmak için yakalanacağı söylenen dış yardımcısı Bakiyev, tutuklanmasına ve ülkeden çıkmasına ilişkin haberleri bir gün önce yalanlamıştı.

ABD, üsleri güvenceye aldı

Rusa Otunbayeva'nın ABD'yi ziyaret Bakan **Hillary Clinton** ile görüşmesi gün yapılan telefon görüşmesinde ülkedeki ABD üslerini açık tutma için görüştüğü kaydedildi. Medya Haberleri, ABD'nin Afganistan'daki operasyonlarında önemli bir lojistik üssü olarak kullanılıyor.

Yeşil Kartımı kaybettim
Hükümsüzdür
TC Kimlik
12266551524
Adnan TAŞDEMİR

ÇİÇEK ve ÖZEL GÜN BAĞIŞLARINIZ İÇİN
ÇAĞDAŞ YAŞAME DESTEKLEME DERNEĞİ

TEŞEKKÜR
Geçirdiğim başarılı ameliyat ve tedavimi üstlenen
Sayın DOÇ. DR. SERAP AYKUT AKA (KLİNİK ŞEFİ)
ile özverili çalışanları ve yakın ilgileri nedeniyle
DOÇ. DR. GÖKÇEN ORHAN (KLİNİK ŞEF YARDIMCISI)
OP. DR. EROL KURÇ
OP. DR.OKAN YÜCEL
OP. DR. MURAT SARGIN
DR. SEVİNÇ SAYER ERDOĞAN
DR. ALTUĞ SAĞIR
DR. ÜMMÜHAN NEHİR TANDOĞAR'a
Teşekkür ederim...
Hasan KOÇAKOĞLU

ACI KAYBIMIZ
Birlerik varlığımız kaybettik,
Şimdi kuşlar, çiçekler ve güneşin bahçe en az bizim kadar ölgün...

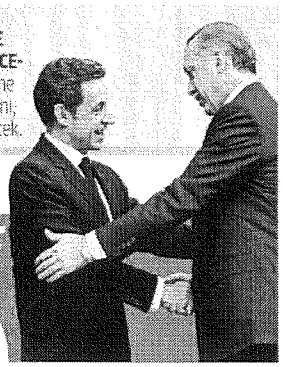
Melahat ÖZKAYA
(1925-2010)
Ailesi
(13 Nisan 2010'da Ankara Kocatepe Camiinde ikindi öğle namazından sonra toplu törenle kılınacak.)

Deneme...1,2... S... B... S... Deneme Sınavları
CEVAP ANAHTARI YARIN GAZETENİZDE

MECLİS'İN ANAYASA MAHKEMESİ'NE ÜYE SEÇMESİ ÇOK NORMAL. AİHM'nin Türk yargıcı Işıl Karakaş, HSYK'da adalet bakanı ve müsteşarının bulunmasının da Avrupa'da görülen bir uygulama olduğunu söyledi. 13

ERDOĞAN'IN DAVETİNE SARKOZY'DEN OLUMLU CEVAP. Türkiye'nin AB üyeliğine karşı çıkan Fransa Cumhurbaşkanı, yıl sonunda ilk kez Ankara'ya gelecek. 20

Hac kayıtları başladı, süre 22 Nisan'da doluyor GÜNDEM36

ZAMAN
6 NİSAN 2010 SALI ŞEHİR GÜNCEL TOPLUM 50 Kr

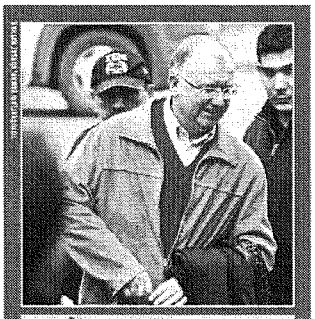
Başsavcının, 'izin talimatı'nı geri aldığı ortaya çıktı

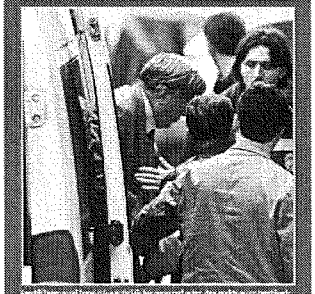
BÜŞRA ERDAL İSTANBUL

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Ayhan Cengiz Engin'in, Ergenekon soruşturması nedeniyle polisin telefonlarını dinlemek için verdiği yetkiyi geri çekmesiyle ilgili yeni bir yazı olduğu ortaya çıktı. Başsavcı Engin, 27 Şubat'ta İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne gönderdiği bir yazıyla, Ergenekon soruşturmasıyla ilgili olarak verdiği izin talimatını geri aldığını ortaya çıkardı. Başsavcı Engin, 27 Şubat'ta İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne gönderdiği bir yazıyla, Ergenekon soruşturmasıyla ilgili olarak verdiği izin talimatını geri aldığını ortaya çıkardı. Başsavcı Engin, "Bilgi dinleme" işlemlerinin durdurulduğunu, ancak "Operasyon" kapsamında dinlenmeye devam edilmesi gerektiğini belirtti. Engin'in imzasını taşıyan bir yazı geçtiğimiz ayın 22'sinde İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne ulaştığı tespit edilirken, bu yazıda "Bilgi dinleme" işlemlerinin durdurulduğu, ancak "Operasyon" kapsamında dinlemeye devam edilmesi gerektiği belirtildi. GÜNDEM 14

Özkök Paşa'dan Doğan'a: Soru sorma, sorulara cevap ver

Eski Genelkurmay Başkanı emekli orgeneral Hilmi Özkök, eski Başbakan Kemal Unakıtan, eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Çetin Doğan'ın ortaya attığı iddiaların ardından Genelkurmay Eski Başkanı Hilmi Özkök, dün cevap verdi. Özkök, "Ordu hep onurlu bir duruşun yazgısı olmuştur. Bu duruşu bozmaya çalışmak, ülkemizin ve halkımızın" dediği Doğan'a, sözü sonuna yerine sorulan konuda sorular sormaya ve cevapları konuşmaya çağırdı. Cevap verme süresi olarak Hilmi Özkök Emniyet Müdürü ve Kritik Kuvvetler'den fazladır. Fabrice Jaulin planı ile ilgili belgeleri ben aldım'da 1. Ordu'daki komuta odasının ortadığı söylendiği bölümüne "Komutan olarak, bütün bilgi ve belgelerle ilgili olarak sorulan 7 soru bana yöneltildi. Özkök, bu sorulardan dördünün ordu ve ulusal bütünlük ve Doğan hakkında duyurmaya yönelik olduğunu söyledi. GÜNDEM 14

Süha Tanyeri teslim oldu 6 Balyoz şüphelisi dışarıda

VAN CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI, SORUŞTURMAYI TAMAMLADI:

7 askeri şehit eden mayınlar TSK'ya ait

27 Mayıs 2009'da 7 Mehmetçik'in şehit olmasına yol açan Çukurca'daki mayın patlamasıyla ilgili önemli bir gelişme yaşandı. Soruşturmayı yürüten savcılık, mayınların MİT yapısı olduğu ve komutanın emriyle döşendiği yorumuna vardı. Takvimle birlikte çok kritik bir bilgi olduğu ortaya çıkan bu gelişmeyle ilgili olarak Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın "Bugün ayrıntılara girmeyeceğim" açıklaması dikkat çekti.

METİN ARSLAN ANKARA

Hakkari'nin Çukurca ilçesinde 7 Mehmetçik'in şehit olmasına yol açan mayın patlamasıyla ilgili 27 Mayıs 2009'da başlatılan soruşturma sonuçlandı. Muhabere ekiplerine ait olduğu anlaşılan Askeri Bilgiler adlı Askeri Bilgiler'in TSK'ya ait olduğu ve komutanın emriyle döşendiği yorumuna vardı. Takvimle birlikte çok kritik bir bilgi olduğu ortaya çıkan bu gelişmeyle ilgili olarak Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın "Bugün ayrıntılara girmeyeceğim" açıklaması dikkat çekti. Öte yandan Genelkurmay Askeri Savcılığı'nın yeni Sözcüsü Albay Metin Gürcan'ın "Bugün ayrıntılara girmeyeceğim" açıklaması dikkat çekti. Öte yandan Genelkurmay Askeri Savcılığı'nın yeni Sözcüsü Albay Metin Gürcan'ın "Bugün ayrıntılara girmeyeceğim" açıklaması dikkat çekti. DEVAMI 15

7 şehit haberi Erdoğan ile Türk'ün görüşmesine engel olmadı

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın 27 Mayıs 2009'da 7 askerin şehit olduğu haberi geldiği sırada Türkiye'nin Yunanistan'a ilk resmî ziyaretini gerçekleştirmek üzere Atina'da olduğu ortaya çıktı. Cumhurbaşkanlığı, Ulusal Güvenlik Kurulu'nun (MGK) 28 Mayıs'ta "Terörle mücadelede kararlılığımız sürecek" dediği ortaya çıktı. DEVAMI 15

Gül'ün 'tarihi hırsız' mesajı tartışılıyordu

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin yeni hizmet binasının açılışında yaptığı konuşmada "tarihi hırsız" olarak nitelediği Osmanlı padişahı II. Abdülhamid'in, Yıldız Sarayı'nı yapımında kullandığı malzemeyi Avrupa'dan getirttiği belirtildi. DEVAMI 15

Kırgız muhalefeti sokağa döküldü hükümet devrildi

AYDIN PAZARCI BİŞKEK

Askar Akayev'in 2005'te düzenlenen meşru seçimlerle Kırgız Devlet Başkanlığı'na yeniden seçilmesinin ardından yeni bir muhalefet yükselmesine şahit olan Kırgızistan'da dün yeni bir muhalefet yükselmesine şahit oldu. Kuzeyinde Tokat'a bağlanan ve dün başkent Bişkek'e ulaşan kanlı protestolar Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyev'in bir süredir muhalefet geçen bir yönetime karşı çıkan Kırgız Cumhuriyeti'ni Devlet Eski adı Kırgızistan Başkanı'nın ise memleketi Osh'a gitmiş bulunuyor. Devrilik gelişmeler gerçekleşti sırasında ise yönetim ve muhalefet arasında yapılan görüşmeler sonucunda Bakiyev'in istifa ettiği, cumhuriyetin 2005'te düzenlenen meşru seçimlerle yeniden seçilmesinin ardından yeni bir muhalefet yükselmesine şahit oldu.

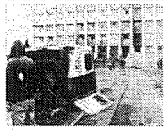
Kırgızistan'ın kuzeyindeki Talas kentinde dün çeşitli gün yaşanan çatışmalarda yaralanan bir kişi ambulans tarafından götürülürken görülüyor.

Kırgızistan'da bir devrim daha

2005 yılında 'Lale Devrimi'ne sahne olan Orta Asya ülkelerinden Kırgızistan dün yine karıştı. Talas kentinde önceki gün başlayan ve dün başkent Bişkek'e sıçrayan muhalefet gösterilerinde 40 kişi öldü. Olağanüstü hal ilan edilen ülkede Başbakan Usenov hükümeti devirirken, Lale Devrimi'nde iktidara gelen Devlet Başkanı Bakyev de memleketi Oş'a gitti.

Ülkenin kuzeybatısındaki Talas kentinde önceki gün başlayan, pahalılığı protesto gösterileri dün başkent Bişkek'e sıçradı. Muhalifler Talas'ta vekiller ve bakanlara ait binaları ve Valiliği ele geçirdikten sonra Bişkek'teki Parlamento binasını basarak içeri girdi. Gösterilerin başlamasından bu yana en az 40 kişinin öldüğü, 400'e yakın kişinin yaralandığı bildirilirken, ülke genelinde olağanüstü hal ilan edildi. Muhalefet liderlerinden Roza Otunbayeva'nın geçici hükümeti kurduğu ve başkan Usenov'un görevden alındığı açıklandı.

Gösterilerin başlamasından kısa bir süre sonra Bişkek'teki havaalanı kapatılırken, Kırgızistan'ın Lale Devrimi'yle iktidara gelen Devlet Başkanı Kurmanbek Bakyev'in de ülkeden ayrılmak üzere olduğu bildirildi. Ancak Bakyev'in ülkeden ayrılmadığı ve ailesinin yaşadığı Oş'a gittiği açıklandı. Oş'ta yaşayan Özbek nüfusun, Bakyev'in Kırgız milliyetçiliğini körüklediğini ve Özbeklere ayrımcılık yaptığını iddia ettiği belirtiliyor.

İKİNCİ ABD ÜSSÜ NE OLACAK?

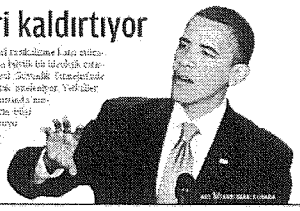
Kırgızistan'da yaşanan muhalefet hareketi, Gürcistan'da 2003'te başlayıp Ukrayna'da 2004'te devam eden ve Lale Devrimi olarak adlandırılan gösterilerden sonra yaşanan üçüncü büyük değişim olarak değerlendiriliyor. Bu üç ülkede de ABD'nin yakından ilgilendiği ve müdahil olduğu biliniyor. Kırgızistan'da ABD'nin Manas Hava Üssü'nün kapatılıp kapatılmayacağı konusu da gündemin önemli bir maddesini oluşturuyor. Bakyev'in ülkeden ayrılmadığı ve ailesinin yaşadığı Oş'ta bulunan üssün, ABD'nin Afganistan'daki operasyonlarında önemli bir rol oynadığı biliniyor.

Kırgızistan'da yaşanan muhalefet hareketi, Gürcistan'da 2003'te başlayıp Ukrayna'da 2004'te devam eden ve Lale Devrimi olarak adlandırılan gösterilerden sonra yaşanan üçüncü büyük değişim olarak değerlendiriliyor. Bakyev'in ülkeden ayrılmadığı ve ailesinin yaşadığı Oş'a gittiği açıklandı. Oş'ta yaşayan Özbek nüfusun, Bakyev'in Kırgız milliyetçiliğini körüklediğini ve Özbeklere ayrımcılık yaptığını iddia ettiği belirtiliyor.

İKİNCİ ABD ÜSSÜ NE OLACAK?

Kırgızistan'da yaşanan muhalefet hareketi, Gürcistan'da 2003'te başlayıp Ukrayna'da 2004'te devam eden ve Lale Devrimi olarak adlandırılan gösterilerden sonra yaşanan üçüncü büyük değişim olarak değerlendiriliyor. Bakyev'in ülkeden ayrılmadığı ve ailesinin yaşadığı Oş'a gittiği açıklandı. Oş'ta yaşayan Özbek nüfusun, Bakyev'in Kırgız milliyetçiliğini körüklediğini ve Özbeklere ayrımcılık yaptığını iddia ettiği belirtiliyor.

Müslümanları inciten ifadeleri kaldırtıyor

İslam dünyası ile "yeni bir başlangıç" için vaatte bulunan ABD Başkanı Barack Obama Dışişleri Bakanlığında "İslami radikalizm, İslami terör, İslami cihat" gibi Müslümanları rahatsız eden kelimeleri cihazlıyor. Barack Obama'nın dünya nezdinde ülkesini Bush Cihatçılığı döneminden arındırmak amacıyla başlattığı "İslami radikalizm" gibi tanımlamaları cihazlık ve yeni bir metin oluşturulacak. Bu çalışmaların Obama'nın Kahire'de yapacağı konuşmanın temelini oluşturacağı ve ABD'nin Müslüman ülkelerle ilişkilerinde yön vereceği belirtiliyor. Değişiklik önerisi ABD Başkanı Sözcüsü "cihatçı terör" ifadesinin özellikle kaldırılmasını istiyor. Değişiklik önerisi ABD'nin de politikasına etkisinin artacağı anlamına geliyor. WASHINGTON / AFP

Fikret Ertan

Obama'nın yeni nükleer stratejisi: Olumlu bir adım

Soğuk Savaş'ın sona ermesinden bu yana Amerika'nın ilk yeni nükleer strateji bildirisi olan NPR, Barack Obama'nın dünyayı nükleer silahlardan arındırma hedefine giden yolda ilk somut adımı attığını gösteriyor.

1991 yılından bu yana ne NPR belgesinde adının anılmasına rağmen Amerika'nın nükleer caydırıcılığının temel taşlarından biri olan B61 bombalarının sayısı 1400'den 400'e indirilecek. Bu bombaların 200'ü Avrupa'daki üslerde bulundurulacak. Bu, Amerika'nın nükleer silahlara bağımlılığını azaltmaya yönelik çok genel bir hedefin ötesine geçmeyen NPR'nin Amerika'nın nükleer silahlarının sayısını ve kullanılış şekillerini sınırlayan uluslararası anlaşmalara uyacağını ve Amerika'nın nükleer silahlara sahip olmayan ülkelere karşı kullanılmayacağını belirtmesi yönünde Obama'nın önceki açıklamalarını yinelemesi de önemli.

Ancak yapılan bu değişiklikler, ABD'ye ülkesi ve müttefikleri için nükleer silahların güvenilirliğini sürdürme konusunda yeterli güvence sağlıyor. Bu da, Obama'nın nükleer silahlardan arındırılmış bir dünya hedefine ulaşmak için yeterli olmayacaktır. Obama'nın vadisi ilk NPR'sinde Rusya'nın Avrupa'daki füze savunma sistemi planlarına karşı çıkılmaması, Rusya'nın da Amerika'nın füze savunma sistemini kabul etmesi için bir fırsat yaratmaya çalıştığı görülüyor. Ancak Rusya'nın bu fırsatı değerlendirmesi için Amerika'nın füze savunma sistemini tamamen iptal etmesi gerekiyor. Ayrıca, yeni nükleer silahlara ihtiyaç duyulmayacağı yönündeki iddialar da, Amerika'nın Kuzey Kore ve İran tehdidini nükleer caydırıcılığa dayanmadan nasıl ortadan kaldıracağı konusunda yetersiz kalıyor.

NPR'de bunlar dışında da, Obama'nın değişiklik arzusunu yansıtan birçok önemli değişiklik yapılmış. Bunların en önemlisi, Amerika'nın Irak'ta ve Afganistan'da bulunduğu şu dönemde, Amerika'nın nükleer silahlara başvurma koşullarını çok genişletmesi. Bu belge, mevcut 2002 yılı Nükleer Duruş İncelemesi'nin (NPR) ardından gelen ve Bush yönetiminin nükleer silahlara bakışını yansıtan ikinci belge. Bu belge, Amerika'nın nükleer silahlara başvurma koşullarını çok genişletmesi. Bu belge, mevcut 2002 yılı Nükleer Duruş İncelemesi'nin (NPR) ardından gelen ve Bush yönetiminin nükleer silahlara bakışını yansıtan ikinci belge.

ABD Başkanı Obama, yeni açıkladığı nükleer strateji belgesiyle selefi George Bush'a nazaran Amerika'nın nükleer silaha başvurma yelpazesini oldukça daraltıyor.

Soğuk Savaş'ın sona ermesinden bu yana Amerika'nın ilk yeni nükleer strateji bildirisi olan NPR, Barack Obama'nın dünyayı nükleer silahlardan arındırma hedefine giden yolda ilk somut adımı attığını gösteriyor. Bu, Amerika'nın Irak'ta ve Afganistan'da bulunduğu şu dönemde, Amerika'nın nükleer silahlara başvurma koşullarını çok genişletmesi. Bu belge, mevcut 2002 yılı Nükleer Duruş İncelemesi'nin (NPR) ardından gelen ve Bush yönetiminin nükleer silahlara bakışını yansıtan ikinci belge.

1991 yılından bu yana ne NPR belgesinde adının anılmasına rağmen Amerika'nın nükleer caydırıcılığının temel taşlarından biri olan B61 bombalarının sayısı 1400'den 400'e indirilecek. Bu bombaların 200'ü Avrupa'daki üslerde bulundurulacak. Bu, Amerika'nın Irak'ta ve Afganistan'da bulunduğu şu dönemde, Amerika'nın nükleer silahlara başvurma koşullarını çok genişletmesi. Bu belge, mevcut 2002 yılı Nükleer Duruş İncelemesi'nin (NPR) ardından gelen ve Bush yönetiminin nükleer silahlara bakışını yansıtan ikinci belge.

Bu önemli değişiklikleri yapanlardan ABD'ye ilkesel adaylığı ilan edenlerde de dikkat çekiyor. ABD Başkanı Obama'nın Beyaz Saray'daki ilk yılında NPR ile ilan ettiği genele yelpazesi oldukça daralmış bulunuyor.

Ancak yapılan bu değişiklikler, ABD'ye ülkesi ve müttefikleri için nükleer silahların güvenilirliğini sürdürme konusunda yeterli güvence sağlıyor. Bu da, Obama'nın Nükleer silahlardan arındırılmış bir dünya hedefine ulaşmak için yeterli olmayacaktır. Obama'nın vadisi ilk NPR'sinde Rusya'nın Avrupa'daki füze savunma sistemi planlarına karşı çıkılmaması, Rusya'nın da Amerika'nın füze savunma sistemini kabul etmesi için bir fırsat yaratmaya çalıştığı görülüyor. Ancak Rusya'nın bu fırsatı değerlendirmesi için Amerika'nın füze savunma sistemini tamamen iptal etmesi gerekiyor. Ayrıca, yeni nükleer silahlara ihtiyaç duyulmayacağı yönündeki iddialar da, Amerika'nın Kuzey Kore ve İran tehdidini nükleer caydırıcılığa dayanmadan nasıl ortadan kaldıracağı konusunda yetersiz kalıyor.

NPR'de bunlar dışında da, Obama'nın değişiklik arzusunu yansıtan birçok önemli değişiklik yapılmış. Bunların en önemlisi, Amerika'nın Irak'ta ve Afganistan'da bulunduğu şu dönemde, Amerika'nın nükleer silahlara başvurma koşullarını çok genişletmesi. Bu belge, mevcut 2002 yılı Nükleer Duruş İncelemesi'nin (NPR) ardından gelen ve Bush yönetiminin nükleer silahlara bakışını yansıtan ikinci belge.

Bu önemli değişiklikleri yapanlardan

Kırgızistan yeni yönetime emanet

Kırgızistan'da Askar Akayev yönetimini 2005'te Lale Devrimi adı verilen halk ayaklanmasıyla deviren Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyev de aynı akibete uğradı. Roza Otunbayeva önderliğinde geçici yönetim kuran muhalefet, parlamentoyu feshederek, iktidarı ele geçirdiğini ilan etti. Yeni yönetime ilk tebrik Rusya'dan geldi.

AYBİN PAZARCI- FARUK AKKAN BİŞKEK, MOSKOVA

Kırgızistan'da ilan başkent Bişkek'te yüzlerce kişinin eylediği eylemler sırasında muhalefet parlamentoyu feshederek iktidarı ele geçirdiğini ilan etti. Ülkenin güneyindeki Celalabad'da destek arayan Akayev ilan 'geri çekilmek' istediğini, muhalefetle görüşmeye hazır olduğunu belirtti. Moskova'ya yeni yönetime ilk tebrik mesajı verdi. Medvedev'in yeni yönetime hızlı tepki vermesi dikkat çekti.

Devlet başkanlığı ve parlamentonun ilk oturumunda bulundukları sırada binalarının yakın olmasıyla Aleje verilikte Kırgızistan'da gerici Başkan Otunbayeva liderliğindeki geçici hükümet ve Akmat Atayev'den Ekonomi Koordinasyonu'ndan Temir Sariyev Maliye'den Otunbek Tekebayev sorumlu ve ve sekreterlerine Alimbek Bekenatayev'e müdürlerin zamanlı bulundukları yerlerinden alarak götürdüğü bildirildi. Sonuç durumu Kişlerin Başkanı Bakiyev Sağlık Bakanı Damira Niyazbayeva, Olağanüstü Hal Bakanı Düşenbay Cekenov, Milli Güvenlik Hizmeti Başkanı Keneş Düşebayev'den oluşan Başkanın Yardımcısı Nurberdi'ye ilk tepkisini cezalandırma Kurmanbek'in de ülkeden kaçmaya çalıştığı bildirildi. Sarayı ele geçirdiklerini açıklayan Otunbayeva, Bakiyev'in ülkeden kaçmaya çalıştığını ve yakalanarak gözaltına alınacağını söyledi. Bakiyev'in ülkeden kaçmaya çalıştığı bildirildi. Sarayı ele geçirdiklerini açıklayan Otunbayeva, Bakiyev'in ülkeden kaçmaya çalıştığını ve yakalanarak gözaltına alınacağını söyledi.

ROZA OTUNBAYEVA

KIRGIZİSTAN'A 150 KOMANDO GÖNDEREN RUSYA'DAN ABD ÜSSÜ KAPATILSIN MESAJI

Geçici hükümete ilk destek Rusya'dan geldi. Aleksey Hüseyinov'a göre, Rusya Başbakanı Putin ile telefonda görüşen, hükümetle Başbakan Otunbayeva Rusya'nın Kırgızistan'daki geçici hükümete destek sözünü verdiği Medvedev'in desteğinden Otunbek Tekebayev ise Bakiyev hükümeti devrilene kadar Rusya'nın gayrı resmi olduğunu ifade etmişti. Yakın zamanda Kırgızistan'a 150 komando gönderen Rusya'nın asıl amacının ise ülkedeki ABD üssünün kapatılmasını sağlamak olduğu belirtiliyor. Bu nedenle Rusya'nın ülkeye müdahale etmesinden endişe duyulduğu ifade ediliyor.

Kırgızistan'daki gelişmeler üzerine dün Fransa'da Medvedev ile ABD Başkanı Barack Obama arasında telefon görüşmesi gerçekleştirildi. Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada Kırgızistan'daki gelişmeler ile ilgili olarak Medvedev ile görüşüldüğü belirtildi. Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada Kırgızistan'daki gelişmelerin, bölgede ve Rusya'nın çıkarları açısından önemli olduğu belirtildi. Medvedev ile görüşmede ayrıca Afganistan'a gönderilecek 150 Rus askeri konusunda bilgi verildi.

Kırgızistan'daki gelişmeler üzerine dün Fransa'da Medvedev ile ABD Başkanı Barack Obama arasında telefon görüşmesi gerçekleştirildi. Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada Kırgızistan'daki gelişmelerin, bölgede ve Rusya'nın çıkarları açısından önemli olduğu belirtildi. Medvedev ile görüşmede ayrıca Afganistan'a gönderilecek 150 Rus askeri konusunda bilgi verildi.

Bir renkli devrimin bitişi

KADİR ASKAR BİŞKEK, Cihan

HABER ANALİZ

Kırgızistan'da Kurmanbek Bakiyev'in başkanlık döneminde yolsuzlukların ve Merkezin bölgelere hakimiyetinin devam etmesi, ülkenin Rusya ve Batı ile ilişkilerini aynı anda dengeli bir şekilde yürütmesi, Bakiyev'in ailesinin ülkeyi yönetmesi ve Batılı devletlerin Kırgızistan'ı Orta Asya'daki askeri üssü olarak görmesi gibi nedenler, Bakiyev'in devrilmesinde etkili oldu.

Bakiyev, 2005'te Lale Devrimi adı verilen halk ayaklanmasıyla devrilen Devlet Başkanı Askar Akayev'in yakın çevresinden biriydi. Akayev ile Bakiyev arasında yaşanan iktidar mücadelesi, Bakiyev'in Akayev'i devirmesiyle sonuçlanmıştı. Bakiyev, Akayev'in ailesinin ülkeyi yönetmesine tepki gösterilerinin ardından iktidara gelmişti. Ancak Bakiyev'in ailesinin ülkeyi yönetmesi, Bakiyev'in Akayev'i devirmesinden sadece 4 yıl sonra yeni bir halk ayaklanmasıyla devrilmesine neden oldu.

Binlerce Kırgız muhalif geçtiğimiz günlerde yaşanan kanlı olayların başvurme Kayrakatır'da hükümete karşı eylem düzenlemek için Başkent Bişkek'te toplanmıştı. AFP

Destek turunda ilk durak Moskova

Kırgızistan'da yaşanan kanlı devrimin ardından kurulan geçici hükümet önceki, dış destek arama turunu Kazakistan'dan başlattı. Muhalif lider Roza Otunbayeva'nın başbakanlığını üstlendiği geçici hükümet, bugünlerde büyük yardımlarına gereksinim duyduğu Almanya Başbakanı ve beraberinde bir heyet Kırgız yetkilileriyle dün Moskova'da bir araya geldi. Anayasa Mahkemesi'nin kuşatılmasıyla görevlerinden istifa etmek zorunda kalan Başbakan Kurmanbek Bakiyev'in Rusya'ya kaçtığı belirtiliyor. Geçici hükümetin ekonomik krizi aşmak için Rusya'dan gelecek Kırgız göçmen işçilerin ülkelerine gönderdikleri paranın önemli bir kısmını oluşturduğuna inanmadığını savunan Otunbayeva'nın Moskova'da ekonomik yardım ile ilgili görüşmeler yapacağı belirtiliyor.

Geçici hükümetin başkanı Otunbayeva, Rusya'nın başkenti Moskova'da Başbakan Vladimir Putin önceki gün geçici hükümetin başkanı Otunbayeva ile ekonomik görüşmeler ve geçici hükümete destek olacaklarını söylemişti. Amerikan yönetimi de Otunbayeva ile bir dizi temasında geçici hükümet ile ilgili desteğini sürdüreceğini vurgulamıştı.

Ülkenin güneyinde bulunan Özbekistan sınırında bulunan Devlet Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyev ile Kırgızistan'daki gelişmelerde ABD'nin Rusya'nın pamuğunun olduğuna inanmadığını savunan Özbekistan'a kaçtığı ifade ediliyor. AB Dışişleri Yüksek Temsilcisi Catherine Ashton, Kırgızistan'daki yönetim krizinin çözüm sürecinin sürdürülmesi için AB Özel Temsilcisi Pierre Morel'i Bişkek'e göndereceğini açıkladı. Ashton, Morel'in Bişkek'te Otunbayeva ve Kazakistan Macide Başkanı Yardımcısı Cheltek Kasbekova ile görüşeceğini belirtti. Kırgızistan'a gelen Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Abdülkadir Gül ile Kazakistan Cumhuriyetçi ve AGİT Dönemi Başkanı Kazakistan Dışişleri Bakanı Yardımcısı Gaziz Tokayev'in de dün Bişkek'te görüşmeleri yaptığı bildirildi.

Kırgızistan'daki "Lale devrimi" sonrasında Özbekistan'a kaçtığı ve iki aydır güvenlik bulunduğu ileri sürülen Kırgızistan'ın eski Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyev'in Özbekistan'ın Kırgızistan'a yönelik bir müdahalesini engellemek için sınır bölgesine askeri birlik yığmaya başladığı iddia edildi.

Uluslararası toplum da Kırgızistan'daki gelişmeleri yakından takip ediyor. AB Dışişleri Yüksek Temsilcisi Catherine Ashton, Kırgızistan'daki yönetim krizinin çözüm sürecinin sürdürülmesi için AB Özel Temsilcisi Pierre Morel'i Bişkek'e göndereceği, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) nezdinde görevli Kazakistan Macide Başkan Yardımcısı Cheltek Kasbekova ile görüşeceği belirtildi. Kırgızistan'a gelen Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Abdülkadir Gül ile Kazakistan Cumhuriyetçi ve AGİT Dönemi Başkanı Kazakistan Dışişleri Bakanı Yardımcısı Gaziz Tokayev'in de dün Bişkek'te görüşmeleri yaptığı bildirildi.

5 ay önceki darbeyle yönetimden ve ekonomi üzerinde etkili olan ailenin tüm mensuplarının görevlerinden alınmasına karar verildi. Bişkek'teki yağmalamalardan sorumlu tutulan eski Başbakan Kurmanbek Bakiyev'in ailesinin Kırgızistan'ı terk ettiği ifade edildi.

Londra'dan mini 'balyoz' için özür

The Independent gazetesi Kuzey Yorkshire'da bulunan Catholick okulu önünde cuma namazı kılan Müslümanların, bölgedeki Müslüman toplumun ve cemaatlerinin teşkilatıne yol açtığını ifadesi. Konuyla ilgili bir bildiri yayımlayan Britanya Müslüman Konseyi olaydan dolayı özgün cümlelerini açıkladı. Konsey sözcüsü İngiltere Sorumlu Bakanlığı ile daha önce görüştüklerini ancak bir sonuç alınamadığını belirtti. Konsey sözcüsü, olayların ardından gösterilen tepkilerin ırkçılara bağlanmasını eleştirdi.

Konsey Başkanı Muhammed Abdülbari: "Zaten uzun zamandır beri bu ülkedeki camiler ülkelere ve din karşıtı gruplara hedef olmuş durumda. Bunu yeni ama ilkin meydan çıkmış gibi. Müslüman cemaatin hedef alınmasının kabul edilemez bir durum olduğunu ancak bir sonuç alınamadığını belirtti. Konsey sözcüsü, olayların ardından gösterilen tepkilerin ırkçılara bağlanmasını eleştirdi.

Konsey Başkanı Muhammed Abdülbari: "Zaten uzun zamandır beri bu ülkedeki camiler ülkelere ve din karşıtı gruplara hedef olmuş durumda. Bunu yeni ama ilkin meydan çıkmış gibi. Müslüman cemaatin hedef alınmasının kabul edilemez bir durum olduğunu ancak bir sonuç alınamadığını belirtti. Konsey sözcüsü, olayların ardından gösterilen tepkilerin ırkçılara bağlanmasını eleştirdi.

Konsey Başkanı Muhammed Abdülbari: "Zaten uzun zamandır beri bu ülkedeki camiler ülkelere ve din karşıtı gruplara hedef olmuş durumda. Bunu yeni ama ilkin meydan çıkmış gibi. Müslüman cemaatin hedef alınmasının kabul edilemez bir durum olduğunu ancak bir sonuç alınamadığını belirtti. Konsey sözcüsü, olayların ardından gösterilen tepkilerin ırkçılara bağlanmasını eleştirdi.

Konsey Başkanı Muhammed Abdülbari: "Zaten uzun zamandır beri bu ülkedeki camiler ülkelere ve din karşıtı gruplara hedef olmuş durumda. Bunu yeni ama ilkin meydan çıkmış gibi. Müslüman cemaatin hedef alınmasının kabul edilemez bir durum olduğunu ancak bir sonuç alınamadığını belirtti. Konsey sözcüsü, olayların ardından gösterilen tepkilerin ırkçılara bağlanmasını eleştirdi.

Konsey Başkanı Muhammed Abdülbari: "Zaten uzun zamandır beri bu ülkedeki camiler ülkelere ve din karşıtı gruplara hedef olmuş durumda. Bunu yeni ama ilkin meydan çıkmış gibi. Müslüman cemaatin hedef alınmasının kabul edilemez bir durum olduğunu ancak bir sonuç alınamadığını belirtti. Konsey sözcüsü, olayların ardından gösterilen tepkilerin ırkçılara bağlanmasını eleştirdi.

Kırgız ayaklanması, Gürcü muhalefetini cesaretlendirdi

Kırgızistan'daki "lale devrimi", Gürcistan'daki muhalefeti de hareketi geçirdi. Gürcistan muhalif liderleri, Saakaşvili'nin geçtiğimiz ülkelerin devrim mücadelesi durumunda Kırgızistan'da yaşanan muhalefet gibi kendilerinin de sokağa çıkabileceği tehdidinde bulundu.

Eski Devlet Bakanı Temuri Yakobaşvili, Saakaşvili'nin Kırgızistan'da ve dünyanın diğer ülkelerinde yaşanan olaylardan ders çıkarmasını istedi. Yakobaşvili, "Kırgızistan'da meydana gelen olaylar, Gürcistan'daki muhalefet için bir ilham kaynağı olmalıdır. Bu, iktidarın sonunu getirir" ifadelerine yer verdi. Kırgızistan'da gerçekleşen ayaklanmalarda ölenlerin sayısı 75'e yükselirken, Gürcistan'da ise yaklaşık 600 gösterici ve yaralı olduğu belirtiliyor. Muhalefet liderleri ise geçtiğimiz hafta Başbakan Başkent Bişkek'te terk etti. FARUK AKKAN MOSKOVA, CİHAN

TAZİYE

Okulumuz Öğretmenlerinden Üzeyir GÖK Bey'in Annesi

EYŞE GÖK

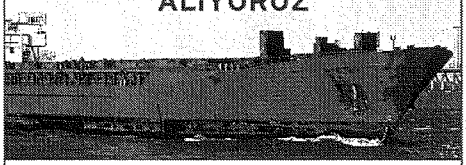
Hanımefendi'nin

vefatını üzüntüyle öğrendik. Merhumiyye Cenabı Allah'tan rahmet ve mağfiret diler, kederli ailesine ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

BURÇ KOLEJİ

YÖNETİM KURULU, İDARECİ, ÖĞRETMEN ve PERSONELİ

SİZİN DESTEĞİNİZLE GAZZE'YE YARDIM GEMİSİ ALIYORUZ

Filistin için siz de el verin!
Yardım gemilerimizi alıyoruz! İnsanlığın ortak sesi olacak bu filoya katkılarınızı bekliyoruz!

Büyük acıların sürdüğü ambargo altında yaşayan Gazze'ye denizden yardım kervanları açacak ve Gazze'li kardeşlerimizin yüzünü güldürecek bir filo hazırlıyoruz. Nisan ayında 10.000 tonu aşkın yardım malzemesini Filistinli'lere ulaştıracak gemiler sefere çıkacak. Ambargo tüm etkinliğiyle kaldırılıncaya kadar gemilerimiz yardım taşımaya devam edecek. İlk adım için siz de el verin!

FİLİSTİN'E YOLAÇIK

0.212.631 21 21
www.ihh.org.tr

İNSANİ YARDIM VAKFI

SATILIK MAKARNA - UN İRMİK FABRİKALARI

90 TON / GÜN KAPASİTELİ MAKARNA TESİSİ
- 10.000 m² arsa üzerinde
- 7.000 m² kapalı alanda

400 TON / GÜN KAPASİTELİ UN-İRMİK TESİSİ
- 25.000 m² arsa üzerinde
- 14.000 m² kapalı alanda
- Betonarme bina içerisinde
- İki ayrı üniteli
- 32 adet 10.000 tonluk betonarme buğday silosları ve ön temizleme tesisi

0532 355 40 85 | GAZİANTEP
0 342 337 24 10 (Mesai Saatleri dahilinde)

YOLUN AÇIK OLSUN
FIRAT KÜLTÜR MERKEZİ
17-24 Nisan (C.tesi)
Saat 19.30
KANTAL HASAN ALİ YÜCEL KÜLTÜR MERKEZİ
26 Nisan (Cuma)
Saat 19.30

O'NU BEKLERKEN
FIRAT KÜLTÜR MERKEZİ
10 Nisan (C.tesi)
Saat 14.00
11-25 Nisan (Pazar)
Saat 19.30

TİYATRO FKM 0212 517 46 97

HIRSIZ
FIRAT KÜLTÜR MERKEZİ
17-24 Nisan (C.tesi)
Saat 14.30

TUNA BOYU
FIRAT KÜLTÜR MERKEZİ
11-18-25 Nisan (Pazar)
Saat 14.30

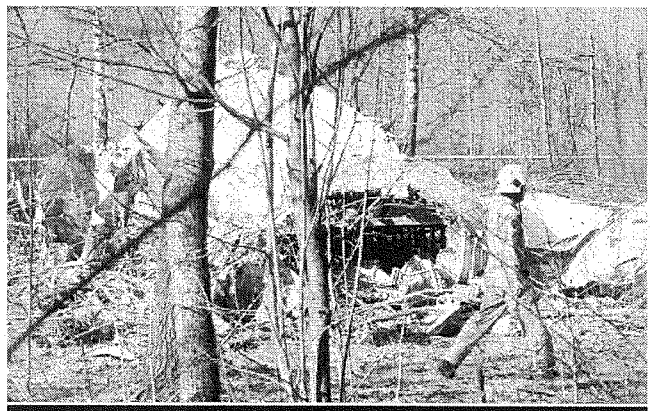
T.C.
BAKIRKÖY
6. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ
İLAN

DUYURU
T.C. KADIKÖY 3. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'NDEN

T.C.
ANKARA
GAYRİMENKUL SATIŞ (22)
İCRA MÜDÜRLÜĞÜNDEN
TAŞINMAZIN AÇIK ARTTIRMA İLANI

Polonya liderinin uçağı düştü: 97 ölü

İkinci Dünya Savaşı sırasında 20 bin Polonyalı askerin hayatını kaybetmesine neden olan Katin katliamının anma törenleri için Rusya'ya giden Polonya Cumhurbaşkanı Kaczynski ve eşinin de aralarında bulunduğu 97 kişi dünkü uçak kazasında hayatını kaybetti.

Polonya Cumhurbaşkanı Lech Kaczynski ve beraberindeki heyet Rusya'ya resmi ziyaret için Tupolev tipi uçağın düşmesi sonucu hayatını kaybetti. 20 yıl önce düşmek üzere olduğu için uçağın değiştirilmesini istediği, ancak bir değişiklik yapılmadığı belirtiliyor. Ölüm haberini duyan halk, başkentteki cumhurbaşkanlığı binasının önüne gelerek çiçek bıraktı. AFP/GETTY IMAGES

Rusya Olağanüstü Hal Bakanlığı'na göre 88'i Polonyalı heyet olmak üzere uçakta 97 kişinin bulunduğunu açıkladı. Uçakta bulunan yolcuların ilkeli yakınlarından, kardeşlerinden değişik de bulunduğu belirtiliyor.

Rusya'da 24 devlet televizyonunu kanlayan Smolensk bölgesel valisi Sergey Anatilyev, "Polonya Cumhurbaşkanlığına ait uçağın 3 kişi hariç tüm yolcuları öldü. Tik bilgilere göre uçağın ağaçlara çarptığı anlaşılıyor. Uçakta bulunan yolcuların hayatta kalma şansı yok" dedi. Rusya Hava Kuvvetleri Komutanı Yardımcısı Orgeneral Alexander Akvarin de gün boyu süren yaptığı "temaslar" sırasında dikkate alınacağını söyledi. Yer kontrol grubu bankamın uçağa ait yeni yüksekliğini gösterdiğini, ancak pilotun, bu yeni yüksekliğe ulaşmak için ilerlemeye devam ettiğini kaydetti. Orgeneral Akvarin, "Buna rağmen mürettebat alçalmaya devam etti. Metrik 81 bu da bilindi ile sonlandı" dedi. Askeri danışmanın 1.5 kilometreden uzağa düşen uçağın yapısı ile hedefi ile ilgili bilgilerini üzerinde de durduğunu kaydetti. Komisyon ayrıca uçağın kaydının, işlemleri hakkında Polonya Cumhurbaşkanı Lech Kaczynski'nin cesedine ulaşıldığı, ancak kesin tespit için DNA testi yapılacağı bildirildi. Polonya Cumhurbaşkanı, Rusya'ya ilkez Dünya Savaşı sırasında 20 bin Polonyalı subayın katledilmesinin 70. yıl anısına törenler için gidiyordu.

Polonya Cumhurbaşkanlığına ait uçağın Sovyet yapımı Tupolev-154 (Tu-154) modeli ve 20 yaşında olduğu bildirildi. Polonyalı yetkililerin sevgili değişmek için girişimde bulunduğunu, ancak fen ekibiyle birlikte de katılım etkinliğini belirttiğini. Altı sen bes yıldır olmak üzere Tupolev kadar Tu-154 modeli uçaklar ve hiç kaza yapmadığı, Rusya hanımyolu sürekli son ülkesinde Tu-154 modeli uçakları kullanmaktadır.

LECH KACZYNSKI

Polonya Cumhurbaşkanı Kaczynski'nin ölüm haberi ardından dünya liderleri, Polonya'ya taziye mesajları gönderdi. ABD Başkanı Barack Obama, Polonya Başbakanı Donald Tusk'a ayrıntılı bir mesajlar gönderdi. Cumhurbaşkanı Ab Ankara Ofisi de bir taziye mesajı gönderilerken Başbakan Erdoğan, Polonya Cumhurbaşkanı'na ve halkına başsağlığı diledi. Erdoğan, "Temsilci edenir ki bir kaza olarak gerçekleşmiştir. Gecenin olumsuz ve Türk milleti adına ifade etmek istiyorum." dedi.

'Savaş sonrasının en trajik olayı'

Ölüm haberi ardından kabineyi acil olarak toplayan Polonya Başbakanı Donald Tusk, kazayı ülkenin "savaş sonrası tarihinin en trajik olayı olduğunu" vurguladı. Kazada Cumhurbaşkanı Kaczynski ve eşinin yanı sıra Genelkurmay Başkanı Franciszek Gagor, Merkez Bankası Başkanı Slawomir Skrzypek ve Dışişleri Bakan yardımcısı Andrzej Kremer, sek sayıda milletvekili, üniversite görevlisi ve din adamı yolcular arasında bulunuyordu. Sikrey Sova başta Rusya olmak üzere bir matka sürveyle de olursa yas ilan edildi. Bayraklar da yarıya indirildi. Rusya'da da yarın için ulusal yas ilan edildi. Putin yarın sıra Kaczynski'nin yerini alacak kişi için 60 gün içinde seçimlere gidileceği belirtiliyor. Devlet Başkanı Vekili Bronislaw Komorowski de yaptığı açıklamada, "Bize büyük partilerle yapılacağı görüşmelerden sonra seçimin tarihini açıklayacağını ifade etti.

1949 yılından dünyaya gelen Kaczynski, henüz 13 yaşındayken daha sonra Başbakan olacak olan ikiz kardeşi ile beraber çocuklara "Ayı Canlı mı Kız" adlı filme kamyoyerlerini canlandırdı. Polonya'nın komünizm sonrası çöküşünde etkili olan Dayanışma Hareketi'nin de önemli isimi Kaczynski, 2005 yılında devlet başkanı olarak seçilmişti. İkiz kardeşi ise Temmuz 2006'da başbakan olarak atadı. 2007'de bazı geçen Türk hükümetinin serbest pazar vardı s yasalına eleştiriyordu. DIŞ HABERLER SERVİSİ

Kırgızistan'daki ayaklanmada ölenler toprağa verildi

Kırgızistan'da Salıdar deyişini de amaçlanan protestolarda sonucunda ölen 78 kişiden 32'si, dün gerçekleşti. Cenaze törenleri sırasında toprağa verildi. Bişkek'te 6-7 Nisan'da yaşanan gösteriler sırasında protestocular, cumhurbaşkanlığı binasını gözaltına aldı. Bu sırada polisle protestocular arasında yaşanan çatışmada en az 78 kişi öldüğü yetkiler 1500 de yaralanmıştı. Bişkek'te kalıcı kardeş ile Adı beyit sınır mahallesinde dün sekiz ölüm düzenlendi. Ölüdeki sahtekarın cenazesi törenleri Cumhuriyet Meydanı'nda düzenlendi. Cenazeye katılan binlerce Kırgız yetkilisi, diplomatik temsilcinin yanı sıra Başbakan Roza Otunbayeva da katıldı. Otunbayeva, "Bugün ülkemizin tarihinde kara bir gün olarak kalacak. Bu olayların sorumlularını bulacağız" dedi. Geçici hükümet temsilcileri Cumartesi "Tekebiyevin da "Hükümet İstifaları yendi." diye konuştu. Ayaklanma sırasında gözaltına alınan Devlet Başkanı Kurmanbek Bakiyev ise görevinden kalıcı istifa etmedi. Devlet Güvenlik Müdürü kanadlı Tekebiyev, "Bakiyev ve 'Manasçılar'le hesaplaşık bitmiştir. Her şeyi tamamıyla bir şekilde olacaktır." dedi. Komutu Devrim sonucu bu ülkeye gelen Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Özel Temsilcisi Zinaida Greceanîi, "Temsilci edenir ki bir kaza olarak gerçekleşmiştir. Gecenin olumsuz ve Türk milleti adına ifade etmek istiyorum." dedi.

Tayland'da gösterilerin hareketli, devrik Başbakanı Taksin Şinavatra yakın "Kırmızı Gömlekliler"le karşı Güvenlikçi 15 kişi öldüren 650 kişi de yaralandı. Gösteriler bir ay önce başlamıştı. REUTERS

Tayland'da polis göstericilerle çatıştı: 15 ölü, 650 yaralı

Tayland'ın başkenti Bangkok'ta devrik başbakan Taksin Şinavatra yanlısı "Kırmızı Gömlekliler"le emniyet güçleri arasında çıkan, son 20 yılın en kanlı olayı yaşanmıştı. 15 kişi ölürken 650 kişi de yaralandı. Tayland'da yetkili-

İsrail binlerce Filistinliyi yerinden edecek!

Yeni Kırgız yönetiminden Amerika'ya üs garantisi

Kırgızistan'da halk ayaklanmasıyla yönetime el koyduktan sonra ilk tebrik ve destek mesajını Rusya'dan alan Roza Otunbayeva yönetimi, Amerika'ya da zeytin dalı uzattı. Yeni yönetim, Washington ile Bişkek arasındaki Manas Üssü'nün kullanılmasını da içeren mevcut askeri anlaşmaların devam edeceğini bildirdi.

FARUK AKKAM BAKÜ/KIRGIZİSTAN – ÖZKAN

Kırgızistan'da yaşanan kanlı ayaklanmayla Bişkek'teki resmi yönetimi devirip Geçici Hükümet'in başına geçen Roza Otunbayeva, Manas Üssü'nün kullanılmasının devam edeceğini açıkladı. (Fotoğraf: AP)

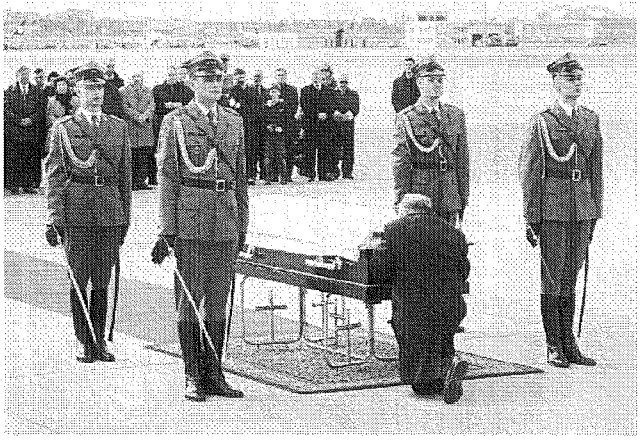
Kırgızistan'da 7-8 Nisan tarihlerinde gerçekleşen kanlı devrimle birlikte eski geçici hükümetin başkanı Roza Otunbayeva, ABD ile mevcut askeri anlaşmaların devam edeceğini belirtti. Kırgız'ın ortasından Washington'a uzanan Manas Üssü'nün kullanılmasının da içeren mevcut askeri anlaşmaların devam edeceğini açıklayan Otunbayeva, Afganistan operasyonlarında büyük bir öneme sahip Amerikan Manas Üssü'nün, yönetimi yıkarak iktidara gelen muhalif güçlerle de varlığını sürdüreceğini ifade etti. Otunbayeva'nın açıklamaları, Kırgızistan'da yaşanan olayların ardından Bişkek'i ziyaret eden ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'ın Kırgız liderle görüştüğü ve Manas'ın stratejik bir üs olarak kalması yönünde ikna etmeye çalıştığı kritik bir görüşmenin ardından geldi. Otunbayeva'nın daha önce de BM'ye verdiği demeçler, ülkelerarası ilişkilerde mali bakımdan istikrarı ön plana çıkarıyor.

BAKİYEV, ÜLKEYE BM ASKERİ İSTEDİ

7 Nisan'da Kurmanbek Bakiyev'in halen Belarus'ta bulunan Askeri Ataşesi'ni yeniden yönetim devrinin Kurmanbek Bakiyev Hanım Cumhuriyet Koruma Komutanlığı görüşmesinde gündeme getirdiği belirtiliyor. Bakiyev'in, ülkede meydana gelen Kırgız devrimi hakkında Rusya'ya bilgi vermek üzere Moskova'ya gönderdiği Askeri Ataşesi'nin, Rusya'ya gitmeden önce Bişkek'te Kurmanbek Bakiyev'in Cumhuriyet Koruma Komutanlığı'nda gerçekleştirdiği görüşmede, Rusya'dan ülkeye BM askeri gücü gönderilmesini istediği ifade edildi.

Bu arada kanlı ayaklanmanın ardından Başbakan Bişkek'i terk etmiş, yerine Kalpa Kırgızistan Cumhuriyeti Koruma ve Güvenlik Fakültesi Müdürü Emil Kasımaliyev'in geçtiği belirtiliyor. Bişkek'ten Kırgız gücü talep eden Kırgızistan'da yaşanan olayların incelenmesi için incelemeye başlanan komisyonun kendi bünyesinde olmadığını ifade eden Otunbayeva'nın açıklamalarında, Kırgızistan'da Rusya Cumhuriyeti'nin bölgedeki konumuyla ilgili görüşmeler, Rusya'nın bir baskı unsuru olarak algılanmaması gerektiğini belirtti.

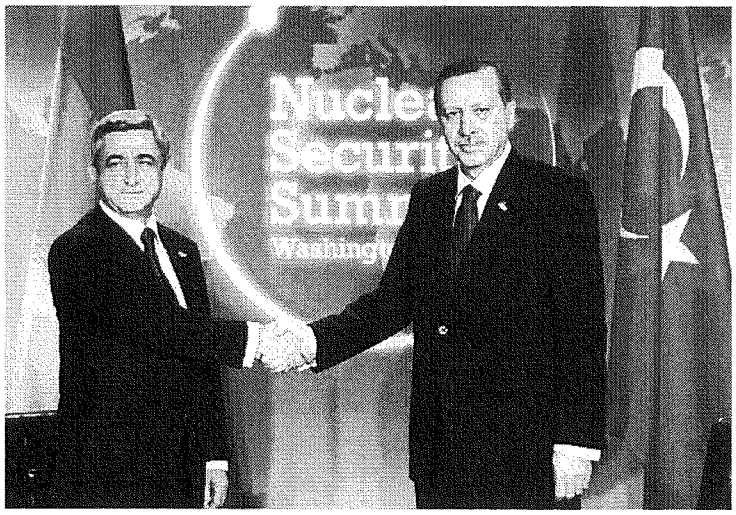
Otunbayeva'nın açıklamalarında, Rusya'dan alınan destek mesajının ardından Amerika'ya da zeytin dalı uzatılması dikkat çekti. Yeni yönetim, Washington ile Bişkek arasındaki Manas Üssü'nün kullanılmasını da içeren mevcut askeri anlaşmaların devam edeceğini bildirdi.

Eski Başbakan Kurmanbek Bakiyev'in Cumhuriyet Koruma Komutanlığı'nda görüştüğü ülke, Kırgızistan'ın en büyük silah ithalatçısı konumunda olduğu Rusya'dan gelen BM askeri gücünü kabul etmeyeceğini açıkladı. (Fotoğraf: AP)

'Merkel, Türkiye'nin AB üyeliği konusunda zaman kazanmaya çalışıyor'

Almanya'nın en ünlü yayın organlarından Frankfurter Allgemeine Zeitung Almanya Sanayiciler Birliği Başkanı Ulrich Grillo'nun Türkiye'nin ilişkileri gündeme getirdiğini ve bunu bilen Almanya liderinin zaman kazanmak ve sorun olarak görüş toplamak için Türkiye'nin üyelik için koşullara bağlı olduğunu ifade ettiğini yazdı. Hükümet Türkiye'nin AB üyesi olmasına karşı olduğu için Türkiye'nin AB'ye girmesi için ne gibi koşullar gerektiğini bilmediğini belirten Grillo'nun,

Başbakan Erdoğan ve Ermeni lider Sarkisyan, nükleer zirveye katılmak için geldikleri Washington'da 14 ay aradan sonra görüştü. AA

Birlikte çalışmaya devam kararı

ABD Başkanı Obama'nın 24 Nisan konuşması öncesi Washington'da bir araya gelen Başbakan Erdoğan ile Ermenistan Cumhurbaşkanı Sarkisyan, Türkiye ile Ermenistan arasında geçtiğimiz ekim ayında imzalanan; ancak meclislerde onay bekleyen protokollerin geleceğini masaya yatırdı. Liderler, iki ülke dışişleri bakanlarının, koordineli ilgili çalışmalarını devam ettirmesi konusunda mutabık kaldı.

Türkiye ile Ermenistan arasında geçmiş ilişkiler ekim ayında imzalanan ve iki ülkenin ilişkilerinin normalleşmesini öngören protokollerin geleceğine ilişkin tartışmalar devam ederken dün Washington'da önemli bir görüşme gerçekleşti. Nükleer Güvenlik Zirvesi için ABD'de bulunan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan bir araya geldi. ABD Başkanı Barack Obama'nın 1915 olaylarının yıldönümü dile getirdiği 24 Nisan öncesi gerçekleşen görüşmede, iki ülke arasındaki ilişkilerin protokollerin geleceği ele alındı.

Washington Kongre Merkezi'nde yapılan görüşmede Erdoğan'ın geçtiğimiz hafta 5 sıkıyönetim'a gönderdiği mektupta dolaylı bir biçimde ele alındı. Görüşmede, iki ülke dışişleri bakanlarının koordineli ilgili çalışmalarının devam ettirmesi konusunda mutabık kalındığı belirtildi. Erdoğan, özel temsilci ve Dışişleri Bakanlığı özel temsilcisi Feridun Sinirlioğlu'na gönderdiği mektupta, "Dost kalkere başkya. Birleri ileri yorumlar kastedilmiştir" mesajı verildi. 1915 olaylarına ilişkin lafzer ve ABD merkezlerinde geçen tartışmalar ilgili olarak dostlar nokuşmalık üzere sağlam ve Türkiye ile Ermenistan'ın normalleşmesi yönünden ilişkilerin ileriye doğru atılması gerektiği belirtildi. Mektup, taraflar tarafından Türkiye-Ermenistan protokollerinin sürecinde gelinen aşama ele alınmış şeklinde değerlendirilmiş ve yapılanın güzüldüğü ifade edilmiştir. Yakınlarının Ermeni cemaatinin kapatılmasının yıldönümü münasebetiyle Sarkisyan'a bir taziye mektubu olarak teşir edilmiştir.

Görüşmeye öncesi ABD'de faaliyet gösteren Ermeni kuruluşları, Sarkisyan'a bir takım açık mektup yayınlamıştı. 1915 olaylarını ilişkin Ermeni iddialarının kabul edilmesi için ABD Başkanı Obama'ya baskı yapmasını istedi. Amerika Ermeniler Milli Komitesi'nin, yayımladığı mektupta Sarkisyan'dan, Türkiye'nin, Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşmesi sürecini kullanarak, Ermeni iddialarının uluslararası düzeyde tanınmasını sağlaması istendiği belirtildi.

Erdoğan, görüşmenin ardından George Mason Üniversitesi bünyesinde, Ali Vural Ak Küresel İslam Araştırmaları Merkezi'nin açılışına katılmak "Küresel Barış Vizyonu Olarak Medeniyetler İttifakı" başlıklı bir konuşma yaptı. WASHINGTON ZAMAN

47 ülkenin lideri buluştu

ABD Başkanı Barack Obama'nın ev sahipliğinde, 47 ülkenin lideri, 46 ülkeye gönderilik, nükleer terörizm tehdidi ve diğer gündemdeki nükleer meselelerin güvenlik alınan alınmasının yollarının görüşüldüğü Nükleer Güvenlik Zirvesi dün başladı. Dışişleri Washington'daki Kongre Merkezi'nde düzenlenen zirveye konuk heyet başkanlarının, nükleer terörizmin tehditlerin konuşulması bekleniyor. Zirvede, ABD Başkanı Obama'nın nükleer silahsızlanma yönündeki girişimleri ele alınacak

ESTONYA CUMHURBAŞKANI TOOMAS HENDRIK ILVES:

Avrupa'nın sınırları, insan hakları demokrasi ve hukukun üstünlüğü

Yarın başlayacak Türkiye ziyareti öncesi TodaysZaman'a özel mülakat veren Estonya Cumhurbaşkanı Toomas Hendrik, Avrupa'nın coğrafi tanımlanmasını yanlış buluyor: "Eğer Avrupa'nın sınırlarını çizmek gerekiyorsa, bunu insan hakları, demokrasi, hukukun üstünlüğü prensipleri ile değerlendirmek lazım. Türkiye bu kriterlerin hepsini sağlıyor."

Mehmet Kamaşoğlu
ANKARA

Üçlük ülkenin de bâhisleri medeniyet eğitim kurumu tüzü tanıtılmış, demiryolları ve karayolları ve Avrupa Birliği üyesi ülkelerde standart önemlililer ve kredilerini yetiştirdiler." şeklinde konuşan İlves, "Bu, aslında bir dönüşüm ve sınırlıların bütün vatandaşları farklı bir şekilde geçmişek durumunda kaldık." diyor. Bu dönemde Estonya devrilen bakanı olarak görev yaptığını hatırlatan İlves, "Eğer geçiş dönemi, mesafede bu konuda birkaç ve muhalefet arasında tam bir uzlaşmaya vardık." ifadelerini kullanıyor. Siyasi konuda iki taraf arasında görüş ayrılığı olmasına rağmen, AB ve NATO üyeliği konusunda ulusal bir çizgi izlediklerini hatırlatan Estonya lideri, "Hem muhalefet hem de iktidar yapı reformu konusunda destek verdiler." dedi.

1994'de ulusal ölçek Sovyet işgalinin sona ermesinin ardından bağımsızlığını ilan eden Estonya özellikle kamuoyu Sovyet yapı sistemini tek atmış ve kurduğu bir komisyon aracılığı ile tüm yapılardan sökmüş bir hazırlanmıştı. 1994 itibarıyla yapı monopolünün % 67'si değişmiş ve oranının yüzde 40'ın altına inmişti. Daha önemli nokta ise bu bağımsızlık sonrası sistemde yaşanan % 934 yenilenmeydi. 2004 yılı Mayıs ayında yapılan yapı sistemini gözden geçiren Estonya yapı monopolünün AB reform süreçlerinden geçirerek tekrar eğitime tabi tuttu. İlves, "Yaşadığımız 84 defa tekrar öğrenmek zorunda kaldık." diyor.

"Yakınlık tam bir dostunuk var" niteliğini Türkiye ziyareti öncesinde kaydetmeye vermek isteyen Estonya Devlet Başkanı AB üyeliği tutkulu sürecini yürüten Türkiye'ye gerek yapı gerekse diğer konularda yakınlığı olduğunu hatırlatıyor. Türkiye'ye daha 1965'lerde Kalite Free Europe'da çalışırken büyük keşif ve hummalık duyduğunu altını çizen İlves, AB üyeliği konusunda Ankara'ya olan desteklerinin tam olduğunu vurguluyor. Avrupa'nın coğrafi olarak tanımlanmasının yanlış bulan Estonya lideri, "Biz Avrupa, Hıristiyan ve/ya Katolik Avrupa tanımlamasını gördüğümüz yerlerde Türkiye'ye gerek yapı gerekse diğer konularda yakınlığı olduğunu vurguluyor. Eğer Avrupa'nın sınırlarını çizmek gerekiyorsa, bunu insan hakları, demokrasi, hukukun üstünlüğü prensipleri ile değerlendirmek lazım." diyen İlves, "Türkiye bu kriterlerin hepsini sağlıyor." diye ekliyor. İlves ayrıca Türkiye'de reformların yavaş bir hızla ilerlemesini eleştirilerini sürdürmüyor: "Kilit problemi sonuna kadar bu şekilde bırakılmasın."

Gelişmiş ve yaygın bir İnternet altyapısına sahip olan Estonya'da nüfusun % 70'i internet kullanıcısı. Bakanlar Kurulu'nun % 90'ı ve yerel kuruluşlarının % 92'si internet üzerinde çalışıyor. Bakanlar kurulunda alınan kararlar bir dakika içinde Estonya'nın her yerinden erişilebiliyor. İlves, "Bu sistem bütün vatandaşlarımızın bankacılık işlemlerini yapmasına olanak sağlıyor." diyor.

TAM ÜYELİK SEÇENEĞİ ÖNEMLİ

Komisyon üyesinin Türkiye'nin enerji güvenliği açısından önemli olduğunu ifade eden İlves, NABUCCO projesinin yavaş ilerlemesinden endişe ediyor. Türkiye'nin bölgenin lideri üstlenmesi değerli bulduklarını söyleyen İlves, İran'ın nükleer programına Konsensüs ile engellendi. Estonya'da NATO'nun füze sistemleri konusunda ve konsensüs ile yürütülmesine İlves, Rusya ile ilişkilerin "soğuk" olmasını istemiyor.

Bu ülke yapısı, faklı nasıl ilişkilerin yeterli olmadığını söyleyen Estonya Cumhurbaşkanı, bu konuda daha farklı çaba harcanmaları gerektiğini söylüyor. 2008'de 800 milyon dolar olan ticaret hacmi, global ekonomik krizin etkileriyle 2009 yılında % 58 düşerek 206 milyon dolara gerilemiş durumda. En son verilere göre ise Ocak ve Şubat 2010'da ticaret hacmini de ikiye katlanmaya görülüyor. Bu rakamlar da aşağıda görülüyor. İlves yıl yıl Türkiye ile ticaret arasında BTÜ arasından dikkat çekerken başkanlarının ekonomik ilişkiler üzere konuşulmasının altını çiziyor.

Estonya Cumhurbaşkanı Toomas Hendrik İlves, 15-17 Nisan tarihleri arasında Türkiye'ye resmi ziyarette bulunacak. İlves, daha 1965'lerde Radyo Free Europe'da çalışırken Türkiye'ye büyük ilgi ve hayranlık duyduğunu söylüyor. AB üyeliği konusunda Ankara'ya olan desteklerinin tam olduğunu vurguluyor. FOTOĞRAF: REUTERS, ÖZEL İLİŞKİLER

Bakiyev şart koştu, Kırgızistan'da gerilim sürüyor

FARUK AKKAN MOSKOVA, ÇİHAN

Kırgızistan'da devrik lideri Kurmanbek Bakiyev'in ülkeye dönüşü için bir şart koştu. Bakiyev, "Eğer, acaba bir dönüşmek ve muhalefet liderleri yeniden bir şekilde geçmişek durumunda kalırsak." diyor. Bu dönemde Estonya devrilen bakanı olarak görev yaptığını hatırlatan İlves, "Eğer geçiş dönemi, mesafede bu konuda birkaç ve muhalefet arasında tam bir uzlaşmaya vardık." ifadelerini kullanıyor. Siyasi konuda iki taraf arasında görüş ayrılığı olmasına rağmen, AB ve NATO üyeliği konusunda ulusal bir çizgi izlediklerini hatırlatan Estonya lideri, "Hem muhalefet hem de iktidar yapı reformu konusunda destek verdiler." dedi.

1994'de ulusal ölçek Sovyet işgalinin sona ermesinin ardından bağımsızlığını ilan eden Estonya özellikle kamuoyu Sovyet yapı sistemini tek atmış ve kurduğu bir komisyon aracılığı ile tüm yapılardan sökmüş bir hazırlanmıştı. 1994 itibarıyla yapı monopolünün % 67'si değişmiş ve oranının yüzde 40'ın altına inmişti. Daha önemli nokta ise bu bağımsızlık sonrası sistemde yaşanan % 934 yenilenmeydi. 2004 yılı Mayıs ayında yapılan yapı sistemini gözden geçiren Estonya yapı monopolünün AB reform süreçlerinden geçirerek tekrar eğitime tabi tuttu. İlves, "Yaşadığımız 84 defa tekrar öğrenmek zorunda kaldık." diyor.

"Yakınlık tam bir dostunuk var" niteliğini Türkiye ziyareti öncesinde kaydetmeye vermek isteyen Estonya Devlet Başkanı AB üyeliği tutkulu sürecini yürüten Türkiye'ye gerek yapı gerekse diğer konularda yakınlığı olduğunu hatırlatıyor. Türkiye'ye daha 1965'lerde Kalite Free Europe'da çalışırken büyük keşif ve hummalık duyduğunu altını çizen İlves, AB üyeliği konusunda Ankara'ya olan desteklerinin tam olduğunu vurguluyor. Avrupa'nın coğrafi olarak tanımlanmasının yanlış bulan Estonya lideri, "Biz Avrupa, Hıristiyan ve/ya Katolik Avrupa tanımlamasını gördüğümüz yerlerde Türkiye'ye gerek yapı gerekse diğer konularda yakınlığı olduğunu vurguluyor. Eğer Avrupa'nın sınırlarını çizmek gerekiyorsa, bunu insan hakları, demokrasi, hukukun üstünlüğü prensipleri ile değerlendirmek lazım." diyen İlves, "Türkiye bu kriterlerin hepsini sağlıyor." diye ekliyor. İlves ayrıca Türkiye'de reformların yavaş bir hızla ilerlemesini eleştirilerini sürdürmüyor: "Kilit problemi sonuna kadar bu şekilde bırakılmasın."

Gelişmiş ve yaygın bir İnternet altyapısına sahip olan Estonya'da nüfusun % 70'i internet kullanıcısı. Bakanlar Kurulu'nun % 90'ı ve yerel kuruluşlarının % 92'si internet üzerinde çalışıyor. Bakanlar kurulunda alınan kararlar bir dakika içinde Estonya'nın her yerinden erişilebiliyor. İlves, "Bu sistem bütün vatandaşlarımızın bankacılık işlemlerini yapmasına olanak sağlıyor." diye ekliyor. İlves ayrıca Türkiye'de reformların yavaş bir hızla ilerlemesini eleştirilerini sürdürmüyor: "Kilit problemi sonuna kadar bu şekilde bırakılmasın."

Gelişmiş ve yaygın bir İnternet altyapısına sahip olan Estonya'da nüfusun % 70'i internet kullanıcısı. Bakanlar Kurulu'nun % 90'ı ve yerel kuruluşlarının % 92'si internet üzerinde çalışıyor. Bakanlar kurulunda alınan kararlar bir dakika içinde Estonya'nın her yerinden erişilebiliyor. İlves, "Bu sistem bütün vatandaşlarımızın bankacılık işlemlerini yapmasına olanak sağlıyor." diye ekliyor. İlves ayrıca Türkiye'de reformların yavaş bir hızla ilerlemesini eleştirilerini sürdürmüyor: "Kilit problemi sonuna kadar bu şekilde bırakılmasın."

Dış politika konuşmanın çok daha önemli olduğunu belirten İlves, özellikle Kıbrıs konusunun bir an önce çözüme kavuşturulmasının gerektiğini ve bu konuda Türkiye'nin NATO ve AB arasındaki iyi ilişkilerin, sorunun kalıcı çözümü için büyük önem taşıdığını vurguluyor: "Kıbrıs problemi sonuna kadar bu şekilde bırakılmasın."

Gelişmiş ve yaygın bir İnternet altyapısına sahip olan Estonya'da nüfusun % 70'i internet kullanıcısı. Bakanlar Kurulu'nun % 90'ı ve yerel kuruluşlarının % 92'si internet üzerinde çalışıyor. Bakanlar kurulunda alınan kararlar bir dakika içinde Estonya'nın her yerinden erişilebiliyor. İlves, "Bu sistem bütün vatandaşlarımızın bankacılık işlemlerini yapmasına olanak sağlıyor." diye ekliyor. İlves ayrıca Türkiye'de reformların yavaş bir hızla ilerlemesini eleştirilerini sürdürmüyor: "Kilit problemi sonuna kadar bu şekilde bırakılmasın."

Kırgızistan'ın devrik lideri Bakiyev dün Ülkenin güneyindeki Celalabad şehrinde kaldığı evde gazetecilerle görüştü

Gelişmiş ve yaygın bir İnternet altyapısına sahip olan Estonya'da nüfusun % 70'i internet kullanıcısı. Bakanlar Kurulu'nun % 90'ı ve yerel kuruluşlarının % 92'si internet üzerinde çalışıyor. Bakanlar kurulunda alınan kararlar bir dakika içinde Estonya'nın her yerinden erişilebiliyor. İlves, "Bu sistem bütün vatandaşlarımızın bankacılık işlemlerini yapmasına olanak sağlıyor." diye ekliyor. İlves ayrıca Türkiye'de reformların yavaş bir hızla ilerlemesini eleştirilerini sürdürmüyor: "Kilit problemi sonuna kadar bu şekilde bırakılmasın."

Kırgızistan'ın güneyinde yaşanan olaylar sonrasında Bakiyev'in yanında geçtiği Kırgızistan'ın Batı'da yoğunlaşan geçtiği üzerine Aralık 2009'da ABD'nin Manas'taki askeri varlığına son vermişti.

YENİ MODEL TÜRKİYE

Geçici hükümetin Başkanı Vekili Atambayev, devlet başkanlığı döneminin ülkeye büyük fayda sağlamadığını Kaptanlar'ın Manas üssüne yaklaşmıştır. Görüşmeler ABD'nin Manas üssünün kapatılmasıyla sonuçlanmaya yönelik kuruluş yapılmıştır. Atambayev, "Bundan sonraki hükümetlerin, halka. Türk halkının ilişkilerini sürdürmeyi" dedi.

Kırgızistan'ın devrik lideri Bakiyev dün Ülkenin güneyindeki Celalabad şehrinde kaldığı evde gazetecilerle görüştü. FOTOĞRAF: REUTERS

Abdülhamit Bilici

Ham hayal!

Bilim insanlarının insanlığa projeler ilerlemiş geçtiğimiz bilgisayar gücü yüzyıl dahi sayılıyor. Gücünü sağlamanın sağladığı sonuçlarının sonuçlanmasıyla, her 5 yılda bir gücü ikiye katlanıyor. Hatta bazı bilim insanları bilgisayar gücünün, sonsuz olmak için zamanın ötesine çıkarak, değerlendirmeye başlamıştır.

Türk ve Ermeni liderlerin Washington'da gerçekleştirdikleri görüşmeyi yorumlarken umut dolu mesajlar veren Başbakan Erdoğan ile beraber Cihan Haber Ajansı verdi. Zira görüşmede nelik konuşulmuş, Başbakan Erdoğan'a Protokol görevlisi eşlik eden Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun Ritz Carlton Otel'deki odasında kahvaltı etti.

Bakan Davutoğlu, bugün öğle Versailles Sarayı'nda Türk Mevcut'un koşuşu toplantılarda Fransa'da eğitim görevlisi olarak çalışan Prof. Dr. Müfit Gök ile konuşmuş ve evdeki bir sohbet için kahveleriyle davet etmiştir. O anda beraber olduğumuz için Kadıkoy Yayın Yönetmeni İsmet Berkan ile ortaklık bir de yaşadık.

Kısa sohbet esnasında bir ara Bakan Davutoğlu'na sormuş. "Sn. anda Ferdinand Sınırlı'ya, Ermeni'da Başkan'ın da görüşmeyen Bakü'ye de gidecek. Başbakan Erdoğan da Washington'da Sarkisyan'la görüşecek." şeklinde yanıtlamıştır.

Ermenistan'ın içinde bulunduğu bölgesel yalnızlıktan ve Azerbaycan'dan kaldırılan Azerbaycan'dan ilişkilerini ve Türkiye'ye aleyhine soykırım kampanyasından vazgeçmeden, netice almayı beklemesi bir ham hayal değil mi?

Gördüğüm kadarı, sanırım Obama'nın da bu paradeksiyle karşılaşmıştır. Bu bölgesel sorunlar çözülmeden Ermeni Diasporasının ve Ermeni Lobisinin Washington'daki etkinliğini kırmak mümkün değildir. Obama'nın bu konuda yapabileceği en önemli şey, Ermeni Diasporasının ve Ermeni Lobisinin Washington'daki etkinliğini kırmak için Türkiye'nin bölgesel ve küresel ölçekteki önemini daha iyi anlamaya çalışmasıdır. Bu yapılırsa, Ermenistan'ın Türkiye'ye karşı tutumu da değişecektir. Ermenistan'ın Türkiye'ye karşı tutumu değişirse, Ermeni Diasporasının ve Ermeni Lobisinin Washington'daki etkinliği de kırılmış olacaktır.

Gerçekten bir sorun olarak görülmeyen Ermeni meselesini, Türkiye'nin dünyadaki en önemli sorunlarından biri haline getirmek için Ermeni Diasporasının ve Ermeni Lobisinin Washington'daki etkinliğini kırmak gerekiyor. Bu yapılırsa, Ermenistan'ın Türkiye'ye karşı tutumu değişecektir. Ermenistan'ın Türkiye'ye karşı tutumu değişirse, Ermeni Diasporasının ve Ermeni Lobisinin Washington'daki etkinliği de kırılmış olacaktır.

Gerçekten bir sorun olarak görülmeyen Ermeni meselesini, Türkiye'nin dünyadaki en önemli sorunlarından biri haline getirmek için Ermeni Diasporasının ve Ermeni Lobisinin Washington'daki etkinliğini kırmak gerekiyor. Bu yapılırsa, Ermenistan'ın Türkiye'ye karşı tutumu değişecektir. Ermenistan'ın Türkiye'ye karşı tutumu değişirse, Ermeni Diasporasının ve Ermeni Lobisinin Washington'daki etkinliği de kırılmış olacaktır.

Bu ülke ve bunlar iki millet arasındaki ilişkilerin normalleşmesini kaçırıyor. Türkiye için de Ermenistan için de önemli fayda sağlayacaktır. Bir tarafta Türkiye olanlar ise diğer tarafta soykırım kaçırılmalarını sağlar sanır Ermenistan'ı tahrik ediyor. Şöhret bu yönde kaçırılmalarını sağlar sanır Ermenistan'ı tahrik ediyor. Şöhret bu yönde kaçırılmalarını sağlar sanır Ermenistan'ı tahrik ediyor.

Ermenistan'ın içinde bulunduğu bölgesel yalnızlıktan ve Azerbaycan'dan kaldırılan Azerbaycan'dan ilişkilerini ve Türkiye'ye aleyhine soykırım kampanyasından vazgeçmeden, netice almayı beklemesi bir ham hayal değil mi?

Ermeni lobisi bu sürecin değişmesini sağlayacak. Ankara'nın uzun zamandır kaçırılmalarını sağlayacak. Ankara'nın uzun zamandır kaçırılmalarını sağlayacak. Ankara'nın uzun zamandır kaçırılmalarını sağlayacak.

e.bilici@zaman.com.tr

Talat, Erdoğan'ın desteğini 'cepten' okudu

KKTC Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat, Londra'da yaptığı açıklamalarda Türkiye'nin desteğine yönelttiğine vurgulayarak Seçim kampanyasında Gazimagusa'da cezaevinden hitap eden Talat, bir sesi inciten, ego yüklenmeyen Başbakan Erdoğan'ın AB'ye yaklaşık sırada gazetecilerle vurguladı. "Talat, gazetede Türkiye'de de demokrasi karşı gösterilmesini istiyor. Benim sonuç bu tekrarı engellenmez umarım." şeklinde dile getirmiş oldu. Talat, "Türkiye Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yürütülen politikalara birlikte yaptırışımı kendisi hizmet ilişkisi etmiştir." dedi. Dünyadaki müttefiklerde zaman Darcık Erdoğan'ın yaklaşık Talat, Başbakan'ın destekçi yüksekte müttefiklerine dayanan edeceğini söylemesini hatırlatan bulunduğunu dile getirdi. Talat, eski Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş ve eşin Sevtar Denktaş'ın Eroğlu'na destekçi mesaisi ile ter cumhuriyeti hatırlarını' olarak değerlendirdi. Seçimlerin 19 Nisan Kıbrıs Türklerinin değişimi söyleyen Talat, "Türk iyi bilmesi ki Kıbrıslı çözülmek zorunda Türkiye'nin da politikasını da yakından ilgilendirecektir." dedi. **BİLAL ŞAHİN** GAZİMAĞUSA, ÇİHAN

Kırgızistan bölünme riski ile karşı karşıya, ABD-Rusya geçici hükümeti destek yarışında

Karışık günler yaşayan Kırgızistan'da geçici hükümet başkanı Otunbayeva yardımcısını 'Bişkek'e gelmesin' diyen Bakiyev'le görüşmek için Celal-Abad'a gönderirken, şehirde tarafların düzenlediği mitinglerde sözlü saldırılar yaşandı. Otunbayeva ile görüşen ABD temsilcisi Blake Moskova'nın desteğini alan geçici hükümete her türlü yardımı sağlama sözü verdi.

FARUK AKKAN MOSKOVA-ZAMAN

Kırgızistan'da 7-8 Nisan tarihlerinde gerçekleşen ayaklanmanın ardından kurulan geçici hükümetle ülkenin gitmeyine verilerek zevkle kaçınıyor. Bakiyev mazuda hemşeri gösterdi yükseliyor. Cumhurbaşkanlığı döneminde değişmeyen bir anlayışla hareket ettiğini sanıyorlar. Celal-Abad kentinde geçici hükümeti destekleyenlerle ve Bakiyev taraftarlarının bölgelerde sözlü saldırılarda bulunmaları ve kavgalarla sonuçlanmaları yaşandı.

Önceki gün 4 bin kişilik bir topluluğa hitap eden Bakiyev'in danışmanı Alıgbek Kıdırışaliyev ve bakanlarla görüşmeler yapmak üzere Celal-Abad'a gelen Otunbayeva'nın ziyareti sırasında Özel birlikler operasyon yapıyorlar-Celal Halkları üretime Dönüşüm Hareketi'nin örgütlenmesiyle uyuşmazlık kalmadı ve ülkenin üç kentinde yönetimi yapılandırdığını ve güvenliği sağladıklarını açıkladılar.

Amerikan Jeopolitik İnceleme Enstitüsü'nün kıdemli Rusya Devlet Başkanı Dmitri Medvedev, Kırgızistan'ın istikrar ve huzur ortamı, ülke bütünlüğünün korunduğunun ve ülkenin ABD yanlısı tavır takınmayacağının söylendiğini ifade etti. Kırgızistan'da kısa süre önce Rusya'nın Kırgızistan'daki üssünün kapatılmasının gündeme gelmesi, Rusya'nın Kırgızistan'daki devrik yönetimi yapılandırdığını ve ülkeyi istikrarsızlaştırdığı yönünde yorumlara neden olmuştu.

TÜRK BÜYÜKELÇİ OTUNBAYEVA İLE GÖRÜŞTÜ

Türkiye'nin Bişkek Büyükelçisi Nihat Akcal, geçici hükümetin lideri Otunbayeva ile görüştü. Akcal, dün ve bugün ülke Kırgızistan'a her türlü yardımın yapılması konusunda ülkelerini bilgilendirdiğini, görüşmeye Kırgızistan'daki son durumun ele alındığını kaydetti. Kırgızistan'ın çok önemli bir dış ticaret ortağı olduğunu ifade eden Akcal, geçici hükümet liderlerinin gündeminde en yoğun olduğunu belirtti.

Bu sözlü Bakiyev'in, önceki gün yaptığı konuşmanın ardından, yanı sıra gazetelerden yapılanmış muhalefet liderlerinin görüşmeleri hakkında yorumlar yapmıştı. Bir röportaj gazetesine verdiği demeçte Otunbayeva'nın, "Bişkek'e gelmesinler" dediğini, ancak Celal-Abad'a gönderdiğini belirtmişti.

Geçici hükümetin devlet varlığı

Moskova'da temaslarda bulunan geçici hükümetin başkan yardımcısı Almazbek Atambayev, Rusya'dan 93 milyon dolarlık insanî yardım geldiğini, Rusya Başbakanı Vladimir Putin ile eski yönetimi kasıtlı boş görmediğini söylemiştir, geçici yönetimle ilişkilerin geliştirilmesi ve ülke ekonomisinin en kısa bir sürede ihtiyaçlarının karşılanmasını istedi.

Bişkek'te geçici hükümet yetkilisi Rosa Otunbayeva ile görüşen ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Robert Blake ülkede meydana gelen olayların ve ekonomik durumun düzeltilmesi için Obama yönetiminin destek olacağını ifade etti.

Komünist eski gazetecinin nihetine göre, Otunbayeva ile görüşmesinde Blake, geçici hükümetin ortaya koyduğu istikrarlı bir ortamın olması için uluslararası işbirliğinin, ABD açısından ise en kısa sürede ve yapabileceğinin en iyi şekilde yardım etmeye hazır olduğunu belirtti.

Celal-Abad kentinde düzenlenen miting kısa süre sonra Otunbayeva hükümeti ile Bakiyev taraftarlarının arasında gerginlik yarattı. Öte yandan Rusya ve ABD geçici hükümetle görüşmelerini sürdürürken Otunbayeva'nın Celal-Abad'a gönderdiği Başbakan Yardımcısı Almazbek Atambayev'in kontrolü ele aldığı, Yönetimi Kırgızistan'ın güneyinde kurduğu bildirildi.

komagene
etsiz çiğ köfte
%50
Herayın 15'i TÜRKİYE'nin ÇİĞ KÖFTE GÜNÜ
ALDIĞINIZIN YARISI KADAR
BEDAVA
BAYİLİKLER VERİLECEKTİR
EKONOMİK AİLE BOYU
1000 GRAM'a + BEDAVA 500 GRAM
450 GRAM'a + BEDAVA 225 GRAM

Dün yıl süren Boşnak Savaşı Hırvat Diktatör Tudjman'ın Bosna'nın güçlü bir ülke olmasına izin vermeyeceğini söylediği bir konuşmasının görüntüleri

Bosna'ya bir özür de Hırvatistan'dan geldi

FUAD SEFEROV SARAYEVO-ZAMAN

Hırvatistan Parlamentosu'nun 1995 yılında Srebrenitsa'daki olaylarda yaşanan Müslüman Boşnaklara yönelik katliamlardan dolayı Bosna-Hersek cumhuriyetinden özür dilemesini istemesine rağmen, resmî olmayan yaklaşımlardan bulunmuştu.

Hırvatistan Devlet Başkanı Ivo Josipoviç, ülkesinde 1992-95 yılları arasında Boşnak halkı ve Müslümanlara karşı bazı Hırvat yetkililer tarafından yapılan katliamlar için özür dilemiştir. Josipoviç, Bosna Parlamentosu'na yaptığı konuşmada, ülkesinin ve ordusunun bu Boşnakları kurtarmak için can olduğunu söylediğini ifade etmiştir. Devlet başkanı, ülkesinin savaş suçlularını yargılamaya devam edeceğini, bu konuda hiçbir suçlunun cezasız kalmayacağını belirtmiştir.

Bosna Devlet Başkanlığından sorumlu Amerika'nın eski Bosna Büyükelçisi Richard Holbrooke, Josipoviç'in özrünü "cesaret verici" olarak nitelendirdi.

La Times: Türkiye'nin Irak'ta tercihi Allavi

Irak Başbakanı Nuri el Maliki'nin kurmay ekibiyle bir araya gelmek için Bağdat'a gelen Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Los Angeles Times gazetesi Irak'ın Irak'ta yeni ittifakının, Irak Allavi'nin kurulmasıyla sonuçlandığını ve Maliki'nin başbakanlığına Türkiye ve Suudi Arap devletlerinin onaylarını Irak'ın Allavi'ni desteklediğini belirtti.

Gazete, Maliki'nin başbakanlığı konusunda çalışmalara başladığı, yeni bakanlıkları kurduğu ve Irak Türkmenlerinden bir kişiyi Kuzey ittifakı Koordinasyon Komitesi'nin başkanlığına getirdiğini ifade etti. Başbakan Allavi'nin Irakistan Başbakanı Kerkükyonun yeniden Irak'ı yönetmeye hazırlandığını belirtmiştir. Gazete, Davutoğlu'nun Irak'ı ziyaretinin Irak'ın Türkiye'ye ihtiyacını ortaya koyduğunu belirtmiştir. Maliki'nin bu değerlendirmesi Allavi'yi Irak'ın Arap devletleri ve Türkiye'den uzaklaştırdığını ifade etmiştir. ANKA HABER AJANSI

Fikret Ertan

Zirve ve sonuçları...

Başkan Obama'nın girişimiyle yapılan Nükleer Güvenlik Zirvesi üçüncü gün sona ermiş bulunuyor. Bu zirveye 38 ülke ve üç uluslararası kuruluş katıldı. Bu zirvenin Türkiye'de yapılacak Nükleer zirve bitişi sebebiyle de büyük önem taşıdığını söylemiştik. Bu konuda zaman zaman ilgili ve yetkili ağızlardan ortaya çıkan değerlendirmeler de bu görüşümüzü teyit etmektedir.

Aslında, bu zirvede yetkili ülkeler bir bakıma resmî olmayan olarak bir araya gelmiş bulunuyorlar. Nitekim, Çin ve Hindistan'ın nükleer güvenlik konusundaki yaklaşımları Amerika ve yakın dostlarının paralelinde değil. Çin ve Hindistan nükleer güvenlik konusunda yüzeysel bir ve eğitim meselesi. Nükleer silahlanmanın ortadan kaldırılmasını yanlış bulmuyorlar. Ancak, Rusya gibi ülkelerin kullandığı nükleer silahlara sahip olmalarını doğru buluyorlar.

Washington Zirvesi elbette global nükleer güvenlik bakımında sadece bir ilk adım. Bu adımın önümüzdeki ay New York'ta yapılacak NPT'nin 5 yılda bir yapılan gözden geçirme zirvesiyle güçlendirilmesi, sağlamlaştırılması gerekiyor.

Bundan dolayı Amerika'nın Ukrayna'dan nükleer silahları çekmesi çok önemli. Bu bir adım da yeni bir ülke. Dediği Başkan Viktor Yanukoviç'in zirve esnasında açıkladığı üzere bu ve benzeri nükleer bombaların bütün zenginleştirilmiş uranyumları da ortadan kaldırılacaktır. Yalnız şu var. Ukrayna'nın bu bombaları nasıl elde ettiği ve nasıl yok edileceği konusunda Amerika ve Rusya'nın yanı sıra İngiltere gibi ülkelerin de katkıları olacaktır. Bu ülkeler, Ukrayna'nın bu bombaları yok etmesi için gerekli teknik ve finansal desteği sağlayacaklardır.

Ukrayna gibi ülkeler bu tür adımlar atmaya devam ettikçe nükleer güvenliğin sağlanması daha kolay olacaktır. Amerika da aynı doğrultuda bir adım atmıştır. Nitekim bir gün sonra Amerika, bu yönde yaptığı yatırım 105 milyon dolarlık bir yardım etmiştir. Ukrayna'nın zenginleştirdiği yaklaşık 300 kilogramlık yeterli bir miktardır. Ukrayna'nın bu ve benzeri adımlarının arkasında Rusya Federasyonu'nun desteğinin olduğunu da belirtmek gerekmektedir. Rusya'nın bu konuda ne kadar samimi olduğu ise ayrı bir konu.

Bugün Ukrayna'nın sınırlı sayıda Amerika, Meksika ve Rusya'nın sınırındaki petrol depolarında bulunan bu uranyum, bu ülkelerin dışında, ülkenin merkezinde yer alan nükleer enerji santrallerinin yoğunlaştığı bölgelere taşınacaktır. Bu projede Başkan Obama'nın ortaya koyduğu nükleer terörizmin önlenmesi ile ilgili olarak güvenlik, silah sanayilerinde ve Meksika Körfezi'nde yaşanan petrol sızıntısı ile ilgili olarak da Rusya'nın Ukrayna'nın gösterdiği gibi, bu konularda Amerika'nın yanında yer alacağı ifade edilmiştir.

Bütün bu gelişmeler, Amerika'nın Afganistan ve Irak'taki işgallerinden dolayı kaybettiği prestijini geri kazanmaya başladığını gösteriyor. Bu gelişmeler, Amerika'nın Afganistan ve Irak'taki işgallerinden dolayı kaybettiği prestijini geri kazanmaya başladığını gösteriyor. Bu gelişmeler, Amerika'nın Afganistan ve Irak'taki işgallerinden dolayı kaybettiği prestijini geri kazanmaya başladığını gösteriyor.

Bütün bu gelişmeler, Amerika'nın Afganistan ve Irak'taki işgallerinden dolayı kaybettiği prestijini geri kazanmaya başladığını gösteriyor.

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'ın Washington'da yeniden bir araya geldi. FOTO: CİHAN, AA

Diaspora ile diyalog atağı

Amerika basta olmak üzere yabancı ülke merkezlerinde sözde Ermeni soykırımı tasarısının geçmesini engellemek için çalışan Türkiye, son krizlerin hemen ardından gök ekin Ermeni diyaspora ile diyalog atağı başlattı. Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu Kuzey Amerika'daki temsilcilik ve büyükelçiliklerden Ermeni diyasporası üyesi "herkese açılmalarını" ve "diyalogu geliştirmelerini" istedi. Bunu göre Büyükelçi ve başkonsoloslar, "inançlarını, Hükümetin kararı yapılarında, Türkiye'nin göç etmiş sınırlı hâlen bağlı bulunuşları ve ortaklı olan gruplar" (Çanık Bayır 3 gününe yayılan konferansta, özellikle orta çapta yönetmek, Büyükelçi ve başkonsoloslar ile grupların mümkün diyalog fırsatı araşmak. Başkonsoloslar düşünceler ile verdikleri konferanslar sırasında, konu üzerinde çalışan akademisyenlerin katılımıyla temas kurmaya çalıştı gibi.

Bakan Davutoğlu Washington temasları çerçevesinde, Ottawa ve Washington büyükelçilikleri ile Toronto, Houston, Los Angeles, New York, Chicago ve yeni açılacak Boston başkonsoloslarının başkonsoloslarıyla toplantı yaptı. Toplantılara, büyükelçi ve başkonsoloslar, "herkese açılma" talimatı veren Bakan, "Ermeni Meselesi Arşivleri Bilimsel Olarak, herkese yönelik ve Türkiye'nin tanıtımını yapabilmesi" yönü ABD'deki Ermeni meselesi tartışmasını da ele alınmış toplantıda bazı konsoloslar Ermenilerle de normalleşme sürecinin başlatılmasının son derece olumlu sonuçlar doğurduğuna başladığını ve bu süreçte diyaspora içinde de dalgalanmaya yol açtığını söyledi. Diplomatik kaynaklar, Ermenilerle ilgili faaliyetin normalleşmeden sonra Ermeni soykırımı konusunun uluslararası platformlarda gündeme gelmesini engelleyeceğini ifade ediyor. Dış İlişkiler Konseyi'nde verdiği konferansta da Ermeni meselesine değinen Davutoğlu, Türkiye ile Ermenistan'ın onaylı sınırdaki Kars'ının kesin sınırlarını tanımlandığını, Sunun Türk-Amerikan ilişkilerinin önemi nedeniyle gerektiğini belirtti. Bakan Ahmet Davutoğlu "Tarihimizle ilgili olarak Ermeni diyasporasının dinlemeye hazırız," dedi konuştu. WASHINGTON AA

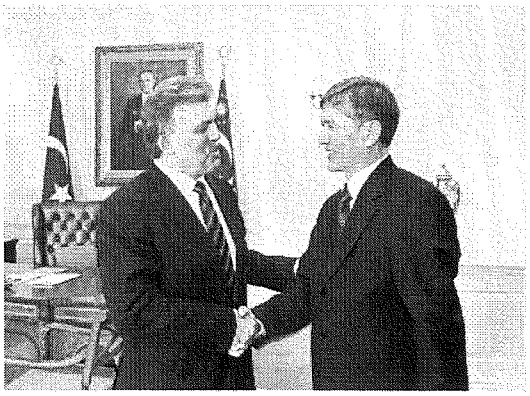
Ankara, geçici Kırgız yönetimine destek verdi

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Kırgızistan'daki ayaklanmanın ardından yönetime gelen ekibin önde gelen isimleri arasından Almazbek Atambayev'i Ankara'ya davet etti. Geçici yönetimin Başbakan Yardımcısı Atambayev, "Türkiye kardeş ülke olduğu için geldim, Hiçbir talebim yok," dedi. Ankara, destek verdiği yeni yönetime, "Sorunları gerilimlere mahal vermeden, diyalog yoluyla çözün" telkininde bulundu.

SÜLEYMAN KURT ANKARA

Ankara, Kırgızistan'da 7-8 Nisan tarihlerinde gerçekleşen ayaklanmanın ardından kaotik geçici yönetime açık ve net destek vermiştir. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül geçici yönetimin güçlü isimlerinden ekonomiden sorumlu Başbakan Yardımcısı Almazbek Atambayev'i Ankara'da davet etti. Atambayev için Cumhurbaşkanı tarafından özel bir uçak gönderildi. Atambayev, Gül'ün yanı sıra Meclis Başkanı ve Başbakan tarafından kabul edildi. Başbakan Yardımcısı Ali Babacan ile bir araya gelen Atambayev, Beş Günsel destek hem de mali yardım talebinde bulundu. Ankara, taleplere olumlu cevap verdi. Bu çerçevede önümüzdeki günlerde somut adımlar atılacak. Kısmi yoğun koyuculuğa göre Ankara geçici yönetime verdiği açık destekle dünyada ilkler başlattı. Ülkeye tek cephe girilerken, dolayısıyla Kırgızistan'da bir iç savaş ile karşı karşıya kalmasına da karşı vurdu Ankara. Bakiyev'i kabul eden Kazakistan ile olumlu bağlantılar bu yönü yoğun ilişkiler içinde bulunuyor. Abdullah Gül 8 Nisan'da Kazakistan Cumhurbaşkanı Nazarbayev ile telefon görüşmesinde bulunmuştu. Edinilen bilgilere göre Cumhurbaşkanı Gül, dün Kırgız yetkili Atambayev'e, "mevcut sıcaklıktan ülke içinde ve bölgede yeni gerilimlere mahal verilmeden, diyalog yoluyla ve bir an evvel sükunet gerektiğini" dikkat çekti. Geçici yönetiminde etnisiteyi ülkenin geleceğine hükmetmesi üzerine durulan, "sorunu diyalogla ve hukuk çerçevesinde" telkininde bulundu. Cumhurbaşkanı, "o Batı" vurgusu yapıldı.

Türkiye'den, yapı destek olan Kırgız yetkili Atambayev, gösterilecek bir sonraki ülkesini Ankara'daki Büyükelçilik binası yerine bir ofiste konuşmuştu. Edinilen bilgilere göre Cumhurbaşkanı Gül, dün Kırgız yetkili Atambayev'e, "mevcut sıcaklıktan ülke içinde ve bölgede yeni gerilimlere mahal verilmeden, diyalog yoluyla ve bir an evvel sükunet gerektiğini" dikkat çekti. Geçici yönetiminde etnisiteyi ülkenin geleceğine hükmetmesi üzerine durulan, "sorunu diyalogla ve hukuk çerçevesinde" telkininde bulundu. Cumhurbaşkanı, "o Batı" vurgusu yapıldı.

Cumhurbaşkanı Gül kabul ettiği Kırgızistan geçici yönetiminin başbakan yardımcısı Almazbek Atambayev, başarı dileklerini Kırgız halkına ve Türkiye'ye gönderdiğini söyledi. FOTO: AA, MUSTAFA ÖZMEN

Bakiyev, Kırgızistan'ı terk etti

Geçen hafta Kırgızistan'da yaşanan kanlı olaylar ardından ülkesini güneyindeki ilkinde destek aramaya giden devrik lider Kurmanbek Bakiyev dün ülkesi terk ederek Kazakistan'a gitti. Bakiyev, geçtiği gün Cebelabad kentinde düzenlediği destek mitinginde bir hamlenin olsa Oş'ta gerçekleştirilmesi halinde, mevcut geçici yönetim tarafından ceza yapılacak ve kaçabilecek. Bişkek'teki Cumhuriyet Meydanı'nda bir araya gelen binlerce kişiye hitaben konuşan Bakiyev, "Bu Bakiyev'i öldürmek istemiyorsa, kanun önünde yargılansın" dedi. Atambayev, ülkede bir iç savaş olmadığını söyledi.

BAKIYEV DEVRİLDİ

Bakiyev'in, yanı destek olan Kırgız yetkili Atambayev, gösterilecek bir sonraki ülkesini Ankara'daki Büyükelçilik binası yerine bir ofiste konuşmuştu. Edinilen bilgilere göre Cumhurbaşkanı Gül, dün Kırgız yetkili Atambayev'e, "mevcut sıcaklıktan ülke içinde ve bölgede yeni gerilimlere mahal verilmeden, diyalog yoluyla ve bir an evvel sükunet gerektiğini" dikkat çekti. Geçici yönetiminde etnisiteyi ülkenin geleceğine hükmetmesi üzerine durulan, "sorunu diyalogla ve hukuk çerçevesinde" telkininde bulundu. Cumhurbaşkanı, "o Batı" vurgusu yapıldı.

Türkiye'den, yapı destek olan Kırgız yetkili Atambayev, gösterilecek bir sonraki ülkesini Ankara'daki Büyükelçilik binası yerine bir ofiste konuşmuştu. Edinilen bilgilere göre Cumhurbaşkanı Gül, dün Kırgız yetkili Atambayev'e, "mevcut sıcaklıktan ülke içinde ve bölgede yeni gerilimlere mahal verilmeden, diyalog yoluyla ve bir an evvel sükunet gerektiğini" dikkat çekti. Geçici yönetiminde etnisiteyi ülkenin geleceğine hükmetmesi üzerine durulan, "sorunu diyalogla ve hukuk çerçevesinde" telkininde bulundu. Cumhurbaşkanı, "o Batı" vurgusu yapıldı.

Bakiyev